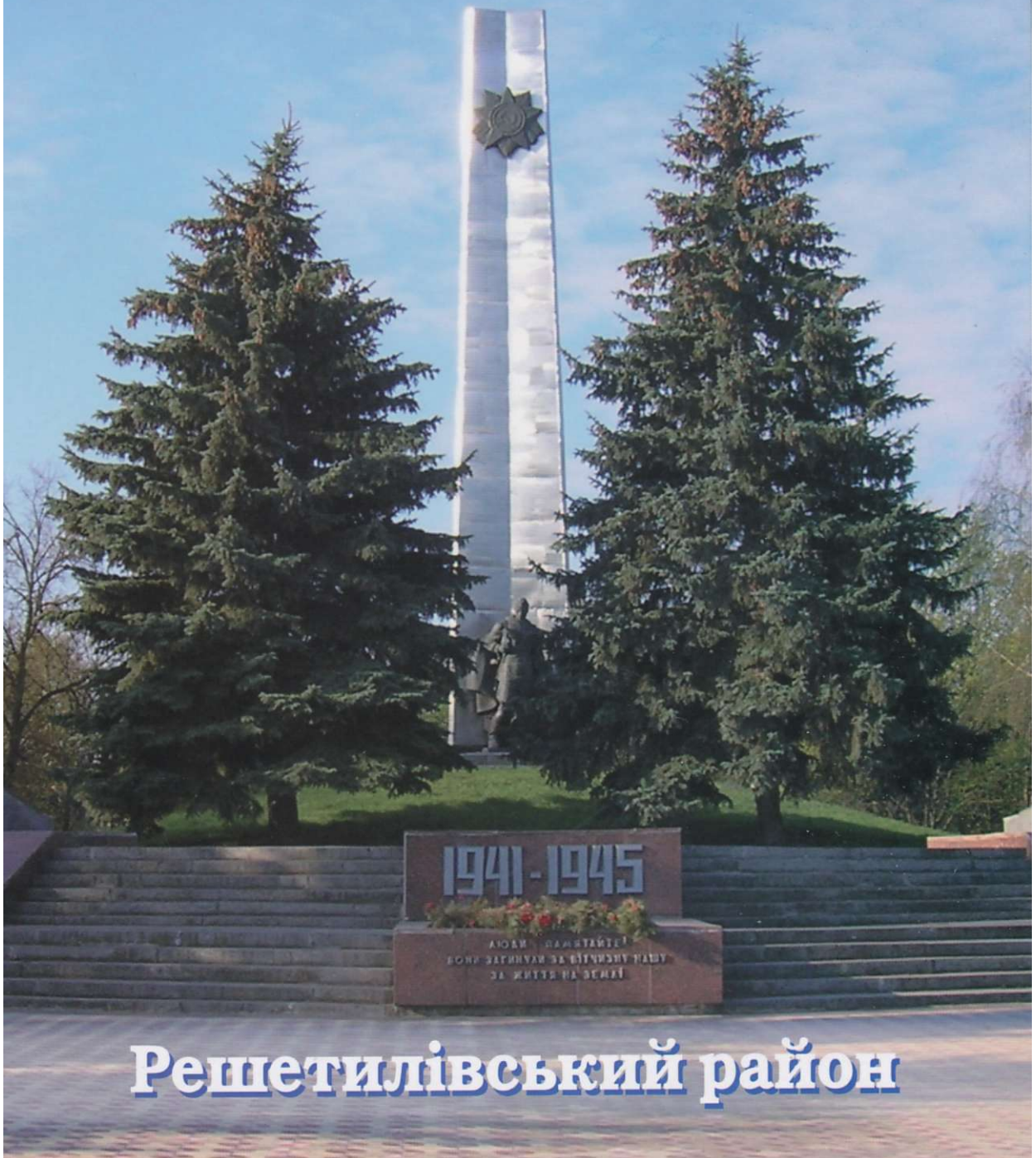

**ЗВІД ПАМ'ЯТОК
ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Решетилівський район

**65-річчю Перемоги
у Великій Вітчизняній
війні 1941-1945 рр.
присвячується**

**ПОЛТАВСЬКИЙ
КРАЄЗНАВЧИЙ
МУЗЕЙ**

Полтава
2010

DEPARTMENT OF CULTURE OF POLTAVA REGION
STATE ADMINISTRATION
CENTER OF DEFENCE AND RESEARCH OF ARCHEOLOGY OF DEPARTMENT OF
CULTURE OF POLTAVA REGION STATE ADMINISTRATION
POLTAVA LOKAL MUSEUM

**REGISTER
OF MONUMENTS OF HISTORY
AND CULTURE OF UKRAINE:
POLTAVA REGION**

Reshetilovsky district

Poltava
«ASMI»
2010

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦЕНТР ОХОРОНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК АРХЕОЛОГІЇ УПРАВЛІНЯ КУЛЬТУРИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПОЛТАВСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ: ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Решетилівський район

Полтава
ТОВ «АСМІ»
2010

УДК 908(477.53)
ББК 63.3(4Укр-4Пол)-7
3-43

*Друкується за рішенням науково-методичної ради Полтавського краєзнавчого музею.
Протокол № 2 від 10 лютого 2010 р.*

Головна редакційна колегія:

Волошин Ю.В., доктор історичних наук;
Годзенко В. Д., начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації, заслужений працівник культури України;
Киридон А. М., доктор історичних наук;
Кривошея В. В., доктор історичних наук;
Мокляк В.О., заступник директора з наукової роботи Полтавського краєзнавчого музею;
Супрун Т.Ю., учений секретар Полтавського краєзнавчого музею;
Супруненко О.Б., кандидат історичних наук;
Титова О.М., кандидат історичних наук, директор Центру пам'яткознавства НАН України і УТОPIK;
Фасій Г.І., заступник начальника управління культури Полтавської облдержадміністрації;
Фесик К.Б., директор Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;

При передруку, чи іншому використанні матеріалів, посилання на джерело обов'язкове.

Автори статей: В.А. Андрієць, Г.І. Галян, І.І. Діптан, О.П. Єрмак, І.М. Кулатова, Р.С. Луговий, І.С. Мельникова, В.О. Мокляк, Г.М. Некрасова, А.І. Підсадна, Р.М. Рейда, С.В. Сапегін, Н.М. Сиволап, О.А. Скирда, О.В. Халимон, Н.Ф. Шаповал, В.В. Шерстюк.

Відповідальність за достовірність наведених фактів, правильність цитування несуть автори статей.

**Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Реше-
3-43 тлівський район [Текст] = Register of Monuments of History and Culture
of Ukraine: Poltava Region. Reshetilovsky district/ [упорядн., наук. ред.
В.О. Мокляк]; автори статей: В.А. Андрієць, Г.І. Галян, І.І. Діптан та
ін. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2010. – 214 с., іл.**

ISBN 978-966-182-067-7

Пропоноване увазі читача видання продовжує серію публікацій ма-
теріалів до «Зводу пам'яток історії та культури України», що знаходяться
на території Полтавської області. Даний випуск присвячений пам'яткам
природи, археології, історії та архітектури, що розташовані на території
Решетилівського району Полтавської області.

УДК 908(477.53)
ББК 63.3(4Укр-4Пол)-7

ISBN 978-966-182-067-7

© Мокляк В.О., упорядкування, 2010
© Удовіченко О.В., передмова, 2010
© Полтавський краєзнавчий музей, 2010
© ТОВ «АСМІ», оформлення, 2010

Шановний читачу!

У кожного народу є події і дати, що складають підґрунтя історичної пам'яті. Такою знаковою віхою була і буде завжди Перемога у Великій Вітчизняній війні. Велика Перемога...

65-й раз приходить до нас це найрадісніше, найвеличніше свято.

Війна. Скільки сліз і горя випало на долю різних народів! 1941 – 1945 роки навіки ввійшли в літопис їх історії.

Страшна фашистська чума, з якою зіткнулося людство в Другій світовій війні, забрала майже 60 мільйонів людських жертв. Це була незрівнянна за масштабами ХХ століття трагедія, що принесла розруху, голод, концентраційні табори, жорстокі бої...

За історичними вимірами 1418 днів і ночей, що вмістила Велика Вітчизняна війна, - це лише мить в історії, за трагізмом пережитого – ціла епоха.

Про війну, таку жорстоку, небачену в історії, нікому не дано сказати все до кінця. Адже сторінки народної душі і народного подвигу невичерпні.

Науковий пошук вдячно відновлює раніше невідомі, незаслужено забуті або перекручені деталі цієї трагедії.

Україна, як і весь Радянський Союз, клала на вівтар Перемоги найдорожче – життя своїх синів і дочок. Вона дала збройним силам понад 7 млн. воїнів, близько половини з яких загинуло смертю хоробрих. І ця скорботна статистика увібрала в себе горе практично кожної сім'ї.

Ціна війни і миру – це найбільший урок минулого, який маємо пам'ятати вічно.

В ході Великої Вітчизняної війни вирішувалося головне питання: чи залишимося ми в історії, чи будемо перетворені на рабів.

Перемога над фашистською Німеччиною – це найвищий момент триумфу і єднання різних народів. Адже найбільше зробили для Перемоги народи Радянського Союзу.

У боротьбі за Перемогу ніхто не стояв за ціною. Для України ця ціна становила (за різними даними) від 8 до 10 млн. людських життів.

Немало героїчних сторінок вписали полтавці в історію Великої Вітчизняної війни. Серед захисників Брестської фортеці було й 17 уродженців нашої області.

Полтавці також героїчно і мужньо билися на фронтах війни, у партизанських загонах, у підпіллі.

Звання Героя Радянського Союзу за бойові подвиги удостоєно 180 земляків. 26 полтавців стали повними кавалерами ордена Слави.

59746 чол. нагороджено орденами і медалями за мужність і відвагу на фронтах і в партизанських загонах.

Серед Героїв Радянського Союзу – О. Ф. Васько, О. К. Убийвовк з Полтави, Н. Ф. Меклін (Кравцова) з Лубен. Двічі Героєм Радянського Союзу став генерал-майор, командир партизанського з'єднання Сидір Артемович Ковпак.

Понад 500 бойових вильотів, 79 повітряних боїв провів полтавець І. А. Зуб. Снайпер В. Н. Дмитренко з с. Руденківки Новосанжарського р-ну знищив 315 гітлерівців. І такі приклади героїзму можна довго продовжувати.

Війна засіяла Полтавщину братськими й одиночними могилами, пам'ятниками й обелісками.

На території області поховано 142130 військовослужбовців, які загинули в бою і померли від ран в госпіталях. А всього майже півмільйона жертв війни і фашистського терору прийняла полтавська земля.

Наш священний обов'язок пам'ятати про них, увічнивши пам'ять.

Це видання, присвячене 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр. – данина світлій пам'яті полеглих на решетилівській землі.

Книга – втілення багаторічної науково-дослідної роботи Полтавського краєзнавчого музею, Центру охорони та дослідження пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, краєзнавчого активу області, – із дослідження пам'яток історії, культури, природи Решетилівщини.

Це продовження серії таких видань, що ввійдуть до багатотомника „Зводу пам'яток історії і культури України: Полтавська область”.

Поза межами Решетилівщини на фронтах Великої Вітчизняної війни склали голови близько 7 тисяч мобілізованих до армії. На їх честь у 33 селах району встановлені пам'ятні знаки полеглим землякам.

У війні з ворогом решетилівці також проявили масовий героїзм і відвагу.

Решетилівська земля дала нам шість Героїв Радянського Союзу: І. І. Арендаренка, В. Ю. Бондаренка, Л. М. Дудку, К. Д. Карячка, І. Л. Олійника, П. В. Поправку. За бойову і трудову звитягу під час війни багато жителів Решетилівщини нагороджено орденами і медалями.

У пам'ять героїчних захисників Вітчизни в центрі смт. Решетилівки височіє меморіал на честь Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Насипано курган, до комплексу веде Алея Героїв.

На сільських кладовищах Решетилівщини є і могили героїв війни. Всі вони взяті на облік, охороняються згідно законодавства України.

Пам'ятники та пам'ятні знаки на могилах воїнів-визволителів встановлені у селах району. Відомі імена загиблих воїнів викарбувані на гранітних надгробках.

На території Решетилівського району в оборонних і визвольних боях 1941-1943 рр. загинуло, за неповними даними, 437 воїнів, 35 партизан і підпільників, 43 військовополонених, 227 цивільних громадян.

Вічна їм слава! Схилимося перед їх світлою пам'яттю і ще й ще раз згадаємо всіх поіменно.

65-річчя Великої Перемоги зустрічаємо під мирним, сонячним небом.

Доземний уклін всім, хто на своїх плечах виніс трагедії і труднощі війни, хто відстояв рідну землю.

Нащадки ніколи не забудуть цього великого Подвигу. Жити йому вічно на землі – в обелісках і пам'ятниках, у вдячних серцях.

**Олександр Удовіченко,
голова Полтавської обласної
державної адміністрації.**

Решетилівський район

Знаходиться у центральній частині Полтавської області. Площа 1,01 тис. км². Населення 27,6 тис. чол. (2008 р.). Районний центр – селище міського типу Решетилівка. Селищній і 18 сільським радам підпорядковані 82 сільських населених пунктів [1].

Решетилівський район в складі новоутвореної Полтавської округи було утворено у відповідності до постанови ВУЦВК від 7 березня 1923 р. із Решетилівської і Демидівської волостей Полтавського повіту та Куликівської волості Кобеляцького повіту, в складі 16 сільських рад. З лютого 1932 р. до вересня 1937 р. в зв'язку з ліквідацією її округи Решетилівський район перебував у складі Харківської області, а з 22 вересня 1937 р. віднесений до новоутвореної Полтавської області [2].

На території Решетилівського району знаходиться 366 об'єктів історико-культурної спадщини та природоохоронних об'єктів, у т.ч. 255 пам'яток археології, 100 – історії, 1 – архітектури та 10 природоохоронних об'єктів.

Решетилівська земля сягає своїм корінням у сиву давнину. Свідчення цьому – пам'ятки археології, найдавніші з яких датовано добою неоліту, ряд об'єктів відносяться до доби бронзи та раннього залізного віку, XVI – XVII ст.

Початок виявленню і фіксації пам'яток археології на землях сучасного Решетилівського району пов'язаний із діяльністю Центрального статистичного комітету, який у 1873 р. з ініціативи Д. Я. Самоквасова провів анкетування місцевих респондентів Полтавського губернського статистичного комітету з приводу наявності пам'яток археології, історії та культури на території Полтавського та Хорольського повітів Полтавської губернії, частина земель яких увійшла в майбутньому до новоствореного Решетилівського району [3]. Аналогічну інформацію збирав Полтавський губернський статистичний комітет і у 1896 – 1898 рр. [4]. Виходячи зі збережених документів, робота по збору інформації про археологічні пам'ятки на території Полтавської губернії з часу ініціювання такої діяльності Д. Я. Самоквасовим проводилася регулярно. Маємо також залишки анкетування, що проводилося в 1901 – 1902 рр. Полтавською Губернською Комісією по підготовці до XII Археологічного з'їзду в м. Харкові серед місцевих респондентів [5]. Збереглася відповідь земського начальника 4-ї ділянки Полтавського повіту, яка безпосередньо стосується тодішньої Решетилівської волості Полтавського повіту. Документ фіксує кілька археологічних об'єктів. Так біля хутора Мордиків зафіксовано кілька насипів «Шимкові могили» (кількість не вказана), які займали площу біля 4 десятин, біля хутора Пуска на площі 1/4 десятини існували «насыпи» «Гулі могили», біля хутора Волкова, по Голтвянській дорозі, – «Шиліві могили», які зайняли площу 1 десятина. Тут же, біля балки Кам'янки на площі бл. 3 десятин існували насипи (можливо вали – ?) під назвою «Батарей» [6]. На жаль, основна частина матеріалів цих анкетувань на сьогодні

ні втрачена, збереглася лише незначна частина матеріалу завдяки зробленим на початку 1990-х років ксерокопіям з оригіналів, які зберігалися в одному із приватних архівів Полтавщини, і після смерті їх власника є втраченими. За словами власника оригіналів анкет, вони походили з особистого архіву відомого історика і статистика Лева Васильовича Падалки, який у своїх дослідженнях використав лише незначну їх частину і то лише ту інформацію, яка його цікавила в конкретному випадку [7]. У одній із його праць зафіксовані 18 курганів, як він пише «круглих могил», в околицях сіл Калеників, Шилівки та Сухорабівки. Одна з них мала навіть власну назву о «Сагайдашна», фіксує кілька збережених курганів у центрі с. Остап'є, зазначивши, що багато з курганів були розорані після проведення межування земель в середині XIX ст. [8]. Фіксує Л. В. Падалка і залишки селітрованого виробництва – т. зв. «роблені» могили. На території Хорольського повіту ним відзначені понад 10 «роблених» могил на полях навколо нинішнього с. Білоцерківка, 8 «роблених» могил між рр. Голтвою і Пслон у дасах сіл. Шилівка, Каленики і Сухорабівка. Сумнівів у тому, що це майдани, не виникає завдяки певним уточненням наданими автором. Так біля Білоцерківки «роблені» могили мають заглиблення – «макортетти» за місцевою назвою. Могили ж між рр. Голвою та Пслон – «вхідні», або ж за місцевою назвою «денні городки» [9].

Лише незначну частину свідчень про пам'ятки старовини використав у своїх дослідженнях про пам'ятки археології й інший відомий український археолог та дослідник старожитностей Полтавщини М. О. Макаренко [10]. Так у Решетилівській волості, в 3 верстах від Решетилівки, ним фіксується «Батарей городок» трикутної форми площею 5 десятин 120 кв. сажнів. Автор відмічає наявність на валах «квадратних площадок» площею по 10 сажнів кожна. Відмічає добру збереженість укріплень – зокрема, з південно-східної та північно-західної сторін де збереглися рови та вали. Відмічає топографічні особливості розташування укріплень – на високому, рівному місці. Однак жодних відомостей про датування об'єкту йому не відомі [11]. Найвірогідніше, що це та сама «Батарей», яку ми вже згадували у матеріалах зібраних до XII Археологічного з'їзду в м. Харкові. Існувало городище і в с. Остап'є. Знаходилося воно в центрі села на високому березі р. Псел. Укріплення мало кільцеподібну форму – у довжину і ширину по 350 сажнів та бл. 3 верст в окружності. На початок XX ст. зберігалися фортечні вали та рови. Центральний в'їзд знаходився із заходу [12]. Описана пам'ятка є не чим іншим як залишками сотенної фортеці м. Остап'є – адміністративного центру Остап'ївської сотні Миргородського полку.

У Решетилівській волості, у різних її місцях, М. Є. Макаренко фіксує також 96 курганів. Розташовані вони як біля самої Решетилівки, так і біля навколишніх хуторів чи урочищ [13]. Зафіксовані кургани і на території Хорольського повіту й зокрема тій його частині, що ввійде в майбутньому до нинішнього Решетилівського району. Так у Калениківській волості зафіксовано 44 кургани, у Білоцерківській – 7, Остап'ївській – 12 [14].

Фіксує М. О. Макаренко і майдани, щоправда, називає їх за тодішньою народною традицією городками. Таких городків у Білоцерківській волості він налічує 6 [15]. Що це саме майдани, а не городища чи інші укріплення говорять кругла форма та невеликі розміри пам'яток.

Роботи Л. В. Падалки та М. О. Макаренка, які побачили світ у 1914 та 1917 рр. останніми дослідженнями території нинішнього Решетилівського району назвати не можна, оскільки вони базувалися на матеріалах анкетування що проводилося в кінці XIX – перших роках XX

ст., Дослідником, який останнім провів серйозні розвідки об'єктів археологічної спадщини нинішньої Решетилівщини на початку ХХ ст. необхідно вважати відомого українського археолога і історика В. Г. Ляскоронського. Саме ним, у рамках підготовки до Археологічних з'їздів у Києві (1899), Катеринославі (1905) та Чернігові (1909), було проведено масштабні розвідувальні роботи у басейнах рік Орелі, Ворскли, Псла та Сули на території Полтавської губернії, метою яких було виявлення і фіксація пам'яток археології, у т. ч. і на території нинішньої Решетилівщини. Якщо перша робота підготовлена до XI Археологічного з'їзду в Києві 1899 р. нас у даному випадку не цікавить, оскільки вона охоплює басейн р. Сули, так само як і дослідження, виконане в рамках підготовки до XIII Археологічного з'їзду в Катеринославі 1905 р. – оскільки охоплюють територію, яка знаходиться за межами сучасної Решетилівщини [16] то робота, виконана в рамках підготовки до XIV Археологічного з'їзду в Чернігові 1909 р. [17] безпосередньо стосується нашої теми. Під Решетилівкою, з боку Голтвянського шляху, він фіксує курган, а на в'їзді до самого містечка, зліва від вказаного шляху, над річкою – земляні укріплення, що вірогідно були залишками фортеці сотенного містечка Решетилівка Полтавського полку. На в'їзді з Решетилівки, на Хорольському шляху, справа, в одній версті зафіксовано кілька курганів та один майдан, через пів версти, по тій же стороні дороги дослідник занотовує іще один курган, а через версту – 4 кургани витягнутих по лінії з півночі на південь. Тут же, але уже на лівій стороні шляху, зафіксовано іще три курганні насипи. Фіксуються кургани і майдани і далі.

На жаль, після 1917 р. будь-які дослідження у галузі виявлення та взяття на облік об'єктів археології були припинені більш ніж на сорок років.

Відновлення археологічних досліджень регіону відбулося лише в 1960 р. відомим українським археологом Євгенією Всеволодівною Махно, якою було описано поселення доби неоліту та черняхівської культури за 4,5 км на захід від с. Сухорабівки [19]. Тоді ж В.А. Товкачевським опубліковано інформацію про два поселення доби неоліту – дніпро-донецької культури та неоліту ямково-гребінцевої кераміки біля хутора Попівка [20].

Значні роботи по виявленню і фіксації пам'яток археології, особливо об'єктів, які стосувалися життя і діяльності племен черняхівської культури на Полтавщині й у Решетилівському регіоні, зокрема, були проведені у 1971 та 1978 – 1979 рр. співробітниками Ленінградського відділення Інституту археології АН СРСР Є. А. Горюновим та М. М. Казанським [21].

У 1971 і 1978 – 1979 рр. експедиції під їх керівництвом обстежили ліву притоку Псла – р. Говтва і утворюючі її річки Вільхову й Грузьку Говтву. Метою розвідок було виявлення пам'яток археології I тис. н.е. У 1971 р. були відкриті поселення черняхівської культури (сс. Прокопівка, Пасічники та ін.); пеньковської культури (с. Демидівка). У 1978 р. відкрито іще 10 нових пам'яток, в тому числі 6 – черняхівської культури (сс. Нова Диканька, Литвинівка, Мала Шкурупіївка, Хоружі, Михнівка, Фрунзівка); 1 – кінця VII – IX ст., з керамікою близькою до старожитностей салтівського типу (с. Білоконі) і 3 – з ліпним і амфорним посудом скіфського часу (сс. Бойки, Литвинівка, Прокопівка).

Відкриті об'єкти розташовувались на відроггах і виступах першої надзаплавної тераси, зрідка на понижених ділянках корінного берега чи заплавних останцях, як правило, у безпосередній близькості від річки. Поселення черняхівської культури відзначалися великими розмірами і займали значні ділянки надзаплавної тераси (до 400 м вздовж берега ріки).

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

Культурні залишки представлені великою кількістю сірої гончарної кераміки, шматками печини тощо.

Значні розвідкові роботи було проведено у різні роки відомим полтавським археологом і істориком Г. О. Сидоренко – нею було зафіксовано на території Решетилівського району 125 археологічних об'єктів різних типів [22].

У 1987 р. науковим співробітником Полтавського краєзнавчого музею І. С. Мельниковою, у рамках підготовки до написання Зводу пам'яток історії та культури України – том Полтавська область, було проведено широкомасштабне виявлення та обстеження археологічних пам'яток Решетилівського району. У ході розвідок основна увага приділялась виявленню, картографуванню пам'яток. Завдяки проведеним дослідженням було картографовано 322 насипи (в т.ч. у складі курганних могильників) із них 16 мають сліди руйнування селітроварним виробництвом у XVII – XVIII ст. – так звані майдани. Більшість курганів на час проведення розвідок розорювалася. 50 насипів були задерновані – як правило це ті об'єкти, на яких встановлені геодезичні знаки, чи роташовувалися сільські кладовища. Переважно, кургани розташовані на водороздільному плато, у заплаві 16 насипів, на терасах – 82. Найчастіше кургани утворюють невеликі групи, з 3-5 насипів. Висота їх в основному від 0,5 до 3 м, але є й кургани висотою 4-5 м [23].

Навесні 1992 р. в урочищі Стінка, за 4 км від с. Хоружі, полтавським краєзнавцем Г.П. Заїкою виявлено рештки поселення доби бронзи площею близько 0,4 га. Серед знахідок – фрагменти посуду пенківської культури, частина бронзової сокири – кельта [24].

Відновлені в 1960 і продовжені в 1971, 1978 – 1979, 1987 рр. роботи по виявленню і картографуванню пам'яток археології на території Решетилівського району, на жаль, через економічну скруту в країні були перервані на початку 1990-х років і відновилися лише останнім часом. Так у 2003 р. розвідки на території району проводилися науковим співробітником Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації Р. М. Рейдою [25], у 2006 р. – науковим співробітником названого центру В. В. Шерстюком [26], які оглянули й уточнили місцезнаходження уже відомих раніше і виявили ряд нових об'єктів археологічної спадщини регіону.

Як видно, стосовно виявлення та картографування пам'яток археології на території Решетилівщини справа не така уже й погана – виявлено і картографовано 255 об'єктів. Однак зауважимо, що роботу в цьому напрямку необхідно продовжувати і далі. Багато пам'яток і досі залишається поза увагою дослідників. Так згадані вище гродища в Решетилівці та с. Остап'є залишаються до цього часу не вивченими і не зафіксованими. Та і не лише ці об'єкти, що згадуються в старій літературі. Що ж стосується більш детальних археологічних досліджень – то тут картина значно гірша. Детально археологічні пам'ятки Решетилівського району майже не вивчалися.

Перші згадки про випадкові й непрофесійні спроби вивчення археологічних пам'яток можна віднести до 1810 р., коли було зроблену першу точно зафіксовану археологічну знахідку. Це ливарна матриця, знайдена для виготовлення серпа зрубної культури, виготовлена із талькового сланцю [27]. Аматорські розкопки одного із Шимкових курганів фіксують матеріали анкетного опитування про пам'ятки Решетилівської волості, виконаного в рамках збору матеріалів про пам'ятки археології до XII Археологічного з'їзду в Харкові. Земський начальник 4 діляниці Полтавського повіту повідомляв листом від 10 серпня 1901 р. Полтавського

губернатора про те, що років 15 тому назад на одному із насипів утворився провал «в длину 7 и ширину 3 ½ арш[ин]» після чого жителі хутора Мордикового «раскапывали этот провал и обнаружили из него ход в курган боолее чем на один сажень но дальше не копали из боязни быть засыпанными землей; провал этот закрыт» [28]. У 1968 р. на території с. Лиман Другий, на місці новозбудованої школи, було розкопано курган з похованням скіфських воїнів [29]. На жаль, хто здійснив ці розкопки і чи велася якась польова документація – невідомо. Швидше за все, оскільки це трапилося під час проведення будівельних робіт, «розкопки» були проведені кимось із місцевих жителів.

Перші ж професійні археологічні розкопки археологічної пам'ятки Решетилівщини, вірогідно, були проведені у 1982 р. групою археологів Полтавського краєзнавчого музею. Був досліджений курган у с. Шевченкове, зруйнований 1981 р. Задернований насип пам'ятки висотою 3,5 – 4 м знаходився в трьох кілометрах на схід від села на підвищенні II-ї надзапальної тераси лівого берега р. Говтва [30]. Під час розкопок був досліджений комплекс поховання, яке датується в межах – друга половина XIII – перша половина VII ст. н.е. Серед речових знахідок двоє бронзових вудил, відлита по восковій моделі бляха, бронзове кільце від кінської збруї [31].

Інший об'єкт, також курган у складі курганного могильника біля с. Мушти Малобакайської сільської ради, був досліджений І. С. Мельниковою у 1988 р. Під час розкопок було виявлено 2 поховання ямної та 1 зрубною культур [32] (див. поз. № 187).

Зруйноване поховання доби пізньої бронзи було виявлене В. В. Шерстюком під час обстеження поверхні кургану № 2 курганного могильника біля с. Сухорабівка Сухорабівської сільської ради (див. поз. № 301). Дослідником виявлено розвал банкоподібного горщика зрубною культури, що орнаментований повздовжніми прогладженими рядами валиків та заглиблень, які чергуються, і тягнуться від шийки майже до дна. На шийці – просвердлений отвір від ремонту [33].

Ще один курган було досліджено В. В. Шерстюком у складі курганного могильника біля с. Хоружі Решетилівської селищної ради (див. поз. № 324). У процесі досліджень було встановлено кілька етапів спорудження пам'ятки та досліджено дві жертівні ями датованих часом існування розвинутого етапу ямної культури, поховання ранньокатакомбного часу, культури багатоваликової кераміки та золотординського часу. Простежено також використання об'єкту в XVIII – XIX ст. [34].

Друге місце за кількістю займають пам'ятки історії. Загалом об'єктів історико-культурної спадщини цього типу в районі 100.

Перші відомості про пам'ятки історії знаходимо у нарисі В. Є. Бучневича, який у дослідженні «Местечко Решетилівка» (1917) згадує про залишки палацу Попових у Решетилівці [35]. Окремі згадки про пам'ятки Решетилівщини є і в фундаментальній праці «Історія міст і сіл Української РСР. Полтавська область» [36] та енциклопедичному довіднику «Полтавщина» [37]. Опис деяких пам'яток містить краєзнавчий нарис В. Н. Жук «Решетилівка» [38], та у книзі В. М. й І. В. Козюр «Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис» [39].

Пам'ятки історії, що збереглися в Решетилівському районі, споруджені у XX ст., хоча минуле краю, в цілому, та окремих населених пунктів, зокрема, ховається в глибині віків. Так, селище Решетилівка за легендою, яку переповів полтавський історик середини XIX ст. М. Арандаренко [40], було засноване на початку XVII ст. козаком пластуном Решетило,

котрий мав тут свою пасіку. Пізніше ці місця були осаджені й забудовані втікачами з панських маєтків із різних земель України. Уперше в історичних джерелах Решетилівка згадується під 1638 р. у зв'язку з козацьким повстанням під проводом Якова Остряниці. Світ дізнався про Решетилівку завдяки топографічній карті, складеній французьким інженером і картографом Гійомом Левасером де Бопланом і розміщеній у його праці "Опис України" опублікована у Франції у 1650 р. [41].

На початку XVII ст. Решетилівка стала власністю коронного гетьмана Речі Посполитої Станіслава Конєцпольського. У містечку було зведено фортецю, яка розташовувалася на трикутному відрозі – узвишші правого берега р. Говтви та її протоки. Служила укріпленим ядром поселення під час татарських нападів, селянсько-козацьких повстань першої половини XVII ст., національно-визвольної війни середини XVII ст. під проводом Богдана Хмельницького, за якого Решетилівка стала сотенним містечком Полтавського полку.

У XVII – першій половині XVIII ст. захисні огорожі Решетилівської фортеці складалися із земляного валу та рову, дерев'яних огорож та башт. За планом 1746 р. обриси фортеці наближалися до трикутника, їх оточували земляні вали, рови, палісади, рогатки. До укріплення вели четверо воріт та три хвіртки. Загальна довжина укріплень сягала 630 сажень [42].

Під час Північної війни Решетилівка та її фортеця стали об'єктами великої історії. Відомо, що наприкінці 1708 – в лютому 1709 р. решетилівці чинили опір шведським військам. Лише в березні 1709 р. містечко було захоплене шведами і перетворене на опорний пункт, де до початку Полтавської битви знаходився генерал-майор Крейц зі своїм загоном.

Із 13 (24) по 19 (30) липня 1709 р. російська армія стояла табором у Решетилівці, поскільки знаходиться в Полтаві чи її околицях у районі битви вони не могли "из-за смрада от мертвых тел" [43].

Відразу ж після Полтавської битви гетьман Іван Скоропадський, перебуваючи з козацьким військом у таборі під Решетилівкою, звернувся до царя Петра I з проханням офіційно підтвердити основні державні права Гетьманщини, які були декларовані царським маніфестом від 1 листопада 1708 р., та допомогти у вирішенні деяких важливих справ повсякденного життя України, які гетьман виклав у так званих "Просительных статях". У відповідь на них 17 (28) липня 1708 р. Петро I підписав царський указ (так звані Решетилівські статті), котрий аж ніяк не нагадував міжнародний договірний документ. У статтях формально підтверджувався державно-правовий статус Гетьманщини, попередні "права і вольності", але в такому вигляді, який відповідав інтересам Москви і по своїй суті був спрямований на поступову ліквідацію автономії України.

Цар обіцяв лише вивести російські війська із більшості українських міст та розглянути пізніше питання про їх постой у козацьких дворах, видати окремий указ, де б заборонялося називати українців зрадниками, а також звільнив Військо Запорізьке від участі у військових походах у 1709 р. Разом з тим, у Решетилівських статтях московським урядовцям надавалося право втручатися у справи української адміністрації; під час походів під командування російських генералів переходили не лише прості козаки, а навіть і гетьман; козацькому війську відмовлено у поверненні артилерії; при гетьманському уряді І. Скоропадського запроваджувався інститут царських бригадирів, які повинні здійснювати постійний нагляд і контроль за діяльністю гетьмана та його уряду. За визначенням російського історика

С. Соловійова, резиденти мали стати "царськими вухами й очима" в Україні, взявши під свій контроль всі найбільш важливі галузі державного життя Гетьманщини. Їхнє запровадження не лише істотно звужувало гетьманське повновладдя, а й було кроком на шляху до ліквідації гетьманського стану взагалі [44].

Відразу ж після підписання Решетилівських статей Петро I залишив містечко і вирушив через Лубни і Березань на Київ. А Решетилівка іще деякий час залишалася місцем дислокації Преображенського полку, який пильно стежив, аби знову не збунтувався козацький край. При цьому, як стверджують легенди, Петро I встиг "образити" козацьке містечко, напроорокувавши, що йому "не суждено бути градом нікогда". Тож і не дивно, – слушно зауважують краєзнавці В. М. й І. В. Козюри, що за минулі століття решетиліяни, на відміну від сусідів-полтавців, так і не звели навіть найпростішого пам'ятника чи обеліска на честь високого, але "невдячного" гостя [45].

Що стосується Решетилівської фортеці, то вона після російсько-турецьких воєн першої половини XVIII ст вона втратила своє стратегічне значення і згодом була знесена. Проте залишки земляних укріплень простежуються на місцевості й нині.

У 1729 р. гетьман Данило Апостол віддав Решетилівку як рангову маєтність полтавському полковнику В. В. Кочубею [46]. У 1786 р. Катерина II подарувала Решетилівку, включаючи й козаків, відомому державному діячеві, дійсному статському радникові В. С. Попову (1742 – 1822). Останній збудував у містечку двоповерховий будинок, розбив великий парк. Влаштував у маєтку бали, театральні дійства, катання на човнах по водяних каналах. Мав унікальну бібліотеку, яка налічувала 11 тисяч томів російською та іноземними мовами і близько тисячі рукописів. Книжкові скарби решетилівського можновладця згодом лягли в основу книгозбірень університету св. Володимира в Києві, Одеського археологічного музею та Імператорської публічної бібліотеки імені Салтикова-Щедріна у Санкт-Петербурзі. Відомо, що серед архівних документів збірки В. С. Попова зберігався лист кошового отамана Війська Запорозького Івана Сірка, державні грамоти і договори, рукописи, твори Плутарха, Вольтера, Котляревського. На місці маєтку зараз стоїть автостанція. Залишилися лише фрагменти каналу, та два озера (на території сучасного стадіону "Колос"). За річкою Говтва збереглося й штучне озеро тих часів [47].

Улітку 1845 р. Полтавщину відвідав Т. Г. Шевченко. За гіпотезою відомого письменника і краєзнавця П. П. Ротача "решетилівські маршрути" Кобзаря, пролягли 7 – 12 липня через села Марківку і Михнівку до Решетилівки. Шевченкові було цікаво зустрітися у Михнівці з Ф. Шимковим, син якого І. Шимков був декабристом і помер на каторзі 1838 р., розпитати про цього "святого мученика". У Решетилівці Т. Шевченко зупинився, найімовірніше у маєтку поміщиків Попових, де ознайомився з унікальними скарбами їх бібліотеки, оглянув розкішний сад. Як художник – член Археографічної комісії 7 і 9 липня він виконав для періодичного видання "Живописна Україна" два малюнки тушшю, сепією та аквареллю "У Решетилівці". Згадки про Решетилівку є і в повісті Т. Шевченка "Близнець" [48].

Решетилівці свято шанують пам'ять Великого Кобзаря. У 1939 р. жителі с. Куликівка на сільському сході прийняли рішення про перейменування свого села, яке свого часу проїздом відвідав поет, у Шевченкове. 1967 р. у центральній частині Решетилівки, навпроти селищного будинку культури встановлено пам'ятник-погруддя Т. Г. Шевченку. Автори – скульптор П. Ф. Мовчун, архітектор Я. О. Гайдученя (див. поз № 29). Того ж року пам'ятник Т. Г. Шев-

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

ченку був споруджений у с. Лиман Другий на замовлення місцевого колгоспу, який носив ім'я поета (Див. поз. № 151).

Решетилівщина здавна славилася своєю церковною архітектурою. Коли Т. Г. Шевченко в 1845 р. побував у Решетилівці, його вразила велика кількість церков у цьому невеликому містечку. У повісті "Близнецы" він зауважив: "У Решетилівці церков десять, я думаю буде" [49].

Із пам'яток церковної архітектури до наших днів збереглася у дуже пошкодженому вигляді лише одна Вознесенська мурована церква із дзвіницею в с. Плоске, споруджена у 1823 – 1826 рр. коштом колезького асесора Федора Івановича Сахновського (Див. поз. № 278).

Із пам'яток історії дорадянського часу, що збереглися на Полтавщині, значну цінність становить єдиний пам'ятник полтавцям, які загинули в часи російсько-японської (1904 – 1905 рр.) і першої світової (1914 – 1918 рр.) воєн у с. Шилівка на Решетилівщині споруджений 1919 р. на кошти прихожан місцевої церкви – жителів села (див. поз. № 355).

Не оминули Решетилівщину лихоліття революції та громадянської війни. Цей період знайшов своє відображення у кількох пам'ятниках, які увіковічують пам'ять учасників цих подій.

Боротьба за владу в Решетилівці активізувалася наприкінці 1917 р., коли в селищі створюється організація РСДРП(б). У грудні був сформований місцевий загін Червоної гвардії, який очолив Т. В. Коваленко. У січні 1918 р. влада в краї переходить до більшовиків. Головою Решетилівського волосного ревкому обрали моряка-балтійця М. І. Блошенка, який повернувся додому після військової служби у Кронштадті. Ревкомівці при допомозі земельних комітетів почали активно втілювати в життя декрет про землю. Безземельні і малоземельні селяни одержували наділи.

28 березня 1918 р. до Решетилівки вступила баварська кінна бригада генерала фон Донау і український полк імені К. Гордієнка під командування генерала В. Петрова. Було ліквідовано ревкоми і передано владу відновленим управам, створеним після Лютневої революції. Поміщики, при допомозі поліційних відділів, повернули свої землі.

У відповідь на порядки, встановлені за гетьманату П. Скоропадського, селяни краю чинили впертий опір. Селянські заворушення відбулися у сс. Піщане, Надежда, Шамраївка, Демидівській волості. Решетилівець Д. І. Личко організував партизанський загін, який завдав ворогові відчутних втрат. У жовтні-листопаді 1918 р. цей загін влився до партизанського загону Я. Р. Огія та Г. Г. Скрипника, який на початку січня 1919 р. відновив у Решетилівці радянську владу [50].

Жителі Решетилівщини брали участь у боях проти Добровольчої армії генерала А. І. Денікіна, які відбувалися на Полтавщині у липні 1919 р. Зусиллями Я. Р. Огія було сформоване партизанське з'єднання (близько 400 бійців при 5 гарматах). 1 жовтня 1919 р. партизанські з'єднання раптово увірвалися до Решетилівки, де провівши мобілізацію серед населення і реквізувавши 200 кінних підвід, виступили на Полтаву. За короткий час з'єднання Я. Р. Огія, яке складалося із трьох піхотних та кавалерійського полків, загальною чисельністю близько 5000 бійців, пройшло з боями майже всю Полтавщину і в середині 1919 р. спільно з частинами Червоної армії визволило Решетилівку від денікінців [51].

У братській могилі учасників встановлення радянської влади, що входить складовою частиною до меморіального комплексу у центрі Решетилівки, покоїться прах 6 бійців парти-

занського загону Я. Г. Огія, які загинули у березні-листопаді 1918 р. у боротьбі з німецькими окупантами і в червні-грудні 1919 р. – з денікінцями. У цій могилі похований і перший голова Решетилівського волревкому М. І. Блошенко (див. поз. № 12).

У братській могилі учасників громадянської війни, на кладовищі с. Шамраївки, поховані командир місцевого партизанського загону І. М. Скоряк та партизани І. Г. Бігун, І. І. Литвиненко і П. Г. Дзюба, які загинули у боротьбі з денікінцями (див. поз. № 344).

Протягом 1920 – 1921 рр. на теренах Решетилівщини діяли повстанські загони Оверченка, Молчанова, Мальваного, Кузьменка, Левченка, Біленької, Марусі Чорної, Щербака та інших. Вони громили більшовицькі ради і комнезами, вбивали сільських активістів, продагентів, міліціонерів і чекістів.

Через Полтавщину, зокрема і по території Решетилівщини, здійснювали свої рейди Н. І. Махно, який мав опорні бази в хуторах навколо Решетилівки, постачав зброєю місцевих повстанців. Улітку 1921 р. боротьбу з махновцями тут вели регулярні частини Червоної армії під командуванням головнокомандувача військами України і Криму М. В. Фрунзе та його заступника Р. П. Ейдемана. 15 червня 1921 р. поїзд М. В. Фрунзе прибув на залізничну станцію Решетилівка і в супроводі невеликого загону охорони рушив у розвідку до містечка Решетилівки, де мали знаходитися червоні війська. На околиці містечка вони зустріли озброєний загін кавалеристів, котрі називалися бійцями підрозділу дивізії, якого тут не існувало [52]. Як виявилось пізніше, це були махновці, які намагалися захопити М. В. Фрунзе в полон. Зав'язався короткий бій, у якому загинули начальник решетилівської міліції Маховський та ординарець головнокомандувача. Буквально дивом і завдяки винятковій особистій сміливості М. В. Фрунзе вдалося уникнути полону, але під час сутички з махновцями він був поранений.

Не зумівши захопити М. В. Фрунзе, махновці вбили 14 робітників ливарного заводу Блошенка і залишили містечко. Наступного дня в центрі Решетилівки відбувся похорон вбитих, на які прибув і М. В. Фрунзе в супроводі батальйону червоноармійців. На місці сутички з махновцями незабаром встановили пам'ятний знак. У 1942 р. він був знищений гітлерівськими окупантами [53]. 1967 р. на цьому ж місці спорудили новий пам'ятник (автор – скульптор О. Савельєв): залізобетонне погруддя полководця, встановлене на цегляному оштукатуреному постаменті (див. поз. № 13).

У с. Левенцівка на кладовищі знаходиться братська могила місцевих жителів А. О. Денисенка, М. Я. Кривенка, Г. Д. Присяника, які загинули в червні 1921 р. в сутичці зі збройними формуваннями Н. І. Махна. У 1945 р. на могилі встановлено цегляний обеліск, який в 1990 р. замінено на кам'яний з чорного лабрадориту (див. поз. № 132).

Найжахливішою сторінкою в історії українського народу, сумним наслідком сталінського тоталітаризму стала трагедія Голодомору 1932 – 1933 рр. в Україні. Голодомор призвів до фізичного винищення кількох поколінь українських хліборобів. Не поминуло це страшне лихо і Решетилівщину. Порівняльний аналіз переписів 1926 та 1939 рр. свідчить, що за цей час число жителів Решетилівського району зменшилося на 34,6% – майже на 10 тисяч чоловік [54]. З числа цих людей абсолютна більшість – це померлі від голоду 1932 – 1933 рр., “розкуркулені” і вислані за межі України, де чимало з них загинули від непосильної праці та недоїдання, жертви політичних репресій. Особливо великою смертністю від голоду була весною та на початку літа 1933 р. Так, у 120 дворах с. Славки тоді голодною смертю

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

померли 152 жителі. На х. Ониськи, де налічувалось 30 дворів, загинуло 40 чоловік, на х. Бабичі у 80 дворах померло 180 осіб, у с. Піщаному вимер кожен третій двір, а на хх. Мусійки, Тарані, Мокири, Цехівка в живих взагалі не залишилося нікого [55].

Пошукові заgonи учнів та учителів Решетилівщини, які протягом 2003 – 2008 рр. збирали матеріали для "Національної Книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Полтавська область" встановили імена 2679 осіб, померлих від голоду [56].

Померлих жертв геноциду ховали у великих, але неглибоких ямах. Ніхто їх не оплакував, не виряджав у останню путь, ніхто з ними не прощався. Труп загиблих загортали у рядна, а то й так кидали до ям. Без пошанування, без домовин. Рятуючись від голодної смерті, сотні селян пішки йшли з навколишніх сіл і хуторів до залізничної станції Решетилівка, аби звідти у пошуках хліба дібратися до Полтави чи Харкова. Але в своїй більшості вони помирали на станції і їх ховали біля залізничного полотна. За спогадами очевидців, вириті наспіх траншеї заповнювалися тілами людей з навколишніх хуторів Бардакове, Коломак та інших населених пунктів. Іще й тепер на сільських кладовищах Решетилівщини можна побачити серед багатьох могил великі площі, де могил нібито немає. Саме там у 1932 – 1933 рр. у ямах ховали жертв голодомору. Десятками років люди з острахом оминали ці місця, а радянська влада забороняла вшановувати пам'ять полеглих хрестами чи обелісками.

Внаслідок зняття "табу" мовчання із забороненої теми Голодомору на Решетилівщині, в кінці 1980-х рр. розпочався стихійний рух за складання списків людей – жертв голодної смерті, односельці почали встановлювати полеглим пам'ятні знаки і хрести. Робилося все це за ініціативою самих жителів. Перший пам'ятний знак жертвам голодомору 1932 – 1933 рр. і політичних репресій на Решетилівщині був встановлений у с. Лобачі на вічну згадку про 450 жителів Лобачівської сільради (див. поз. № 161).

"Люди, будьте розсудливі, не допустіть трагедій на рідній землі!". Таким є текст напису на стелі рожевого граніту поставленій в пам'ять жителів Решетилівського району, які стали жертвами голодомору 1932 – 1933 рр. та політичних репресій 1920 – початку 1950-х рр., у парку районного центру в 1993 р. за проектом архітектора С. Г. Шаратіна (див. поз. № 19).

У селах району пам'ятні знаки загиблим від голоду виникли, в основному, завдяки ініціативі, ентузіазму, душевному порухові окремих людей і громадських організацій. З допомогою старожилів були відшукані місця масових поховань померлих з голоду. Пам'ятні знаки, як правило, виготовлені сільськими майстрами у вигляді дерев'яних чи залізних хрестів на постаментах з цегли або бутового каменю. Таким, наприклад, є пам'ятний знак – дерев'яний хрест з іконою Божої Матері в пам'ять жителів с. Миколаївка. Сусіднє село Потічок 1932 р. потрапило на місцеву "чорну дошку". Тому масштаби безневинно загиблих у цих селах були особливо жахливими (див. поз. 165). В окремих випадках на пам'ятних табличках, закріплених на хрестах, закарбовані встановлені прізвища та ініціали жертв голодомору. Пам'ятні знаки встановлені у селах Жовтневе (див. поз. № 90), Каленики (див. поз. № 105), М'якеньківка (див. поз. № 184), Паненки (див. поз. № 226), Піщане (див. поз. № 265), Шевченкове (див. поз. 350), Шилівка (див. поз. № 357), Хрещате (див. поз. № 337).

Найбільша кількість пам'яток історії в краї пов'язана з подіями Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр.. У середині вересня 1941 р. Решетилівка стала одним із важливих опорних пунктів південного заходу в обороні Полтави. Бої частин 81-ї, 169-ї, 212-ї, 300-ї стрілецьких, 3-ї, 14-ї танкових бригад, інших частин 38-ї армії Південно-Західного фронту, Козельщинсь-

кого і Решетилівського винищувальних батальйонів, чисельністю близько 300 чоловік, тривали з 16 по 25 вересня, а в районі села Піщане закінчилися 2 жовтня, після виходу з оточення останнього підрозділу. Героїчно захищалися танкісти, кулеметники. Екіпаж одного з танків вів бій до останнього набою, а поранені танкісти згоріли разом з машиною. До останньої стрічки прикривав своїх побратимів невідомий кулеметник. А потім кинувши зброю в річку Говтву, переплив її і пішов на схід. У цих боях загинув командир Козельщинського батальйону А. Г. Тристан, його син Тарас, боєць І. М. Приходько, пізніше на фронті – політрук Качалка [57].

У 1984 р. в Решетилівці встановлено пам'ятний знак на честь воїнів 3-ї окремої танкової бригади, яка у вересні 1941 р. вела важкі оборонні бої з фашистами в північній частині селища. Унікальність знаку полягає в тому, що автором його проекту був ветеран танкової бригади В. Н. Колесник (див. поз № 22).

Бійці і командири Червоної армії, воїни винищувальних батальйонів, які полягли в оборонних боях і були поховані на полі бою, в 1960 – 1970-х рр. були перепоховані у братських могилах радянських воїнів, котрі загинули у вересні 1943 р. при визволенні Решетилівщини від німецько-фашистських загарбників. Ці могили та пам'ятники на них, як правило, знаходяться у центрі населених пунктів.

22 вересня 1941 р. гітлерівці захопили Решетилівку, встановивши жорстокий окупаційний режим. З перших днів окупації почалися розстріли радянських громадян, які не хотіли коритися ворогові. На кладовищі с. Федіївка знаходиться могила підпільника, колишнього голови місцевого колгоспу С. А. Мазничко, який за доносом зрадника був 27 жовтня 1941 р. розстріляний фашистами (див. поз. № 313). Там же похований підпільник Г. П. Федій, страчений фашистами в 1941 р. (див. поз. № 315). У гітлерівських застінках загинули активісти селища Д. П. Плужник, Я. В. Закарлюка, І. Г. Фесенко, О. Ф. Шкурूपій, М. І. Черкун. За час німецько-фашистської окупації гітлерівці та їх посібники розстріляли і замордували 227 жителів Решетилівського району, серед них 32 жінки і двоє дітей [58]. У сс. Братешки та Глибока Балка на пам'ятних знаках землякам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр., встановлені меморіальні дошки з прізвищами мирних громадян, знищених окупантами (див. поз. №№ 52, 65).

У Решетилівці, у приміщенні середньої школи, окупанти створили табір для військовополонених, де утримувалося 400 – 500 осіб. Полонених використовували на земляних роботах та розчищенні від снігу автотраси Київ-Харків, на перешивці залізничної колії. Багато з них померло від голоду, холоду, хвороб. А колишній районний будинок культури фашисти пристосували під збірний пункт, де перебувала молодь, призначена до відправки на каторжні роботи в Німеччину. Через нього пройшло 1264 юнаків і дівчат [59]. П'ятнадцятирічний школяр О. К. Василенко з Решетилівки, щоб допомогти молоді втікати зі збірного пункту, кілька разів вночі непомітно розрізав колючий дріт, яким був обнесений будинок культури. 3 червня 1943 р. при черговій спробі розрізати дріт, Олексій Василенко був убитий гітлерівцями. 1974 р. на місці, де він загинув, був споруджений пам'ятник роботи скульптора М. Г. Когана (див. поз. № 14), а на його могилі у південній частині кладовища "На пісках" встановлений обеліск (див. поз № 17).

Населення Решетилівського району чинило опір окупантам. У Решетилівському районі підпільний і партизанський рух мав свої особливості. Діяли переважно патріоти-одинаки.

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

Серед них Єфросинія Микитівна Піщанська з с. Піщане, дружина голови місцевого колгоспу. Коли останній в 1941 р. йшов на фронт, то залишив Є. Піщанській колгоспну печатку. В час окупації жінка використала її для оформлення довідок військовополоненим, щоб звільнити їх з полону, та молоді, аби вберегти її від відправки до Німеччини. У квітні 1942 р. гестапівці схопили Є. М. Піщанську, по-звірячому катували її, а потім напівживу закопали в землю. У 1965 р. її останки були перепоховані в с. Славки у братській могилі радянських воїнів (див. поз. № 294).

Форми протидії окупантам були різними. У партизанському загоні, яким командував К. Й. Тутка, що діяв на території Шишацького району, боролися з ворогом 22 решетилівці. Партизани пустили під укіс на станції два ешелони з військовою технікою і солдатами. У збройних сутичках з ворогом загинули партизани М. Г. Шарлай, С. І. Білокінь, Я. М. Ковтун. Взимку 1943 р. партизани влаштували засідку на поліцаїв, під час якої було вбито начальника районної поліції [60]. Напередодні визволення Решетилівщини від німецько-фашистських окупантів ряд патріотів вчинили збройний опір гітлерівцям і не дали їм спалити хати. На кладовищі с. Каленики на могилі підпільників О. П. Миколаєнка і М. І. Rogozina, які врятували село від спалення, і страчених 22 вересня 1943 р. фашистами, встановлено обеліск (див. поз. № 104). У південній частині кладовища с. Шевченкове знаходиться могила О. Ю. Кушнарської, яка не дала німцям палити своєї хати, за що була розстріляна (див. поз. № 352).

Насильствам, терору і звірствам, які чинили окупанти, поклали край воїни 20-го стрілецького корпусу генерал-лейтенанта М. І. Бірюкова, 5-ї та 7-ї гвардійських повітряно-десантних дивізій, 53-ї авіадивізії далекої дії, 121-й гвардійський окремих батальйон зв'язку. З 22 по 25 вересня тривали запеклі бої. В ці дні була визволена Решетилівка й села району [61]. У 2003 р. на честь військових частин і з'єднань, які визволяли Решетилівський район від німецько-фашистських загарбників, у Решетилівці, на території художньо-професійного ліцею був споруджений пам'ятний знак. Автор проекту – народний художник України, лауреат Національної премії імені Т. Г. Шевченка Л. С. Товстуха (див. поз. № 21). Пам'ятники та пам'ятні знаки на могилах воїнів-визволителів також встановлені у 20 селах району. Відомі імена загиблих воїнів викарбовані на гранітних надгробках.

Тяжкою ратною працею, великою кров'ю дісталась перемога над ворогом. На території Решетилівського району в оборонних і визвольних боях 1941 і 1943 рр. загинуло, за неповними даними, 437 воїнів, 35 партизан і підпільників, 43 військовополонених, 227 цивільних громадян [62].

Поза межами Решетилівського району на фронтах Великої Вітчизняної війни склали голови близько 7 тисяч мобілізованих до армії решетилівців [63]. На їх честь у 33 селах району встановлені пам'ятні знаки полеглим землякам.

У війні з ворогом решетилівці проявили масовий героїзм і відвагу. Решетилівська земля виховала шість Героїв Радянського Союзу: І. І. Арендаренка з с. Шилівки, В. Ю. Бондаренка з М'якеньківки, Л. М. Дудку з Піщаного, К. Д. Карячка з Лобачів, І. Л. Олійника з Білоконів, П. В. Поправку з Поправок. А Д. П. Грош з х. Нагаї, І. Є. Давиденко з с. Литвинівки, Ф. М. Юрченко з Славків стали повними кавалерами ордена Слави. За бойову і трудову звитягу під час війни понад 800 жителів Решетилівки були нагороджені орденами і медалями СРСР [64].

У пам'ять героїчних захисників Вітчизни в центрі селища Решетилівки, в парку, 1985 р. методом народної будови був споруджений за проектом архітектора В. О. Костіна і скульптора В. В. Закревського величний «Меморіал на честь 40-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні». До складу меморіального комплексу входять могили учасників громадянської війни, учасників оборонних і визвольних боїв у 1941 р. і 1943 рр., партизан, підпільників, воїнів, що померли від ран в евакогоспіталях і медсанбатах. Над могилами насипано курган, який увінчує 19-метровий пілон, окований алюмінієм. Біля підніжжя пілону скульптурна залізобетонна композиція – постаті радянського бійця і тендітного, босоногого хлопчини з серйозним не по літах обличчям.

У 2006 р. на підході до комплексу споруджено Алею Героїв. Вона являє собою встановлені на постаментах з рожевого граніту дошки сірого граніту з портретним зображенням Героїв Радянського Союзу, кавалерів трьох ступенів ордена Слави, а також п'ятьох Героїв Соціалістичної Праці з Решетилівщини (див. поз № 12).

На сільських кладовищах Решетилівщини є кілька могил героїв війни. У с. Жовтневому похований кавалер ордена Слави трьох ступенів Федір Маркович Юрченко (1916 – 1999). Високі бойові нагороди гвардії старшина артилерії отримав за мужність і відвагу, проявлені в боях з гітлерівськими загарбниками при визволенні Одещини, Молдавії та при форсуванні Одера. На могилі встановлено обеліск мармурової крихти (див. поз. 92). Могила Івана Євгеновича Давиденка (1906 – бл. 1976), повного кавалера ордена Слави знаходиться на кладовищі с. Литвинівка (див. поз № 155). Непридатний до строювої служби він добровольцем пішов на фронт. Служив гвардії сержант Давиденко командиром відділення станкових кулеметів 223-го гвардійського стрілецького полку 78-ї гвардійської стрілецької дивізії. Його подвиги описані у книзі Г. І. Андрєєва й І. Д. Вакурова «Солдатская слава. Кн.4» (М: Воениздат, 1976).

Бойові традиції воїнів-фронтовиків Великої Вітчизняної гідно продовжили решетилівці, які брали участь у воєнних діях в далекому Афганістані. Даниною минулому і свідченнями нашої спільної причетності до історії та відповідальності перед наступними поколіннями є увічнення пам'яті земляків, які загинули під час виконання інтернаціонального обов'язку – Ігоря Миколайовича Веклича і Віталія Петровича Пустовара.

І. Веклич народився 13 квітня 1967 р. Решетилівським РВК призваний на дійсну військову службу. Пройшов початкову військову підготовку. В Афганістані з січня 1988 р. Брав участь у трьох бойових операціях. 15 травня 1988 р. в районі міста Джелалабад автомобільну колону, де знаходився рядовий Веклич, обстріляв ворог. Ігор знаходився в групі супроводу, негайно відкрив вогонь по противнику з автомата. В ході перестрілки він був смертельно поранений, помер на полі бою. За зразкове виконання службових обов'язків, мужність і відвагу рядовий Веклич нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно) [65].

В. Пустовар народився 30 жовтня 1960 р. У 1976 р. закінчив Решетилівську середню школу. До призову в армію Віталій закінчив Полтавське професійно-технічне училище № 9, став токарем IV розряду. 5 травня 1979 р. був призваний до лав Радянської Армії. Учбовий підрозділ, декілька місяців служби в Угорщині, а потім Демократична Республіка Афганістан. Віталій – командир відділення, комсорг взводу, душа колективу. 5 березня 1980 р. підрозділ, де служив Віталій, брав опорний пункт противника в провінції Баглан. У ході бою сержант Пустовар знищив п'ятьох, кинувся за шостим. Останній, заховавшись за висо-

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

кий паркан, вистрілив у сержанта. Куля пробила голову навиліт. Посмертно нагороджений орденом Червоної Зірки [66].

Обоє героїв поховані на кладовищі смт Решетилівки. На їх могилах споруджені гранітні обеліски (див. поз. №№15, 16). Меморіальні дошки встановлені на приміщеннях середньої школи, де навчались І. М. Веклич і В. П. Пустовар (див. поз. № 32) та профтехучилища № 52, яке закінчив І. М. Веклич (див. поз. № 31).

28 червня 2003 р. у Решетилівці був урочисто відкритий пам'ятник на честь воїнів, вихідців із Решетилівського району, які служили у складі обмеженого контингенту радянських військ у Демократичній Республіці Афганістан (див. поз. № 27). Він встановлений у центрі селища, на перетині вулиць Леніна і Паризької Комуни, і являє собою червоно-чорний гранітний обеліск, який символізує вічну скорботу, із зображенням представників різних родів військ – піхотинця, танкіста, льотчика та військової техніки, а також шпаги – символу виконання обов'язку та лаврового вінка – доблесті. Автор проекту – художник В. І. Деркач, скульптор С. П. Бородай [67].

У центрі селища, біля приміщення Решетилівського районного відділення внутрішніх справ, у березні 2002 р. відкрито пам'ятний знак загиблим правоохоронцям – лейтенанту міліції Андрію Дмитровичу Чмиру (1962 – 1990) і старшому лейтенанту Олександровичу Василю Черкасу (1961 – 1991). Перший загинув при затриманні злочинця, другий – при виконанні службових обов'язків, пов'язаних з несенням служби по охороні громадського порядку. Пам'ятний знак являє собою обеліск з чорного лабрадориту із зображенням жінки у траурному вбранні і хлопчика з букетом квітів і пам'ятним написом (див. поз. № 23).

На Решетилівщині збереглося кілька пам'яток, пов'язаних з історією економічного розвитку краю, трудовою звитягою його людей. Здавна Решетилівка була одним із центрів ткацтва, килимарства та вишивки, вироби решетилівських майстрів відомі в усій Україні. Особливо цінувалися решетилівські смушки. Але введення в дію на початку 70-х рр. XIX ст. Харківсько-Миколаївської залізниці спричинило занепад кустарних промислів. Пізніше, із пуском у 1901 р. залізниці Київ-Полтава, залізнична станція якої опинилася за 10 км від містечка, Решетилівка втратила значення центру промислів та ремесел. Проте ткацький промисел не занепав. У 1905 р. в колишній садибі поміщика Хрипунова, яку придбало Полтавське губернське земство, була створена ткацька майстерня. У 1922 р. на базі майстерні утворилася художньо-промислова артіль "Троянда" з двома цехами – ткацьким і вишивальним, перейменована в 1926 р. в артіль ім. Клари Цеткін. Після війни, в 1960 р. артіль реорганізували у фабрику художніх виробів, яка відзначалася високими технічними можливостями і художньою майстерністю. Вироби решетилівських ткачів, килимарниць та вишивальниць експонувалися на багатьох республіканських, всесоюзних та міжнародних виставках народного мистецтва. Саме в Решетилівці, в артілі "Троянда", було сконструйовано досконалий килимо-ткацький верстат для виготовлення килимів із геометричним орнаментом. Народні майстри ткацтва Решетилівки Л. Товстуха, Н. Бабенко, Д. Єфремова та Г. Бондаренко були удостоєні Шевченківської премії [68].

На західній околиці Решетилівки розташований килимовий цех фабрики художніх виробів, у комплексі з іншими промисловими спорудами. Це двоповерхове цегляне приміщення, споруджене в 1967 р. замість дореволюційної будівлі (див. поз. № 30).

Після здійснення примусової суцільної колективізації основною формою організації сільськогосподарського виробництва стали колективні господарства (колгоспи). Як правило, колгоспи називали іменами вождів, героїв революції, воєначальників тощо. У 1960 – 1970-х рр. правління деяких колгоспів Решетилівщини, що носили імена партійних і державних діячів, полководців, письменників, замовили у Харківському скульптурному комбінаті типові пам'ятники цим історичним постатям. Зараз у Решетилівці та ряді сіл району є 4 пам'ятники В. І. Леніну, по одному О.М. Горькому, Г. М. Димитрову, М. І. Калініну, Я. М. Свердлову, С. М. Кірову.

Досить цікавим серед пам'ятників вождям до останнього часу був відкритий у 1967 р. пам'ятник В. І. Леніну і Н. К. Крупській. Він знаходився у центрі с. Жовтневого біля приміщення контори колишнього місцевого колгоспу імені Ульянова. Унікальність пам'ятника зумовлена тим, що В. Леніна скульптори завжди зображували, так би мовити, соло. А в даному випадку споруджено групову скульптурну композицію. Постаті Леніна і Крупської виконані в повний зріст і встановлені на оштукатурений постамент з бутового каменю. Автор пам'ятника – скульптор І.С. Зноба [69]. Однак нині цей пам'ятник зруйновано.

У колгоспах Решетилівського району працювали люди, які за вагомі трудові здобутки отримали високі урядові нагороди, у тому числі стали Героями Соціалістичної Праці. На кладовищі с. Пустовари знаходиться могила Михайла Володимировича Степанова (1949 – 2005). Все своє трудове життя він працював доярком у місцевому колгоспі. Протягом багатьох років мав найвищі досягнення по надоях молока в районі. 2007 р. на його могилі встановлено обеліск чорного граніту з портретним зображенням похованого (див. поз. № 290). Гранітний обеліск також встановлений у 2007 р. на могилі Героя Соціалістичної Праці Катерини Сергіївни Коваленко (1921 – 2006), доярки колгоспу “Крок до комунізму”. Ця трудівниця не лише сама мала високі трудові здобутки, а й стала наставником Героїв Соціалістичної Праці Н. І. Бабенко та І. П. Костенко. Могила К. С. Коваленко знаходиться на кладовищі с. Шевченкове (див. поз № 351).

Важливу роль у розвитку сільськогосподарського виробництва краю відіграли машинно-тракторні станції. Перша Решетилівська МТС була створена 12 грудня 1930 р. в с. Жовтневому. Обслуговувала 46 колгоспів. У 1967 р. на честь механізаторів станції у селі по вулиці Свердлова був встановлений пам'ятний знак – трактор ХТЗ на цегляному оштукатуреному постаменті (див. поз. № 93). Другий пам'ятний знак – трактор “Універсал” на металевому постаменті, спорудили в 1970 р. у смт. Решетилівка по Великотирнівській вулиці. На постаменті закріплена металева дошка з пам'ятним написом: “Заслужил ты честь и славу трактор-дедушка по праву. Слава механізаторам!”. Мова йде про механізаторів створеної у січні 1934 р. Другої Решетилівської МТС (див. поз. № 18).

Решетилівщина, розташована в центральній частині Лівобережного Лісостепу в межах Полтавської області, має ряд цінних пам'яток природи.

Питання про охорону природних комплексів та рідкісних рослин Полтавщини, у тому числі й Решетилівського району, порушували в 1920 – 1930-ті рр. такі відомі науковці як брати М. Ф. і В. Ф. Николаєви, С. О. Іллічевський, В. П. Кушніренко. У повоєнні роки природоохоронні дослідження в краї вели Д. С. Івашин, М. І. Гавриленко, П. Є. Сосін та інші. Початок етапу оптимізації заповідної мережі Полтавщини був пов'язаний із науковими дослідженнями на території Полтавської області учених Міжвідомчої комплексної лабораторії наукових

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

основ заповідної справи НАН України та Мінекобезпеки України під керівництвом доктора біологічних наук Т. Л. Андрієнко. У 1993 – 1995 рр. вчені лабораторії разом з полтавськими ботаніками проводили обстеження та резервування типових і унікальних природних ділянок в усіх районах області. На Решетилівщині такі комплексні наукові дослідження були проведені тоді ж та на початку 2000-х рр. вченими – викладачами кафедри екології та охорони довкілля Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, за дорученням Решетилівської райдержадміністрації і районної ради та за активної організації участі сектору контролю за використанням природних ресурсів за кошти обласного екологічного фонду.

Наслідки цієї копіткої роботи опубліковані в колективних монографіях Т. Л. Андрієнко, О. М. Байрак та ін. "Заповідна краса Полтавщини" (Полтава: ІВА "Астрея", 1996), О. М. Байрак, В. М. Самородова., Н. О. Стецюк та ін. "Збережи, де стоїш, де живеш: По сторінках Червоної книги Полтавщини. Рослинний світ" (Полтава: Верстка, 1998), у статті О. М. Байрак., Т. В. Конашкіної "Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони", у буклеті Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар., І. А. Грицай. "Природно-заповідний фонд Решетилівського краю" (Полтава: Верстка, 2006) та інших публікаціях.

Сучасна природно-заповідна мережа Решетилівського району включає 10 об'єктів загальною площею 1464,6 га, що складає 1,45% від загальної площі району. У заповідній межі представлено чотири категорії природно-заповідних об'єктів: заказники – орнітологічний "Михнівський", ботанічний "Новодиканський", 3 ландшафтні "Гарячківський ліс", "Кузьменки", "Щербакі", заповідне урочище "Кут", 4 пам'ятки природи ботанічні (вікові дерева дуба черешчатого) [70].

Екологічну й наукову цінність мають природні комплекси, розташовані вздовж долин Псла, Вільхової Говтви та інших малих річок. Найбільші площі в заповідній мережі району займають заплавні екосистеми – лучні, болотні, прибережно-водні, які характеризуються різноманітним типовим для Полтавщини видовим складом рослин і тварин. Своєрідною є рослинність засолених лук. Такі комплекси охороняються на території орнітологічного заказника "Михнівський" (див. поз. № 171), який має статус загальнодержавного, є важливим природним ядром у структурі регіональної екомережі Полтавщини – ключовою територією місцевого Псільсько-Говтвянського та регіонального Псільського екокоридорів.

Ландшафтний заказник "Кузьменки" є цінною ділянкою долини р. Вільхова Говтва із схилувими та заплавними ландшафтами, різноманітним рослинним покривом та багатою фауною (див. поз. № 123). Важливе водоохоронне значення мають лісові масиви заказників "Гарячківський ліс" (див. поз. № 284), "Щербакі" (див. поз. № 68), заповідне урочище "Кут" (див. поз. № 297), які є місцем поселення та харчування багатьох тварин.

Цінними є балкові системи із добре збереженою степовою рослинністю на схилах. Вона представлена ковиловими утвореннями, занесеними до Зеленої книги України, і різнотравно-ковилово-типчаківими та фрагментами південних і чагарникових степів із чисельними популяціями рідкісних видів рослин, в тому числі й тих, які знаходяться в регіоні на межі поширення (ботанічний заказник "Новодиканський" (див. поз. № 69).

Чотири заповідні об'єкти є ботанічними пам'ятками природи, основне призначення яких – збереження вікових дерев дуба черешчатого (див. поз. №№ 54, 113, 156, 199).

Як зазначалося вище, епізодичне вивчення пам'яток археології, історії, архітектури, природоохоронних об'єктів на Решетилівщині велося іще в XIX ст. Однак системна багаторічна робота з виявлення та наукового дослідження об'єктів культурної спадщини започаткована лише на початку 1980-х рр., коли вперше було підняте питання про підготовку «Зводу пам'яток історії та культури України». 3 вересня 1982 р. видається Постанова Ради Міністрів Української РСР за № 453 «О мерах по обеспечению издания томов Свода памятников истории и культуры народов СССР по Украинской ССР». Одразу ж після цього, 14 вересня 1982 р. Полтавським облвиконкомом прийняте відповідне рішення за № 520 «Про організацію і проведення в області роботи по підготовці статей та інших матеріалів для томів «Зводу пам'яток історії та культури народів СРСР». Наступним кроком став наказ управління культури виконкому Полтавської обласної ради народних депутатів від 5 жовтня 1983 р. № 263, було створено і затверджено обласну робочу групу з підготовки матеріалів до видання тому «Зводу... по Українській РСР, Полтавській області».

Безпосередня робота з написання статей «Зводу...» розпочалася після визначення авторського колективу та виходу наказу Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 29 жовтня 1986 р. №318 «Про підготовку статей по пам'ятниках до тома «Зводу пам'яток історії та культури Полтавської області». Цим документом затверджено склад Решетилівської районної авторської групи з підготовки статей, яку очолив заступник голови райвиконкому. Однак покладене на неї завдання районна авторська група не виконала. Фактично збором інформації займався лише вчитель історії Ю. М. Кисіль, нині директор Решетилівського районного краєзнавчого музею на громадських засадах. Тому практично всю роботу з підготовки статей про пам'ятки, які знаходяться на території Решетилівського району, виконали працівники відділів охорони пам'яток, археології, етнографії і природи Полтавського краєзнавчого музею В. А. Андрієць, Г. І. Галян, І. С. Мельникова, Н. М. Сиволап, О. А. Скирда, О. В. Халимон, Н. Ф. Шаповал; викладачі Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка І. І. Диптан, О. П. Єрмак, А. І. Підсадна; співробітники Центру дослідження і охорони пам'яток археології Управління культури Полтавської облдержадміністрації Р. М. Рейда, В. В. Шерстюк. На жаль, відсутність цільового фінансування по створенню «Зводу...» призвела до того, що виконання всього обсягу робіт розтягнулося на понад двадцять років.

У 2007 – 2009 рр., завдяки коштам винайденим Управлінням культури Полтавської обласної державної адміністрації, працівниками науково-дослідного відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею було здійснене нове обстеження території Решетилівського району на предмет дослідження стану відомих та виявлення нових пам'яток історії та культури. За результатами цих обстежень було наново написано практично всі статті на пам'ятки археології, історії, архітектури, пам'ятки природи та природно-заповідні об'єкти Решетилівщини. Готуючи до видання матеріали «Зводу...» по Решетилівському району, автори та редакційна колегія включили до книги всю наявну на сьогодні інформацію про об'єкти культурної спадщини району.

Джерела та література

1. Статистичний щорічник Полтавської області за 2007 рік. – Полтава: Головне управління статистики в Полтавській області, 2008. – С. 21, 22.
2. Історія міст і сіл Української РСР: Полтавська область / Ред. кол. Буланій І. Т. (голова), Бардик Г. С., Бевзо О. А. та ін. – К.: Голов. ред УРЕ, 1987. – С. 866.
3. Макаренко Н. Е. Городища и курганы Полтавской губернии: Сборник топографических сведений. – Полтава: ПУАК, 1917. – С. I.
4. Особистий архів В. О. Мокляка.
5. Там само.
6. Там само.
7. Падалка Л. В. Прошлое Полтавской территории и ее заселение: Исследование и материалы. – Полтава: ПУАК, 1914. – С. 140 – 143.
8. Там само. – С. 140.
9. Там само. С. 142.
10. Макаренко Н.Е. Городища и курганы Полтавской губернии: Сборник топографических сведений. – Полтава: ПУАК, 1917. – VIII+105+XIX с.
11. Там само. – С. 44.
12. Там само. – С. 56.
13. Там само. – С. 90 – 91.
14. Там само. – С. 101 – 104.
15. Там само. – С. 53 – 54.
16. Ляскоронский В. Г. Городища, курганы и длинные (змиевые валы, находящиеся в бассейне р. Сулы // Труды XI Археологического съезда в Киеве 1899. Т. I / Под ред. гр. Уваровой и С. С. Слуцкого. – М.: Типогр. Г. Лисснера и А. Гешеля, 1901. – С. 404 – 437; Ляскоронский В. Г. Городища, курганы и длинные (змиевые) валы по течению рр. Псла и Ворсклы // Труды XIII Археологического съезда в Екатеринославе. 1905: Т. I / Под ред. гр. Уваровой. – М.: Типогр. Г. Лисснера и Д. Собко, 1907. – С. 158 – 198.
17. Ляскоронский В. Г. Городища, курганы, майданы и длинные (змиевые) валы в области Днепрового Левобережья // Труды XIV Археологического съезда в Чернигове. 1909: Т. III / Под ред. гр. Уваровой. – М., 1911. – С. 1 – 82.
18. Там само. – С. 55.
19. Махно Е. В. Памятники черняховской культуры на территории УССР: Материалы к составлению археологической карты. – М.: Изд. АН СССР, 1960. – (Материалы и исследования по археологии СССР. №82). – С. 42.
20. Товкачевский В. А. Неолитическое поселение у с. Поповки на р. Хороле // КСИА АН УССР. – 1961. – Вып. 11. – С. 80 – 81, ил.
21. Горюнов Е. А. Разведка на Полтавщине // Археологические открытия. 1971. – М.: Наука, 1972. – С. 366; Казанский М. М. Отчёт о работе Полтавского отряда Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1979 г. // НА ИА НАНУ. – Ф.е. – 1979/94. – № 9366. – Арк. 8 – 9; Горюнов Е. О., Казанський М. М. До археологічної карти сточища р. Полузір'я // АПЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – № 1-2 (3-4). – С. 77.
22. Сидоренко Г. О., Махно Є. В., Телегін Д. Я. Довідник з археології України: Полтавська область. – К. – Наук. Думка, 1982. – С. 85 – 86.

23. Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274.
24. Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 9.
25. Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.1е.– Спр. 359.
26. Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445.
27. Супруненко О. Б. Археологія в діяльності першого приватного музею України: Лубенський музей К. М. Скаржинської. – К.-Полтава: «Археологія», 2000. – С. 207.
28. Лист земського начальника 4 ділянки Полтавського повіту від 10 серпня 1901 р. до Полтавського губернатора // Особистий архів В. О. Мокляка.
29. Сидоренко Г. О., Махно Є. В., Телегін Д. Я. Довідник з археології України: Полтавська область... – С. 85.
30. Луговая Л. Н. Отчет Полтавского краеведческого музея об охранных раскопках кургана у с. Шевченково Решетилловского района Полтавской области // НА ІА НАН України, 1980. – С. 40.
31. Берестнев С. Н. О погребениях предскифского периода в Левобережной Лесостепи Украины // Проблемы археологии Поднепровья. – Днепропетровск: ДГУ, 1985. – Вып. 2. – С. 98 – 106.
32. Мельникова И. С. Раскопки курганов у сёл Мушты и Кириленки // Археологические исследования на Полтавщине. – Полтава: ПКМ, 1990. – С. 59 – 62.
33. Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 13 – 14. – Рис. 3:22; 42:22; 52 – 56; Шерстюк В. В. Археологічна розвідка в Решетилівському районі // Полтавський краєзнавчий музей: Збірник наукових статей 2005 р. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 56 – 60.
34. Шерстюк В. В. Звіт про науково-рятивні археологічні дослідження кургану поблизу с. Хоружі Решетилівського району Полтавської області навесні 2007 р. – Київ-Полтава, 2008 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 549 – 84 арк.
35. Бучневич В. Е. Местечко Решетилловка Полтавского уезда // Труды Полтавской ученой архивной комиссии. Вып. 15. – Полтава, 1917. – С. 17 – 18.
36. Історія міст і сіл Української РСР: Полтавська область / Ред. кол. Буланій І. Т. (голова), Бардик Г. С., Бевзо О. А. та ін. – К.: Голов. ред УРЕ, 1987. – 1028 с., іл.
37. Полтавщина: Енциклопедичний довідник / За ред. А. В. Кудрицького. – К.: «Українська Енциклопедія», 1992. – 1024 с., іл.
38. Жук В. Н. Решетилівський район // Червоний Жовтень. – 1990. – 4, 6, 8, 11, 13, 15, 18, 20 грудня.
39. Козюра В. М., Козюра І. В. Вказана праця. – 98 с.
40. Арандаренко Н. И. Записки о Полтавской губернии Николая Арандаренка, составленные в 1846 году. В 3-х чч. Часть III. – Полтава: Типогр. Губернск. правления, 1852. – С. 74.
41. Боплан Г. Л. де Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнувся від кордонів Московії до границь Трансільванії, разом з їхніми звичаями, способом життя і ведення воєн. – К.: Наук. Думка; Кембрідж (Мас): Укр. Наук. Ін-т, 1990. – Карта України.

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

42. Полтавщина: Енциклопедичний довідник... – С. 831.
43. Жук В. Н. Решетилівка // Червоний Жовтень. – 1990. – 11 грудня.
44. Михальчук П. А., Куций І. П. Нова історія України. Ч. II. – Тернопіль: Аетон, 2007. – С. 83, 84.
45. Козюра В. М., Козюра І. В. Вказ. праця. – С. 14.
46. Історія міст і сіл Української РСР. Полтавська область... – С. 853.
47. Поміщик – експериментатор // Коло. – 2008. – 14 лютого.
48. Загайко П. К. Полтавські дороги Кобзаря. – Полтава: Криниця, 1990. – С. 14.
49. Там само.
50. Історія міст і сіл Української РСР. Полтавська область... – С. 856, 857.
51. Козюра В. М., Козюра І. В. Вказ. праця. – С. 37.
52. Жук В. Н. Решетилівка // Червоний Жовтень. – 1990. – 18 грудня.
53. Козюра В. М., Козюра І. В. Вказ. праця. – С. 37.
54. Колективізація сільського господарства і голод на Полтавщині 1929 – 1933: Збірник документів і матеріалів. – Полтава, 1997. – С. 48.
55. Кисіль Ю. Голодомор 1932 – 1933 рр. у Решетилівському районі / Полтавський краєзнавчий музей. Збірник наукових статей. 2004 р. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – С. 141.
56. Національна Книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 673.
57. Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 397, 398.
58. Там само. – с. 398.
59. Решетилівщина у війні 1941 – 1945 років // Решетилівський вісник. – 2000. – 6 травня.
60. Там само.
61. Книга Пам'яті України... – С. 400.
62. Там само. – С. 400.
63. Там само. – С. 401 – 699.
64. Андрійко А. Обеліск пам'яті // Зоря Полтавщини. – 1985. – 13 серпня.
65. Пам'ять живе...: Спогади про воїнів-полтавців, загиблих в Афганістані. – Полтава, 1999. – С. 15.
66. Там само. – С. 77.
67. Назавжди дев'ятнадцятилітні // Зоря Полтавщини. – 2003. – 2 липня.
68. Жук А. К. Решетилівська фабрика художественных изделий // Народное творчество и этнография. – 1977. – № 1. – С. 65 – 69.
69. Курочка В. Єдиний у країні пам'ятник Леніну та Крупській – у Жовтневому // Коло. – 2008. – 14 лютого.
70. Стецюк Н. О., Слюсар М. В., Грицай І. А. Природно-заповідний фонд Решетилівського краю. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет. – С. 1, 2.

О.П. Єрмак, В.О. Мокляк

Решетилівка, смт., районний центр.

1. Селище, епоха бронзи, черняхівська культура (археол.).

Знаходиться в 0,1 – 0,05 км на північний захід від свинотоварної ферми, розташованої на південно-західній околиці селища, на невисокому (бл. 2 м) пологому відрозі першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтви та вологої балки, що є правою притокою річки.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Займає площу 300x350 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи та гончарного черняхівської культури.

Датується добою бронзи, черняхівської культури. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр.359. – Арк.8.

Р. М. Рейда

2. Селище, епоха бронзи (археол.).

Знаходиться в 0,6 – 0,7 км на захід від південної околиці смт, в заплаві лівого берега р. Говтви, на донному підвищенні довжиною 150 м, шириною 80 м.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Займає площу 300 x 350

м. На поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи та відщепи кварциту.

Датується добою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 8.

Р. М. Рейда

3. Місцезнаходження, епоха бронзи (археол.).

Знаходиться в 0,6 – 0,7 км на захід від південної околиці смт, в заплаві лівого берега р. Говтви, на донному підвищенні.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Розміри не визначені внаслідок задернованості. На поверхні ґрунтової дороги, що проходить через східну частину підвищення в напрямку північ – південь, було знайдено дрібні маловиразні фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується добою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються у фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 8.

Р. М. Рейда

4. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться в 0,5–0,6 км на схід від господарчого двору в південній частині селища, біля північного і південного узбіч автошляху на с. Ганжі, біля краю другої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 1 і 1,2 м, діаметром 20 і 22 м.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 14; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І.С. Мельникова

5. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на території північно-східної частини селища, за 0,3 км на південь від АЗС, що розташована на автотрасі Полтава – Київ, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів, розташованих вздовж краю тераси, біля північного узбіччя дороги на с. Литвинівка, на відстані 100 м один від одного. Насип більшого кургану висотою 3,5 м, діаметр – понад 30 м, знаходиться на цвинтарі, задернований, на схилах розташовані могили сучасного кладовища. Три інших насипи висотою 1 м, діаметром близько 20 м – розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 6; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 8, 9, 10.

І.С. Мельникова

6. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,6 км на північ від автотраси Полтава – Київ, біля краю плато правого берега р. Грузька Говтва, правої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою до 1 м, діаметром до 20 м, розташованих за 80 – 100 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 74.

І.С. Мельникова

7. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2 км на північний захід від селища, біля східного узбіччя автотраси Полтава – Київ, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою до 1 м, діаметром 15 – 20 м, роз-

ташованих за 30 м один від одного по лінії схід – захід, вздовж північного краю балки.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 23; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 76. 8.

І.С. Мельникова

8. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на схід від господарчого двору в південній частині селища і за 0,3 км на південь від автошляху на с. Ганжі, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м, діаметр – 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 15; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І.С. Мельникова

9. Курган (археол.).

Знаходиться на території цвинтаря в західній частині селища, біля південного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – с. Шилівка, на першій надзаплавній терасі правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Насип висотою 3,5 м, діаметром близько 30 м – задернований. На ньому – декілька занедбаних могил. На верхівці простежується заглиблення до 1 м (можливо, провалена могила).

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 9.

І.С. Мельникова

10. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на північний захід від селища, біля східного узбіччя автотраси Полтава – Київ, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 2,5 м, діаметр близько 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, на верхівці – геодезичний знак.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 75.

І.С. Мельникова

11. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 – 0,6 км на північний захід від свинотоварної ферми,

розташованої на південно-західній околиці смт, на мису першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтви та вологої балки – правої притоки річки.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота кургану 0,5 м, діаметр – 26 – 28 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 8.

Р.М. Рейда

12. Братська могила учасників Громадянської війни, військово-полонених, радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятні знаки полеглим землякам, воїнам-інтернаціоналістам, алея героїв (іст.)

Розташована в центрі селища, в парку.

Поховано 102 чол. Серед них 6 учасників Громадянської війни, партизанського загону під командуванням Я. Г. Огія, які загинули в березні-листопаді 1918 р. в боротьбі з німецькими окупантами, в червні-грудні 1919 р. – з денікінцями, перший голова волревкому М. І. Блошенко. Під час окупації селища німецько-фашистськими загарбниками було розстріляно 7 осіб радянсько-партійного активу, серед них М. Ф. Черкун – секретар Решетилівської сільської Ради, О. Ф. Шкурупій – голо-

ва колгоспу ім. XVIII партійного з'їзду. В січні 1942 р. були розстріляні танкісти із підрозділів 3-ої танкової бригади, 17.03.1942 р. біля х. Михайлики розстріляно 36 радянських воїнів, які потрапили в оточення; 89 воїнів, серед них воїни із підрозділів 199-ої, 212-ої, 300-ої, 304-ої стрілецьких дивізій, 3-ої танкової бригади 38-ої Армії Південно-Західного фронту, які загинули 20 – 22 вересня 1941 р. в оборонних боях з німецько-фашистськими загарбниками за селище; воїни, які померли від ран в першій половині вересня 1941 р. в 379-му медико-санітарному батальйоні, 1410 евакуаційному госпіталі; воїни 5-ої, 7-ої гвардійських повітряно-десантних дивізій, 66-ої, 69-ої, 95-ої, 13-ої гвардійських стрілецьких дивізій, які загинули 22 – 24 вересня 1943 р. при звільненні селища від німецько-фашистських загарбників.

У 1985 р. споруджено меморіальний комплекс. На кургані (вис. 1,5 м) встановлений чотиригранний пілон (вис. 19,0 м) окутий алюмінієм, біля підніжжя якого залізобетонні скульптури воїна і хлопчика (вис. 4,0; 1,9 м) окуті міддю. До меморіалу ведуть 11 сходинок, при вході до нього, на плиті рожевого граніту (1,5 x 1,0 м), накладними літерами нанесено пам'ятний текст і чаша Вічного вогню. Перед пам'ятником напівколом розміщені 25 плит з темно-сірого полірованого граніту (1,0 x 0,7 м), на 20 з них прізвища 493 воїнів-земляків, а на 3 – кількість загиблих воїнів по 13 сільських радах, на першій справа плиті – прізвища загиблих в роки громадянської війни, розстріляних мирних громадян. Поруч встановлена металева плита (0,5 x 0,5 м) із пам'ятним текстом від ветеранів 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії. В пам'ять полеглих двох воїнів-інтернаціоналістів в травні 1990 р. встановлена плита з темно-сірого полірованого граніту (1,3 x 0,9 м) з портретним зображенням воїнів і пам'ятним текстом.

У 2006 на підході до комплексу споруджено Алею Героїв. На постаментах рожевого граніту (1,1 x 0,6 м) – дошки сірого граніту (0,64 x 0,5 м) з портретним зображенням і пам'ятним написом. Ліворуч від входу портрети Героїв Радянського Союзу та кавалерів 3-х орденів Слави, праворуч – 5 Героїв Соціалістичної Праці Решетилівщини.

Серед Героїв Радянського Союзу:

Арендаренко Іван Іванович. Нар. 12.10.1921 р. в с. Шилівка. В Радянській Армії з березня 1941, на фронті з початку війни. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 липня 1944 за мужність і відвагу, проявлені при форсуванні Західної Двіни, командир батареї 122-го гвардійського артилерійського полку 51-ї гвардійської стрілецької дивізії старшому лейтенанту І. І. Арендаренку присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденами Леніна і Червоного Прапора, Вітчизняної війни II ступеня, трьома орденами Червоної Зірки, медалями. Проживає у м. Москві, Російська Федерація.

Бондаренко Василь Юхимович (23.04.1922, с. М'якеньківка – 20.02.2001, м. Київ). На фронті з початку Великої Вітчизняної війни. На рахунку льотчика-винищувача В. Ю. Бондаренка 324 бойових вильотів. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 за відмінне виконання завдання командування і проявлені при цьому мужність і відвагу гвардії старшому лейтенанту В. Ю. Бондаренку присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений двома орденами Червоного Прапора, орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни I ступеня, медалями.

Дудка Лука Минович (20.10.1908, с. Піщане – 25.04.1945, м. Калінінград, Російська Федерація). У 1930 був призваний до лав армії, закінчив військове училище, служив у прикордонних військах. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 жовтня 1943 за проявле-

ний героїзм, мужність та вміння при виконанні складної операції по закріпленню плацдарма після форсування Дніпра командир 748-го стрілецького полку 206-ї стрілецької дивізії підполковнику Л. М. Дудці присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Суворова III ступеня, медалями.

Корячко Карпо Дмитрович (23.02.1911, с. Лобачі – 12.05.1991, м. Полтава). Учасник Великої Вітчизняної війни з 1941 р. Командир роти автоматників 289-го гвардійського стрілецького Віслянського полку 97-ї гвардійської Полтавської Червонопрапорної ордена Суворова дивізії відзначився під час форсування та розширення плацдарму на лівому березі р. Одера. За мужність і відвагу, виявлені в боях, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 червня 1945 гвардії капітану К. Д. Корячку присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденами Червоного Прапора, Вітчизняної війни I ступеня, Олександра Невського, медалями.

Олійник Іван Леонтійович (19.12.1919, с. Білоконі – 6.06.1970, м. Мінськ, Республіка Білорусь). Навчався в Решетилівській середній школі. У діючій армії з липня 1941 р. За вмілу організацію бою під час форсування р. Тиси, утримання плацдарму на її західному березі та прориву оборони противника в районі м. Дебрецена (Угорщина) і виявлені при цьому мужність та відвагу Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 березня 1945 р. І. Л. Олійнику присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Нагороджений орденом Червоної Зірки.

Поправка Павло Венедиктович (8.08.1914, с. Потеряйки – 5.01.1994). У діючій армії з серпня 1941 р. Старшина роти 1339-го стрілецького полку 318-ї стрілецької дивізії П. В. Поправка у складі передового загону вночі 1.11.1943 одним із перших висадився на Керченський півострів, брав участь

у захопленні плацдарму, 6 діб відбивав контратаки ворога. Звання Героя Радянського Союзу присвоєно Указом Президії Верховної Ради СРСР від 12 листопада 1944 р. Нагороджений орденом Леніна, Вітчизняної війни I ступеня, Червоної Зірки, медалями. Проживав у м. Харків.

Давиденко Іван Євгенович (1906, с. Литвинівка – ?, там само) – кавалер 3-х орденів Слави. У діючій армії з 1943 р. Орденом Слави III ступеня нагороджений 12 серпня 1944 за врятування пораненого командира. За мужність, проявлену в боях з фашистами, нагороджений орденом Слави II ступеня у лютому 1945 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15 травня 1946 р. – орденом Слави I ступеня.

Юрченко Федір Маркович (16.02.1916 с. Славки – 28.01.1999, с. Жовтневе) – кавалер 3-х орденів Слави. Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 р. За мужність і відвагу, проявлені в боях з фашистськими загарбниками при визволенні Одещини, гвардії сержант Ф. М. Юрченко був нагороджений орденом Слави III ступеня, за подвиги в боях на молдавській землі – орденом Слави II ступеня, за героїзм, виявлений при форсуванні р. Одера – орденом Слави I ступеня.

Серед Героїв Соціалістичної Праці:

Бабенко Ніна Іванівна (29.10.1939, с. Шевченкове – ?). З 1957 р. працювала дояркою колгоспу ім. Леніна в с. Шевченкове. Вже в 1958 р. надоїла 4004 кг молока, в 1959 – 5559 кг, в 1960 – 6754 кг молока на фуражну корову. Звання Героя Соціалістичної Праці присвоєно 22 березня 1966 р. Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю», медалями Виставки досягнень народного господарства СРСР.

Ваганова Ганна Іванівна (22.02.1922 м. Каспійськ Челябінської обл., Російська Федерація – ?) З 1944 р. і до виходу на пенсію працювала слюсарем-мідником Жовтневого відділення

«Сільгоспхімія» Решетилівського р-ну. За успіхи, досягнуті у розвитку сільськогосподарського виробництва, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8.01.1971 Г. І. Вагановій присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Нагороджена медалями «За трудову відзнаку», «За доблесну працю». Проживала в с. Жовтневе Решетилівського р-ну.

Коваленко Катерина Сергіївна (5.02.1921, с. Шевченкове – 9.12.2006, там само). У 1955 р. доярка молочно-товарної ферми. Надоїла від кожної корови по 4222 кг молока, в 1956 – 5594, 1957 – 6647, 1958 – 6750 кг. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26.02.1958 К. С. Коваленко присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і Золотої медалі «Серп і молот». Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю».

Костенко Іван Панасович (9.04.1940, с. Хрещате – ?). З 1954 працював доярком на молочно-товарній фермі колгоспу «Дружба». За перший рік надоїв по 940 кг молока на фуражну корову, 1955 – 1700 кг, у 1961 – 5107 кг, в 1962 – 5376 кг. Звання Героя Соціалістичної Праці присвоєно 22 березня 1966. Нагороджений орденом Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю», медалями Виставки досягнень народного господарства СРСР.

Степанов Михайло Володимирович (18.10.1949 с. Панасівка, Дунаєвецький р-н, Хмельницька обл. – 31.12.2005 с. Пустовари). Передовий дояр колгоспу «Прапор комунізму» в с. Демидівці Решетилівського р-ну. У 1985 удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці із врученням ордена Леніна та золотої медалі «Серп і молот».

Джерела та література: Архів Санкт-Петербурзького військово-медичного музею, Ф. 1410ЕГ, арк. 19; ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. –

Спр. 101. – Арк. 54, 55; там само Спр. 65. – Арк. 53; ЦАМО РФ. – Ф. 1075. – Оп. 1. – Спр. 7. – Арк. 126; Спр. 7, к. 10613, Арк. 371; ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 9; ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 1. – Спр. 3. – Арк. 8, 20; ЦАМО РФ. – Ф. 1316. – Оп. 2. – Спр. 10. – Арк. 27, 74; Оп. 2. – Спр. 13, С. 11; ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 1119; Оп. 2. – Спр. 2. – Арк. 14; Оп. 2. – Спр. 24. – Арк. 5; ЦАМО РФ. – Ф. 1247. – Оп. 1. – Спр. 4. – Арк. 11; ЦАМО РФ. – Ф. 1232. – Оп. 1. – Спр. 51. – Арк. 151; ЦАМО РФ. – Ф. 1297. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 25; ЦАМО РФ. – Ф. 1197. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 69; ЦАМО РФ. – Ф. 1267. – Оп. 1. – Спр. 25. – Арк. 131; Андреев Г. М., Вакуров И. Д. Солдатская Слава: Кн. 4. – М.: Военное издательство Министерства обороны СССР, 1976. – С. 82 – 85; В сражениях за Победу. – М.: Наука, 1974. – С. 53; Ваганова Г. І. // Працею звеличені: Герої сільськогосподарського виробництва. Кн. 1. – Київ: „Урожай”, 1973. – С. 124 – 127; Високі сходження. Костенко І. П. // Працею звеличені: Герої тваринницьких ферм. Кн. 1. – Київ: „Урожай”, 1967. – С. 331 – 335; Герои Советского Союза: Краткий биографический словарь. – М.: Военное издательство, 1987. – Т. 1. – С. 74, 184, 452, 741; Т. 2, С. 195, 310 – 311; Дубров. Б. Солдатська Слава. – Київ: „Молодь”, 1975. – С. 419; За мужність і відвагу. – Харків: „Прапор”. – С. 40, 57 – 59, 116 – 117, 154 – 155, 222 – 223, 240 – 241; Санжаровський Д. М. Іван Костенко: Люди трудового подвигу. – Харків: „Прапор”, 1967; Степанов М. В. Основа високих надвів. – К.: „Урожай”, 1989; Червоний жовтень. – 1974 р. – 21 вересня.

В.А. Андрієць, Н.М. Сиволап

13. Місце бою М. В. Фрунзе з формуваннями Н. І. Махна (іст.)

Розташоване на північній околиці селища.

На цьому місці 15.06.1921 р. відбулася перестрілка між збройними формуваннями Н. І. Махна і загonom охорони головнокомандуючого радянськими військами України і Криму М. В. Фрунзе.

М. В. Фрунзе із загonom охорони поїздом прибув на залізничну станцію Решетилівка, звідки вирушив до селища, де мали перебувати радянські бойові загони. На околиці Решетилівки зав'язався бій з групою озброєних кавалеристів формування Н. І. Махна, під час якого М. В. Фрунзе було поранено.

На цьому місці, відповідно до заходів Решетилівського районного комітету Компартії України та райвиконкому, розроблених на честь 50-річчя встановлення радянської влади від 17.11.1965 р. 3.11.1967 р. відкрито пам'ятник: залізобетонне погруддя (вис. 1,2 м) – скульптор О. Савельєв – встановлене на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 2,0 м).

Джерела та література: Паспорт Пам'ятника історії та культури СРСР Н-ІІ-20-1148-247; Історія міст і сіл УРСР: Полтавська обл., К., 1967. – С. 857; Этапы большого пути // Воспоминания о гражданской войне. – М.: Воениздат МО СССР, 1963. С. 337 – 341; Нариси історії Полтавської обласної партійної організації. – Х.: Прапор, 1981. С. 101.

І.І. Дігман

14. Місце загибелі Олексія Кириловича Василенка, 1943 (іст.)

Розташоване в центрі селища, на місці, де в 1943 р. було приміщення будинку культури, обнесене колючим дротом. Тут 3.06.1943 був убитий Олексій Кирилович Василенко (7.III.1928,

с. Решетилівка – 3.VI.1943, там само) – учень середньої школи, піонер, жив з матір'ю в с. Решетилівці. У перші дні німецько-фашистської окупації був свідком арешту і розстрілу гітлерівцями учителя школи Фесенка І. І. та 18 військовополонених. На будинках і парканах селища писав заклики знищувати фашистів. У підвалі будинку культури, обнесеному колючим дротом, знаходилася молодь, яку гітлерівці готували до відправки у Німеччину. Василенко О. К. непомітно розрізав дріт, завдяки чому багатьом молодим людям вдалося втекти. 3 червня, при черговій спробі розрізати дріт, Василенко О. К. був убитий окупантами.

У 1974 р., відповідно до постанови Полтавського обкому Компартії України та виконкому Полтавської обласної Ради депутатів трудящих від 16.07.1973 на місці, де загинув Василенко О. К., споруджено пам'ятник. Роботи по встановленню та благоустрою території виконані Полтавськими виробничо-художніми майстернями. Погруддя (вис. 0,8 м) із оргскла (скульптор Коган М. Г.), постамент (вис. 2,4 м) – із мармурової крихти. На лицьовій грані постамента – пам'ятний напис: „Альоша Василенко юний піонер. Загинув від рук фашистів у 1943 році”.

Джерела та література: ДАПО Ф.Р. – 1876. – оп. 8. – спр. 101. – арк. 54, 55; ДАПО Ф. 15. – оп. 20. – спр. 193. – арк. 26, 120, 122; спр.

204. – С. 69 – 70; спр. 208. – арк. 23, 68 – 78; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1490-2.16.20; Памятники истории и культуры УССР, каталог-справочник, К. 1987. – С. 421; Комсомолец Полтавщины. – 1969. – 17 травня; Зоря Полтавщини. – 1969. – 5 квітня.

Н.Ф. Шаповал

15. Могила Віталія Петровича Пустовара, 1980 (іст.).

Розташована в центральній частині кладовища.

Похований Пустовар Віталій Петрович (30.10.1960, с. Решетилівка – 5.03.1980, район м. Баглан, Демократична Республіка Афганістан) – учасник бойових дій в Афганістані. Після закінчення місцевої школи у 1978 р. навчався в Полтавському професійно-технічному училищі № 9. Навчався на „відмінно” і „добре”, екстерном здав екзамен. Отримав кваліфікацію токаря 4 – 5 розряду. До лав Радянської

Армії призваний у травні 1979 р. Решетилівським райвійськкоматом. Службу проходив у Миколаєві, у листопаді 1979 – в Угорщині, з 30 січня 1980 – в Афганістані. Молодший сержант, командир відділення гранатометників. Загинув під час виконання бойового завдання.

Посмертно нагороджений орденом Червоної Зірки.

У 1981 р. на могилі встановлено обеліск (вис. 2,09 м) і плиту (1,4 x 0,8 м) чорного полірованого граніту з портретним зображенням воїна і пам'ятним написом: „ПУСТОВАР ВИТАЛІЙ ПЕТРОВИЧ 30.X.1960 – 5.III.1980

*Образ твой с годами не сотрется
Боль утраты неожиданная –
в сердце навсегда.
Спи родной сыночек и братик
Выполняя интернациональный долг,
ты отдал самое дорогое – жизнь.
Память о тебе будет всегда жива”.*

Джерела та література: Архів Полтавського облвійськкомату. – Кн-3, ДГШ-315/7/9756 від 24.05.1984. Д-108. – С. 62; Червоний жовтень. – 1989. – 5 липня; там само. – 1989. – 30 грудня.

Н.Ф. Шаповал, В.О. Мокляк

16. Могила Ігоря Миколайовича Веклича, 1988 (іст.).

Розташована в центральній частині кладовища.

Похований Веклич Ігор Миколайович (13.04.1969, смт. Решетилівка – 16.05.1988, Демократична Республіка Афганістан) – учасник бойових дій в Афганістані. Закінчив місцеву школу в 1986 р., потім Решетилівське по професійно-технічне училище № 52 (нині професійний аграрний ліцей). До лав Радянської Армії призваний Решетилівським райвійськкоматом у травні 1987 р. Службу проходив у Демократичній Республіці Афганістан. Тяжко поранений в бою під час виконання бойового завдання. Помер у госпіталі. Посмертно нагороджений орденом Червоної Зірки.

У 1989 р. на могилі встановлено обеліск (вис. 1,1 м) та плиту (1,2 x 0,6 м) із чорного полірованого граніту з портретним зображенням воїна і пам'ятним написом: „Рядовой Веклич Игорь Николаевич 13.V.1969 – 1988.16.V.

*Погиб при исполнении
интернационального долга.
Дорогому и любимому сыну и брату
Вечно тебя будем помнить
и светлую память сохраним
до конца своих дней
мама, папа, брат”.*

Джерела та література: Архів Полтавського облвійськкомату. Кн-3, ДГШ-315/7/0756 від 24.05.1984. Д-020030; Червоний жовтень. – 1989. – 5 липня; Там само. – 30 грудня.

Н.Ф. Шаповал

17. Могила Олексія Кириловича Василенка, 1943, (іст.).

Розташована у південній частині кладовища „На пісках”. Похований Василенко Олексій Кирилович (7.III.1928, с. Решетилівка – 3.VI.1943, там само)

– юний патріот. Навчався у місцевій школі. У період тимчасової німецько-фашистської окупації жив з матір'ю в селищі Решетилівці. Був убитий гітлерівцями 3.06.1943 (див. № 16).

На могилі встановлені гробниця (1,5 x 0,5 м) та обеліск мармурової крихти (вис. 1,5 м) з пам'ятним написом. „Василенко Алексей Кириллович 7.III.1928 - 3.VI.1943”. Фотографія відсутня.

Джерела та література: ДАПО Ф.Р. – 1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 54 – 55; Комсомолець Полтавщини. – 1969. – 17 травня; „Зоря Полтавщини”. – 1969. – 5 січня.

В.А. Андрієць

18. Пам'ятний знак трудової слави – трактор „Універсал” (іст.).

Розташований на західній околиці селища біля входу на територію підприємства ЗАТ „Агротехсервіс”.

Споруджений у 1970 р. на честь механізаторів 2-ої Решетилівської машинно-тракторної станції, яка була створена у січні 1934 р. У 1940 р. станція обслуговувала 46 колгоспів. Її машинний парк налічував 73 трактори і 22 зернозбиральних комбайни. 1938 р. на тракторі ХТЗ тракторист П. І. Антоненко обробив 510 га оранки. Високі виробничі досягнення показали трактористи П. І. Бабич, П. П. Вірченко.

Вони стали учасниками сільськогосподарської виставки. Під час Великої Вітчизняної війни МТС евакуювалася до Сталінградської обл. У післявоєнні роки механізатори МТС брали участь у відбудові колгоспів району.

У 1970 р. на металевій конструкції – постаменті (2,3 x 0,9 x 2,8 м) встановлений один із перших тракторів станції – „Універсал”, 1937 р. випуску, на якому в роки Великої Вітчизняної війни працювала трактористка Катренко Х. К., обробляючи землю у Сталінградській обл. З січня 1945 р., після повернення з евакуації, продовжувала працювати у рідному селі.

На постаменті закріплена металева дошка (0,8 x 0,5 м) з пам'ятним написом: „Заслужил ты честь и славу трактор-дедушка по праву. Слава механізаторам!”.

Джерела та література: ДАПО, Ф.Р-3938. – Оп. 1. – Спр. 61. – Арк. 12, 22; Почетная книга Всесоюзной сельскохозяйственной выставки. Украинская ССР. Полтавская область. – М.: ОГИЗ РСФСР, 1939. – С. 41, 56; Історія міст і сіл Української РСР: Полтавська обл. – К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1967. – С. 859; Пам'ятники історії і культури Української ССР. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 421; Ребрик Н. Господарка „Універсала” // Решетилівський вісник. – 1995. – 4 жовтня.

О.П. Єрмак

19. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. та політичних репресій 1920 – початку 1950-х рр. (іст.).

Розташований у центрі селища, в парку. Встановлений 1993 р. в пам'ять

жителів Решетилівського р-ну, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. та політичних репресій 1920 – поч. 1950 рр. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років, на території нинішнього Решетилівського р-ну загинуло 6228 осіб. Встановлено померлих 3179, відомо імен – 2679. Порівняльний аналіз переписів 1926 та 1939 рр. свідчить, що за цей час число жителів Решетилівського р-ну зменшилося на 42,6 відсотків. Сюди входять жертви штучного голодомору, члени сімей „розкуркулених”, депортованих до Сибіру, Середньої Азії та на Далекий Схід, а також громадяни, які стали жертвами політичних репресій 30-х років.

У пам'ять про трагедію встановлено стелу рожевого граніту (1,5 x 0,8 м) на постаменті (0,6 x 1,2 м) із бутового каменю. На стелі – меморіальна дошка, метал (0,5 x 0,5 м) з пам'ятним написом: «В пам'ять жертвам голодомору та репресій. Люди, будьте розсудливі, не допустіть трагедій на рідній землі».

Автор пам'ятника – архітектор С. Г. Шаратін.

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава : Оріяна, 2008. – С. 673; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 43; Кузьменко О. Це не в біблейській діяльності пустелі ... // Зоря Полтавщини. – 1993. – 3 червня. – С. 2; Маценко І. Видиво з дитинства // Червоний жовтень. – 1989. – 10 серпня. – С. 3.

Н.М. Сиволап

20. Місце поховання жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.).

Розташоване у західній частині селища, на старому кладовищі, біля автошляху смт. Решетилівка – с. Шилівка по вул. Петровського.

У невідомій кількості могил похована невстановлена кількість людей, жителів смт. Решетилівки, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. Загальна кількість загиблих невідома. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору, встановлено загиблих 251 чоловік, відомо імена 240 чоловік.

У пам'ять про померлих у листопаді 2008 р. в північно-східній частині кладовища, на кургані (вис. 3,5; діаметром близько 30м), (див. № 9) встановлено хрест (1,7 x 0,9м) з чорного граніту на такій же двоступінчатій основі (0,32 x 0,31 x 0,48м), (0,2 x 0,98 x 0,9). Верхівку кургану і підхід до нього викладено тротуарною плиткою.

Архітектор – О. В. Приходько.

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 690 – 693; «Курган пам'яті». Мертвим від живих // Решетилівський вісник. – 2008. – 28 листопада.

Н.М. Сиволап

21. Пам'ятний знак на честь 60-річчя визволення Решетилівщини від німецької окупації (іст.).

Розташований у центрі селища, на території художньо-професійного ліцею. Встановлений у 2003 р. на честь військових частин, які визволяли Решетилівський район. Бої за його визволення тривали з 22 по 25 вересня 1943 р. Окупації району поклали край війська Степового фронту у складі 5-ї і 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії 20-го гвардійського стрілецького корпусу 4-ї гвардійської армії, 53-ї авіадивізії дальньої дії 5-го авіаційного корпусу дальньої авіації та 121 окремого гвардійського батальйону зв'язку.

Після визволення Решетилівки відбулися масові мобілізаційні заходи. Мобілізованих – непідготовлених, погано озброєних, у складі так званих проривних груп кинули на форсування Дніпра. Для більшості з них перший бій став і останнім. 7125 решетилівчан полягли на фронтах війни.

У пам'ять про ці події встановлено обеліск сірого граніту (1,55 x 0,7 м) на постаменті з бутового каменю (0,6 x 1,2 м). На дошках чорного граніту (0,5 x 0,4 м) (0,35 x 0,4 м) – пам'ятний напис: „З цього місця восени 1943 року пішли

в безсмертя сотні молодих земляків. Пам'ятаємо. Збудовано на честь 60-річчя визволення Решетилівщини”.

Автор проекту – народний художник України, лауреат Національної премії ім. Т. Г. Шевченка Л. С. Товстуха.

Література: Решетилівський вісник. – 2003. – 26 вересня; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 51 – 53.

Н.М. Сиволап. 2005 р.

22. Пам'ятний знак на честь воїнів 3-ї танкової бригади (іст.).

Знаходиться в північній частині селища, на місці, де у вересні 1941 р. колишня 3-я окрема танкова бригада вела важкі оборонні бої з гітлерівськими військами.

У 1984 р. встановлена залізобетонна стела сірого кольору (вис. 5 м), увінчана п'ятипроменевою зіркою, в центрі якої барельєфне зображення танкіста у шоломі. У центральній частині стели – пам'ятний напис накладними металевими літерами: „Здесь в сентябре 1941 года бывшая 3-я отдельная танковая бригада, приданная 5-му кавалерийс-

кому корпусу, вела тяжелые оборонительные бои с гитлеровскими захватчиками". „От коллектива Харьковского завода железобетонных конструкций № 5 27.10.84”.

Автор пам'ятного знака – ветеран 3-ї танкової бригади Колесник В.Н.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 2. – Спр. 2; Червоний жовтень. 1991. – № 72. – 22 червня; Архипов В. С. Время танковых атак. – М.: Воениздат, 1981. – С. 70 – 94; Довгий О. З історії третьої танкової // Комсомолец Полтавщини. – № 40. – 1990. – 3 квітня. – С. 5.

Н.М. Сиволап

23. Пам'ятний знак на честь загиблих правоохоронців (іст.).

Розташований у центрі селища, біля приміщення Решетилівського районного відділу внутрішніх справ.

За роки незалежності України по Решетилівському райвідділу внутрішніх справ під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з несенням служби по охороні громадського порядку, загинули два співробітники: лейтенант міліції Чмир А. Д. і старший лейтенант міліції Черкас О. В.

Андрій Дмитрович Чмир (19. IV.1962, с. Говтва, Козельщинський р-н – 21.09.1990, с. Жовтневе) лейтенант міліції. У 1977 р. закінчив місцеву восьмирічну школу в с. Говтва. У листопаді 1980 – грудні 1982 рр. – служба в лавах Радянської Армії. У березні 1983 р. вступив на службу в УВС Полтавської області на посаду міліціонера

ОВС Решетилівського райвиконкому. У 1989 р. закінчив Одеську спеціальну середню школу міліції МВС СРСР. З 8.12.1989 працював на посаді оперуповноваженого відділу карного розшуку ОВС Решетилівського райвиконкому. Загинув під час виконання службового обов'язку при безпосередній участі у боротьбі зі злочинцями.

Олександр Васильович Черкас (31.03.1961 – 12.03.1991) – народився в с. Пришиб, Шишацький р-н. Після закінчення місцевої школи у 1983 р. закінчив Харківський автодорожний інститут. На службу в ОВС був направлений колективом автогаража колгоспу ім. Свердлова Решетилівського р-ну. З 23.09.1985 працював на посаді оперуповноваженого відділу по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності. За період служби отримав 8 заохочень. Загинув під час виконання службових обов'язків, пов'язаних із несенням служби по охороні громадського порядку.

У березні 2002 р. на честь загиблих правоохоронців відкрито пам'ятний знак: обеліск чорного лабрадориту (1,56 x 0,59 м) на постаменті (1,04 x 0,5 м) із зображенням жінки у траурному вбранні і хлопчика з букетом квітів і пам'ятним написом: „Пам'яті загиблих правоохоронців”. Зворотний бік пам'ятника також має зображення двох берізок, одна із яких зламана.

Література: Червоний жовтень. – 1991. – 16 квітня.

Н.М. Сиволап

24. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований на південно-західній околиці селища, біля Новоселівського будинку культури.

Споруджений у 1968 р., згідно рішення Решетилівського райвиконкому від 12.01.1954 р., на честь воїнів, жителів сіл Новоселівка, Ганжі, Педьки, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. і в

період тимчасової німецької окупації 1941 – 1943 рр. У відповідності з постановою Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому № 3 від 29.03.1979 р. та рішенням правління колгоспу ім. Горького № 2 від 19 вересня 1981 р. проведено реконструкцію пам'ятника.

Пам'ятник виготовлений Київським творчо-виробничим об'єднанням „Художник”. Автор – Себак А. І.

Скульптурна група (вис. 4,0 м) виконана із залізобетону, встановлена на бетонній, округлої форми плиті (вис. 0,3 м) перед Г-подібної форми залізобетонною стелою (4,0 x 8,0 м), облицьованою плитами рожевого граніту. В центральній її частині викарбувана дата 1941 – 1945, барельєф ордена Вітчизняної війни та пам'ятний напис: „Пам'яті ушедшим и вернувшимся с войны”. З правої сторони стели розміщені 5 сірих гранітних дошок (0,95 x 0,6 м) з пам'ятним написом: „Вічна слава героям” і 101 прізвищем загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 116 прізвищ. Біля підніжжя пам'ятника, викладеного залізобетонними плитами – вічний вогонь.

Відкрито пам'ятник 23.09.1983 на честь 40-річчя визволення Полтавщини від німецько-фашистських загарбників.

Джерела та література: ДАПО, ф.р. – 1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 14, 56; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1781-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського

краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 453 – 458.

Н.М. Сиволап

25. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.).

Розташований у центральній частині селища, навпроти приміщення Решетилівської районної державної адміністрації.

Встановлений згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17 лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом. Скульптор – Е.М. Кунцевич, архітектор – Тарасенко.

Скульптура (вис. 3,2 м) із органічного скла встановлена на постаменті із будівельного каменю (3,0 x 1,24 x 1,24 м), облицьованого плитами рожевого граніту.

В. І. Ленін зображений на повний зріст, одягнутий у пальто, в правій руці тримає кашкет, ліва – в кишені.

Відкрито пам'ятник 6.11.1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1177-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

26. Пам'ятник Олексію Максимовичу Горькому (іст.).

Розташований на південно-західній околиці селища, біля Новоселівського будинку культури.

Встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р. у зв'язку з тим, що місцевий колгосп носив ім'я письменника.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення колишнього колгоспу ім. О. М. Горького.

Залізобетонне погруддя (вис. 1,1 м) встановлене на цегляному оштукатуреному постаменті (1,8 x 1,0 x 0,72 м)

О. М. Горький зображений без головного убору.

Автор скульптури невідомий.

Пам'ятник відкрито 25.04. 1968 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.(2.5)1180-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

27. Пам'ятник загиблим в Афганістані (іст.).

Розташований у центрі селища, на перетині вулиць Леніна і Паризької Комуні. Встановлений у 2003 р. в пам'ять про воїнів, вихідців з Решетилівського р-ну, які служили у складі обмеженого контингенту радянських військ у Демократичній Республіці Афганістан. Двоє з них – Веклич Ігор Миколайович (див. № 18) та Пустовар Віталій Петрович (див. № 17) загинули при виконанні військового обов'язку. На червоно-чорному гранітному обеліску (вис. 2,6 м) в середній частині встановлені дошки чорного лабрадориту (0,5 x 0,8 м) та (0,1 x 0,75 м) із зображенням представників різних родів військ – піхотинця, танкіста, льотчика та військової техніки, а також шпаги – символу виконання обов'язку та лаврового вінка – доблесті. Текст напису: „На крилах пам'яті війна Афганська – рана! Схили прийдешній голову на мить” „1979 – 1989 Афганістан” „Червень 2003 р.”

Автор проекту – художник Деркач В.І., скульптор Бородай С. П.

Література: Решетилівський вісник. – 2003 р. – 4 серпня; Пам'ять живе...: Спогади про воїнів-полтавців, загиблих в Афганістані. Полтава, 1999. – С. 15, 77.

Н.М. Сиволап

28. Пам'ятний знак жертвам Чорнобильської трагедії (іст.).

Розташований у центральній частині селища, біля райвійськкомату, - вул. Шевченка, 23.

Встановлений у 2009 р. на честь жителів селища, які були учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, та всіх, хто став жертвами чорнобильської трагедії.

У пам'ять про них споруджено обеліск із двох різновеликих частин сірого (1,75 x 0,5 x 0,15 м) та чорного граніту (1,35 x 0,5 x 0,15 м), розташованих на двоступінчатому постаменті (0,16 x 1,26 м), (0,2 x 1,46 м) з пам'ятним написом: «1968 Чорнобиль» та об'ємним вирізом по центру у формі дзвона. Підніжжя викладено тротуарною плиткою.

Архітектор – О. В. Приходько

Література: Відкрито пам'ятник жертвам Чорнобиля // Решетилівський вісник. – 2009. – 1 травня.

Н.М. Сиволап

29. Пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку (іст.).

Розташований у центральній частині селища, навпроти будинку культури.

Встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від

17.02.1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Шевченко Тарас Григорович (9.03.1814 – 10.03.1861) – великий український народний поет, художник.

Під час подорожей по Україні в 1843 – 1847 рр. побував у багатьох містах і селах Полтавщини. У Решетилівці Т. Г. Шевченко був проїздом до Полтави у липні 1845 р. Тут він написав два краєвиди „В Решетилівці”. Решетилівку згадує поет у повісті „Близнець”.

Залізобетонне погруддя (вис. 0,8 м) встановлене на цегляному оштукатуреному та обкладеному плитками рожевого граніту постаменті (2,2 x 1,18 x 0,97 м), на чільній стороні якого – дошка чорного граніту (0,4 x 0,6 м) з пам'ятним написом:

*„Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.”*

Т. Шевченко”

Автор – скульптор П. Ф. Мовчун, архітектор О. Гайдученя.

Пам'ятник відкрито 3.10.1967 р.

Джерела та література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.(2.5).1176-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 23 – 26.

Н.М. Сиволап.

30. Приміщення килимового цеху фабрики художніх виробів (іст.).

Розташоване на західній околиці селища, в комплексі з іншими промисловими об'єктами. Двоповерхове, цегляне приміщення побудоване в 1967 р. замість дореволюційної будівлі.

Історія зародження килимарства в Решетилівці відноситься до XVIII ст. У 1905 р. поміщиця Хрипунова продала свої володіння Полтавському губернському земству, з ініціативи якого була створена ткацька майстерня. З 1905 по 1912 рр. у ній працювало 1200 вишивальниць-надомниць і 40 ткачів. У 1913р. на II Всеросійській виставці в Петербурзі Решетилівська ткацька майстерня одержала золоту медаль. Під час подій 1917 р. робота майстерні була призупинена. У 1922 р. на базі ткацької школи-майстерні створюється художньо-промислова артіль „Троянда” з двома цехами – ткацьким і вишивальним. 1923 р. на I Всесоюзній сільськогосподарській та кустарній виставці в Москві ткані решетилівські скатерті, плахтові тканини та вибійка вибороли дипломи I ступеня. У 1926 р. товариство „Троянда”, переведене із системи підпорядкування Українському кооперативному союзу в систему художньої промисловості України, отримує найменування артіль ім. Клари Цеткін.

Знаменними для утвердження авторитету решетилівських майстрів був 1936 р., коли на I Всеукраїнській вис-

тавці народного мистецтва демонструвалися кращі зразки: гобелени „Весняна піонія” (за ескізами художника Пустовійта) та „Повертаюся з жнив” (за малюнками художника Дерегуса). Цим був покладений початок нового шляху в килимарстві – створення гобеленів. Артіль виготовляла складні сюжетно-тематичні гобелени. Бригада килимарниць Черкун М. С., Шебїтченко М. П., Крутїї І., Сухини Т. П., Лісової К. І. виготовляли гобелени високої якості, що увійшли до золотого фонду українського мистецтва.

У 1960 р. артіль реорганізована у фабрику художніх виробів ім. К. Цеткін, яка відзначається великими технічними можливостями і художньою майстерністю.

Серед майстрів по виготовленню гобеленів відомі: Товстуха Л. С., народний художник України, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка. На фабриці пройшов шлях від майстра коврової ділянки до директора підприємства. У його творчій спадщині до 100 ескізів килимів. Це тематичні роботи із зображенням Т. Г. Шевченка, Богдана Хмельницького, гобелени „Дружба народів”, „Пам'ять”. Бабенко Н. Н. – відома художниця килимів, заслужений майстер народної творчості (1976), лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1986). За час роботи на фабриці (1958 – 1973) художниця створила килими „Весна”, „Дивоцвіт”, „Прозора осінь”, „Декоративний” та ін., які представлені в експозиціях музеїв країни.

У 1986 р. за трудові здобутки заслуженому майстру народної творчості Єфремовій Д. Ф., художнику вищого класу Бондарець Г. С., присуджена Державна премія України ім. Т. Г. Шевченка.

Література: Народные художественные промысли СССР. – Москва: Советский художник, 1983. – С. 84; История Украинского искусства второй половины XIX – XX вв. Т. IV. – Кн. 2. – Киев, 1970. – С. 311; Жук А. К. Реше-

тиловская фабрика художественных изделий // Народна творчість і етнографія. – 1977. – № 1. – С. 65 – 69; Экспресс-информация. Народные художественные промыслы и производство сувениров. – Москва, 1974. – Вып. 16; Циган І. Світи зоре решетилівських художніх промислів // Решетилівський вісник. – 1995. – 1 вересня. – С. 2.

Г.І. Галян, І.І. Діптан, Н.М. Сиволап

31. Приміщення профтехучилища № 52 (нині професійний аграрний ліцей), в якому навчався Ігор Миколайович Веклич (іст.).

Розташоване в західній частині селища. Побудоване у 1985 р. Триповерхове, цегляне, складається з трьох частин, площею 1030 кв. м., покрівля – шифер. Тут навчався і закінчив профтехучилище № 52 у 1987 р. Веклич Ігор Миколайович (13.04.1969, смт. Решетилівка – 16.05.1988, Демократична Республіка Афганістан) – учасник бойових дій в Демократичній Республіці Афганістан.

І.М. Веклич зарекомендував себе як хороший учень із зразковою поведінкою. Займався багатьма видами спорту: хокей, футбол, хокей на траві. У серпні 1987 р. отримав посвідчення тракториста-машиніста 3-го класу.

В пам'ять про нього у 1988 р. на фасаді приміщення встановлено меморіальну дошку, замінену у 2007 р. на чорну гранітну (0,6 x 0,4 м) з портретом і пам'ятним написом: „Веклич Ігор Миколайович, випускник ліцею. Заги-

нув при виконанні міжнародного обов'язку в Афганістані в 1989 році**.

Джерела та література: Довідка відділу культури Решетилівської райдержадміністрації № 92 від 12.04.2005 р. // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 68.

Н.М. Сиволап

32. Приміщення школи, в якій навчалися Віталій Петрович Пустовар, Ігор Миколайович Веклич, дошка в пам'ять Івана Леонідовича Олійника (іст.).

Розташоване в центрі селища. Триповерхове, цегляне, прямокутне у плані, площею 5000 м². під двосхилою шиферною покрівлею. Побудоване у 1968 р. У старому приміщенні Решетилівської середньої школи навчався Олійник Іван Леонідович (19.12.1919, с. Білоконі – 06.06.1970, м. Мінськ, Республіка Білорусь) – Герой Радянського Союзу. Навчався у місцевій початковій

* У тексті допущена помилка: потрібно в 1988 р.

школі, у 1930 – 1936 рр. в Решетилівській середній школі, після закінчення якої – у Полтавському залізничному училищі.

У 1939 р. призваний до лав Червоної Армії. 1941 р. закінчив Харківське прикордонне училище. У діючій армії з липня 1941 р. Воював на Північно-Західному, Західному, 2-му Українському фронтах. Нагороджений орденом Червоної Зірки.

За вмілу організацію бою під час форсування р. Тиси, утримання плацдарму на її західному березі та прориву оборони противника в районі м. Дебрецена (Угорщина) і виявлені при цьому мужність та відвагу, Указом Президії Верховної Ради СРСР від 24.03.1945, Івану Леонтіювичу Олійнику присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Після закінчення війни жив у м. Мінськ (Республіка Білорусь), де і похований.

Згідно постанови Полтавського облвиконкому від 20.03.1975 на приміщенні школи встановлено меморіальну дошку (метал, лиття 1,16 x 0,8 м) з пам'ятним написом про навчання І. Л. Олійника: „Олейник Иван Леонтиевич 1919 – 1970 Герой Советского Союза выпускник Решетилевской средней школы” та біломармуровим барельєфом.

У Решетилівській середній школі навчалися учасники бойових дій в Афганістані Пустовар Віталій Петрович (30.10.1960, смт. Решетилівка

– 5.03.1980, Демократична Республіка Афганістан) та Веклич Ігор Миколайович (13.04.1969, смт. Решетилівка – 16.05.1988, Демократична Республіка Афганістан). Віталій Пустовар до 8-го класу в школі навчався на „відмінно”, в старших класах – посередньо. Хлопець товариський, активний, з різноманітними захопленнями, займався спортом: кульова стрільба, лижні гонки (мав розряди), бокс, самбо, дзюдо, велосипедний спорт, плавання. Мріяв стати офіцером, але стан здоров'я не дозволив. Веклич Ігор Миколайович навчався на „відмінно” та „добре”, займався спортом. Під час навчання у школі здобув спеціальність шофера. Здібний до навчання учень отримав атестат зрілості з хорошими оцінками. У шкільному музеї є матеріали, присвячені обом воїнам. У 1982 р. на фасаді приміщення школи встановлена меморіальна дошка (метал, лиття, 1,1 x 0,8 м) з пам'ятним написом: „Пустовар Віталій Петрович 1960 – 1980. Погиб смертю храбрых при исполнении интернационального долга в ДРА. Посмертно награжден орденом Красной Звезды”.

Джерела та література: Паспорт пам'ятника історії та культури УРСР. Н-П-20-1780-165 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Герои Советского Союза. – М., 1988. – Т. 2. – С. 195; За мужність і відвагу / За редакцією М. Губерського. – Харків: „Прапор”, 1973. – С. 222 – 223; Пам'ять живе ...: Спогади про воїнів-полтавців, загиблих в Афганістані. Полтава, 1999. – С. 15, 77.

Н.М. Сиволап.

Андріївка с., Демидівська сільська рада.

33. Курганний могильник (арх.)

Знаходиться за 1,3 км на північ від села, 0,2 км на захід від схилу глибокої залісної балки правого берега р. Полузір'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 1 м, діаметром 15 м, розташованих в 100 м. один від одного по лінії схід-захід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 24.

І.С. Мельникова

34. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,3 – 0,5 км на північ від південної частини села (колишнє село Житківка) і за 0,8 км на північ від автошляху на с. Демидівка, біля краю схилу глибокої залісної балки правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром 15 м, розташованих в 200 м один від одного по лінії північний схід – південний захід.

Розкопки не проводились. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 24.

І.С. Мельникова

35. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,1 км на захід від села, на узбіччі дороги на с. Демидівка, біля краю плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 24.

І.С. Мельникова.

Бабичі с., Жовтнева сільська рада

36. Селище, доба бронзи (археол.).

Знаходиться у безпосередній близькості від будинків північної околиці села, на невисокому (до 3,0 м) відрогоподібному виступі першої надзаплавної тераси правого берега р. Вільхова Говтва, справа від автошляху сс. Бабичі – Славки.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. З півночі, півдня та сходу селище оточене заплавою р. Вільхова Говтва. Розміри 350 x 200 м. На зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду.

Датується добою середньої – пізньої бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 4.

Р.М. Рейда

37. Місцезнаходження, доба бронзи (археол.).

Знаходиться на південній околиці села, за 0,15 – 0,2 км на північний схід від недіючої молочно-товарної ферми, за 0,3 – 0,4 км на північ від північної околиці с. Писаренки, на відрозі першої надзаплавної тераси правого берега р. Вільхова Говтва

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. З півночі, півдня та сходу селище оточене заплавою р. Вільхова Говтва. Розміри 50 x 50 м. На зораній поверхні було знайдено одиничні маловиразні фрагменти ліпного посуду епохи бронзи.

Датується часом середньої – пізньої бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 4.

Р.М. Рейда

38. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на захід від північної околиці села, біля східного узбіччя автошляху с. Піщане – смт. Решетилівка, на плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 4; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 4.

І.С. Мельникова

39. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на захід від села, біля західного узбіччя автошляху с. Піщане – смт. Решетилівка, на плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 4; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 4.

І.С. Мельникова

Бакай с., Малобакайська сільська рада**40. Курган (археол.).**

Знаходиться за 1 км на південь від села, біля північного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – с. Бакай, біля краю підвищення плато вододілу рр. Псел і Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 30 м.

Розкопки не проводилися, насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 98.

І.С. Мельникова

**Березняки с.,
Сухорабівська сільська
рада**

41. Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на захід від північно-західної окраїни села, на дюнному підвищенні в заплаві лівого берега р. Псел.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Займає північну частину відрогоподібного підвищення. Розміри 300 x 300 м. На зораній поверхні знайдено значну кількість дрібних фрагментів ліпного посуду доби бронзи та гончарної черняхівської культури.

Датується добою середньої – пізньої бронзи, черняхівською культурою (3 - 4 ст. н. е.). Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються у фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 4.

Р.М. Рейда

42. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на схід від села, праворуч і ліворуч автошляху сс. Березняки – Підок, на підвищенні другої надзаплавної тераси лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох насипів висотою 0,5, 1,2 та 4 м, діаметром відповідно 15, 25, 40 м. Один насип у 0,3 км на північ від решти.

Розкопки не проводилися.

Найвищий насип задернований, оборюється. Два інших розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках

1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108, 112, 113.

І.С. Мельникова

43. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на схід від села, біля правого узбіччя автошляху сс. Березняки – Сухорабівка, на другій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108.

І.С. Мельникова

44. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний схід від села і за 0,7 км на південь від автошляху сс. Березняки – Підок, на другій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр до 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом

Полтавського краєведческого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108.

І.С. Мельникова.

Білоконі с., Решетилівська селищна рада

45. Поселення, доба бронзи, ранне середньовіччя (археол.).

Знаходиться між с. Білоконі і хут. Щербакі, в безпосередній близькості від крайніх садіб західної околиці села, на правому березі р. Грузька Говтва, правого притоку р. Говтва.

Відкрите та обстежене М. Казанським у 1978 р.

Розташоване на краю вигина корінного берега річки висотою 8 – 10 м, відокремленого від заплави крутим схилом з невеликим уступом. На вигині висота берега досягає 15 м, і він знижується з заходу на схід. З заходу поселення обмежене залісною балкою з крутими схилами. Русло річки знаходиться в 120 м на північ від поселення. Вздовж краю берега, починаючи від балки і далі в напрямку на південний схід, на площі 100 x 80 м. зібрані фрагменти кружалної кераміки сірого кольору, орнаментовані рельєфними валиками та лискованими смугами. По керамічному матеріалу поселення може бути віднесене до старожитностей салтівського кола. На пам'ятці зібрано також нечисельний підйомний матеріал доби бронзи – уламки кераміки, прикрашеної наліпними валиками з пальцевими вдавленнями.

Пам'ятка різночасова і датується II – поч. I тис. до н. е. та VII – IX ст. н. е.

Розкопки не проводилися, територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 6, 7. – Рис. 11, 12, 20.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

46. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований в центрі села, біля приміщення фельдшерсько-акушерського пункту.

Встановлений у 1965 р. в пам'ять про воїнів, жителів села Білоконі, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр.

Металевий обеліск (вис. 2,0 м) височить на цегляному оштукатуреному постаменті (1,0 x 0,8 м), біля підніжжя якого на цегляній оштукатуреній стелі (1,2 x 3,4 м) закріплено 5 металевих дошок (0,6 x 0,6 м) з пам'ятним написом: „Вічна пам'ять воїнам, загинувшим в боях з німецько-фашистськими загарбниками 1941 – 1945 рр. жителів села Білоконі” і прізвищами 59 загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 85 прізвищ.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 442 – 446.

Н.М. Сиволап.

Бойки с. (зняте з обліку), Кукобівська сільська рада

47. Поселення, епоха бронзи, ранній залізний вік, ранне середньовіччя (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на північ від села, на лівому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Розташоване на низькому останці першої надзаплавної тераси річки, який витягнувся з півночі на південь на 400 м при ширині 150 м і висоті над заплавою до 1,5 м. Останець з похилими схилами обмежений із заходу рукавом р. Вільхова Говтва, зі сходу і півдня – заболоченою старицею, з півночі – невеликою улоговиною. Вздовж західного схилу останця зібрана різноманітна ліплена кераміка, серед якої вирізняються уламки посудин скіфського часу, прикрашені наліпними валиками з пальцевими вдавленнями та проколами під вінцем. Тут же знайдені уламки товстостінних посудин ранньослов'янського часу з домішками шамоту, піску у тісті і з грубо заглаженою поверхнею та фрагменти амфор оранжево-червоного кольору.

Пам'ятка різночасова і датується проміжком часу від I тис. до н. е. до середини – третьої чверті I тис. н. е.

Розкопки не проводилися, територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 3. – Рис. 2.

І.С. Мельникова

Браїлки с., Плосківська сільська рада

48. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на схід від села, ліворуч автошляху сс. Твердохлі-

би – Браїлки, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Полузір'я, правій притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр до 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетиловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетиловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 23.

І. С. Мельникова.

Братешки с., Лиманська Друга сільська рада

49. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 – 0,7 км на схід – південний схід від південної околиці села, вздовж східного узбіччя залізниці Полтава – Київ, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правій витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох насипів висотою 1 – 2 м, діаметром 20 – 25 м, розташованих в 150 – 250 м. один від одного. Курган з геодезичним знаком, частково (південна пола) знаходиться в лісосмузі.

Розкопки не проводилися. Насип кургану зі знаком задернований, решта розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетиловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 25; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках

1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 84, 85.

І.С. Мельникова

50. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на схід від села, праворуч від залізниці Полтава – Київ, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 25; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 84.

І.С. Мельникова

51. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на північ від північної частини села і за 0,8 км на схід від залізниці Полтава – Київ. На відрогоподібному підвищенні плато правого берега р. Грузька Говтва, утвореному невеличкою заболоченою річкою – правою притокою р. Грузька Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 3 м, діаметр до 30 м.

Розкопки не проводились. Насип задернований, оборюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 25; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках

1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86, 87.

І.С. Мельникова

52. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в центрі села, у сквері.

Поховано 8 воїнів із частин 81-ої стрілецької дивізії, 14-ї кавалерійської дивізії, 3-ої танкової бригади, які загинули 20 – 21 вересня 1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні села і залізничної станції Братешки, с. Бакай, воїни 69-ої гвардійської стрілецької дивізії; 1-го гвардійського повітряно-десантного полку 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 23 вересня 1943 р. при звільненні села. Відомі прізвища 6 воїнів: Гонтар П.Ф. 1921 – 1941, Бердикулов Аба 1913 – 1941, Демидов Ф. І. – 1943, Тюпик Д. М. – 1943, Заїка П. З. – 1943, Зайцев А. М. 1916 – 1943. Розмір могили – 2,3 x 1,1 м

У 1957 р. згідно рішення Лобачівської сільської Ради від 1956 р. біля могили споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – Савельєв О. Г.

Залізобетонна скульптура воїна (вис. 2,5 м) встановлена на шестигранному цегляному оштукатуреному пос-

таменті (вис. 3,2 м). На лицьовій грані постаменту закріплено барельєф – орден Вітчизняної війни. Біля підніжжя – 2 дошки сірого граніту (1,0 x 0,4 м) з пам'ятним написом: „Воїни загинули щоб жили ми” „1941 – 1945”. На могилі покладена металева дошка (0,56 x 0,36 м) з пам'ятним написом: „Здесь похоронены воины, погибшие в боях с немецко-фашистскими захватчиками в годы Великой Отечественной войны. Всего захоронено шесть воинов”. З обох сторін від могили на підвищеннях встановлено по 3 дошки сірого граніту (1,0 x 0,4 м) з прізвищами 121 воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни та під час тимчасової німецької окупації 1941 – 1943 рр. Згідно Книги Пам'яті України відомо 137 прізвищ.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 26; Спр. 5. – Арк. 26; Ф. 1232. – Оп. 1. – Спр. 51. – Арк. 151; Ф. 3065. – Оп. 2. – Спр. 2. – Арк. 8; ДАПО. Ф. Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 65. – Арк. 54; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Облікований № 2.4.1151.-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 530 – 536; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник, К., 1987. – С. 421.

А.І. Підсадна

Бузинівщина с., Лиманська Перша сільська рада

53. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на південь від села і за 0,5 км на захід від автошляху сс. Бузинівщина – Лиман Перший, на підвищенні вододільного плато р. Говтва (басейн р. Псел) і р. Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота бл. 3 м, діаметр 35 м.

Розкопки не проводилися, насип задернований, посередині насипу – яма глибиною до 1 м, діаметром 2 – 3 м.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 34, 35, 36.

І.С. Мельникова

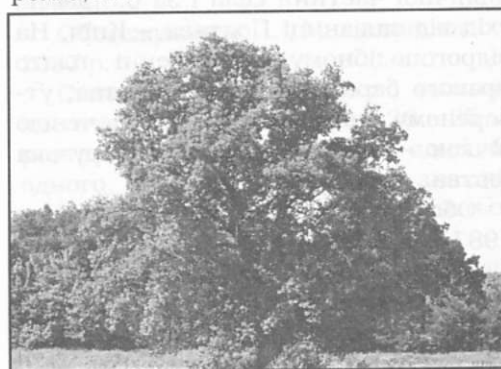
Великий Бакай* с., Малобакайська сільська рада*

54. Дуб черешчатий – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)

Росте в с. Великий Бакай. Знаходиться у віданні Малобакайської сільської ради.

Площа 0,3 га.

Три дерева дуба звичайного віком понад 120 років, висотою 19 м, діаметром 0,9 м.

* Відповідно до Адміністративно-територіального поділу Полтавщини – с. Бакай Малобакайської сільської ради. Див.: Адміністративно-територіальний поділ Полтавщини (1943-2002 рр.): Довідник з історії адміністративно-територіального поділу. Ч. II. – Полтава: „Полтавський літератор”, 2002. – 378 с.

Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 28.02.1995 р.

Джерела: НА ПКМ. – Спр. № 01-116. – Арк. 90; Андриєнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. ті ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрєя”, 1996. – С. 170, 179; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

Ганжі с., Решетилівська селищна рада

55. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 – 1,2 км на захід від села, на підвищенні вододільного плато рр. Говтва (басейн р. Псел) і Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 1 – 1,3 м, діаметром 18 – 22 м. Три насипи розташовані компактно, торкаючись ламаи один одного. Четвертий насип – в 0,4 км західніше решти.

Розкопки не проводились, насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 14; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 41.

І.С. Мельникова

56. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північ від села, на повороті автошляху на смт. Решетилівка, біля краю підвищення вододільного плато рр. Говтва (басейн р. Псел) і Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р., Р. Рейдою у 2002 р.

Складається з трьох курганів висотою 3, 0,3 і 0,4 м, діаметром відповідно 30, 25, 20 м, розташованих ланцюгом вздовж автошляху.

Розкопки не проводилися. Задернований курган з геодезичним знаком на вершині, який займає в групі крайнє східне положення, оборюється. Його південна і північно-західна поли підрізані ґрунтовими дорогами. Насипи двох інших курганів повністю розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 14; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 42; Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області. – Полтава, 2003 // НА ЦОДПА. – Ф. е. – Спр. 359. – Арк. 4.

І.С. Мельникова, Р.М. Рейда

57. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північ від села, на повороті автошляху на смт. Решетилівку, поблизу його північного краю. Один з насипів виявлений І. С. Мельниковою в 1987, два інших – Р. М. Рейдою в 2002 рр.

Могильник складається з трьох курганів. Задернований насип з геодезичним знаком (висота 3,0 м, діаметр 30 м), що є головним у групі, має підрізані ґрунтовими дорогами з півдня та північного заходу поли.

Інші два сильно розорюваних насипи знаходяться за 10 – 40 м на захід від задернованого кургану. Висота першого – 0,4 м; діаметр – 30 м, висота другого – 0,3 м, діаметр – 30 м.

Пам'ятка не розкопувалася.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея. (По подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава: ПКМ, 1987. – Арк.14; Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.1е.– Спр. 359. – Арк. 4.

І.С. Мельникова, Р.М. Рейда

58. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,8 км на північ – північний захід від села, західніше автошляху с. Лиман Перший – смт. Решетилівка, на підвищенні вододільного плато рр. Говтва (басейн р. Псел) і Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 20 х 25 м.

Розкопки не проводились, насип розростається.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 14; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 42.

І.С. Мельникова

Глибока Балка с., Жовтнева сільська рада

59. Селище, доба бронзи (археол.)

Знаходиться за 0,35 км на південь – південний захід від птахоферми, розташованої на південній околиці села, на лівому березі вологого вибалка – правого притока великої балки – правої притоки р. Говтви. На схилі першої надзаплавної тераси.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р.. Площа 150 х 60 м. На зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду.

Датується добою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.1е.– Спр. 359. – Арк. 5.

Р.М. Рейда

60. Місцезнаходження, доба неоліту – бронзи (археол.).

Знаходиться за 1,8 км на південний схід від південно-східної околиці села та за 0,7 - 0,8 км на південний захід від автотраси Київ – Харків, на лівому березі вологого вибалка – лівого притоку великої балки – правої притоки р. Говтви.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Розташоване на першій надзаплавній терасі. Точні розміри не встановлені. На зораній поверхні було знайдено одиничні фрагменти ліпного посуду доби неоліту – бронзового віку.

Датується епохою неоліту – бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.1е.– Спр. 359. – Арк. 4.

Р.М. Рейда

61. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на схід від села і за 0,8 км на північ від автотраси Київ – Полтава, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 3,2 та 1 м, діаметром відповідно 40 і 20 м, які торкаються полами один одного.

Розкопки не проводилися. Насип більшого кургану задернований. На вершині простежується западина, в

якій ростуть кущі чагарника. Поли підрізані оранкою. Другий насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 23 – 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

62. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,1 км на схід від північно-східної околиці села, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва, біля витоку балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,8 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

63. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на північ – північний схід від села і за 0,25 км на захід від дороги на с. Братешки, на підвищенні плато правого берега р. Грузька Говтва, правої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 22 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

64. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на схід від села, біля західного узбіччя дороги на с. Братешки, на підвищенні плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,3 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

65. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля автотраси Київ – Харків.

Поховано 25 воїнів із частин 3-ої кавалерійської дивізії, 212-ої стрілецької дивізії, 81-ої стрілецької дивізії, які за-

гинули 19 – 22 вересня 1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні сіл Глибока Балка, Лиман Другий, Лобачі; воїни 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 166-ої стрілецької дивізії, 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 23 вересня 1943 р. при звільненні села. Прізвища невідомі.

У 1958 р. згідно рішення Лобачівської сільської Ради від 12.01.1957 р. біля могили встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

На підставі постанови бюро Решетилівського райкому Компартії України і Решетилівського райвиконкому № 3 від 29.03.1979 р. „Про реставрацію діючих пам'ятників, пам'ятних знаків і меморіальних дошок в населених пунктах Решетилівського району”, рішення правління колгоспу ім. Димитрова № 3 від 5 червня 1979 р., проведено реконструкцію пам'ятника.

Встановлена залізобетонна скульптура „Мати-Вітчизна” (вис. 2,9 м) на залізобетонному облицьованому сірим гранітом постаменті (3,5 x 3,0 м). На лицьовій грані постаменту закріплено барельєфне зображення ордена Вітчизняної війни та пам'ятний напис: „Ваш подвиг безсмертний”. На стелі: „Ми чисті перед совістю, нащадками й планетою”. З двох сторін від постаменту встановлено по 3 гранітних стели (1,2 x 0,95 м) сірого кольору з прізвищами 129 воїнів, жителів села, які загинули

на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 та 3 померлих після війни.

На могилі (4,5 x 2,0 м) покладена плита сірого граніту (1,2 x 0,8 м) з пам'ятним написом: „В братських могилах лежать тільки брати 1941 – 1945. Визволителям наших сіл воїнам 5-ої гвардійської повітряно-десантної Червонопрапорної ордена Суворова Звенигородської дивізії. Односельчанам, полеглим на фронтах Великої Вітчизняної війни, захищаючи матір-Вітчизну”.

Пам'ятник виготовлений Київським творчо-виробничим об'єднанням „Художник”.

Відкрито пам'ятник 9 травня 1983 р. на честь 38-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.

Джерела та література: ЦАМО РФ. Ф. 1230. – оп. 1. – спр. 23. – арк. 25; Спр. 16. – Арк. 119; Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 120; Ф. 1 Хотд. – Спр. 101-309-1. – 1942. – Арк. 43, 61; ДАПО. Ф. 15. – Оп. 29. – Спр. 43. – Арк. 15, 61 – 64 (№ 125 від 17.09.1979); Спр. 44. – Арк. 2 – 19 (довідки); Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1152-2.16.20; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 540 – 544.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап.

Голуби с., Жовтнева сільська рада

66. Курганний могильник (археол.).

За 0,2 км на північ від західної околиці села, на панівному підвищенні біля краю плато правого берега р.Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох компактно розташованих насипів висотою 0,3 – 1,5 м, діаметр 10 – 25 м.

Розкопки не проводилися. Один курган має задерновану вершину під геодезичним знаком. Решта насипів розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилев-

ском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 81.

І.С. Мельникова

67. Курган (археол.).

За 0,5 км на південь від села, біля краю відрогоподібного виступу плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витокі р. Говтва.

Обстежувався І.Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 80.

І.С. Мельникова

Демидівка с., Демидівська сільська рада

68. Щербакі, ландшафтний заказник місцевого значення (природа)

Розташований між селами Голуби, Дмитренки, Решетилівське лісництво, кв. 11. Знаходиться у віданні ДП «Новосанжарський лісгосп» – 48 га, Решетилівської селищної ради – 48,6 га, Лобачівської сільської ради – 30,7 га, Кукобівської сільської ради – 90,9 га, Жовтневої сільської ради – 71 га.

Обстежувався: Н.О. Стецюк, М.В. Слюсарем, І.А. Грицай, подружжям М.П. і Л.Б. Савченків, О. В. Паляницею.

Площа 289,2 га.

Цінна ділянка долини р. Говтва Грузька із збереженою степовою рослинністю на схилах корінного берега, заплавами природними комплексами – лісовими, лучними, болотними, водними. Місцезнаходження рідкісних видів рослин і тварин. На території заказника охороняються червонокнижні види: ковила волосиста, шафран сітчастий і зозулинець болотний, а також регіонально-рідкісні види: анемона лісова, астрагал ріжковий, житняк гребінчастий, конвалія звичайна, проліска сибірська, валеріана висока, родовик лікарський.

Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 04.09.1995 р.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. П 01-115. – А. 11 зв.; НА ПКМ. – Спр. П 01-116. – А. 92; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА «Астрей», 1996. – С. 45, 78, 170, 178; Байрак О. М., Конашкіна Т. В. Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони // П'яті Каришинські читання. Всеукраїнська науково-методична конференція з проблем природничих наук, присвячена пам'яті А.П.Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного інституту, 30-річчю біостаніонару „Лучки”. – Полтава, 1998. – С. 119.; Байрак О.М., Самородов В.М., Стецюк Н.О. та ін. Збережи, де стоїш, де живеш. По сторінках Червоної книги Полтавщини. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 196; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

69. Новодиканський, ботанічний заказник місцевого значення (природа).

Розташований між селами Демидівка і Нова Диканька. Знаходиться у віданні Демидівської сільської ради.

Обстежувався: Н.О. Стецюк, М.В. Слюсарем, І.А. Грицай, под-

ружжям М.П. і Л.Б. Савченків, О.В. Паляницею.

Площа 50,9 га.

Цінна балкова система із угрупованням лучних та південних степів, місцезростання багатьох рідкісних видів флори. На території заказника охороняються червонокнижні види: астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, сон чорніючий, шафран сітчастий, брандушка різнокольорова, зозулинець болотний та чимало регіонально рідкісних видів: азинеума сірувата, астрагали довголистий, пухнастоквітковий, ріжковий, белевалія сарматська, волошка східна, гадюча цибулька занедбана, гіацинтик блідий та ін.

Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради від 28.02.1995 р.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. № 01-115. – А. 11 зв.; – Спр. № 01-116. – А. 89; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрей”, 1996. – С. 46, 95, 170, 176; Байрак О. М., Конашкіна Т. В. Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони // П'яті Каришинські читання: Всеукраїнська науково-методична конференція з проблем природничих наук, присвячена пам'яті А.П.Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного інституту, 30-річчю біостанціону „Лучки”. – Полтава, 1998. – С. 119; Байрак О. М., Самородов В. М., Стецюк Н. О. та ін. Збережи, де стоїш, де живеш: По сторінках Червоної книги Полтавщини. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 197; Байрак О. М., Стецюк Н. О. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини. – Полтава: Верстка, 2005. – С. 90 – 92, 158, 213; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

70. Поселення, черняхівська культура (III – V ст. н. е.), пеньківська культура (V – VII ст. н. е.) (археол.).

Знаходиться за 2 км на північ від села, зліва від автотраси Київ – Харків, на правому березі р. Вільхова Говтва, лівого притоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р., обстежене ним же у 1978 р.

Розташоване біля підніжжя корінного берега річки, на довгому похилому відрозі першої надзаплавної тераси висотою від 1 до 6 м. Площа поселення 100 x 60 м. З півночі територія пам'ятки межує із заболоченою, залісною та порізаною старицями заплавою річки. Розкоп 1978 р. розмірами 6 x 4 м було закладено по середині території поселення. Культурний шар перемішаний оранкою. Знайдені фрагменти гончарної черняхівської і ліпленої пеньківської кераміки. Черняхівська кераміка по кількості домінувала і була представлена фрагментами горщиків з шерхатою поверхнею та лощених ребристих мисок. Слід відзначити знахідку 1971 р. – чорнолощене біконічне пряслице. Пеньківська кераміка представлена фрагментами біконічних ребристих горщиків і сковорідок з низькими бортиками з грубого тіста з домішками шамоту.

Пам'ятка датується III – VII ст. н. е.

Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е.А. Отчёт о работе Днепровской левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины. – 1978/63. – Ф.е. 8654. – С. 14 – 16; Горюнов Е.А. Отчёт о работе Днепровской левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1971 г. // НА ИА АН Украины. – 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 26. – Рис. 48, 49.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

71. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 км від села і автотраси с. Плоске – автотраса Київ – Харків, на краю плато лівого берега р. Вільхова Говтва, лівої витoki р. Говтва.

Обстеженувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою близько 1 м, діаметром до 20 м,

розташованих в 100 – 120 м один від одного по лінії північ – південь.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 8; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 19.

И.С. Мельникова

72. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,6 км західніше дороги, що йде від автотраси Київ – Харків на с. Литвинівка, і за 1 км на північний захід від повороту дороги на с. Демидівка, на панівному підвищенні плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з шести курганів висотою 0,3 – 1,5 м, діаметром 12 – 30 м. П'ять насипів розташовані компактно. Курган, який займає в групі крайнє північно-східне положення, у 0,7 км від решти.

Розкопки не проводилися. Всі насипи, за винятком вершини одного з курганів, на якому встановлено геодезичний знак, розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 6, 7; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 11, 12, 13.

И.С. Мельникова

73. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північний захід від села і за 0,8 км на схід від автошляху с. Литвинівка – автотраса Київ – Харків, на високій ділянці плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої витоки р. Говтва, біля краю глибокої залісної балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 7; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 11.

И.С. Мельникова

74. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в центрі села, навпроти сільської ради.

Поховано 32 воїни з частин 3-ої танкової бригади, 5-ої кавалерійської дивізії, які загинули 10.09.1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні села; воїни 24-го, 208-го гвардійського стрілецького пол-

ку 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 14-го, 20-го гвардійського повітряно-десантного стрілецького полку, 6-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 95-ої гвардійської стрілецької дивізії, 1-го гвардійського повітряно-десантного полку 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 24–25.09.1943 при звільненні сіл Демидівка та Нова Диканька.

Прізвищ відомо 9.

У 1957 р. згідно з рішенням Демидівської сільської Радивід 12.01.1956 р. на могилі встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

Залізобетонна скульптура воїна (вис. 2,4 м) на цегляному обкладеному плитами рожевого граніту постаменті (3,2 x 1,43 м). На могилі покладена металева плита (1,0 x 0,7 м) з прізвищами загиблих воїнів та пам'ятним написом: „В братській могилі с. Демидівки поховано 32 воїни Куликов П.І. 1918–1941 р. Богуля А.К. – 1943 р. Прізвища 30 воїнів невідомі”. З двох сторін від пам'ятника півколом 2 цегляні стели (довж. 9,0 м), на яких закріплена 21 металева дошка (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 95 воїнів, жителів села, які загинули в роки громадянської війни, на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941–1945 і в період тимчасової німецької окупації 1941–1943.

За даними Книги Пам'яті України відомо 297 прізвищ.

Джерела та література: ЦАМО РФ, Ф. 1267. – Оп. 1. – Спр. 25. – Арк. 131; Ф. 3065. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 9; Оп. 2. – Спр. 3. – Арк. 9; Ф. 1312. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 154–156; Оп. 2. – Спр. 16, Арк. 147, 196; Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 131; Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 24. – Арк. 143; Ф. IX отд. – Спр. 101-716-2. – Арк. 23. – Вх. 8358. – 1942; Ф. IX отд. – Спр. 101-705-1. – Арк. 30. – Вх. 7031. – 1942; ДАПО, Ф.Р. – 1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 10; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1155-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район.

Решетилівський район. Семенівський район. – С. 460–472.

А.І. Підсадна

Дмитренки с., Кукобівська сільська рада

75. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5–1,2 км на схід від села, на підвищенні плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з семи курганів і, вірогідно, майдану, розташованих в 100–200 м один від одного напівколом. Висота курганів 0,3–1,2 м, діаметр 15–25 м. Насипи розорюються за винятком одного, який частково, західною полою знаходиться у лісосмузі, і через нього проходить польова дорога.

Контури майдану висотою 0,8 м, діаметром 35 м прослідковуються погано.

Розкопки не проводилися, насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 5; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 8.

І.С. Мельникова

76. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на південь – південний схід від села, вздовж східного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – с. Жовтневе, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 0,3-0,5 м, діаметром 10-15 м,

розташованих в 0,5 – 0,7 км один від одного протягом 1,8 км по лінії південь – північ (між селом і автотрасою Київ – Харків).

Розкопки не проводилися, насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 5; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 8.

И.С. Мельникова

77. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на схід від східної околиці села біля західного узбіччя автошляху с. Жовтневе – смт. Решетилівка, на вододільному плато рр. Грузька Говтва і Вільхова Говтва, витоків р. Говтва, біля краю лівого берега р. Грузька Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,5 – 0,8 м, діаметром 15 – 20 м, розташованих по лінії північний захід – південний схід. Два насипи в 50 м один від одного. Третій – в 200 м від них, на узбіччі автошляху.

Розкопки не проводилися. Всі насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 4; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 6.

И.С. Мельникова

Долина с., Кукобівська сільська рада

78. Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.).

Знаходиться за 0,1 – 0,15 км на південний захід від молочнотоварної ферми, розташованої на північній околиці села, на невеликому відрогоподібному виступі першої надзаплавної тераси.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. З півночі, півдня та заходу селище оточене заплавою р. Вільхова Говтва. Розміри 300 x 200 м. На зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду епохи бронзи та гончарного черняхівської культури.

Датується добою бронзи – черняхівської культури (3 – 4 ст.н.е.). Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 5.

Р.М. Рейда

79. Поселення 1, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на південь від села і за 1,5 км на північ від автотраси Полтава – Київ, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р.

Займає похилий схил невисокої тераси річки на відстані 0,3 км від її русла. Розміри поселення 200 x 150 м. На зораній поверхні було знайдено фрагменти кружальної шерехатої та лискованої кераміки черняхівського типу.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються в фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепровской левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1971 г. // НА ИА АН Украины. – 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 25.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

80. Поселення 2, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться на західній околиці села біля автошляху на залізничну станцію Решетилівка, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося Е. Горюновим у 1971 р.

Територія поселення видовжена на 400 – 500 м вздовж краю тераси, зайнятої приватними городами. Серед зібраного підйомного матеріалу переважали уламки кружального посуду з шерехатою і лискованою поверхнею черняхівського типу.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорується.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепровской левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1971 г. // НА ИА АН Украины. – 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 25.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

81. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на північ від села і за 0,8 км на північний схід від молочнотоварної ферми, розташованої на північній околиці села на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Вільхова Говтва, лівої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,5 і 0,8 м, діаметром 10 і 15 м, розташованих в 30 м один від одного по лінії схід – захід.

Розкопки не проводилися. Насипи розоруються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 8; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 14.

І.С. Мельникова

Дружба с., Шевченківська сільська рада

82. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на південній околиці села і за 0,2 – 0,5 км на схід від автошляху смт. Решетилівка – м. Кременчук, на другій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 0,3 – 4 м, діаметром 15 – 20 м, розташованих в 200 – 400 м один від одного напівколом.

Розкопки не проводилися. За винятком задернованого кургану на горі приватної садиби, який займає в групі крайнє північне положення, інші насипи розоруються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 19; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 60, 61.

І.С. Мельникова

83. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний схід від села, на високому останці плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 2 м, діаметр 30 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 19; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 60.

І.С. Мельникова

Жовтневе с., Жовтнева сільська рада

84. Селище, черняхівська культура (археол.).

Знаходиться за 0,4 км на північний схід від північно-східної околиці села, на схилі першої надзаплавної тераси правого берега р. Вільхова Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Розміри 200 x 50 м. На зораній поверхні було знайдено подрібнені фрагменти гончарного посуду черняхівської культури.

Датується часом черняхівської культури (3 - 4 ст. н. е.). Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1 е. – Спр. 359. – Арк. 5.

Р.М. Рейда

85. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на північній околиці села між автошляхами сс. Жовтневе – Піщане та сс. Жовтневе – Писаренки, на вододільному плато рр. Вільхова Говтва і Грузька Говтва, лівого і правого витоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 0,5-0,8 м, діаметром 15-20 м. Три насипи розташовані широтним ланцюжком в 100 метрах один від одного, крайній західний насип – в 0,5 км від решти.

Розкопки не проводилися. Всі насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 4; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 6.

І.С. Мельникова

86. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на південь від села і за 0,6 – 0,7 км на захід від автошляху на с. Кукобівка, поблизу фруктового саду, на підвищенні вододільного плато рр. Грузька Говтва і Вільхова Говтва, витоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів, розташованих в 50 – 100 м один від одного по лінії південний захід – північний схід. Центральне місце займає задернований курган висотою 2,5; діаметром 38 м з геодезичним знаком на пласкуватій вершині. Поли кургану підрізані оранкою, насип пошкоджений глибокими ямами. Два інші насипи, висотою 0,3

і 1,5 м, діаметром відповідно 15 і 25 м, розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 5; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 6, 7.

І.С. Мельникова

87. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 0,4 км на схід від скла і за 0,25 км на північний схід від залізничної станції Коломак на високому останці плато правого корінного берега р. Вільхова Говтва (С 49°38.165' В 34°10.885') (С 49°38.165' В 34°10.988') (С 49°38.176' В 34°11.030') (С 49°38.132' В 34°11.169').

Виявлений і обстежувався Р. Луговим у 2008 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 2 м, 1 м, 0,3 м, 0,4 м; діаметром 26 м, 18 м, 10 м, 12 м розташованих по лінії північ – південь на відстані 0,6 – 1,8 км один від одного. Насипи кілька років тому розорювалися, нині – задерновані.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Луговий Р. С., Ткаченко О. М. Звіт про археологічні розвідки на території Великобагачанського району Полтавської області у 2008 році // НА ІА НАН України. – Ф.е. – 2009.

Р.С. Луговий, О.М. Ткаченко

88. Курган (археол.)

Знаходиться на західній околиці села і за 0,3 км на захід від полотна залізниці Полтава – Київ, на підвищенні вододільного плато рр. Грузька Говтва і Вільхова Говтва, витоків р. Говтва, ближче до краю лівого берега р. Грузька Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 4; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 6.

І.С. Мельникова

89. Курган (археол.)

Знаходиться за 1,3 км на південний схід від південної околиці села біля східного узбіччя автошляху сс. Жовтневе – Кукобівка, біля краю панівного підвищення вододільного плато рр. Грузька Говтва і Вільхова Говтва, витоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краевед-

ческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 5; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельцинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 6.

І.С. Мельникова

90. Місце поховання, пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.).

Розташований біля залізничного полотна, за 600 – 700 м від залізничної станції Решетилівка, в напрямку до м. Полтави.

Споруджений у 2008 р. на місці траншей, які заповнювалися трупами померлих людей з навколишніх хуторів: Бардакове, Коломак. Кількість похованих невідома. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. по Жовтневій сільській раді встановлено 128 загиблих, імен відомо 97.

Нагадуванням про трагедію є дерев'яний хрест (4,0 x 2,5 м) на насипній могилі, на якому закріплена ме-

талева дошка (1,05x57 м) з пам'ятним написом: «Вони хотіли жити як і ми тепер.... Цей Хрест ми поставили, як символ нашої пам'яті і скорботи за невинними жертвами страшного голодомору 1932 – 33 рр. Жителі ст. Решетилівка та навколишніх сіл.»

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 673 – 675; 710.

О.А. Скурда

91. Братська могила радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована на привокзальній площі залізничної станції Решетилівка.

Поховано 63 воїни із частин 212-ої стрілецької дивізії, 300-ї стрілецької дивізії, 3-ї танкової бригади, 38-ої армії Південно-Західного фронту, які загинули 22.09.1941 у боях з фашистськими загарбниками при обороні станції і воїни 1-го гвардійського повітряно-десантного полку 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 20-го гвардійського повітряно-десантного полку 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 69-ї гвардійської стрілецької дивізії, 91-ї гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 22-24.09.1943 при звільненні станції Решетилівка та сіл Жовтневе, Кривки, і мирні жителі, розстріляні фашистами. У 1958 р. з різних останки воїнів, які були здійснені первісно в різних околицях села,

були перенесені до братської могили. Прізвищ відомо 16.

У 1958 р. згідно рішення Жовтневої сільської Ради від 8.04.1951 р. біля могили споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Залізобетонна скульптура воїна (вис. 2,8 м) встановлена на цегляному, обкладеному сірими гранітними плитами постаменті (вис. 3,8 м). На лицьовій грані постаменту закріплені дошки з мармурової крихти (0,5 x 0,35 м) і металева (0,4 x 0,8 м) з пам'ятним написом: „Вічна слава героям, що загинули в боях за свободу і незалежність нашої Вітчизни”. „Здесь похоронены солдаты, сержанты и офицеры, погибшие в боях с немецко-фашистскими захватчиками в период Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг. Всего захоронено 63 воина”. „Воины Советской Армии, павшие смертью храбрых в боях за Родину при освобождении с. Жовтневе Жовтневого сельсовета в 1941 – 1945 годах”.

Перед пам'ятником на могилі встановлені 3 пластикові плити (0,9x0,7 м) з прізвищами загиблих воїнів. Праворуч і ліворуч від могили споруджені 2 горизонтальні стели залізобетонні (довж. 4 м), на яких закріплено по 8 пластикових дошок (0,9 x 0,7 м) з прізвищами 152 воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 чи були розстріляні гітлерівцями в період тимчасової окупації 1941 – 1943. За даними Книги Пам'яті України відомо 163 прізвища.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 9; Оп. 2; Спр. 3. – Арк. 8, 20; Ф. 3016. – Оп. 2. – Спр. 10. – Арк. 28, 74; Спр. 13. – Арк. 11; Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 119; Оп. 2. – Спр. 24. – Арк. 51; Ф. 1247. – Оп. 1. – Спр. 4. – Арк. 11; Ф. 1232. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 25; ДАПО. – Ф.Р. 1876. – Оп. 8. – Спр. 1010. – Арк. 113, 54, 55; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1156-2.16.20; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район.

Решетилівський район. Семенівський район. – С. 479 – 486.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап. 2007 р.

92. Могила Федора Марковича Юрченка (іст.).

Розташована в центральній частині кладовища.

Похований Юрченко Федір Маркович (16.02.1916, с. Славки – 1999.28.01. с. Жовтневе) – кавалер ордена Слави 3-х ступенів. Навчався в місцевій початковій, потім у Піщанській середній школі. До Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. працював трактористом у першій Решетилівській машинно-тракторній станції, місцевому колгоспі. Мешкав із сім'єю у с. Жовтневому. До лав Червоної Армії на дійсну військову службу призваний весною 1941 р., служив у одній із частин поблизу західного кордону. Учасник Великої Вітчизняної війни з червня 1941 р., спочатку – рядовий, наприкінці війни – гвардії старшина, артилерист.

За мужність і відвагу, проявлені в боях з гітлерівськими загарбниками

при визволенні Одещини, гвардії сержант Ф. М. Юрченко був нагороджений орденом Слави третього ступеня, за подвиги в боях на молдавській землі – орденом Слави другого ступеня, за героїзм, виявлений при форсуванні Одера – орденом Слави першого ступеня. Брав участь в Берлінській операції, у визволенні Праги, нагороджений орденом Вітчизняної війни другого ступеня.

Після Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. понад двадцять п'ять років працював на Решетилівському бурякопункті трактористом, машиністом бурякосаджальної машини.

Помер у с. Жовтневе. У 2000 р. на могилі встановлено обеліск мармурової крихти (вис. 1,5 м) з пам'ятним написом: „Юрченко Ф.М. 1916 - 1999”.

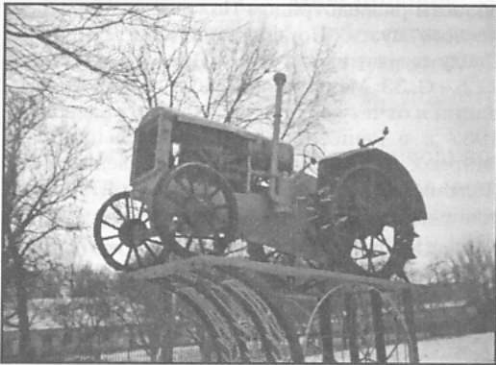
Література: Дубров Б. Солдатська Слава. – Київ: „Молодь” – 1975. – С. 419; Довгий О. Повний кавалер ордена Слави // Зоря Полтавщини. – № 28 (20465). – 2005. – 22 лютого – С. 2.

Н.М. Сиволап

93. Пам'ятник трудової слави – трактор ХТЗ (іст.).

Розташований біля входу на садибу районного об'єднання по агрохімічному обслуговуванню сільського господарства.

Споруджений у 1967 р. до 50-річчя Жовтневої революції за рішенням загальних зборів, на честь механізаторів 1-ої Решетилівської машинно-тракторної станції. 1-а Решетилівсь-

ка МТС була створена 12.12.1930 в с. Жовтневому. Напередодні Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. обслуговувала 46 колгоспів. Машинний парк МТС нараховував 71 трактор і 22 зернових комбайни. У 1938 р. тракторист П. Г. Блоха обробив на тракторі ХТЗ 1534 га оранки. Високі виробничі показники в районі мали трактористи І.І. Данько і П. Е. Ємець. Вони стали учасниками Всесоюзної сільськогосподарської виставки. 1935 р. при машинно-тракторній станції була створена бригада трактористок, якій вручено новий трактор ХТЗ, на ньому до 1955 р. працювала Н.М. Совгіря. У 1967 р. цей трактор встановлено на цегляному оштукатуреному постаменті (2,5 x 2,5 x 1,7 м). Раніше на постаменті знаходилася дошка з написом: „Трактор „ХТЗ”, господарський № 25, випущений Харківським тракторним заводом в 1935 р. Працював до червня 1967 року. Пам'ятник поставлений на честь 50-річчя Великої Жовтневої Соціалістичної революції”.

Джерела та література: ДАПО. – Ф. Р-3938. – Оп. 1. – Спр. 61. – Арк. 12, 22; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.1.1782-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Народне господарство Харківської області. Статистичний збірник показників на 1 січня 1933 р. – Харків, 1934. – С. 17; Почетная книга Всесоюзной сельскохозяйственной выставки, 1939. Украинская ССР. Полтавская обл. М.: ОГИЗ РСФСР, 1939. – С. 45, 64, 70. Памятники истории и культуры Украинской ССР. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 421.

О.П. Єрмак

Каленики с., Шилівська сільська рада

94. Каленики I, поселення і селище, доба бронзи, черняхівська культура (друга чверть I тис. н.е.) (археол.).

Знаходиться за 1,25 км на південний захід від південного краю села, на відрозі лівого берега другої надза-

плавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел, обмеженому із заходу старицею, із півночі – болотистою заплавою стариці, а зі сходу – незначним пониженням. У центральній частині пам'ятки знаходиться вибалок, що умовно розподіляє поселення на дві нерівнозначні частини. Об'єкт був відкритий Р.М. Рейдою в 2003 р., обстежувався В.В. Шерстюком 2006 р. Площа поселення – близько 3,20 га (180 x 180 м, з вибалком).

На поверхні поселення зібрано невелику кількість знахідок, що належать, в меншій мірі, кераміці доби бронзи, в більшій – другій чверті I тис. н.е. Встановлена потужність культурних нашарувань – до 0,65/0,68 м.

Матеріали зберігаються в фондах Центру охорони та досліджень пам'яток археології Управління культури Полтавської облдержадміністрації та Полтавського краєзнавчого музею.

Джерела та література: Рейда Р.М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.е. – Спр. 359. – Арк. 5. – Рис. 8;9; 49; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 11-12. – Рис. 3;16; 20;11-13; 35-37; Шерстюк В. В. Археологічна розвідка в Решетилівському районі // Полтавський краєзнавчий музей: Збірник наукових статей 2005 р. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 56 – 60.

Р.М. Рейда, В.В. Шерстюк

95. Каленики II, місцезнаходження, епоха бронзи (археол.).

Див.: Сухорабівка с., Сухорабівська сільська рада 298. Каленики II, місцезнаходження, епоха бронзи (археол.).

96. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 – 1,7 км на схід від села і за 0,3 – 0,8 км північніше автошляху с. Каленики – смт. Решетилівка, біля краю плато лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 0,3 – 1,2 м; діаметром 10 – 25 м, розташованих в 150 – 250 м один від одного по лінії південний захід – північний схід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 107.

І.С. Мельникова

97. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2 км на схід від села і за 0,7 км на південь від автошляху с. Каленики – смт. Решетилівка, біля краю плато лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром 20 м, розташованих в 50 м. один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 33; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

98. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2,7 км на південний захід від східної околиці села і за 1,5 км на південь від автошляху с. Каленики – смт. Решетилівка, на відрогоподібно-му виступі плато лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 1,5 і 1 м, діаметром відповідно 25 і 20 м, розташованих по лінії схід – захід в 50 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насип вищого кургана задернований, поли підрізаний оранкою. Другий насип розорюється повністю.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 33; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 107.

І.С. Мельникова

99. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,00 км на південний схід від південної околиці села, та за 0,30 км на південь великого садка поруч зі схилом корінного берега, на одному з пануючих підвищень лівого берега другої надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Відкритий І. С. Мельниковою у 1987 р. (курган I), обстежувався В.В. Шерстюком у 2006 р. (курган IV).

Висота кургану – 1,00 м, діаметр – 25 – 27 м. Розорюється.

Пам'ятка включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2412, міститься у аналогічному Списку до листа УКІТ ПОДА

№ 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2279.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 33. – Рис. 107; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 10. – Рис. 3:15; 27; 33.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

100. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,50 км на північний схід від північно-східної околиці села, безпосередньо справа від траси з села на с. Паненки Шилівської сільської ради. Насип займає край другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел, представлену залісненим алювіальним піщаним підвищенням відносною висотою до 3 м.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган I).

Висота кургану близько 2,30 м, в діаметрі до 23-25 м. Поверхня кургану поспіль вкрита похованнями кладовища села, задернована. Поверхня насипу, внаслідок використання її під кладовище, має неправильні обриси, горбкувата. Пола кургану підрізана вищевказаною асфальтованою дорогою.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 9. – Рис. 3:12; 28.

В.В. Шерстюк

101. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,50 км на схід-північний схід від північно-східної окраїни села (МТФ), на самому краю невеликого відрозу другої надзаплавної тераси, утвореного болотистою зволоженою старицею р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган II).

Висота насипу у найвищій частині, зміщеної дещо на захід, становить 1,70 м, діаметр – близько 28 м. Курган задернований, порослий чагарниками та невисокими деревами. Його східна пола підрізана оранкою і частково розорюється. Курган має неправильні обриси унаслідок розташування на ньому ряду поховань пізньосередньовічного чи новітнього часу, про що свідчать пагорбки надгробків, що особливо добре збереглися з північно-західного краю.

Неподалік кургану, поруч із короткою балкою, місцезнаходження решток хутору кінця XVIII – XIX ст., жителі якого і могли використовувати археологічну пам'ятку для здійснення поховань.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської,

Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 10. – Рис. 3:13; 25:13; 29.

В.В. Шерстюк

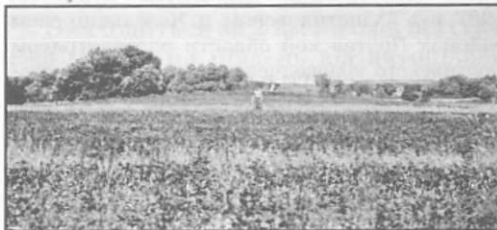
102. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,70 км на схід від північно-східної околиці села (МТФ), в глибині рівнинної другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел, неподалік досить крутого схилу корінного берега останньої, посеред поля.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган III).

Висота насипу 1,60 м, діаметр – до 35 м, насип дуже розтягнутий багаторічною оранкою. Розорюється. Поряд обстежено два місцезнаходження раннього залізного віку та епохи бронзи, можливо, будівничих цього об'єкту.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 10. – Рис. 3:14; 25:14; 30–31.

В.В. Шерстюк

103. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,15 км на південний захід від південної околиці села, справа від дороги сс. Каленики-Сухорабівка, за 0,15 км на схід-південний схід від пункту Каленики I, на видовженій в меридіональному напрямку другій надзаплавній терасі р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган V).

Висота кургану 0,70 м; діаметр – 25 – 27 м, його східна і південна поли поступово зрослися зі схилом тераси. Насип, як і вся навколишня територія, нетривалий час вже вкритий бур'яном, задернований, хоча до недавня розорювався і використовувався під городи.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 12. – Рис. 3:16; 26; 39 – 40.

В.В. Шерстюк

104. Братська могила підпільників, 1943 (іст.).

Розташована в північній частині центрального кладовища. Поховані Миколаєнко Остап Петрович, 1895 р.н. і Рогозін Микита Ілліч, 1895 р.н., страчені німецько-фашистськими загарбниками 22.09.1943 р.

Завдяки їх мужнім діям, ряд хат в с. Каленики врятовані від спалення. Самі вони були схоплені гітлерівцями і розстріляні буквально напередодні визволення села.

У 1966 р. на могилі встановлено бетонний обеліск пірамідальної форми (вис. 1,3 м), увінчаний зіркою, з викарбуваним пам'ятним написом: „Тут по-

хоронены Рогозин Никита и Николаенко Остап погибшие от рук фашистов 1943 г. Вечная память”. Розмір могили – 1,5 x 0,8 м.

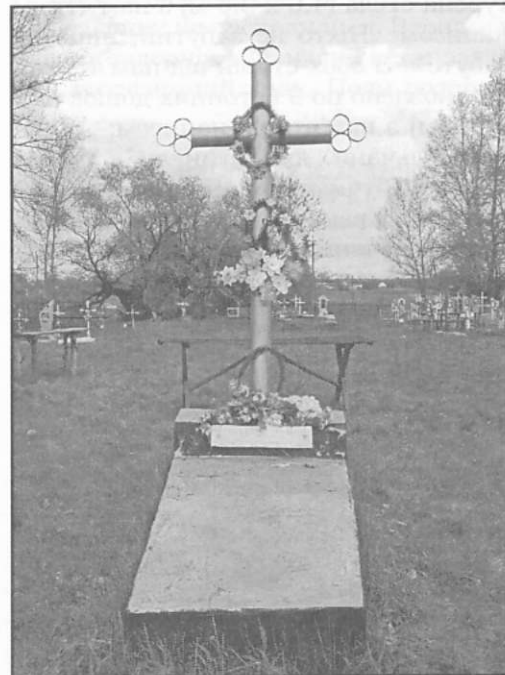
Джерела та література: Інформація Калениківської сільської Ради народних депутатів Решетилівського району Полтавської області. Лист № 141 від 19.08.2002 р. // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 505 – 507; Довідка відділу культури Решетилівської районної державної адміністрації № 92 від 12.04.2005 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 51;

Н.М. Сиволап.

105. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.).

Розташований у північно-західній частині кладовища.

Споруджений у 1993 р. в пам'ять про 175 односельців, які стали жертва-

ми голодомору 1932 – 1933. Місця поховань невідомі.

Металевий хрест (вис. 2,5 м) встановлений на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 0,3 м), на якому закріплена металева дошка (0,1 x 0,4 м) з пам'ятним написом: „Жертвам голодомору 1932 – 1933 рр.“.

Література: Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 80.

Н.М. Сиволап

106. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у центрі села, в сквері.

Споруджено у 1967 р. на честь воїнів, жителів сіл Каленики і Хрещате, які загинули під час громадянської і Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр., та місцевих жителів, розстріляних фашистами в роки тимчасової окупації села 1941 – 1943 рр. Скульптура воїна (вис. 2,0 м) із залізобетону встановлена на цегляному постаменті (вис. 0,4 м). Поряд споруджена цегляна оштукатурена стела (4,0 x 3,0 м) з пам'ятним написом: „Ніхто не забутий, ніщо не забуте“.. З обох сторін від пам'ятника встановлено по 9 бетонних дошок (0,9 x 0,7 м) з пам'ятним написом: „Воїни односельчани, які загинули в період Великої Вітчизняної війни по с. Каленики і с. Хрещате 1941 – 1945 років“ „Односельчани які загинули в період громадянської війни і Великої Жовтне-

вої Соціалістичної революції по селах Каленики, Хрещате” і прізвищами 196 загиблих під час Великої Вітчизняної війни та 20 земляків, які загинули під час революції та громадянської війни. Згідно даних Книги Пам'яті України, відомо 205 прізвищ.

Джерела та література: ДАПО. – Ф. Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 40; Паспорт (пам'ятки історії та культури СРСР) обліковий № 2.4.1171 – 2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 502 – 512; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник. К., 1987. – С. 421.

Н.М. Сиволап

107. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у північній частині центрального кладовища.

Встановлений у 1950-х рр. в пам'ять про 5 жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. і поховані в різних місцях України та за кордоном. Прізвища відомі.

Біля насипаної символічної могили на пірамідальному бетонному обеліску (вис. 1,3 м), увінчаному зіркою – металева дошка (0,6 x 0,4 м) з пам'ятним написом: „Батькам, що полягли за нашу Батьківщину Подорожняк О.С., Подорожняк І.С., Подорожняк М.С., Миколаєнко А.Д., Снитка А.О. 1941 – 1945”.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 502 – 507.

Н.М. Сиволап

108. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.).

Розташований у центрі села, біля будинку культури.

Пам'ятник встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом.

Скульптура (вис. 2,8 м) із оргскла встановлена на постаменті (2,15 x 1,13

x 1,13 м) із будівельного каменю оштукатуреному.

В. І. Ленін зображений у повний зріст, одягнений у костюм, правою рукою притримує лацкан піджака, ліва опущена донизу. На постаменті напис: «В. І. Ленін».

Автор – скульптор Кунцевич, архітектор – Тарасенко.

Пам'ятник відкрито 17.11.1967 р.

Джерела та література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1191-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Колотії с., Решетилівська селищна рада

109. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,4 км на північ від господарського двору села і автошляху смт. Решетилівка – сс. Колотії – Оницьки, на плато правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 3 м, діаметр 30 м.

Розкопки не проводилися. Вершина насипу задернована, на ній встановлений геодезичний знак. Поли розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 99, 100.

І.С. Мельникова

110. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на захід від колишньої тракторної бригади села, біля північного узбіччя автошляху смт.

Решетилівка – сс. Колотії – Онищенки, на плато правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 99.

І.С. Мельникова

111. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у центрі села.

Споруджений згідно спільного рішення виконкому Решетилівської селищної Ради депутатів трудящих та правління колгоспу ім. Енгельса № 3 від 25.02.1973 р. на честь воїнів, жителів сіл Колотії, Слюсарі і Варв'янське, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945. Сіра гранітна стела (3,0 x 0,8 м) встановлена на залізобетонному, обкладеному сірими гранітними плитами постаменті (0,8 x 1,3 x 1,2 м). На лицьовій грані стели барельєфне зображення ордена Вітчизняної війни та пам'ятний напис: „Никто не забыт ничто не забыто 1941 – 1945 гг.”. Перед пам'ятником розміщені 3 сірі гранітні меморіальні дошки (0,8 x 0,6 м) з прізвищами 119 загиблих воїнів-земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 150 прізвищ.

Пам'ятник виготовлений Харківським скульптурним комбінатом, відкрито 9.05.1974 р.

Джерела та література: Паспорт (пам'ятки історії та культури СРСР) обліковий № 2.4.2141 – 2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 446 – 452; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник. – К. 1987. – С. 421.

Н.М. Сиволап.

112. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.).

Розташований у центрі села.

Встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом.

Скульптура (вис. 2,7 м) із оргскла встановлена на постаменті із бутового каменю оштукатуреному (3,0 x 1,28 x 1,2 м)

В. І. Ленін зображений на повний зріст, одягнутий у пальто, без головної убору, права рука витягнута вперед, ліва опущена вниз.

Автор невідомий.

Пам'ятник відкрито 7.11.1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1179-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Коржі с., Лобачівська сільська рада

113. Дуб черешчатий, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа).

Росте в с. Коржі. Знаходиться у віданні Лобачівської сільської ради.

Площа 0,25 га.

Дерево дуба звичайного віком понад 100 років, висотою 18 м, діаметром 0,8 м.

Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 28.02.1995 р.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. № 01-116. – Арк. 90; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрєя”, 1996. – С. 170, 179; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

114. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на схід від села, біля північного узбіччя дороги на с. Білоконі, біля краю залісної балки правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Вершина кургану під геодезичним знаком задержована. Схили та поли насипу розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 23; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77, 78.

І.С. Мельникова

115. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний схід від села, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва, біля витоків лісисті балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Вершина кургану під геодезичним знаком задержована.

нована. Схили та поли насипу розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 23; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

116. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,7 км на північ від села, біля західного узбіччя дороги на с. Голуби, на плато правого берега р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 23; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 77.

І.С. Мельникова

Кривки с., Жовтнева сільська рада

117. Селище доби бронзи (археол.).

Знаходиться за 0,4 км на північний захід від незаселеної північно-західної околиці села, на схилі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Розміри 150 x 60 м. На

зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується добою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 5.

Р.М. Рейда

118. Могила Івана Тимофійовича Бабича, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в північній частині села, біля колишнього клубу.

Похований активіст села, Бабич Іван Тимофійович (1899 – 1932), який трагічно загинув в період колективізації.

Згідно рішення виконкому Жовтневої сільської Ради і правління колгоспу ім. Ульянова, до 24-ої річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні біля могили споруджено пам'ятний знак полеглим землякам, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

Залізобетонна скульптурна група воїнів (вис. 2,8 м) встановлена на цегляному постаменті (вис. 1,0 м). Біля підніжжя – 7 меморіальних пластикових дошок (0,9 x 0,7 м) з пам'ятними написами на честь загиблого Бабича І. Т.: „Бабич Іван Тимофійович. Убитий куркулями під час колективізації.

Народився в 1899. Убитий в 1932 р.” та „Вічна слава героям, що полягли в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини” і прізвищами 71 воїна, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945. За списком Книги Пам'яті України відомо 123 прізвища.

Відкрито пам'ятник 9.05.1969 р.

Джерелаталітература: Паспортпам'ятника історії та культури СРСР. Н-П-20-1783-247 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Пам'ятники історії і культури УССР: Каталог-справочник. К. 1987. – С. 421; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 489 – 494.

А.І. Підсадна

Крохмальці с., Лобачівська сільська рада

119. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,6 км на південний схід від села, біля східного узбіччя автошляху на с. Бакай, на вододільному плато р. Псел і р. Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 2 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, з геодезичним знаком на верхівці. Західна пола підрізана дорогою, інші – розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 91, 92.

І.С. Мельникова

120. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на схід від села, біля східного узбіччя дороги на с. Тривайли, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 91.

І.С. Мельникова

121. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від села і за 0,25 км на південь від автодороги Полтава – Київ, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 0,5 м; діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 91.

І.С. Мельникова

122. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північний захід від села і за 0,2 км на південь від автодороги Полтава – Київ, біля краю широкої і глибокої балки «Бузова», на плато межиріччя рр. Псла і Грузької Говтви.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 2 м; діаметр до 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 91.

І.С. Мельникова

Кузьменки с., Кукобівська сільська рада

123. Кузьменки, ландшафтний заказник місцевого значення (природа).

Розташований біля с. Кузьменки. Знаходиться у віданні Кукобівської сільської ради.

Обстежувався: Н.О. Стецюк, М.В. Слюсарем, І. А. Грицай, подружжям М.П. і Л.Б. Савченків, О.В. Паляницею.

Площа 269,5 га.

Цінна ділянка долини р. Вільхова Говтва із схилівими та заплавами ландшафтами, різноманітним рослинним покривом та багатою фауною. На території заказника охороняються червонокнижні види – ковила волосиста та рябчик малий, а також регіонально рідкісні рослини – азинеума сірчавата, гоніолімон татарський, житняк

гребінчастий, таволга звіробоелиста, проліска сибірська, оман високий і латаття біле.

Охороняється згідно рішення Полтавської обласної Ради від 28.02.1995 р.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. № 01-115. – Арк. 11 зв.; Спр. № 01-116. – Арк. 88; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрея”, 1996. – С. 45, 170, 177; Байрак О. М., Конашкіна Т. В. Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони // П'яті Каришинські читання: Всеукраїнська науково-методична конференція з проблем природничих наук, присвячена пам'яті А.П.Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного інституту, 30-річчю біостаніонару „Лучки”. – Полтава, 1998. – С. 119; Байрак О. М., Самородов В. М., Стецюк Н. О. та ін. Збережи, де стоїш, де живеш. По сторінках Червоної книги Полтавщини. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 196, 197; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

Кукобівка с., Кукобівська сільська рада

124. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,4 – 0,7 км на захід від села, вздовж західного узбіччя автошляху с. Жовтневе – автотраса Полтава – Київ, біля краю плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,5; 1,2; 3 м, діаметром відповідно 10, 25, 30 м, розташованих по лінії південь – північ в 0,5 – 0,6 км один від одного.

Розкопки не проводилися. Один з курганів із геодезичним знаком на верхівці, який займає в групі крайнє південне положення, задернований. Два інших насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилів-

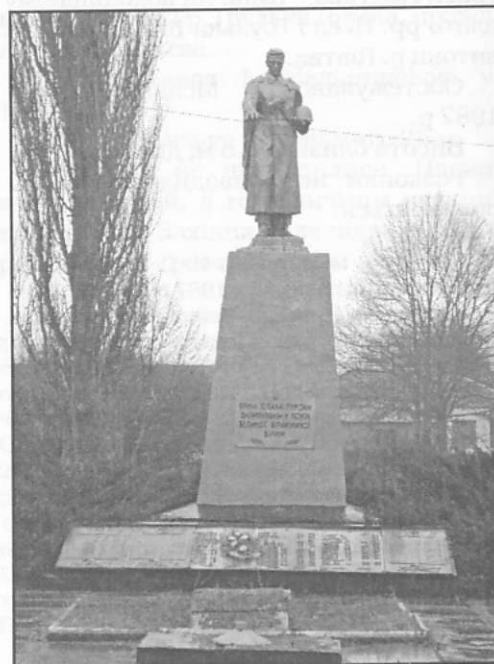
ском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 7; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 14, 15.

І.С. Мельникова

125. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943; пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в центрі села, навпроти будинку культури.

Поховано 18 воїнів з частин 81-ої, 212-ої стрілецьких дивізій, 3-ої танкової бригади, 14-ої кавалерійської дивізії, які загинули 19.09.1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні залізничної станції Решетилівка, сіл Мушти, Кукобівка; воїни 206-го, 208-го гвардійських стрілецьких полків 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 7-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1-го гвардійського повітряно-десантного полку

5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 23–24.09.1943 р. при звільненні сіл. Прізвища відомі 12 воїнів.

У 1957 р. згідно рішення Кукобівської сільської Ради біля могили споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – Савельєв О. Г.

Скульптура воїна залізобетонна (вис. 2,5 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 3,5 м). На лицьовій грані постаменту закріплена пластикова дошка (0,73 x 0,98 м) з пам'ятним написом: „Вічна слава героям, загинувшим у роки Великої Вітчизняної війни”. На могилі пластикова дошка (0,35 x 0,8 м) із пам'ятним написом: „В братській могилі захоронені воїни, які загинули під час визволення даної території рядовий Вініченко І. П. 1911 – 1943 рядовий Марков В. М. – 1943 мл.лт. Тоболь А. С. – 1911 –”. Перед пам'ятником – 3 дошки металеві і 3 пластикові (0,98 x 0,73 м) з прізвищами 93 воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 і в період тимчасової німецько-фашистської окупації 1941 – 1943.

За списком Книги Пам'яті України відомо 297 прізвищ.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 119, 131 (з № 133, С. 66); Ф. 1230. – Оп. 1. – Спр. 263. – Арк. 25; Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 129, 131; Ф. 1316. – Оп. 2. – Спр. 10. – Арк. 27, 74; Ф. 3065. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 9; Оп. 2. – Спр. 3. – Арк. 8; ДАПО. – Ф.Р. – 1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 27; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1158-2.16.20; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 512–515.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

Левенцівка с., Плосківська сільська рада

126. Поселення 1, ранній залізний вік – черняхівська культура (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на південний схід від села, між сс. Левенцівка і Плоске (за 0,5 км на схід від поселення Левенцівка 2) на першій надзаплавній терасі правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1978 р.

Серед підйомного матеріалу зустрічаються фрагменти кружалної шерехатої та лискованої кераміки черняхівського типу.

Пам'ятка датується III – V ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали обстеження зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепроовского Левобережного отряда ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/63. – Ф.е. 8654. – С. 13.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

127. Поселення 2, ранній залізний вік – черняхівська культура (археол.).

Знаходиться біля південної околиці села, в заплаві на правому березі р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1978 р.

Поселення розташоване по краю невеликого підвищення, яке витягнуте з північного сходу на південний захід протяжністю 350 – 400 м. З південного заходу і півночі поселення оточують заболочені стариці. Сучасне русло річки Полузир'я знаходиться приблизно на відстані 100 м від селища. Підйомний матеріал представлений фрагментами

кружальної шерехатої та лискованої кераміки черняхівської культури, а також уламками пізньоримських амфор.

Пам'ятка датується III – V ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорується.

Матеріали обстеження зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е.А. Отчёт о работе Днепровского Левобережного отряда ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/63. – Ф.е. 8654. – С. 12 – 13. – Рис. 17.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

128. Селище, черняхівська культура (III – IV ст. н.е.) (археол.)

Знаходиться на південній околиці села.

Обстежувалося М. М. Казанським у 1979 р., І. М. Кулатовою – 2006 р.

Займає ледь помітне підвищення у заплаві правого берега р. Полузир'я (басейн р. Ворскла) і витягнуте вздовж берега з північного сходу на південний захід на 350 м. Ширина підвищення – 50 – 80 м. Загальна площа селища – близько 1,7 га. З південного заходу та півночі огинається заболоченими старицями. Поверхня розорується. Центральна частина селища забудована господарськими спорудами у 1960-х рр. Збереглося дві третини території поселення.

Знахідки представлені фрагментами гончарного посуду черняхівської культури з шерехатою і лискованою поверхнями, уламками гончарних пізньоримських амфор.

Матеріали зі зборів на селищі зберігаються в Інституті історії матеріальної культури Російської Академії наук у Санкт-Петербурзі.

Джерела та література: Казанский М.М. Отчёт о работе Полтавского отряда Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1979 г. // НА ИА НАНУ. – Ф.е. – 1979/94. – № 9366. – Арк. 8 – 9; Горюнов Е.О., Казансь-

кий М. М. До археологічної карти сточища р. Полузир'я // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – № 1-2 (3-4). – С. 77. Рейда Р.М. До вивчення пам'яток черняхівської культури Нижнього Поворскля // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 2003. – №№ 2/2002 - 1/2003 (12-13). – С. 121. – №44.

І.М. Кулатова

129. Місцезнаходження, черняхівська культура (III – IV ст. н.е.) (археол.)

Знаходиться за 0,55 км на південний схід від околиці села, в 0,50 км в тому ж напрямкові від селища Левенцівка черняхівської культури.

Обстежувалося М. М. Казанським у 1979 р., І.М. Кулатовою – 2006 р.

Займає майже непомітне підвищення (не більше 0,2 м) у заплаві під схилом правого берега р. Полузир'я (басейн р. Ворскла). Розміри ділянки, на якій виявлені фрагменти гончарного посуду другої чверті I тис. н.е., – 30 х 50 м (близько 0,15 га). Територія розорується.

Знахідки належать фрагментам гончарного посуду черняхівської культури з шерехатою і лискованою поверхнями.

Може розглядатися як рештки окремого висілку з селища черняхівської культури Левенцівка.

Джерела та література: Казанский М.М. Отчёт о работе Полтавского отряда Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1979 г. // НА ИА НАНУ. – Ф.е. – 1979/94. – № 9366. – Арк. 9; Горюнов Е.О., Казанський М.М. До археологічної карти сточища р. Полузир'я // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – № 1-2 (3-4). – С. 77.

І.М. Кулатова

130. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 1,5 км на захід від села на плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох компактно розташованих насипів. Центральний в групі курган висотою близько 2 м, діаметром 25 м. На задернованій верхівці – геодезичний знак. Схили і поли насипу розорюються. Висота двох інших курганів – 0,5 і 1 м, діаметр – відповідно 10 і 20 м. Їхні насипи розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 25, 26.

И.С. Мельникова

131. Курганний могильник (археол., середньовіччя).

Знаходиться за 2 км на захід від села і за 0,6 км на південь від ґрунтової дороги в с. Демидівку, на плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла, біля витоків залісної балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів і майдану, розташованих по лінії північний захід – південний схід в 50 – 60 м один від одного. Майдан являє собою кільцеподібний насип висотою 1 м, діаметром 30 м, з заглибиною в центрі (0,8 м) та двома крилами – «вусами» з південно-західної і південно-східної сторін. Кургани – висотою 1 і 1,2 м; діаметром близько 20 м.

Розкопки не проводилися. Усі насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к

Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 11; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 25, 27, 28.

И.С. Мельникова

132. Братська могила учасників Громадянської війни (іст.)

Розташована в південно-східній частині кладовища.

Поховані 3 жителі села, учасники Громадянської війни та встановлення радянської влади Денисенко А. О., Кривенко М. Я., Просяник Г. Д., які загинули в 1921 р. в сутичці зі збройними формуваннями Н. І. Махна.

У 1945 р. на могилі встановлено цегляний обеліск, який у 1990 р. замінено на чорний гранітний (вис. 2,2 м) з пам'ятним написом: „В пам'ять загиблим товаришам за революцію від рук банди Махна в 1921 р. червня 3-го

таким тт. Просянику Г. Д., Денисенку А. О., Кривенку М. Я." і прізвищами.

Джерела: Довідка відділу культури Решетилівської районної державної адміністрації № 92 від 12.04.2005 р. // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.Ф. Шаповал

133. Могила Миколи Павловича Просяника, 1943 (іст.).

Розташована в південно-східній частині кладовища. Розмір могили – 1,3 x 0,7 м.

Похований Микола Павлович Просяник (1922 – 1943), рядовий 313-го стрілецького полку, який помер від ран 1.12.1943 р. в 2773-му евакогоспіталі.

У 1990 р. на могилі встановлено металевий обеліск (вис. 1,5 м) без напису.

Джерела: Архів Санкт-Петербурзького військово-медичного музею. – Ф. 2773 ЕГ, С. 3 (р.з.29).

Н.Ф. Шаповал

134. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований в центральній частині кладовища.

Споруджений, згідно рішення Плосківської сільської Ради від 17.01.1961 р., на честь воїнів, жителів села Левенцівка, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. Являє собою пірамідальної форми цегляний оштукатурений обеліск (вис. 3,4 м), у середній частині якого закріплена металева меморіальна дошка (0,6 x 0,8 м) з пам'ятним текстом: „Вічна слава героям, що полягли за свободу і незалежність нашої Батьківщини 63 прізвища”. І прізвищами 63 загиблих земляків.

Автор – місцевий житель Братина Л. К.

Відкрито пам'ятник 23.09.1961 р.

Джерела та література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1167-2.16.20 // Робочий архів відділу

пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 611 – 613; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник, К. 1987. – С. 421.

Н.М. Сиволап.

Лиман Перший с., Лиманська Перша сільська рада

135. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на північний схід від сільського цвинтаря на південній околиці села, біля східного узбіччя автошляху сс. Лиман Перший – Давидівка Новосанжарського р-ну, на вододільному плато р. Говтва, лівої притоки р. Псел, і р. Полузір'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів високою близько 2 м і 0,5 м; діаметром 30

і 10 м, розташованих на підвищенні, обмеженому з заходу, півночі і сходу широкими глибокими балками, зарегульованими ставками.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 32,33.

І.С. Мельникова

136. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,5 км на північний схід від сільського цвинтаря на південній околиці села, біля східного узбіччя автошляху сс. Лиман Перший – Давидівка Новосанжарського р-ну, на вододільному плато р. Говтва, лівої притоки р. Псел, і р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 32.

І.С. Мельникова

137. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на південний захід від дамби через ставок на захід-

ній околиці села і південніше дороги на с. Миколаївка, на вододільному плато р. Говтва, лівої притоки р. Псел, і р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 34.

І.С. Мельникова

138. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села.

Похований 31 воїн частин 38-ої армії Південно-Західного фронту, які загинули 16.09.1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками в районі села Лиман Перший; воїни 6-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 84-ої стрілецької дивізії, 95-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 24–25.09.1943 р. при звільненні сіл Лиман Перший, Пасічники, Потічок. Відоме 1 прізвище.

За документами Державного архіву Полтавської області відомо, що 16.09.1941 р., коли село вже було окуповане німецькими військами, прибули 3 автомашини з бійцями Червоної Армії, які тут же вступили в бій з німецькими танками. Загибло 3 воїни, відоме прізвище одного із них – Шахов.

Згідно рішення Потічанської сільської Ради від 5.02.1957 р., біля могили

споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

Скульптурна композиція із залізобетону. Скорботна мати і хлопчик-суворовець (вис. 2,7; 1,7 м) встановлена на цегляному ступінчастому постаменті (вис. 3,6 м). На лицьовій грані постаменту закріплена пластикова дошка (0,8 x 0,5 м) з пам'ятним написом: „Здесь похоронены солдаты, сержанты и офицеры, погибшие в боях с немецко-фашистскими захватчиками в период Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг. Всего захоронено 32 воина”. В нижній частині постаменту, на всіх чотирьох гранях виконані гіпсові горельєфи з епізодами боїв і мирної праці народу. З двох сторін від пам'ятника, примикаючи до нього, розташовані півколом горизонтальні цегляні стели (довж. по 5 м), на яких закріплено по 6 пластикових дошок (1,5 x 0,8 м) з прізвищами 170 воїнів, жителів села, які занинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945. До Книги Пам'яті України занесено 106 осіб.

Пам'ятник відкритий у 1957 р.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. Арк. 131; ЦАМО РФ. – Ф. 1237. – Оп. 1. – Спр. 89. Арк. 170, 171; ЦАМО РФ. – Ф. 1312. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 155; ДАПО. – Ф. Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 15; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1168-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник. К. 1987. – С. 421; Бирюков Н. И. Трудная наука побеждать. – М.: Воениздат, 1968. – С. 49 – 50; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 623 – 628.

А.І. Підсадна

139. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.).

Розташований у центральній частині села.

Пам'ятник В. І. Леніну встановлено згідно затверджених заходів Реше-

тилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення місцевого колгоспу „Пам'ять Леніна”.

Залізобетонна скульптура (вис. 3,0 м) встановлена на цегляному, розміщеному на цоколі, оштукатуреному постаменті (3,7 x 1,4 x 1,37 м).

В.І.Леніна зображено на повний зріст, в пальто, права рука піднята на рівні грудей, ліва опущена вниз. На постаменті напис: „Ленін”.

Автор скульптури невідомий.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1189-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Лиман Другий с., Лиманська Друга сільська рада

140. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на північній околиці північно-західного краю села, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, біля витоків залісної балки, зарегульованої ставками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром до 20 м, розташованих в 100 м один від одного по лінії північ – південь. Насип крайнього південного кургану знаходиться на городі приватної садиби.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к

Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова И. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

141. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,2 – 0,6 км на південь від села, вздовж східного узбіччя автошляху з села на автотрасу Полтава – Київ, на плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, в 0,3 км на схід від краю балки «Бузова».

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,3 – 0,8 м, діаметром 10 – 20 м, розташованих в 100 – 300 м один від одного по лінії північ – південь.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова И. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

142. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на південь від села і за 1 км на схід від автошляху, що йде з села до автотраси Полтава – Київ, на плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром до 20 м, розташованих в 50 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова И. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

143. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,7 км на північний схід від села і за 0,3 км на захід від залізниці Полтава – Київ, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова И. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

144. Курган (археол.).

Знаходиться на північній околиці села, в 50 м від приватної садиби, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

145. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,1 км на захід від села і в 0,8 км південніше польової дороги на с. Коліньки, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, біля західного краю залісної балки, зарегульованої ставками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

146. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,4 км на захід від села і в 1,3 км на південь від польової дороги в с. Коліньки, на підвищенні

плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, західніше балки «Бузова».

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр до 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

147. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний захід від південно-західної частини села, на підвищенні плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, західніше балки «Бузова».

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

148. Курган (археол.).

Знаходиться за 2 км на південь від села, біля західного узбіччя автошля-

ху, що йде з села до автотраси Полтава – Київ, на плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, біля краю балки «Бузова».

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 23 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86.

І.С. Мельникова

149. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,35 км на південь від південно-східної околиці села і південніше дороги на залізничну станцію Братешки залізниці Полтава – Київ, на плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,5 м; діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 26; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 86, 88.

І.С. Мельникова

150. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943; пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована у східній частині кладовища, біля входу.

Поховано 6 воїнів із частин 14-ої кавалерійської дивізії, 212-ої стрілецької дивізії, які загинули в боях з німецько-фашистськими загарбниками 19–22.09.1941 при обороні сіл Лиман Другий, Лобачі; воїни 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 84-ої стрілецької дивізії, які загинули 23.09.1943 при звільненні села. Прізвища невідомі.

Згідно рішення загальних зборів колгоспників с. Лиман Другий від 17.02.1965 р., біля могили споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – Савельєв О. Г.

Скульптура воїна залізобетонна (вис. 2,9 м) встановлена на шестигранному цегляному оштукатуреному постаменті (3,4 x 1,5 м). На лицьовій грані постаменту закріплена бетонна дошка (0,6 x 0,4 м) з пам'ятним написом: „Вечная память героям, павшим в боях за свободу и независимость нашей Родины”. На могилі покладена металева плита (0,6 x 0,58 м) з пам'ятним написом: „Здесь похоронены воины, погибшие в боях с немецко-фашистскими захватчиками 1941 – 1945”. Праворуч і ліворуч від могили споруджені 2 цегляні горизонтальні стели (3,0 x 0,99 м), на яких закріплені по 4 металеві дошки (0,6 x 0,58 м) з прізвищами

108 воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 і в період тимчасової німецько-фашистської окупації 1941 – 1943. За списком Книги Пам'яті України відомо 157 прізвищ.

Відкрито пам'ятник у 1967 р.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1237. – оп. 1. – спр. 89. – арк. 170; Ф. 1230. – оп. 1. – спр. 23. – арк. 26; Ф. 1203. – оп. 1. – спр. 16. – арк. 119; Ф. IX отд. – спр. 101-309-1. – арк. 43, 61; ДАПО. – Ф.Р. – 1876. – оп. 8. – спр. 101. – арк. 23; Ф. 15. – оп. 29. – спр. 43. – арк. 15, 61 – 64 / № 25 від 17.09.1979, спр. 44, С. 3 – 19 (довідки); Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1153-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 523 – 530.

А.І. Підсадна

151. Пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку (іст.).

Розташований у центрі села, біля приміщення колишньої контори колгоспу.

Пам'ятник-погруддя Т. Г. Шевченку виготовлений на замовлення місцевого колгоспу, що носив ім'я поета.

Погруддя із органічного скла (вис. 0,94 м) встановлене на цегляному облицьованому сірими гранітними плитами постаменті (1,83 x 1,0 x 0,91 м), у верхній частині якого – пам'ятний напис:

*„... І тебе в сім'ї великій,
сім'ї вольній, новій,
ми врочисто споминаєм
своїм вдячним словом”.*

Автор невідомий.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.(2.5.) 1182-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею

Н.М. Сиволап

**Литвинівка с.,
Лиманська Друга
сільська рада**

152. Поселення 1, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться на південно-західній околиці села, на правому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Поселення займає відріг довжиною 400 м, шириною 350 м, висотою 2,5 м, який похило знижується з північного сходу на південний захід. З південного заходу він обмежений заболоченою старицею річки. Серед підйомного матеріалу зустрічаються шматки обпаленої глиняної обмазки, вугілля, кістки тварин, фрагменти кружальної шерехатої і лискованої кераміки черняхівського типу та уламки ліпного посуду з домішками шамоту.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 4. – Рис. 5, 6, 18.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

153. Поселення 2, ранне середньовіччя (археол.).

Знаходиться за 0,4 км на південний захід від села, в урочищі Матюхи (на місці колишнього хутора Матюхи), на лівому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Поселення розташоване на згині першої надзаплавної тераси висотою близько 2 м, яка обмежена з півдня високим обривистим схилом корінного берега річки, зі сходу – її руслом, з півночі і заходу – заплавою. Зібраний з площі 300 x 50 м нечисельний і маловиразний підйомний матеріал представлений уламками грубих ліпних посудин з домішками шамоту і жорстви в тісті. По складу глини, техніці обробки та випалу ця кераміка близька до пам'яток середини – 3 чверті I тис. н. е. і відноситься до пеньківської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 4 – 5. – Рис. 5, 6.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

154. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,7 км на північ від села і в 1 км на південь від автотраси Полтава – Київ, на другій надзаплавній терасі правого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 6; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 11.

І.С. Мельникова

155. Могила Івана Євгеновича Давиденка (іст.).

Розташована в південно-західній частині кладовища.

Похований Давиденко Іван Євгенович (1906, с. Литвинівка – бл. 1976, там само) – кавалер 3-х орденів Слави. До призову в Червону Армію працював у сільському господарстві. З початком Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр., не дочекавшись повістки (адже ще 15 років тому був знятий з військового обліку через хворобу), сам з'явився до Решетилівського райвійськкомату з наміром піти на фронт. Але його прохання було задоволене тільки у вересні 1943 р., після визволення території від фашистських окупантів.

Після отриманого в першому ж бою поранення, лікувався у госпіталі. Був визнаний придатним до нестройової служби, просився на передову, став санітаром 223-го гвардійського стрілецького полку 78-ї гвардійської стрілецької дивізії. 12.08.1944 р. в бою врятував від фашистів пораненого командира, за що був нагороджений орденом Слави III ступеня, присвоєно звання сержанта і призначено командиром стрілецького відділення. За мужність, проявлену в боях з гітлерівцями, у лютому 1945 р., командуєчий 5-ою гвардійською армією нагородив відважного воїна орденом Слави II ступеня. Наказом по полку

гвардії сержант Давиденко був призначений командиром відділення станкових кулеметів 6-ї стрілецької роти.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 15.05.1946 р. за мужність і відвагу, проявлені на заключному етапі війни, гвардії сержант Давиденко нагороджений орденом Слави I ступеня.

Після війни Іван Євгенович повернувся до рідного села, продовжував працювати в колгоспі до останніх днів життя.

На могилі встановлено металевий хрест (вис. 1,5 м) без написів. Розмір могили – 1,5 x 0,7 м

Джерела та література: Андреев Г. И., Вакуров И. Д.. Солдатская слава: Кн. 4. – М.: Воениздат, 1976. – С. 82 – 85.

Н.М. Сиволап

Лобачі с., Лобачівська сільська рада

156. Дуби черешчаті, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа).

Ростуть в с. Лобачі. Знаходяться у віданні Лобачівської сільської ради.

Площа 0,25 га.

Три дерева дуба звичайного віком понад 100 років, висотою 18 – 20 м, діаметром 0,6 – 1 м.

Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 28.02.1995 р.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. № 01-116. – Арк. 90; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрєя”, 1996. – С. 170, 179; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

157. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на північ від села і за 1 км на схід від автошляху с. Лиман Другий – автошляху Полтава – Київ, на підвищенні плато рр.

Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 89.

І.С. Мельникова

158. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на південний схід від машинного двору села і за 0,4 км на схід від автошляху Полтава – Київ, на підвищенні плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Курган дуже пошкоджений забором ґрунту з насипу. На момент обстеження залишилася південна і невелика східна його частина висотою до 4 м, діаметром до 40 м. Північна і західна сторони насипу зруйновані майже повністю. Його тут вибрано до підніжжя. Верхівка останця задернована, на ній зберігся геодезичний знак у вигляді бетонного стовпа. Останець оборується.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке матеріалів к Своду пам'яток // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 89, 90.

І.С. Мельникова

159. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,2 км на північ від села і за 1 км на схід від автошляху с. Лиман Другий – автотраса Полтава – Київ, на підвищенні плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, обмеженого з трьох сторін широкою балкою.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 27; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 89.

І.С. Мельникова

160. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, могила Леоніда Дмитровича Романова, 1941, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в центрі села, в парку біля сільської ради.

Поховано 25 воїнів із частин 14-ої кавалерійської дивізії, 81-ої стрілецької дивізії, які загинули в боях з німецько-фашистськими загарбниками 19–21.09.1941 р. при обороні сіл Лобачі, Лиман Другий, прізвищ відомо 1; та воїни 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 22 вересня 1943 при звільненні села – прізвища невідомі.

У 1968 р., згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р., на могилі споруджено пам'ятний знак полеглим землякам, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

Залізобетонна скульптурна композиція (вис. 2,1 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (1,8 x 1,96 м). Біля пам'ятника встановлено 3 цегляні оштукатурені стели: дві (1,2 x 3,5 м), на яких закріплено 4 пластикових меморіальних дошки (0,97 x 0,6 м) із пам'ятним написом: „Никто не забыт” „Здесь захоронены воины, погибшие в годы Великой Отечественной войны 1941 – 1945 годов в количестве 25 человек” та прізвищами 126 загиблих односельців і стела (1,3 x 1,0 м) з пластиковою меморіальною дошкою (0,97 x 0,6 м) – в центрі. Книга Пам'яті України подає список 106 осіб.

Біля підніжжя пам'ятника – могила політрука Романова Леоніда Дмитровича (1917 – 21.09.1941), який загинув в бою при обороні с. Лобачі. На могилі встановлено обеліск (вис. 1,3 м) із мармурової крихти сірого кольору з пам'ятним написом: „Романов Леонід Дмитрович 1917 р.н. загинув 21.09.1941 в бою за с. Лобачі. Вічна слава героям”.

Джерела та література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1154-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчо-

го музею: ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 119; ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 4; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 623 – 628.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

161. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр., політичних репресій (іст.).

Розташований у центрі села, в парку.

Встановлений у 1990 р. в пам'ять про 450 жителів Лобачівської сільської ради, які загинули під час Голодомору в 1932 – 1933 рр. та невинних жертв сталінських репресій. Місця поховань невідомі. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору, по с. Лобачі встановлено імена 120 чоловік; с. Коржі – 40 чоловік; с. Крохмальці – 6 чоловік; с. Тривайли – 24 чоловіки; х. Ярошенки – 2 чол.

Пам'ятний знак являє собою обеліск (вис. 2,5 м): чотиригранна, зрізана у верхній частині піраміда з некорозійної сталі, встановлена на постаменті із бутового каменю (вис. 1,5 м). Праворуч, на нижній частині постаменту (вис. 0,5 м) розміщено металеву основу (вис. 1,5 м) для дзвона, вилитою з мідного сплаву (вага 48 кг). Поряд вмуровано 2 великих чорних гранітних камені неправильної форми, які символізують тиск і пригнічення людини. Біля підніжжя пам'ятника – меморіаль-

на дошка із сірої гранітної крихти (0,75 x 1,1 м) у вигляді розгорнутої книги та біломармурова дошка (0,37 x 0,37 м) з пам'ятним написом: „Біль пам'яті. Померлим в голод 1933 року. Замученим смертоносною косою сталінських репресій. Живі! Бодем незримо просимо: Пам'ятайте. Не забувайте. Не допустіть”. „Вовк Кузьма Микитович усопший раб Божий 1933 р. Від внуків Сергія, Петра”.

Автор пам'ятного знаку – Терещенко М. Д.

У 1991 р. с. Лобачі відвідав і поклав квіти до пам'ятника жертвам голодомору перший президент незалежної України, тоді Голова Верховної Ради Л. М. Кравчук.

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 681, 682 – 683, 717; Решетилівський вісник. – 1990. – травень; там само. – 1992. – травень.

Н.М. Сиволап

162. Пам'ятник Георгію Михайловичу Димитрову (іст.).

Розташований у центральній частині села, біля колишньої контори колгоспу.

Пам'ятник-погруддя Г. М. Димитрову встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р. на замовлення місцевого колгоспу, який носив ім'я цього діяча комуністичного руху Болгарської Народної Республіки.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом.

Мармуровий пам'ятник-погруддя (вис. 1,1 м) встановлений на цегляному, оштукатуреному ступінчатому постаменті (2,1 x 1,16 x 1,1 м)

Автор погруддя – скульптор Мовчун П. Ф.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1181-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею

Н.М. Сиволап

Малий Бакай с., Малобакайська сільська рада

163. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 – 1,7 км на північ від села, на панівному підвищенні плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва, обмеженому з заходу долиною р. Псел, з півдня і сходу – глибокою балкою «Бузова».

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів і майдану, розташованих з півдня на північ по лінії протяжністю 0,7 км. Майдан являє собою кільцевидний насип висотою 1,2 м, діаметром 25 м, з ямою глибиною в 1 м у центральній її частині та діаметром 15 м, і двома «вусами» з північного боку, через які проходить польова дорога. Один курган – в 50 м на південний схід від майдану, два інших – в 0,7 км на південь від нього. Висота насипів 1 – 1,2 м, діаметри – до 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип майдану задернований. Насипи курганів розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 28; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 93, 94.

І.С. Мельникова

164. Могила Петра Івановича Олійника, 1941, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташована в центрі села, біля будинку культури.

Похований Олійник Петро Іванович (1914 – 1941), політрук роти 14-ої кавалерійської дивізії, який загинув 18.09.1941 р. в боях з фашистськими загарбниками при обороні сіл Малий Бакай, Мушти, Бакай, Гришки.

Згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р. та рішення загальних зборів колгоспників колгоспу ім. Мічуріна, біля могили споруджено пам'ятний знак полеглим землякам, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – Савельєв О. Г.

Скульптура воїна залізобетонна (вис. 2,05 м) встановлена на постаменті (2,5 x 1,25 м) із бутового каменю. Біля підніжжя пам'ятника встановлені 2 пластикові дошки (1,0 x 0,7 м) з пам'ятним написом: „Вічна Слава героям, загинувшим у роки Великої Вітчизняної війни”. „Олійник Петро Іванович 1914 – 1941. Старший сержант уроженець Вінницької обл. Загинув обороняючи село Гришки” та прізвищем воїна. З двох сторін півколом споруджені 2 стели (кожна довж. 9 м) з бутового каменю, оштукатурені, на яких закріплені 17 пластикових дошок (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 195 воїнів, жителів сіл

Бакай, Малий Бакай, Мушти, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 і в період тимчасової фашистської окупації 1941 – 1943.

За списком Книги Пам'яті України відомо 328 прізвищ.

Пам'ятник відкрито у 1966 р.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1297. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк. 130 – 131; Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 120; Спр. 5. – Арк. 29; Ф. 1230. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 25; ДАПО Ф.Р. – 1876. – Оп. 8. – Спр. 101с. – Арк. 9; Ф. Р-3388. – Оп. 1. – Спр. 1246. – Арк. 239; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1160-2.16.20; Зоря Полтавщини. – 1966. – 14 жовтня; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 550 – 565; Березовський С. Герої не вмирають / Червоний жовтень. – 1975. – 13 травня.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

Миколаївка с., Потічанська сільська рада

165. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.).

Розташований у центрі села, біля колишнього приміщення клубу. Встанов-

лений у 2003 р. в пам'ять про жителів села Миколаївка, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. Сусіднє село Потічок 1932 р. потрапило на місцеву „чорну дошку”. Розпочався людомор, масштаби якого в цих селах були особливо жахливими. Тут мали місце навіть випадки людоїдства. Кількість померлих і місця поховань невідомі.

У пам'ять про безневинно загиблих був встановлений дерев'яний хрест (2,9 x 1,11 м), на якому – ікона Божої Матері і табличка із жерсті (0,1 x 0,35 м) з пам'ятним написом: „Жертвам голодомору 1932 – 1933 рр.”. Ініціатор встановлення – житель села Миколаївка М. О. Ковтун.

Джерела та література: Довідка відділу культури Решетилівської райдержадміністрації Полтавської області № 92 від 12.04.2005 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 91.

Н.М. Сиволап

Мирне с., Лиманська Перша сільська рада

166. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2,5 км на схід від села, на панівному підвищенні двох водозборів рр. Псел і Ворскла, на вододільному плато рр. Говтва і Полузір'я.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 3 м і 0,5 м, діаметром відповідно 30 м і 15 м, розташованих в 150 м один від одного по лінії північний захід – південний схід.

Розкопки не проводилися. Насип вищого кургану задернований, з геодезичним знаком на верхівці, поли розорюються. Насип другого кургану розорюється повністю.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилів-

ском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 37, 38.

І.С. Мельникова

167. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північний схід від села, на панівному підвищенні двох водозборів рр. Псел і Ворскла, на вододільному плато рр.Говтва і Полузір'я.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 37.

І.С. Мельникова

168. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,1 км на південний схід від села, на панівному підвищенні двох водозборів рр. Псел і Ворскла, на вододільному плато рр.Говтва і Полузір'я.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилев-

ском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 37.

І.С. Мельникова

169. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від села, біля краю підвищення двох водозборів рр. Псел і Ворскла, на вододільному плато рр. Говтва і Полузір'я.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 37.

І.С. Мельникова

170. Майдан (пізне середньовіччя).

Знаходиться за 0,25 км на захід від села, біля південного узбіччя автошляху сс. Мирне – Тури, на панівному підвищенні двох водозборів рр. Псел і Ворскла, на вододільному плато рр. Говтва і Полузір'я.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Майдан відноситься до групи простих і являє собою кільцеподібний насип висотою 1 – 1,2 м, діаметром близько 40 м, із заглибиною по центру до 0,5

м. Зі сходу і південного сходу простежуються бурти.

Розкопки не проводилися. Пам'ятка повністю розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 39.

І.С. Мельникова

Михнівка с., М'якеньківська сільська рада

171. Михнівський, орнітологічний заказник загальнодержавного значення (природа).

Розташований у заплаві річки Говтви між селами Михнівка і Фрунзівка. Знаходиться у віданні М'якеньківської – 270 га та Шевченківської – 180 га сільських рад.

Обстежувався: М.Л. Клестовим, М.В. Слюсарем, В.П. Бухуном, Н.О. Стецюк.

Площа 450 га.

Типовий заплавноїлучно-болотний комплекс із різноманітним тваринним світом, багатю орнітофауною, типовим рослинним покривом. Регулятор ґрунтових вод. Основні площі заказника зайняті болотною рослинністю з переважанням очеретяних та осокових угруповань. На території заказника охороняється 2 види рослин, занесених до Червоної книги України (зозулинець болотний, сальвінія плаваюча), і 3 – регіонально-рідкісних (рябчик малий, пухирник звичайний, латаття біле). Наукову цінність водних угруповань заказника визначають ценози глечиків жовтих і латаття білого, занесених

до Зеленої книги України. Фауна заказника нараховує близько 190 видів хребетних, в т.ч. птахів – 147, ссавців – 31, амфібій – 9 та плазунів – 3 види. Водно-болотні ценози заказника слугують місцем зупинки для відпочинку та живлення багатьох мігруючих птахів, у т.ч. червонокнижних видів: журавля сірого, гоголя, поручайника, ходуличника і кроншнепу великого.

Охороняється постановою Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. № 132.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. № П 01-116. – Арк. 37; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрєя”, 1996. – С. 48, 123, 169, 170, 174; Байрак О. М., Конашкіна Т. В. Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони // П'яті Каришинські читання: Всеукраїнська науково-методична конференція з проблем природничих наук, присвячена пам'яті А.П.Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного інституту, 30-річчю біостанціону „Лучки”. – Полтава, 1998. – С. 119; Байрак О. М., Стецюк Н. О. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини. – Полтава: Верстка, 2005. – С. 27, 31, 126, 162, 199; Байрак О. М., Проскурня М. І., Стецюк Н. О. та ін. Еталони природи Полтавщини. Розповіді про заповідні території. – Полтава: Верстка, 2003. – С. 125 – 128;

Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет; Природно-заповідний фонд Української РСР: (Рєстр-довідник заповідних об'єктів) / В. С. Одноралов, В. П. Давидок, О. Б. Божко та ін.: За ред. М. А. Воїнственського. – К.: Урожай, 1986. – С. 111.

О.В. Халимон

172. Поселення, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від села і за 0,25 км на схід від автошляху смт. Решетилівка – с. Сухорабівка, на правому березі р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Поселення займає край першої надзаплавної тераси річки висотою до 2

м, який поступово знижується у напрямку з північного заходу на південний схід. З північного сходу до селища підходить рукав річки Говтва, зі сходу – заболочена стариця, з півдня – невеликий вибалок (мал. 14). На зораній поверхні пам'ятки площею 350 x 80 м було знайдено фрагменти виключно кружалної черняхівської кераміки, уламок ребристої лискованої миски та три фрагменти амфор пізньоримського часу.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М.Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 8, 9. – Рис. 14, 15, 19.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

173. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на південний захід від села, в 1,5–2 км на південь від повороту автошляху сс. Михнівка – Сухорабівка, і ліворуч ґрунтової дороги сс. Михнівка – Говтва Козельщинського р-ну, на першій надзаплавній терасі правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,3–0,8 м, діаметром 10–15 м, розташованих на відстані 300–500 м один від одного у вигляді трикутника.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-

272. – С. 20; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 62.

І.С. Мельникова

174. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,3–0,8 км на північний схід від північної околиці села на першій надзаплавній терасі правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,5–2 м, діаметром 15–30 м, розташованих праворуч автошляху с. Михнівка – смт. Решетилівка, на відстані 300–400 м один від одного по лінії схід–захід.

Розкопки не проводилися. Насип найвищого кургану, який ближче всього до села – задернований, поли підрізані розорюванням, верхівка сплюснена. Решта насипів розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 20–21; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 64, 65.

І.С. Мельникова

175. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північний схід від села, і в 0,75 км на схід від автошляху с. Михнівка – смт. Решетилівка, на підвищенні першої надзаплавної тераси правою берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,5 – 3,5 м, діаметром 15 – 20 м, розташованих компактно по лінії південь – північ.

Розкопки не проводилися. Крайній північний в групі насип – задернований, поли підрізаний оранкою. Решта насипів розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 20 – 21; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 63, 64.

І.С. Мельникова

176. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від села і в 0,7 км на захід від автошляху сс. Михнівка – М'якеньківка – смт. Решетилівка, біля краю вододільного плато рр. Псел і Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,5 м і близько 2 м, діаметром відповідно 10 та 38 м, розташованих біля краю високого відрогоподібного виступу плато.

Розкопки не проводилися. Насип вищого кургану задернований, поли розорюються. Він має видовжену по лінії південь – північ форму. Другий насип розорюється повністю.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 21; Мельникова І. С. Альбом ілюст-

раций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 64.

І. С. Мельникова

177. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний захід від повороту автошляху сс. Михнівка – Сухорабівка, біля його південного узбіччя, на підвищенні першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 61.

І.С. Мельникова

178. Курган (археол.).

Знаходиться за 2 км на південний захід від повороту автошляху сс. Михнівка – Сухорабівка, на панівному підвищенні першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1,2 м; діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к

Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 20; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 62.

І.С. Мельникова

179. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на захід від села, праворуч від ґрунтової дороги на автошлях смт. Решетилівка – с. Каленики, на її узбіччі, на другій надзаплавній терасі правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 21; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 64.

І.С. Мельникова

180. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,8 км на північ від села і в 2 км на схід від польової дороги с. Михнівка – автошлях смт. Решетилівка – с. Каленики, на панівному підвищенні вододільного плато рр. Псел і Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 12 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської

області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 21; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 64.

І.С. Мельникова

181. Майдан (пізнє середньовіччя).

Знаходиться за 1,3 км на південний захід від повороту автошляху сс. Михнівка – Сухорабівка, ліворуч від автошляху, на першій надзаплавній терасі правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Насип майдану правильної кільцеподібної форми. Висота близько 4 м, діаметр до 40 м, по центру – заглибина до 3 м. У північному та північно-західному напрямку простежуються два розораних бурти.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, оборюється. Схили та заглибина поросли деревами.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 20; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 62, 63.

І.С. Мельникова

182. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у центрі села, біля автошляху смт. Решетилівка – с. Сухорабівка. Споруджено у 1991 р. на честь воїнів, жителів сіл Михнівка, Толока, Харченки, Підок та навколишніх ху-

торів, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. Він же є символом народної пам'яті про безневинні жертви голодомору (1932 – 1933) та політичних репресій 1930-х рр.

Залізобетонна скульптура скорботної матері (вис. 3,0 м) встановлена на постаменті з бутового каменю (вис. 2,0 м). Біля пам'ятника на 2 стелах з бутового каменю (д. 2,0 м) розміщено 8 пластикових дошок (1,0 x 0,45 м) з пам'ятним написом і прізвищами 148 загиблих односельців.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 571 – 579; Червоний жовтень. – 1991. – 11 травня. – С. 1.

Н.М. Сиволап.

Молодиківщина с., Піщанська сільська рада **183. Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.).**

Знаходиться за 0,4 км на захід – північний захід від північної околиці села, на схилі мису першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтви.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою у 2002 р. Розміри 500 x 500 м. На зораній поверхні було знайдено маловиразні фрагменти ліпного посуду доби бронзи та гончарного посуду черняхівської культури.

Датується добою бронзи, часом черняхівської культури (3 – 4 ст. н. е.). Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються у фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.1е.– Спр.359. – Арк.5.

Р.М. Рейда

М'якеньківка с., М'якеньківська сільська рада

184. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр., політичних репресій (іст.).

Знаходиться при в'їзді у село, біля автошляху Решетилівка-Сухорабівка. Встановлено у 1996 р. в пам'ять жертв Голодомору 1932 – 1933 рр., політичних репресій 1920-х – 30-х років, сіл і хуторів, які зникли в той час. Місця поховань невідомі. У с. М'якеньківка у 1932 – 1933 рр. померло 33 особи, с. Шрамки – 49 осіб, на х. Бодні – 24 особи, х. Підгорянка – 22 особи. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. відомо 6 імен загиблих по с. М'якеньківка.

Пам'ятний знак являє собою хрест (вис. 3,0 м) із мармурової крихти сірого кольору на півкургані (вис. 2,5 м). Біля нього на кам'яній, оштукатуреній стелі (довж. 3 м) закріплено меморіальну дошку (0,7 x 0,7 м) чорного лабрадориту з пам'ятним написом: „Мученикам 1933 року, пам'яті сіл і хуторів, які щезли з лику землі, від нащадків, яким повернуто право на пам'ять після найбільшої трагедії ХХ століття”, „Цей

хрест поставлений жертвам голодомору 1933 та репресій 1937 – 1938 рр. переслідуваним і вигнаним з рідних осель 1929 – 1930 рр. Пом'яни їх Господи у царстві своїм. Вічна їм пам'ять. Х. Нога (Англія)". Перед стелою на постаментах (вис. 1,0 м) 5 меморіальних дошок (0,6 x 0,5 м) чорного лабрадориту з пам'ятним написом і списком жертв. Автор проекту – мешканець смт. Решетилівки О. М. Омельченко. Один із ініціаторів встановлення пам'ятного знаку – Х. М. Нога, уродженець Решетилівського р-ну, проживає в Англії.

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 684; Решетилівський вісник. – № 85. – 1996. – 30 жовтня. – С. 1.

Н.М. Сиволап.

185. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у центрі села, біля будинку культури.

Споруджений у 1967 р. згідно рішення загальних зборів колгоспників колгоспу ім. К. Маркса від 11.01.1966 р., на честь воїнів, жителів сіл М'якеньківка, Шрамки, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр.

У 1975 р. проведено реконструкцію, встановлено скульптуру, виготовлену Полтавською майстернею художнього фонду. Автор – скульптор Коган М. Г.

Скульптура воїна (вис. 2,95 м) із залізобетону встановлена на цегляно-му оштукатуреному постаменті (1,9 x 3,8 м), на якому закріплені 3 пласти-

кові меморіальні дошки (0,8 x 0,6 м) та (1,0 x 1,5 м) з пам'ятним написом: „Воїни М'якеньківської сільської Ради, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни. 198 прізвищ” і прізвищами воїнів. З обох боків від пам'ятника на 2 цегляних постаментах (вис. 1,0 м) встановлено по 3 пластикові дошки (1,0 x 0,5 м) з прізвищами 198 загиблих воїнів-земляків. За списком Книги Пам'яті України відомо 183 прізвища.

Джерела та література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1161-2.16.20 // Робочий архів відділ пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 565 – 571.

А.І. Підсадна

186. Могила жертви фашизму Федора Олексійовича Каваліра, 1941 (іст.).

Знаходиться у центральній частині села М'якеньківка, біля будинку на садибі гр. Кавалір О. Ф. Похований Кавалір Федір Олексійович (1922 – 1941). Під час фашистської окупації переховувався від вивезення в Німеччину, за що і був розстріляний. На могилі встановлено металевий хрест (вис. 1,5 м) без напису та металева надгробниця (1,0 x 0,5 м), пофарбовані у блакитний колір.

Джерела та література: ДАПО. – Ф. Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 14.

Н.М. Сиволап.

Мушти с., Малобакайська сільська рада

187. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на північній околиці села (колишній хут. Ковтуни), на правому березі струмка Саврань, який впадає в р. Бакай, ліву притоку р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р. Один з курганів досліджений нею ж у 1988 р.

Складався з двох задернованих курганів висотою 3,2 та 3,5 м, діаметром 30 та 35 м, розташованих в 35 м один від одного по лінії північний схід – південний захід. Вищий курган, пошкоджений забором землі, був розкопаний експедицією Полтавського краєзнавчого музею під керівництвом І. Мельникової у 1988 р. У ньому виявлено 2 поховання ямною та 1 – зрубної культур доби бронзи.

Висота дослідженого кургану від рівня сучасної поверхні складала на момент археологічних розкопок 3,5 м. Насип злегка видовжений у широтному напрямку 32 x 37 м, мав доволі круті у верхній частині схили та пологі – у нижній. Північна частина кургану зруйнована до материка вибіркою ґрунту. Зі східного краю до західного насип зруйновано траншеєю, довжиною 28 та шириною 3,8 м при глибині 1,2 – 3 м. Він складався із однорідного сірого, пухкого чорнозему, в якому із західного боку в профілях простежувався щільний шар змішаного із глиною й піском, з переважанням останнього, чорнозему товщиною до 0,5 м. Точно такий же шар простежувався і в південній частині насипу. Глиняний викид із ями – 2 знаходився на стародавньому горизонті і простежувався у траншеї під час зачистки південної сторони центральної бровки та північної сторони першої південної бровки. Викиди з поховання 1 не знайдено, але стратиграфія профілю першої південної бровки, у якій було виявлено яму поховання, не дає можливості говорити про його впускний характер, оскільки насип над поховальною ямою не було порушено, а на стародавньому горизонті, біля північного краю ями виявлено шар тліну із кори та шматочки зотлілого дерева. Вірогідно, що обидва поховання здійснені одночасно

і єдиний насип перекрив обидві могили.

Поховання № 1 датоване ямним часом. Виявлене в 6,5 м на схід від центру кургану. Яма розміром 1,3 x 2 м, прямокутної форми, орієнтована по лінії північний схід – південний захід. Дно на рівні - 4,5 м від репера. Поховання пошкоджене землерийними тваринами. Померлий лежав на спині, головою на південний захід, ноги поставлені «на підосшву», що підтверджується залишками кістяка частково збережених у первісному положенні стіп покійника. На дні ями знаходилася підстилка із кори, що разом зі ступнями були щедро посипані вохрою вишневого кольору. При розчистці кротовин в одній із них, тій що зруйнувала західний кут ями знайдено фрагмент кераміки із щільної пористої маси із залишками в ній вигорілих під час випалу черепашок та рослинності. Зовні поверхня уламка ангобована та вкрита гребінчастим загладжуванням. Ідентичний уламок ліпної тонкостінної посудини було виявлено і в масиві насипу, що дає можливість для висловлення припущення про випадкову присутність попереднього уламку в могилі і віднести його швидше до поховальної тризни, занесеної до ями кротом, ніж супутнього інвентаря.

Поховання № 2 – ямного часу. Виявлене в 4 км на південний схід від центру кургану. Здійснене в ямі розміром 1,5 x 2 м прямокутної форми з орієнтацією по лінії схід – захід. Дно виявлене на рівні -4,85 м від репера. Похований – чоловік 20 – 25 років, лежав посередині ями на підстилці із кори, на спині, у скорченому положенні, головою на захід. Обличчя повернене на південь, руки покладені вздовж тулуба. Ноги, що первісно були зігнуті колінами догори, впали наліво, залишивши на місці підосшви. Череп небіжчика та підстилка навколо останків рясно посипані вохрою. Її плями були відмічені на дні

ями біля лівого плеча та правих руки і гомілки ноги небіжчика.

Поховання № 3 – зрубного часу. Ви-явлене в 12,5 м. на південний схід від центру кургану, на рівні -3,95 від репера. Поховальна яма не простежувалася. Небіжчик – чоловік віком 55 років лежав головою на південь, на лівому боці у дуже скорченому положенні, із зігнутими у ліктях та піднятими до обличчя руками.

Матеріали дослідження зберігаються в фондах та науковому архіві Полтавського краєзнавчого музею.

Таким чином, виходячи з матеріалів дослідження кургану, можна зробити припущення про датування курганного могильника добою бронзи.

Джерела та література: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 28; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 95, 96, 97; Мельникова И. С. Раскопки курганов у сёл Мушты и Кириленки // Археологические исследования на Полтавщине. – Полтава: ПКМ, 1990. – С. 59 – 62.

І.С. Мельникова, В.О. Мокляк

188. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на південь від села на другій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися, насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-

272. – С. 28; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 95.

І.С. Мельникова

189. Курган (археол.).

Знаходиться на східній околиці села, в 80 м від крайніх садиб, на другій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися, насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 28; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 95.

І.С. Мельникова

190. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.).

Розташований у центральній частині села.

Встановлений у 1985 р. на честь воїнів-земляків, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни.

На цегляній оштукатуреній стелі (вис. 3,0 м) – зображення зірки і пам'ятний напис:

„Никто не забыт, ничто не забыто”.
Прізвища загиблих односельців увічнені біля пам'ятника с. Малий Бакай. За списком Книги Пам'яті України по селу Мушти відомо 77 прізвищ загиблих воїнів-земляків.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 561 – 565.

Н.М. Сиволап

Нагірне с., Потічанська сільська рада

191. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 0,8 км на захід від села і в 0,5 – 0,8 км південніше ґрунтової дороги на с. Шевченкове, біля краю панівного підвищення плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою 0,5 – 1 м; діаметром 10 – 15 м, розташованих попарно двома підгрупами по лінії південь – північ протяжністю 500 м.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 16, 17; Мельникова І.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 50.

І.С. Мельникова

192. Курган (археол.)

Знаходиться за 1,3 км на схід від села, між селами Нагірне та Миколаївка, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І.Мельниковою у 1987 р.

Висота більше 2 м; діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, поли розорюються, північний схил більш пологий. На верхівці – заглибина, в якій росте дерево.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17.; Мельникова І.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 50, 52.

І.С. Мельникова

193. Курган (археол.)

На західній околиці села, в 50 м від крайніх приватних садіб, справа від ґрунтової дороги на с. Шевченкове, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота більше 0,5 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17; Мельникова І.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 50.

І.С. Мельникова

194. Курган (археол.)

Знаходиться за 0,7 км на північний захід від села і в 0,25 км західніше автошляху на с. Пасічники, біля краю плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Курган висотою 0,5 м; діаметром 10 м розташований біля сільського цвинтаря.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 50.

І.С. Мельникова

195. Курган (археол.)

За 1 км на захід від села, біля південного узбіччя ґрунтової дороги між сс. Нагірне та Шевченкове, біля краю плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, з геодезичним знаком на верхівці, оборюється, пошкоджений ямами, порослий кущами.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 50, 51.

І.С. Мельникова

**Нова Диканька с.,
Демидівська сільська
рада****196. Поселення, черняхівська культура (III – V ст. н. е.) (археол.)**

Знаходиться за 0,5 км на північ від села і автотраси Київ – Харків, на лівому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Розташоване на згині першої надзаплавної тераси висотою 2,5 м. З півдня до похилого схилу тераси підходить заболочена стариця річки. На площі 40 х 40 м зібраний підйомний матеріал: гончарна шерехата черняхівська кераміка та уламки пізньоримських амфор.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури. Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. М. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – С. 3 – 4. – Рис. 4.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

197. Курган (археол.)

Знаходиться на північній околиці села, ліворуч автошляху від села до автотраси Полтава – Київ, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,3 м; діаметр 12 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 8; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 18.

И.С. Мельникова

198. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на схід від села, праворуч автошляху від села до автотраси Полтава – Київ, на плато двох водозборів рр. Вільхова Говтва, та Полузир'я, біля краю східного схилу глибокої балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Курган висотою 0,5 м; діаметром 20 м розташований.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 8; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 18.

И.С. Мельникова

Нова Михайлівка с., Новомихайлівська сільська рада

199. Дуб черешчатий, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)

Знаходиться в урочищі Шарлаї. Перебуває у віданні Новомихайлівської сільської ради.

Площа 0,3 га. Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 28.02.1995 р.

Три дерева дуба звичайного віком 200 років, висотою 22 м, діаметром 1,5 м.

Джерела та література: НА ПКМ. – Спр. 01-116. – Арк. 90; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА „Астрей”, 1996. – С. 170, 179; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

200. Селище, епоха пізньої бронзи (археол.).

Знаходиться за 0,6 – 0,7 км на південь від сучасної південної околиці села, на мису першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтви.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 350 x 150 м. На зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду епохи бронзи.

Датується часом епохи пізньої бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району

Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 5.

Р.М. Рейда

201. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на схід від села, праворуч автошляху сс. Жовтневе – Новомихайлівка – Молодиківщина, на вододільному плато рр. Грузька Говтва і Вільхова Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,5 – 0,7 м, діаметром до 15 м, розташованих по лінії схід – захід в 100 м один від одного. На схід від курганів тягнеться довга глибока балка.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 3.

І.С. Мельникова

202. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля клубу.

Поховано 14 воїнів із частин 14-ої кавалерійської дивізії, 81-ої, 212-ої стрілецької дивізії, 142-ої, 3-ої танкової бригади, які загинули 20 – 23 вересня 1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні переправи через р. Говтва, сс. Нова Михайлівка, Потеряйки, Молодиківщина, Шарлаї та воїни 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 23 вересня 1943 р. при звільненні села. Прізвищ відомо 3.

Згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України та райвиконкому від 17.02.1965 р. та рішення зборів колгоспників колгоспу ім. Калініна, біля могили споруджено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г.Савельєв.

Скульптура воїна, висотою 2,1 м виготовлена із залізобетону, встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 3,2 м), на якому закріплено дошку з мармурової крихти (0,55 x 0,35 м) та металу (0,4 x 0,7 м) з пам'ятним написом: „Вічна слава героям, які загинули за свободу і незалежність нашої Вітчизни” „Здесь похоронены солдаты, сержанты и офицеры, погибшие в боях с немецко-фашистскими захватчиками в период Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг. Всего захоронено 14 воинов”.

Перед пам'ятником – 8 металевих дошок (0,8 x 0,6 м) з прізвищами 167 воїнів, жителів сіл Нова Михайлівка, Молодиківщина, Шарлаї, Потеряйки, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945. За даними Книги Пам'яті України, відомо 208 прізвищ.

Пам'ятник відкрито 9 травня 1965 р. Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 120; ЦАМО РФ. – Ф. 1230. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 27; ЦАМО РФ. – Ф. 1075. – Оп. 1. Спр. 52. – С. 119, 94; ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 119; IX отд. – Спр. 101-309-1, 1942. – С. 35; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.2143-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого

музею; Памятники истории и культуры УССР, каталог-справочник, К., 1987. – С. 421; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 590 – 600; 603 – 604.

А.І. Підсадна

203. Пам'ятник Михайлу Івановичу Калініну (іст.)

Розташований в центрі села, біля клубу.

Пам'ятник-погруддя Михайлу Івановичу Калініну встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України та райвиконкому від 17 лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення колгоспу, який носив ім'я цього діяча більшовицького руху.

Залізобетонне погруддя (вис. 0,85 м) встановлене на цегляному оштукатуреному постаменті (1,75 x 1,0 x 0,78 м)

Автор погруддя невідомий.
Пам'ятник відкрито в 1967 році.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.(2.1.2.3)1188-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М.Сиволап

Онищенки с., Шилівська сільська рада

204. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 – 2 км на схід від села і в 1,3 – 1,5 км на північ від автошляху смт. Решетилівка – с. Онищенки – с. Шилівка, на вододільному плато рр. Псел і Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,3 м, діаметром 10 м, розташованих на лівому березі р. Бакай, лівої притоки р. Псел, в 500 м один від одного по лінії південний захід – північний схід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

205. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться в межах села, на його східній околиці, вздовж східного узбіччя автошляху, що проходить через село, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,8 і 1,2 м, діаметром відповідно 15 і 20 м, розташованих один від одного в 500 м по лінії північ – південь. Насип південнішого кургану розташований на городі приватної садиби, іншого – біля цвинтаря.

Розкопки не проводилися. Розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

206. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,50 км на південний захід від села і в 1,80 км на захід від автошляху сс. Онищенки – Паненки, на підвищенні другої надзаплавної тераси у межиріччі р. Бакай та її правої притоки р. Саврай, лівих приток I-II порядку р. Псел. Два найбільші – позначені на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносними висотами 2 м. Абсолютна висота вершини найпівнічнішого насипу в групі – 85,6 м.

Відкритий І. С. Мельниковою у 1987 р. (група курганів III насипи 7-9), один курган групи (№ 7) фотографувався Р. М. Рейдою в 2002 р., найпівденніший із них оглядався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган 4).

Складається з трьох курганів висотою 0,3 – 1,3 м, діаметром 10 – 25 м, розташованих один від одного в 150 – 250 м у вигляді трикутника. Усі насипи розорюються.

Пам'ятка у складі групи курганів включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III кургани 7-9; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101; Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.е. – Спр. 359. – Рис. 34; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 5. – Рис. 3:4; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

207. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2,50 – 2,60 км на південний захід від с. Онищенки (шосейного роз'їзду-перехрестя). Локалізовані на другій надзаплавній терасі у межиріччі р. Бакай та її правої притоки р. Саврай, лівих приток I – II порядку р. Псел., розділені ґрунтовою дорогою, що веде на південь до с. Паненки через загачену долину струмка – лівого притоку р. Сарай. Розміщені один від одного

за 0,20 км. Східний насип у групі позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 2 м.

Кургани відкриті І. С. Мельниковою в 1987 р. (кургани 10-11 групи III), група обстежувалася В. В. Шерстюком у 2006 р. (кургани V-VI).

Кургани мають висоту 1,80 – 1,70 м; діаметри – до 30 м кожен. Обидва насипи розорюються.

Пам'ятка у складі групи курганів включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III кургани 10 – 11; 103; Шерстюк В.В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 6. – Рис. 3:5-6; 6:5-6; 8; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

208. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний схід від господарчого двору села, на вододільному плато р. Псел, і її лівої притоки р. Говтва, біля північного краю заболоченої балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,3 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

209. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на захід від села і в 1,5 км на південь від автошляху сс. Онищенки – Шилівка, в заплаві р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,3 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

210. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на захід від села і в 0,5 км на північ від автошляху сс. Онищенки – Шилівка, в заплаві р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 2 м; діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, на північному схилі – невелика заглибина, в якій росте дерево.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилков-

ском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30 – 31; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

211. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на захід від села і в 0,2 км на північ від узбіччя автошляху сс. Онищенки – Шилівка, в заплаві р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м; діаметр до 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

212. Курган (археол.).

Знаходиться ліворуч від дороги, що веде від с. Онищенки до с. Шилівка, за 0,52 км на захід-південний захід від перехрестя вищевказаної дороги та автотраси в с. Паненки. Насип розташований на невеликому останцевому підвищенні лівого берега другої надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган 5, групи III), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган I).

Висота кургану 0,60 м; діаметр – 20-23 м. Розорюється.

Пам'ятка, у складі групи курганів, включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III курган 5; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 5. – Рис. 3:1; 6:1.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

213. Курган (археол.).

Знаходиться зліва від дороги з с. Паненки до с. Онищенки, за 0,20 км на південний захід від південного краю господарського двору останнього, на підвищенні лівого берега другої надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел, обмеженому з північного боку луговою заболоченістю.

Відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган 6, групи III), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган II).

Висота кургану 0,70 м; діаметр – 25 м. Розорюється.

Пам'ятка, у складі групи курганів, включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної

ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Мельникова И.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III курган 6; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 5. – Рис. 3:2; 6:2.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

214. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,23 км майже на південний захід від господарського двору с. Онищенки, на невисокому останцевому підвищенні лівого берега р. Саврай, в заплаві. З північного сектору пагорб оточує зволене пониження, з південного – висихаючі лугові ділянки заплави з останцевими флювіально-камоподібними підвищеннями надзаплавної тераси у межиріччі р. Бакай та її правої притоки р. Саврай, лівих приток І-ІІ порядку р. Псел. Позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 2 м.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган III).

Висота кургану 0,70 м; діаметр – 18 м. Задернований луговою рослинністю.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 5. – Рис. 3:3; 6:3; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

В.В. Шерстюк

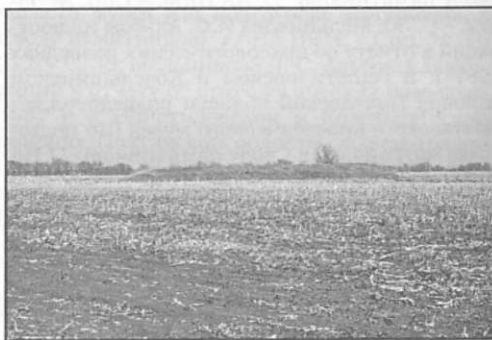
215. Майдан (пізні середньовіччя).

Знаходиться за 0,8 км на схід від села і в 0,1 км від північного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – с. Шилівка, на вододільному плато р. Псел і її лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Майдан висотою близько 2 м, діаметром 30 – 35 м. Котлован глибиною понад 2 м, діаметром 15 м. Насип задернований, оборюється. Поли підрізані оранкою. Котлован заріс кущами.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

216. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у південно-західній частині кладовища.

Збудований 1965 р. на честь воїнів-земляків, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр.

Цегляна, оштукатурена стела (вис. 1,6 м) встановлена на цегляному ступінчастому постаменті (0,8 x 5,0 x 0,5 м). Перед пам'ятником розміщено 6 пластикових дошок (1,09 x 0,7 м) з прізвищами 64 загиблих земляків.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 697 – 698.

Н.М. Сиволап

Паненки с., Шилівська сільська рада**217. Поселення, епоха ранньої бронзи, зрубної культури епохи пізньої бронзи Паненки I (археол.)**

Знаходиться за 1,25 км на захід від північної околиці села, на південний захід від групи курганів I, на відрозі, уздовж краю лівого берега надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел, і новоутвореного ставка в її долині.

Відкрите В. В. Шерстюком у 2006 р. Встановлена площа поселення близько 1,50 га (180 x 70/100 м), воно

тягнеться півколом по краю відрогу. Територія пам'ятки задернована і забур'янена, хоча до недавніх пір використовувалася для сільськогосподарських потреб і розорювалася.

Серед підйомних матеріалів – багаточисельні уламки кераміки та кістки тварин. Кераміка з підйомного матеріалу представлена виключно фрагментами банкоподібного посуду пізньобронзової доби. Шурфуванням встановлена потужність культурних нашарувань до 1,00 м, а також факт наявності в нижніх прошарках (0,70 – 1,00 м) матеріалів епохи ранньої бронзи. З шурфу походить бронзове знаряддя праці епохи пізньої бронзи – черешкове долітце, з потовщенням у центральній частині.

Матеріали зберігаються в фондах Полтавського краєзнавчого музею.

Джерела та література: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 8-7. – Рис. 3:9; 7:9; 13 – 22; Шерстюк В. В. Археологічна розвідка в Решетилівському районі // Полтавський краєзнавчий музей: Збірник наукових статей 2005 р. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 56 – 60.

В.В. Шерстюк

218. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 0,8 – 1,5 км на захід від села і автошляху сс. Онищенки – Каленики, в заболоченій заплаві р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,8; 1 і 1,5 м, діаметром близько 20 м. Найвищий насип задернований, займає центральне місце в групі. Два інших розташовані в 350 м від нього: один – на захід, інший – на південний схід. Їх насипи розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 31; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101, 102, 103.

І.С. Мельникова

219. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,1 км на захід від північної окраїни села, в центральній найвищій частині півострова, утвореного озерним розливом р. Бакай, на її лівому березі. Найбільший насип позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 5 м.

Найбільший курган відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган 12 групи III), він же фотографувався Р. М. Рейдою в 2002 р., група обстежувалася В. В. Шерстюком у 2006 р. (група курганів I).

Могильник складається з чотирьох насипів, що тягнуться ланцюжком з півночі на південь. Курган № 1, найвищий і найвиразніший у групі, доміганта місцевого ландшафту, має висоту 4,2 м, діаметр 32 м, задернований, поли підорані. Зараз територія півострова не розорюється і заросла багаторічним бур'яном. Кургани №№ 2 – 4 задерновані, колись розорювалися, їх висота 0,60 – 0,30 м, діаметри – 25 – 17 м.

Найбільший курган групи у складі великого могильника включений Пос-

тановою колегією Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414 – 415. – 75+61 арк. – Арк. 30 – 31. – Рис. 101: група III курган 12; 104; Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.е. – Спр. 359. – Рис. 33; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 6-7. – Рис. 3:18; 7:8; 9 – 12; Генеральний штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

220. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 – 1,5 км на схід від села, на вододільному плато р. Псел і її лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 0,3 і 0,5 м; діаметром відповідно 8 і 12 м, розташованих в 500 м один від одного по лінії схід – захід, на ділянці плато, обмеженій з півночі і півдня заболоченими балками.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской

області разведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'яток) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 31; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

221. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на території села, між приватними садибами, біля східного узбіччя автошляху сс. Каленики – Онищенки, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 0,5 м; діаметром до 15 м, розташованих вздовж узбіччя автошляху, на відстані 30 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 31; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

222. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,00 км на захід від центральної частини села, на південь від групи I та поселення Паненки I, витягнута у меридіональному напрямку, утворюючи з курганами групи I одну лінію. Група розміщена уздовж краю лівого берега надзаплавної тераси річ-

ки Бакай, лівої притоки р. Псел, і новоутвореного ставка в її долині.

Відкрита В. В. Шерстюком у 2006 р. (група курганів II).

Група складається з чотирьох насипів, що тягнуться ланцюжком з півночі на південь. Висота курганів 1,10 – 0,40 м; діаметри – 18 – 24 м. Насипи №№ 2 – 4 розорюються, курган № 1 задернований, напевне, колись розорювався. По його верхівці прокладена ґрунтова дорога.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 9. – Рис. 3:10; 7:10; 23 – 24.

В.В. Шерстюк

223. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,95 км на захід від північної околиці села, на краю схилу лівого берега першої надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел, справа від ґрунтового тракту, що веде з с. Паненки до траси Шилівка – Онищенки. Позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 2 м.

Відкритий І. С. Мельниковою у 1987 р. (курган 14, групи III), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган I).

Висота кургану 0,65 м, діаметр – 22-23 м. Розорюється.

Пам'ятка у складі групи курганів включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лю-

того 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III курган 14; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 6. – Рис. 3:7; 7:7; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

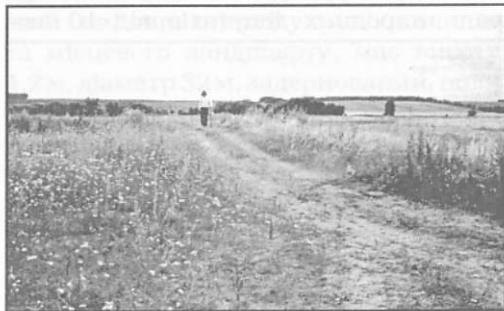
І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

224. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,20 км на південний захід від південної окраїни села, на надзаплавній терасі лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел, на одній лінії з курганами груп I і II в межах с. Паненки. Позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 2 м.

Відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган 13, групи III), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган II).

Висота кургану 1,40 м; діаметр – 25-27 м. Розорюється.

Пам'ятка у складі групи курганів включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2484, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2346.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 30-31. – Рис. 101: група III курган 13; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 9. – Рис. 3:11; 7:11; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

225. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у північній частині кладовища кутка Ковалівщина. Встановлений 1965 р. в пам'ять про воїнів, жителів села Паненки, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. На залізобетонній

стелі (вис. 2,8 м) – 2 дошки: бетонна (0,5 x 0,35 м) та металева (0,45 x 0,25 м) з пам'ятним написом: „Вічна слава героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Вітчизни”, „Вечная Вам память”. Перед обеліском на цегляних општукатурених тумбах (0,8 x 1,0 x 0,7 м) – 4 пластикові дошки (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 30 загиблих воїнів-земляків.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 698 – 699.

Н.М. Сиволап

226. Місце поховання, братська могила жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)

Розташовані при в'їзді в село, неподалік від магазину. На кургані (вис. 5,0 м) поховано більше 100 чоловік, жителів села, які стали жертвами голодомору 1932 – 1933 рр. Прізвища невідомі.

На відстані приблизно 100 м від кургану, на кладовищі кутка Ковалівщина, ліворуч від пам'ятника загиблим землякам – місце, де поховані більше 50 чоловік, які загинули під час голодомору 1932 – 1933 рр. Могили не означені. Прізвищ відомо 5.

Джерела: Свідчення громадянина с. Паненки Коваленка Олександра Петровича, 1943 р.н. // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Пасічники с., Потічанська сільська рада

227. Поселення, епоха бронзи, ранній залізний вік (археол.)

Знаходиться за 3 км вниз від села за течією р. Говтва, по обидва береги р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Відкрите і частково обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р. та дообстежене М. Казанським у 1978 р.

Розташоване біля краю вигину першої надзаплавної тераси висотою до 4 м, обмеженої з півдня балкою, яка впадає в заплаву, і широкою улоговиною з півночі. Знахідки зустрічаються на площі 300 x 80 м і представлені, переважно, фрагментами гончарної шерехатої та лискованої кераміки черняхівської культури, окремими уламками пізньоримських амфор та малочисельними фрагментами ліпного посуду епохи бронзи.

Пам'ятка датується II тисячоліттям до н. е. та III – IV ст. н. е.

Розкопки не проводилися. Пам'ятка розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепровского Левобережного отряда ЛОИА АН СССР в 1971 г. // НА ИААН Украины, 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 27; Казанский М. М. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИААН СССР в 1978 г. // НА ИААН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 8.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

228. Селище, епоха бронзи (археол.)

Знаходиться на північний захід від північної околиці села, в безпосередній близькості від західної огорожі сільського цвинтаря, на схилі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтви.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 400 x 60 – 70 м. На зораній поверхні було зібрано фрагменти ліпного посуду епохи бронзи.

Датується часом епохи бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

229. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на захід від північної частини села, в 200 – 350 м на південь від сільського цвинтаря, на схилі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р., Р. Рейдою – 2002 р.

Складається з двох курганів. Курган висотою до 5 м, діаметром до 40 м, задернований, з геодезичним знаком на верхівці. Насип витягнутий по осі схід – захід, північний схил більш крутий, ніж південний. Розташований на горі приватної садиби, оборюється. На південь від нього в 150 м знаходиться розораний курган висотою до 0,5 м, діаметром 30 м.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 15 – 16; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 45, 46; Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

І.С. Мельникова, Р.М. Рейда

230. Курган (археол.).

Знаходиться в межах села, на його західній околиці біля правого узбіччя автошляху смт. Решетилівка – м. Кременчук, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Курган висотою 2 м., діаметром до 20 м розташований на приватній садибі, задернований. Насип частково засаджений плодовими деревами.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 16; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 45, 47.

І.С. Мельникова

231. Курган (археол.).

Знаходиться за 2 км на південний захід від південної околиці села і в 0,8 км на захід від автошляху смт. Решетилівка – м. Кременчук, біля насосної станції, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І.С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 16; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 45.

І.С. Мельникова

232. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на схід від північно-східного краю села, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 0,5 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 15; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 44.

І.С. Мельникова

233. Курган (археол.)

Знаходиться на захід від північної частини села, за 0,35 км на південь від сільського цвинтаря, на схилі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтви.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота кургану 0,4 – 0,5 м, діаметр – 30 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

234. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятник землякам іст.)

Розташована в центрі села. Поховано 27 воїнів із частин 38-ої армії Південно-Західного фронту, які загинули

16 вересня 1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні сс. Пасічники, Лиман Перший; воїни 1840-го винищувального протитанкового артполку 28-ої окремої винищувальної протитанкової артбригади 6-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 84-ої стрілецької дивізії, 95-ої гвардійської стрілецької дивізії, 9-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 24 – 25 вересня 1943 р. при звільненні сіл Пасічники, Капустяни, Лиман Перший. Прізвищ відомо 19.

У 1957 р. згідно рішення Потічанської сільської ради від 5.02.1956 р. встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г. Савельєв. Реконструкція відбулася у 2002 р.

Скульптура воїна виготовлена із залізобетону (вис. 3,0 м), встановлена на шестигранному цегляному оштукатуреному постаменті (3,98 x 1,18 м). На чільній стороні постаменту закріплена дошка мармурової крихти (0,5 x 0,35 м) з пам'ятним написом: „Вечная слава героям, павшим в боях за свободу и

независимость нашей Родины" і фото на кераміці воїна С. С. Козлова. Перед пам'ятником покладені три плити з пластика (1,0 x 0,45 м) з прізвищами 46 воїнів-земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 59 прізвищ. На могилі – пластикова плита (1,0 x 0,45 м) з пам'ятним текстом і прізвищами 19 полеглих воїнів.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 131 – 120; ЦАМО РФ. – Ф. 1237. – Оп. 1. – Спр. 89. – Арк. 170 – 171; ЦАМО РФ. – Ф. 1267. – Оп. 1. – Спр. 25. – Арк. 131; ЦАМО РФ. – Ф. 1312. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 155; ЦАМО РФ. – IX від. – Спр. 101 – 975 – 1. – вх. 40426. – Арк. 218; ДАПО Ф.Р.-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 15; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1169-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 636 – 639.

А.І. Підсадна

Паськівка с., Пащенківська сільська рада

235. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,2 км на південь від південної околиці села, зліва від автошляху сс. Паськівка – Пащенки, на вододільному плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 1 м, діаметром до 20 м, розташованих в широтному напрямку на відстані 50 м один від одного південніше витоків заболоченої балки.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 53.

раций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 53.

І.С. Мельникова

236. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на північ від села і в 0,3 км на схід від автошляху на с. Миколаївка, на вододільному плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Курган висотою близько 3 м, діаметром до 35 м, задернований. Верхівка насипу сплющена. Курган оборюється.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 53.

І.С. Мельникова

Пащенки с., Пащенківська сільська рада

237. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на схід від господарчого двору села, на північному узбіччі автошляху сс. Пащенки – Паськівка, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 0,5 м, діаметром до 15 м, розташованих один біля одного по лінії південь – північ.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 58.

І.С. Мельникова

238. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,2 км на південь від південно-східної околиці села, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І.Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 58.

І.С. Мельникова

239. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на північ від північно-східної околиці села і автошляху сс. Пащенки – Паськівка, в 0,8 км на захід від повороту автошляху сс. Пащенки – Яценки, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела та література: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 58.

І.С. Мельникова

240. Майдан (пізні середньовіччя).

Знаходиться за 0,8 км на південь від південно-західної частини села і в 100 м на захід від ґрунтової дороги в с. Шамраївка, біля краю ставкової балки на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Насип висотою понад 1 м і діаметром до 30 м має задерновану верхівку, яка заросла кущами. Поли і частково схили розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 58.

І.С. Мельникова

241. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований в центральній частині села.

Споруджений у 1967 р. згідно рішення Решетилівського райвиконкому від 17.02.1965 р.

У 1980-х рр Київським творчо-виробничим об'єднанням „Художник” проведено реконструкцію пам'ятника.

На цегляному, оштукатуреному постаменті (1,75 x 1,52 x 1,47 м) встановлена зілазобетонна скульптура воїна (вис. 2,8 м). Ліворуч і праворуч від неї – 6 цегляних обкладених сірими гранітними плитами тумб (вис. 0,85 м), на яких – 6 дошок сірого граніту (1,1 x 0,65 м) з прізвищами 124 воїнів-земляків, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. У Книзі Пам'яті України увічнено 85 прізвищ.

Джерела та література: Паспорт (пам'ятки історії та культури СРСР) Обліковий № 2.4.1174-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 673 – 674, 678 – 681, 689 – 690.

Н.М. Сиволап

242. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)

Розташований в центрі села.

Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17 лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

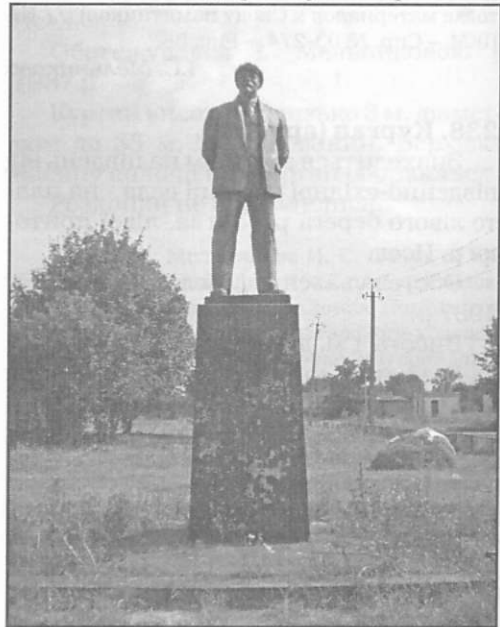
Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення колгоспу „Україна”.

Залізобетонна скульптура (вис. 2,8 м) встановлена на цегляний оштукатурений постамент (2,35 x 1,3 x 1,3 м)

В. І. Леніна зображено на повний зріст, у картузі, руки закладено за спину.

Автори – скульптор Е. М. Кунцевич, архітектор – Тарасенко.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1193-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Писаренки с., Жовтнева сільська рада

243. Місцезнаходження, епоха бронзи (археол.)

Знаходиться за 0,4 км на південний схід від крайніх хат південної околиці села, на невеликому підвищенні дюнного походження в заплаві правого берега р. Вільхової Говтви.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 100 x 70 м. На

зораній поверхні було знайдено фрагменти ліпного посуду епохи бронзи.

Датується часом епохи бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

Підок с., Сухорабівська сільська рада

244. Селище епохи бронзи (археол.)

Знаходиться за 2,0 км на схід від східної околиці села, на схилі правого берега р. Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 250 x 100 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду епохи бронзи.

Датується добою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

245. Селище епохи бронзи (археол.)

Знаходиться за 1,6 – 1,7 км на південний схід від південно-східної околиці села, на схилі правого берега р. Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 500 x 60 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується епохою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

246. Селище епохи бронзи (археол.)

Знаходиться за 4,0 км на південний схід від південно-східної околиці села, на схилі правого берега р. Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 100 x 70 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується епохою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

247. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 0,8 км на південь від села, біля східного узбіччя ґрунтової дороги на с. Говтва Козельщинського р-ну, на підвищенні корінного правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,5 і 1 м, діаметром відповідно 10 і 30 м, розташованих в 150 м один від одного по лінії південь – північ.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 35; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108.

І.С. Мельникова

248. Курган (археол.).

Знаходиться за 1 км на південний захід від повороту автошляху сс. Михнівка – Сухорабівка, біля його південного узбіччя, на підвищенні першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 61.

І.С. Мельникова

249. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на південний схід від села, біля західного узбіччя ґрунтової дороги сс. Михнівка – Говтва Козельщинського р-ну, на підвищенні першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1 м; діаметр до 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 20; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском

районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108.

І.С. Мельникова

250. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на північ від приватних садиб північного краю села, на правому березі р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108.

І.С. Мельникова

251. Курган (археол.).

Знаходиться за 3,2 – 3,3 км на південь – південний схід від південно-східної околиці села, на краю першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота насипу 2 м; діаметр – 30 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, в західній частині розташована заглибина глибиною 0,3 м, діаметром 2,0 м. На полах ростуть кущі чагарнику, поли підорюються.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

252. Курган (археол.)

Знаходиться за 2,9 – 2,8 км на південь від південно-східної околиці села, на підвищенні правого берега р. Говтва.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота насипу 2 м; діаметр – 55 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

253. Курган (археол.)

Знаходиться за 3,5 км на південь від південної околиці села та за 1,0 – 1,1 км на північ від північно-східної околиці с. Говтва Козельщинського р-ну, на краю першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота насипу 0,3 м; діаметр – 40 м.

Розкопки не проводилися. Поверхня розорується.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

254. Курган (археол.)

Знаходиться за 4,0 км на південь від південної околиці села та за 0,5 – 0,6 км на північ від північно-східної околиці с. Говтва Козельщинського р-ну, на краю першої надзаплавної тераси правого берега р. Говтва.

Виявлений та обстежувався Р. Рейдою в 2002 р.

Висота насипу 5 м; діаметр – 60 м.

Розкопки не проводилися. Поверхня задернована, по центру розташована заглибина глибиною 1,5 м, діаметром 15 м, На полах ростуть дерева.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району

Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 6.

Р.М. Рейда

255. Майдан (пізні середньовіччя).

Знаходиться за 0,8 – 0,9 км на південний захід від початку автошляху на с. Березняки і в 0,5 км на південь від вказаного автошляху, на підвищенні корінного правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р. і С. Сапегіним у 2003 р.

Насип майдану кільцевої форми, висотою близько 2,5 м; діаметром 50 м. По центру – заглибина близько 2 м. Із західного боку – вхід шириною 6 м, біля нього є ледь помітний бурт довжиною 60 м. Майдан задернований, лише східна частина через господарські роботи осунулася і розорується. У центрі насипу влаштований скотомогильник.

Розкопки не проводилися.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 35; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108, 114; Сапегін С. В. Пам'ятки селітрового виробництва Полтавщини та їх висвітлення у Зводі пам'яток історії і культури // Охорона та дослідження пам'яток археології: Матеріали 7-го наук.-практ. семінару. – Полтава: Видавництво «Техсервіс», 2006. – С. 51 – 54.

І.С. Мельникова, С.В. Сапегін

Піщане с., Піщанська сільська рада

256. Селище, епоха бронзи (археол.)

Знаходиться за 2,5 – 2,6 км на південний схід від південно-східної околиці села, на мису правого схилу вологої

балки – правої притоки р. Вільхова Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 150 x 100 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується епохою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

257. Селище, епоха бронзи (археол.)

Знаходиться за 1,6 – 1,7 км на південний схід від південно-східної околиці села, на мису правого схилу вологої балки – правої притоки р. Вільхова Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 200 x 200 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти ліпного посуду доби бронзи.

Датується епохою бронзи. Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

258. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 3,3 км на північ від села, біля західного і східного узбіччя ґрунтової дороги на с. Гоголеве Шишацького р-ну, на вододілі рр. Грузька Говтва та Вільхова Говтва, потоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 0,5 – 0,8 м, діаметром 15 – 20 м,

розташованих по лінії північний захід – південний схід; два насипи впритул один до одного, третій – в 0,5 км від них, на протилежному узбіччі дороги.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 2.

І.С. Мельникова

259. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 0,5 км на південний схід від південно-східного краю села, на вододілі рр. Говтви та Вільхової Говтви.

Виявлений і обстежувався Р.М. Рейдою в 2002 р.

Могильник складається з двох курганів, розташованих впритул. Висота першого – 1,8 м, діаметр – 70 м, другого – 1,5 м, діаметр – 40 м.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

260. Курган (археол.)

Знаходиться за 2 км на північ від села, біля західного узбіччя ґрунтової дороги на с. Гоголеве Шишацького р-ну, на вододілі рр. Грузька Говтва та Вільхова Говтва, потоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Верхівка насипу задернована, під геодезич-

ним знаком. Схили розорюються, поли підрізані оранкою.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 2.

І.С. Мельникова

261. Курган (археол.).

Знаходиться за 4,3 км на північ від села, на західному узбіччі ґрунтової дороги на с. Гоголеве Шишацького р-ну, на вододілі рр. Грузька Говтва та Вільхова Говтва, потоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Насип висотою близько 2 м; діаметром до 20 м задернований, з геодезичним знаком на верхівці. Поли дуже підрізані оранкою.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 2.

І.С. Мельникова

262. Курган (археол.).

Знаходиться за 5 км на південь від села, біля західного узбіччя ґрунтової дороги на с. Гоголеве Шишацького р-ну, на вододілі рр. Грузька Говтва та Вільхова Говтва, потоків р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр до 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 2.

І.С. Мельникова

263. Курган (археол.)

Знаходиться за 1,1 – 1,2 км на південь від центральної південної частини села, та за 0,8 – 0,9 км на південний захід від молочно-товарної ферми, на вододілі рр. Говтви та Вільхової Говтви.

Виявлений та обстежений Р. Рейдою в 2002 р.

Висота кургану 1,8 м, діаметр – 40 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Рейда Р.М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 7.

Р.М. Рейда

264. Братська могила радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташовані біля школи.

Поховано 24 особи. Серед них воїни 1-го окремого гаубичного артполку, 21, 29 гвардійських повітряно-десантних полків 7 гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1 гвардійського повітряно-десантного полку 54 гвардійської повітряно-десантної дивізії, 94 гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули при звільненні села від німецько-фашистських загарбників 25 вересня 1943 р., і воїни, які померли від ран в 5194 хірургічному польовому

похідному госпіталі у вересні-жовтні 1943 р. Прізвища відомі 7 воїнів.

Житель с. Славки Олійник Павло Дем'янович був спалений німцями у вересні 1943; Сьомак Микола Никифорович, житель с. Житниківка, 1917 р., танкіст, помер від ран, одержаних в час війни.

У 1957 р., згідно рішення Піщанської сільської Ради від 21.01.1956 р., біля могили встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г. Савельєв

У 2002 р. відбулася реконструкція.

На могилі покладена пластикова плита (1,0 x 0,7 м) з прізвищами загиблих воїнів. Біля могили встановлена залізобетонна скульптура воїна (вис. 2,8 м) на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 4,5 м). В нижній частині постаменту – чавунна та сірої гранітної крихти дошки (0,35 x 0,7 м) (0,55 x 0,35) з пам'ятним текстом. З двох сторін від постаменту встановлені дві горизонтальні залізобетонні стели (4,0 x 2,0 м); на яких закріплені 6 пластикових дошок (0,98 x 0,7) з прізвищами 125 воїнів, уродженців сіл Піщане і Житниківка. За даними Книги Пам'яті України відомо 220 прізвищ.

Середзагиблихземляків–ДудкаЛука Минович (20.10.1908 – 25.04.1945), Герой Радянського Союзу. Народився в с. Піщане Решетилівського р-ну в сім'ї селянина. Закінчив місцеву початкову школу, потім працював у колгоспі „Червоні Зорі”. 1930 р. був при-

званий до лав Червоної Армії. Служив на прикордонній заставі у Вірменії. В 1932 р. закінчив Московську вищу прикордонну школу, курси удосконалення офіцерського складу, 1944 р. – заочно I-й курс Військової Академії ім. М.В. Фрунзе. Учасник Великої Вітчизняної війни з 1941 р. 748-й стрілецький полк 206 стрілецької дивізії 47 Армії Воронежського фронту під командуванням підполковника Дудки в ніч на 26.09.43 р. форсував Дніпро в районі с. Пекарі Канівського р-ну Черкаської обл., захопив плацдарм, закріпився на правому березі Дніпра і утримував його до приходу основних сил дивізії. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 25.X.1943 р. підполковнику Луці Миновичу Дудці було присвоєне звання Героя Радянського Союзу.

Командир стрілкової бригади полковник Л. М. Дудка загинув в бою 25.04.1945 р. при штурмі Берліна. Похований в м. Болеславець (Польща) на меморіальному кладовищі радянських воїнів. Нагороджений орденом Леніна, 2 орденами Червоного Прапора, орденом Вітчизняної війни I ступеня, Суворова III ступеня. Навічно зарахований в списки особового складу прикордонної застави у Вірменії, якій присвоєно звання Героя Радянського Союзу Л. М. Дудки. Його ім'ям названа вулиця в м. Каневі, школа в с. Піщане і одна з середніх шкіл у Вірменії.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1316. – Оп. 2. – Спр. 10; Архів Ленінградського ВММ. – Ф. 5194 ХППГ; Спогади Ради ветеранів с. Піщане Мостівця Петра Олексійовича // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; За мужність і відвагу. – Харків: „Прапор”, 1973. – С. 116 – 117; Герои Советского Союза: Краткий биографический словарь. В 2-х тт. – М.: Воениздат, 1987. – Т. 1. – С. 452; Днепр – река героев. – К.: Политиздат, 1983. – С. 300; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 581 – 590.

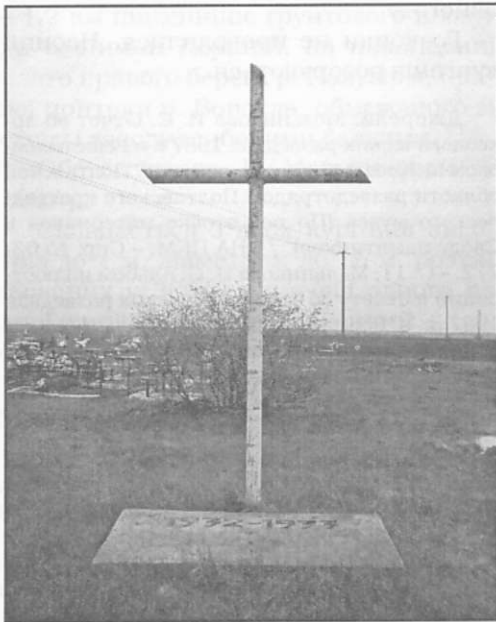
В.А. Андриць

265. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 (іст.)

Розташований в північній частині кладовища, при вході.

Тільки за одну весну 1933 р. в с. Піщаному від голоду вимер кожен третій двір. В с. Славки, поряд з пухлими від голоду дорослими, на прополку просапних культур виганяли хлопчиків 10 – 12 років. Оскільки норм виробітку вони виконати не могли, то їх позбавляли повного обіду (з галушок давали лише юшку) і діти помирали там же, в полі. У 120 дворах цього села від голоду за півроку померло 152 жителі. Загальна кількість і місця поховань невідомі. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. встановлено загиблих 291 чоловік по Піщанській сільській раді; 152 чоловік по с. Славки. Імен відомо 242.

У 1993 р. в пам'ять про них встановлено металевий хрест (вис. 3,5 м), біля підніжжя якого – бетонна плита (1,0 x 1,65 м) з пам'ятним написом: „1932 – 1933”.

Джерела та література: Архів Піщанської загальноосвітньої школи I – III ступеня; Національна книга пам'яті жертв Голодомору

1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 686 – 688; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 43.

Н.М. Сиволап

266. Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)

Розташований в центрі села, біля школи.

Пам'ятник-погруддя Володимиру Іллічу Леніну встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17 лютого 1965 р.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення колгоспу ім. Свердлова.

Залізобетонне погруддя (вис. 0,95 м) встановлено на цегляний оштукатурений постамент (2,1 x 0,88 x 0,63 м)

Автор невідомий.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.1186-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

267. Пам'ятник Якову Михайловичу Свердлову (іст.)

Розташований у центрі села, біля будинку культури.

Пам'ятник-погруддя Якову Михайловичу Свердлову встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17 лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення місцевого колгоспу, який носив ім'я цього діяча більшовицького режиму.

Залізобетонна скульптура (вис. 0,98 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (1,95 x 0,85 x 0,85 м), який знаходиться на цоколі (0,38 x 1,05 x 1,05 м).

Автор погруддя невідомий.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.(2.2.3).1187-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

Плоске с., Плосківська сільська рада

268. Курганний могильник (археол., пізнь середньовіччя)

Знаходиться за 0,5–0,6 км на північ від північної околиці села, між двома автошляхами: сс. Плоске – Демидівка та сс. Плоске – Левенцівка, біля сільського садка, на краю відрогоподібного виступу плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів і майдану.

Майдан являє собою дуже сильно розораний насип кільцевої форми, висотою 0,5 м; діаметром понад 30 м. Глибина котловану – 0,5–0,7 м. У північно-східному напрямку простежуються ледь помітні бурти. За 80 м на північ від майдану – курган висотою 0,5 м, діаметром 20 м. За 100 м на північний захід від майдану – два кургани висотою 0,3 і 1,2 м, діаметром відповідно 10 і 20 м, розташовані впритул один до одного.

Розкопки не проводилися. Насипи курганів розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 11; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 25, 29, 30.

І.С. Мельникова

269. Курганний могильник (археол.)

Знаходиться за 2 км на південний захід від південного краю села і за 1,5 км на південь від ґрунтового шляху на с. Лиман Перший, на підвищенні плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою до 1 м, діаметром до 20 м, розташованих у 100 – 150 м один від одного напівколом, біля східного краю глибокої ставкової балки.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 31.

І.С. Мельникова

270. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2,5 км на південний захід від південної частини села і за 1 – 1,2 км південніше ґрунтового шляху на с. Лиман Перший, на підвищенні плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла, обмеженого зі сходу і заходу глибокими балками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 1 м, діаметром до 15 м, розташованих у 300 м один від одного по лінії північний захід – південний схід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке

материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 31.

І.С. Мельникова

271. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 3,5 км на захід від села, біля північного узбіччя ґрунтового шляху на с. Лиман Перший, на плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла, біля західного краю балки.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою до 0,5 м, діаметром 15 м, розташованих впритул один до одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 31.

І.С. Мельникова

272. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 2 – 2,2 км на північ від села й за 1 км на схід від автошляху сс. Плоске – Демидівка, на плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів, висотою від 0,3 до 1 м, діаметром 10 – 20 м, розташованих за 30 – 50 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краевед-

ческого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 11; Мельникова І.С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 25.

І.С. Мельникова

273. Курган (археол.)

Знаходиться за 3,5 км на південний захід від південної частини села й за 0,7 км на південь від ґрунтового шляху на с. Лиман Перший, на підвищенні плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла, обмеженому зі сходу і заходу заболоченими балками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр – 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 31.

І.С. Мельникова

274. Курган (археол.)

Знаходиться за 4 км на південний захід від південної частини села й за 2 км на південь від ґрунтової дороги на с. Лиман Перший, на підвищенні плато правого берега р. Полузир'я, правої притоки р. Ворскла, обмеженому зі сходу і заходу заболоченими балками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр – до 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 12; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологічних розвідках 1987 г. в Решетилівському і Козельщинському районах Полтавської області розведотрядом Полтавського краєведчого музею (По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 31.

І.С. Мельникова

275. Курган (археол.)

Знаходиться на південно-західній околиці села.

Обстежувався І. С. Мельниковою 1987 р., І. М. Кулатовою у 1997 і 2007 рр.

Розташований на панівному підвищенні плато правого високого берега р. Полузир'я (басейн р. Ворскла).

Висота – 1,95 м; діаметр – близько 30 м.

Задернований, поли підорюються під городи. На насипу росте кілька кущів.

Література: Горюнов Є. О., Казанський М. М. До археологічної карти сточища р. Полузир'я // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – № 1 – 2 (3 – 4). – С. 77.

І.М. Кулатова

276. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля будинку культури. Поховано 8 воїнів частин 38-ої армії Південно-Західного фронту розстріляних фашистськими загарбниками 17 вересня 1941 р.; воїни 84-ої стрілецької та 9-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 24 вересня 1943 р. в боях при звільненні с. Твердохліби, Сліпки, Плоске. Прізвища невідомі.

У 1958 р. згідно рішення Плосківської сільської Ради від 4.05.1958 р. біля могили встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним

комбінатом. Скульптор – Я. Й. Рик, архітектор – Н. Г. Клейн.

Скульптура воїна залізобетонна (вис. 2,5 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (2,7 x 1,5 м).

Реконструкція пам'ятника проведена у 1988 р. Перед ним встановлено 12 цегляних оштукатурених тумб (1,1 x 0,68 м), на яких закріплені металеві дошки (0,87 x 0,47 м) з прізвищами 277 воїнів, жителів сільської ради, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945. За даними Книги Пам'яті України відомо 318 прізвищ.

Вздовж алеї, яка веде до пам'ятника, встановлено 8 цегляних оштукатурених тумб (0,6 x 0,65 м) за кількістю похованих воїнів, на кожній – металева дошка (0,3 x 0,3 м) з пам'ятним написом.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 1237. – Оп. 1. – Спр. 89. – Арк. 170, 171; ДАПО. Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 18; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1166-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 604 – 617.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

277. Братська могила жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)

Розташована на місці колишнього хутора Сліпки, за 4,5 км на південний захід від с. Плоске.

Поховані жителі, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. У цей період від голоду мученицькою смертю загинуло майже все населення хутора – близько 350 осіб. Прізвища невідомі.

У 1993 р. на могилі встановлено дерев'яний хрест (вис. 1,7 м) без написів.

Джерела та література: Довідка відділу культури Решетилівської районної державної адміністрації № 92 від 12.04.2005 р. // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 688; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 89 – 90.

Н.М. Сиволап

278. Вознесенська церква, 1823 – 1826 (архітектура).

Мурована, в ім'я Вознесіння Господнього церква в селі Плоске Полтавського повіту (тепер Решетилівський р-н) була збудована в 1823 – 1826 рр. на кошти колежського асесора Федора Івановича Сахновського. Це була хрещата у плані, одноверха, в стилі ампір споруда. Три гілки хреста – північна, південна і західна, мали однаковий розмір і, як у плані так і у вирішенні фасадів були ідентичними. Поруч з дверима були встановлені прямокутні вікна, над якими, як і над дверима, знаходилися напівциркульні вікна. Входи прикрашали чотириколонні портики, що підтримували трикутні фронтони. Четверта, східна апсида, мала напівкругле

планування і використовувалася як вівтар, у східній частині мала чотири вікна – два прямокутні і два напівциркульні. По кутам середохрестя були встановлені чотири масивних пілони, що з'єднувалися між собою арками, на яких при допомозі парусів було встановлено циліндричний світловий барабан, у якому розташовувалися вісім напіваркових вікон висотою 2,5 м. Барабан мав напівсферичне склепіння, вкрите іззовні таким же куполом, на якому було встановлено декоративний циліндричний ліхтарик з напівсферичною маківкою та великим, близько 80 см в діаметрі, позолоченим підхрестним яблуком та хрестом. Споруда, як ізсередини так і іззовні, була оштукатурена вапняним розчином та побілена вапном. Мала металеву покрівлю, що була пофарбована олійною фарбою в зелений колір. У 1859 р. Полтавська духовна консисторія надала дозвіл на спорудження біля церкви мурованої дзвіниці. 1861 р. коштом прихожан та поміщиці Рєвасової церкву реконструювали. До вівтарної частини з півночі та півдня добудували квадратні у плані приміщення для ризниці і паламарні площею по 9 кв. м кожна. Західну стіну разом із портиком та частину стін бабинця демонтували, а на їх місці зробили добудову до об'єму західного притвору, таким чином об'єднавши храм із дзвіницею і разом із тим збільшивши корисну площу до 54 кв. м. Дзвіниця мала три яруси, перший із яких слугував основним входом до храму та мав

східці, які вели на другий ярус. Звідти був хід на хори, влаштовані у добудованій частині та на третій ярус споруди. Верхній ярус мав чотири аркових, висотою у три метри, прорізи. Завершувалася дзвіниця напівсферичним, критим металом склепінням увінчаним восьмигранним шпилем висотою близько 6 м, а також підхрестним яблуком та хрестом. У такому вигляді церква існувала до початку 1930-х рр., коли після ліквідації церковної громади була закрита. Тоді ж дзвіниця і світловий барабан були розібрані. Згодом використовувалася для господарчих потреб місцевого колгоспу.

Релігійна громада відновила діяльність під час тимчасової німецької окупації села в 1942 р. в приміщенні колишньої церкви. Була зареєстрована органами радянської влади 31.12.1953 р. за № 132 уже в новому, пристосованому глинобитному будинку 1919 р. Побудови, площею 42 кв. м. У приміщенні церкви в цей час було облаштовано сільський клуб. У 1980-х рр. використовувалася в якості інкубатора, згодом стояла пустою і руйнувалася. У 1992 р. архітекторами В. І. Касьяненком і В. А. Павленком та інженером-конструктором І. Михайленком були виконані обмірні креслення споруди, а наступного, 1993 р., виготовлена проектна документація на реставрацію храму. На початку 1990-х рр. церкву було передано релігійній громаді і на кошти місцевого КСП вона була відремонтована, але без врахування виготовленої проектної документації, що призвело до повної втрати первісної форми споруди.

У новітній час споруда храму належить релігійній громаді Української Православної Церкви Київського Патріархату. Громада зареєстрована органами державної влади 22.05.2000 р. за № 213.

Література: Релігійні громади Полтавської області станом на 01.01.2008 р. // Інформація відділу у справах національностей та релігій Полтавської облдержадміністрації //

Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею. – Арк. 141.

В.А. Павленко

Потеряйки с., Піщанська сільська рада

279. Селище, черняхівська культура (археол.)

Знаходиться за 0,6 – 0,7 км на південний схід від південної окраїни села, на пологому схилі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва.

Виявлене та обстежувалося Р. Рейдою в 2002 р. Розміри 800 x 200 – 250 м. На зораній поверхні знайдено фрагменти сірого гончарного посуду черняхівської культури.

Датується часом черняхівської культури /3 – 4 ст. н.е./ . Розкопки не проводилися.

Матеріали зберігаються в фондах ЦОДПА.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е.– Спр. 359. – Арк. 8.

Р.М. Рейда

280. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля школи.

Поховано 14 воїнів із частин 14-ої кавалерійської дивізії, 81-ої, 212-ої стрілецьких дивізій, які загинули 20 – 21 вересня 1941 р. в боях з гітлерівсь-

кими загарбниками при обороні сс. Потеряйки, Шамраї, Піщане, Молодиківщина, і воїни 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 1-го гвардійського повітряно-десантного полку 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 24 вересня 1943 р. при звільненні цих сіл. Прізвища невідомі.

У 1957 р. біля могили, згідно рішення Піщанської сільської Ради від 12.01.1956 р., встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О.Г. Савельєв. У 1980-х рр. проведено реконструкцію.

Скульптура воїна виготовлена із залізобетону (вис. 2,9 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 3,0 м). На лицьовій грані постаменту – пам'ятний напис: „Вечная слава воинам, погибшим за свободу и независимость нашей Родины 1941 – 1945 гг.“. Перед пам'ятником з обох сторін – по 3 постаменти із гранітної крихти (0,45 x 0,75 м), на яких закріплено металеві дошки (0,45 x 0,6 м) у формі щита з прізвищами 86 воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. і в період тимчасової німецько-фашистської окупації 1941 – 1943 рр.. За даними Книги Пам'яті України відома така ж кількість прізвищ.

Джерела та література: ЦАМО РФ. – Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 37. – Арк. 120; ЦАМО РФ. – Ф. 1230. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 27; ЦАМО РФ. – Ф. 1230. – Оп. 2. – Спр. 22. – Арк. 2; ЦАМО РФ. – Ф. IX від. – Спр. 101-309-1, 1942. – Арк. 35 – 42; ДАПО Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 2, 3, 7; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1164-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Пам'ятники історії і культури УРСР, каталог-справочник. – К.: 1987. – С. 421; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 596 – 600, 603 – 604.

А.І. Підсадна

Потічок с., Потічанська сільська рада

281. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від господарчого двору у північній частині села, на вододільному плато рр. Говтва (басейн р. Псел) і Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох задернованих курганів висотою 4,5 і 1,2 м, діаметром відповідно 40 і 20 м, розташованих на панівному підвищенні, з усіх боків обмеженому балками, на відстані 300 м один від одного в напрямку північ – південь.

Розкопки не проводилися. Насипи оборюються. По західній частині північнішого кургану проходить ґрунтова дорога.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 16; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 45, 48, 49.

І.С. Мельникова

282. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північ від північно-західної частини села і автошляху з села на автодорогу смт. Решетилівка – м. Кременчук, на панівному підвищенні плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота задернованого насипу – понад 2 м; діаметр – близько 30 м, поли пошкоджені оранкою.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 16; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 45.

І.С. Мельникова

283. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центрі села, біля сільської ради.

Встановлений 1995 р. на честь воїнів, жителів Потічанської сільської ради, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. Залізобетонна скульптура воїна (вис. 3,08 м) встановлена на цегляному обкладеному бутовим каменем постаменті (вис. 1,42 м). Ліворуч і праворуч від скульптури – 2 цегляні обкладені бутовим каменем стели (вис. 1,0 м), на яких розміщено 10 металевих дошок (1,0 х 0,45 м) з прізвищами 161 воїнів-земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 365 прізвищ.

Джерела та література: Довідка відділу культури Решетилівської райдержадміністрації Полтавської області № 92 від 12.04.2005 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський

район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 617 – 636; 639 – 643.

Н.М. Сиволап

Прокопівка с., Решетилівська селищна рада

284. Гарячківський ліс, ландшафтний заказник місцевого значення (природа).

Розташований на околицях сіл Прокопівки та Білоконі Решетилівського лісництва – квадрати 12, 13. Знаходиться у віданні ДП «Новосанжарський лісгосп» – 160,2 га, Решетилівської селищної ради – 182,6 га, Лобачівської сільської ради – 23 га.

Обстежувався Н.О. Стецюк, М. В. Слюсарем, І. А. Грицай, М. П. і Л. Б. Савченками, О. В. Паляницею.

Площа 365,8 га.

Цілинна ділянка р. Говтви з фрагментами степової рослинності та нагірними дібровами з типовими заплавними ділянками та багатим різноманітним рослинним і тваринним світом. На території заказника охороняються червонокнижні види рослин: ковила волосиста, коручка морозникової, тюльпан дібровний, зозулинець болотний, косарики тонкі та регіонально рідкісні види: ломиніс цілолистий, перлівка трансільванська, конвалія звичайна, проліска сибірська, валеріана висока та родовик лікарський.

Охороняється рішенням Полтавської обласної ради від 29.04.1993 р.

Джерела та література: НАПКМ. – Од. зб. П 01-115. – Арк. 11 зв.; НАПКМ. – Од. зб. П 01-116. – Арк. 63; Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Залудяк М. І. та ін. Заповідна краса Полтавщини. – Полтава: ІВА «Астрей», 1996. – С. 45, 170, 177; Байрак О. М. Конашкіна Т. В. Рідкісні рослини Решетилівського району та питання їх охорони // П'яті Каришинські читання: Всеукр. науково-методична конф. З проблем природничих наук, присвячена пам'яті А. П. Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного ін-ту, 30-річчю біотаціонару «Лучки». – Полтава, 1998. – С. 11;

Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

285. Поселення, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться на північній околиці села, на правому березі р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р.

Розташоване на ледве примітному підвищенні низької розораної заплави річки, на відстані 200 м від підніжжя її високого корінного берега. Знахідки у вигляді фрагментів гончарної черняхівської кераміки зустрічаються протяжністю 100 м вздовж краю заплави.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепровского Левобережного отряда ЛОИААН СССР в 1971 г. // НА ИА АН Украины, 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 24. – Рис. 33.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

286. Поселення, ранній залізний вік та ранне середньовіччя (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на північний схід від села на лівому березі р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р.

Розташоване на похилому схилі берега висотою 4 – 5 м. На зораній поверхні поселення зібраний підйомний матеріал черняхівської й пенківської (?) культур. Серед гончарної лискової кераміки дуже виразний фрагмент миски на кільцевій ніжці. Ліпна кера-

міка має бугристу поверхню із значними домішками шамоту в тісті.

Пам'ятка датується IV ст. н. е. та V – VII ст. н. е. і відноситься до черняхівської й пеньківської (?) культур.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепропетровского Левобережного отряда ЛОИААН СССР в 1971 г. // НА ИА АН Украины, 1971/57. – Ф.е. 6035. – С. 24. – Рис. 33.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

Пустовари с., Демидівська сільська рада

287. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,7 км на схід від села і за 0,6 км на схід від автошляху сс. Демидівка – Плоске, біля східного краю глибокої балки на вододільному плато р. Полузір'я, правої притоки р. Ворскла, і р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з чотирьох курганів висотою від 0,3 до 1,2 м, діаметром 10 – 20 м, розташованих напівколом у 50 – 80 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 9; Мельникова І.С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 19.

І.С. Мельникова

288. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,2 – 0,4 км на схід від села, між східною околицею села і автошляхом сс. Демидівка – Плоске, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою від 0,5 – 1 м, діаметром 15 – 20 м, розташованих неподалік один від одного по лінії схід – захід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

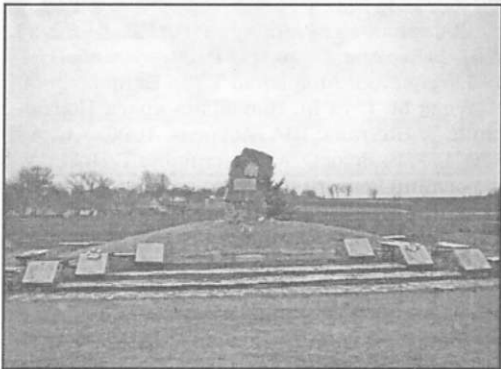
Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 9; Мельникова І.С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 19.

І.С. Мельникова

289. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центральній частині села.

Споруджений у 1991 р. в пам'ять про воїнів-односельців, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр.

На символічному кургані (вис. 2,5 м) встановлено обеліск із необробленого сірого граніту (1,9 x 1,5 м) на постаменті з бутового каменю (0,7 x 1,3 м). У верхній частині обеліска – зображення ордена Вітчизняної війни, нижче – металева дошка (0,4 x 0,8 м) з пам'ятним написом: „Вічна пам'ять і слава воїнам-односельчанам, які віддали своє життя за свободу і незалежність Вітчизни”. Біля підніжжя кургану встановлено 6 металевих меморіальних дошок (0,75 x 0,7 м) з прізвищами 73 загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 44 прізвища.

Джерела та література: Довідка відділу культури Решетилівської райдержадміністрації Полтавської області № 92 від 12.04.2005 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 477 – 479.

Н.М. Сиволап

290. Могила Михайла Володимировича Степанова (іст.)

Розташована в південно-західній частині кладовища.

Похований Степанов Михайло Володимирович (18.10.1949, с. Панасівка, Дунаєвський р-н, Хмельницька обл. – 31.12.2005, с. Пустовари) – Герой Соціалістичної Праці.

Трудову діяльність розпочав дояром колгоспу „Прапор Комунізму” в с. Демидівці Решетилівського р-ну Полтавської обл. Після служби в армії повернувся на роботу в колгосп, де працював до виходу на пенсію.

За трудові досягнення М. В. Степанову в 1985 р. було присвоєно почесне звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і золотої медалі „Серп і молот”. Передовий дояр мав найвищі здобутки по району: у 1988 р. – 9612 кг, 1989 р. – 9750 кг, 1990 р. – 9830 кг молока на корову.

Помер і похований у с. Пустовари, де проживав. У 2007 на могилі встановлено обеліск чорного граніту (вис. 1,4 м) з портретним зображенням і пам'ятним написом: „Герой Соціалістичної Праці Степанов Михайло Володимирович 18.10.1949 – 31.12.2005) Вічна пам'ять. Рідні”.

Література: Світлій пам'яті Михайла Степанова // Село полтавське. – 2006. – № 2 (723). – 13 січня – С. 8; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 73.

Н.М. Сиволап

Сені с., Решетилівська селищна рада

291. Поселення, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться на західній околиці села, вздовж краю першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Відкрите і обстежувалося Є. Горюновим у 1971 р.

Розташоване на городах приватних садіб. Підйомний матеріал складається з невеликої кількості фрагментів гончарної черняхівської кераміки.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Горюнов Е. А. Отчёт о работе Днепровского Левобережного отряда ЛОИААН СССР в 1971 г. // НА ИААН Украины, 1971/57. – Ф. е. 6035. – С. 26.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

292. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на схід від села і автошляху смт. Решетилівка – с. Пасічники, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою до 0,5 м, діаметром 10 – 12 м, розташованих компактно.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються. По насипу центрального кургану проходить ґрунтова дорога.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 15; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 44.

І.С. Мельникова

Славки с., Піщанська сільська рада

293. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на захід від села і за 1 км на схід від автошля-

ху с. Піщане – смт. Решетилівка, на краю плато правого берега р. Вільхова Говтва, лівої витоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 2,5 м та 0,5 м, діаметром відповідно 35 м та 15 м.

Розкопки не проводилися. Один курган задернований, насип оборюється. На вершині встановлена металева вишка. Насип другого – розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 3–4; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 4. 5.

І.С. Мельникова

294. Братська могила радянських воїнів, підпільниці, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центрі села, біля будинку культури.

Поховано 4 особи. Серед них 3 воїни 212 стрілецької дивізії, які загинули в оборонних боях з німецько-фашистськими загарбниками у вересні 1941 р., Єфросинія Микитівна Піщанська, 1908 р.н., с. Піщане Решетилівського р-ну, та воїни 69 гвардійської стрілецької дивізії, які загинули під час визволення села у вересні 1943 р., Є.М. Піщанська – дружина голови колгоспу в с. Піщанське. Маючи в руках печатку колгоспу під час тимчасової німецької окупації села, вона видавала фіктивні довідки воїнам, що перебували в оточенні, та молоді, яку забирали на примусові роботи до Німеччини. У травні 1942 р. страчена окупантами. Первісно була похована в с. Піщанське, у 1965 р. останки перепоховані в с. Славки.

Згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17.02.1965 р. та рішення загальних зборів колгоспників колгоспу ім. Свердлова, на могилі споруджено пам'ятник.

Металевий обеліск (вис. 1,5 м) встановлено на цегляному оштукатуреному постаменті (1,0 x 1,5 м), на якому 2 металеві дошки (0,5 x 0,25 м) (0,98 x 0,7 м) з пам'ятними написами. Біля підніжжя – 6 металевих дошок (0,98 x 0,7 м) з прізвищами загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 71 прізвище.

Джерела та література: ДАПО. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 119; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1165-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 587; Міняйло І. Слово про партизанку із Славок // Решетилівський вісник. – 1992. – 5 серпня. – С. 3.

В.А. Андрієць

Слюсарі с., Решетилівська селищна рада

295. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північний схід від господарчого двору села, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском

районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 99.

І.С. Мельникова

296. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від господарчого двору села, на вододільному плато рр. Псел і Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота до 1,1 м; діаметр 30 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 29; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 99.

І.С. Мельникова

Сухорабівка с., Сухорабівська сільська рада

297. Кут, заповідне урочище (природа)

Розташоване в с. Сухорабівка. Знаходиться у віданні Сухорабівської сільської ради.

Обстежувалося Н.О. Стецюк, М. В. Слюсарем, І. А. Грицай, М. П. і Л. Б. Савченками, О. В. Паляницею.

Площа 38,1 га. Охороняється рішенням Полтавської обласної Ради народних депутатів від 30.01.1998 р.

Типова ділянка заплави лівого берега р. Псел з багатою флорою та фауною. Виконує екологічну, водоохоронну та рекреаційну роль. Є місцем зростання регіонально-рідкісних видів: конвалії звичайної і проліски сибірської.

Джерела і література: НА ПКМ. – Спр. № 01-116. – Арк. 97; Природно-заповідний фонд Решетилівського краю / Н. О. Стецюк, М. В. Слюсар, І. А. Грицай. – Полтава: Верстка, 2006. – Буклет.

О.В. Халимон

298. Каленики II – місцезнаходження – епоха бронзи (археол.).

Знаходиться за 1,40 км на північ від східної околиці с. Сухорабівка та за 1,75 км на південний захід від південного краю с. Каленики, на схилі лівого берега другої надзаплавної тераси р. Бакай, лівої притоки р. Псел. За 0,50 км на північ від нього – поселення Каленики I.

Обстежувалося Р. М. Рейдою в 2003 р., описане з прив'язкою до с. Каленики. У 2006 р. оглядалося В. В. Шерстюком, після уточнення адміністративно-територіальної приналежності назва не змінювалася.

Окремі знахідки епохи бронзи траплялися на досить високому схилі II надзаплавної тераси лівого берега р. Псел, на невеликій площі. Матеріали нечисленні, та представлені поодинокими фрагментами кераміки епохи бронзи і кременями. Шурфуванням встановлена відсутність культурних нашарувань будь-яких епох.

Матеріали зберігаються в фондах Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації та Полтавського краєзнавчого музею.

Джерела та література: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф. 1е. – Спр. 359. – Арк. 5. – Рис. 8:10; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф. е. – Спр. 445. – Арк. 12. – Рис. 3:17; 38:1; 41:18; 43-44.

Р.М. Рейда

299. Курганний могильник (археол., пізніє середньовіччя).

Знаходиться за 1,5 км на схід від села, біля південного узбіччя автошляху на смт. Решетилівку, впритул до території колишньої тракторної бригади і хімскладу, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з майдану і кургану. Насип майдану, висотою близько 2 м, діаметром 40 м, задернований. Поли частково розорюються, а частково підрізани оранкою. Глибина котловану до 3 м, діаметр до 20 м, із заплелими задернованими схилами. Вхід не простежується. У північно-східному напрямку простежуються два бурти, частково розорані, частково поросли деревами. На західному і південному схилах розміщений хімсклад. За 40 м на захід від майдану – дуже розораний насип висотою 0,3, діаметром 10 м. Можливо, це курган, а можливо, ще один бурт.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108, 110.

І.С. Мельникова

300. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться на південний схід від села та на схід від автошляху сс. Сухорабівка – Березняки, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з семи курганів, витягнутих ланцюгом на 1,2 км з півдня на північ вздовж вказаного автошляху. Їх

висота від 0,5 до 1,2 м, діаметр – 15 – 25 м. Відстань між насипами – 50 – 100 м.

Пам'ятка не розкопувалася. Насипи руйнуються щорічною оранкою.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 34; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 108, 111.

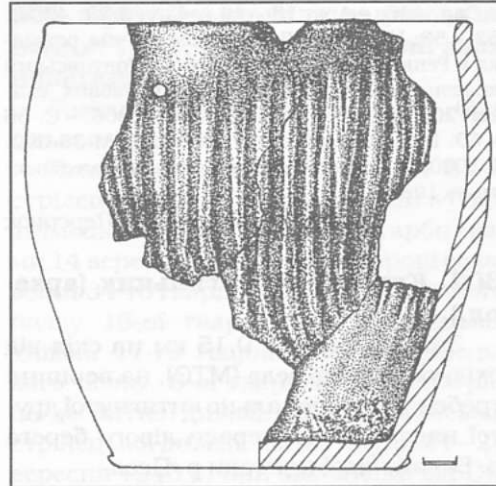
І.С. Мельникова

301. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться 1,5 км на схід від північно-східної околиці села, на вершині гребеня меридіонально витягнутої другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел. Позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 4 м. Абсолютна позначка висоти вершини насипу – 93,7 м.

Найбільший насип відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган 2), як група обстежувалася В. В. Шерстюком у 2006 р. (група курганів І).

Група складається з чотирьох насипів, найпівнічніший і найвищий з яких стоїть дещо окремо, інші три – компактно на південь від першого. Усі кургани групи, навіть найбільший, – розорюються. Їх висота – 4,50 – 0,30 м, діаметр – 40 – 18 м.

На поверхні кургану № 2 групи було виявлено зруйноване поховання епохи пізньої бронзи, з якого походить розвал банкоподібного горщика зрубної культури, що орнаментований повздовжніми прогладженими рядами валиків та заглиблень, які чергуються і тягнуться від шийки майже до дна. На шийці – просвердлений отвір від ремонту.

Пам'ятка, як одиночний курган, включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2526, міститься у аналогічному Списку до листа УКІТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2388.

Матеріали зберігаються в фондах Полтавського краєзнавчого музею. Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 33 – 34. – Рис. 108; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е.

– Спр. 445. – Арк. 13 – 14. – Рис. 3:22; 42:22; 52 – 56; Шерстюк В. В. Археологічна розвідка в Решетилівському районі // Полтавський краєзнавчий музей: Збірник наукових статей 2005 р. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 56 – 60; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

302. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,15 км на схід від східної околиці села (МТС), на вершині гребеня меридіонально витягнутої другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (група курганів II).

Складається з двох насипів. Являє собою два близько розміщені кургани, що внаслідок багаторічного розорювання чи стародавньої досипки зрослися, утворюючи, таким чином, довгий курган. Висота їх майже однакова, близько 1,00 м, розміри разом 50х30 м. Обое розорюються.

Археологічних розкопок не проводилося.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 14. – Рис. 3:22; 42:22.

В.В. Шерстюк

303. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,80 км на північний схід від північно-східної околиці села (МТФ), на вершині гребеня меридіонально витягнутої другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай,

лівої притоки р. Псел, на південь від соснового лісу, що розміщений вже на території Калениківської сільської ради. Позначений на карті «Остапье. М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 4 м.

Відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (курган I), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган З).

Висота насипу – 3,80 м; діаметр – 45 м. Розорюється. На східному схилі під час огляду виявлена вибірка землі правильних підпрямокутних обрисів (шурф?).

Пам'ятка, як одиночний курган, включена Постановою колегії Управління культури Полтавської обласної ради народних депутатів від 10 лютого 1992 р. до переліку нововиявлених об'єктів археології за порядковим номером № 2527, міститься у аналогічному Списку до листа УКіТ ПОДА № 01-20/901 від 12 лютого 2007 р. за порядковим номером № 2389.

Археологічні розкопки не проводилися.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 33 – 34. – Рис. 108; 109; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 12-13. – Рис. 3:21; 42:21; 48 – 51; Генеральный штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

І.С. Мельникова, В.В. Шерстюк

304. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,30 км на північ від північно-східної околиці села (МТФ), на гребені витягнутої в меридіональному напрямку другої надзаплавної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел. Позначений на карті «Остапье.

М-36-092. 1:100000» з відносною висотою 2 м.

Відкритий І. С. Мельниковою в 1987 р. (з прив'язкою до с. Каленики, курган 3), обстежувався В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган 1).

Висота насипу – 1,35 м; діаметр – 30 м. Розорується.

Розкопки не проводилися.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (по подготовке материалов к Своду памятников). – Полтава, 1987 // НА ІА НАНУ; НА ПКМ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 414-415. – 75+61 арк. – Арк. 33; Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 12 – 13. – Рис. 3:19; 41:19; 45 – 46; Генеральний штаб. Остапье. М-36-092. 1:100000. Издание 1991 г. Состояние местности на 1987 г.

В.В. Шерстюк

305. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,75 км на північ від північно-східної околиці села (МТФ), на південному краю витягнутої в меридіональному напрямку другої надзапвної тераси лівого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Відкритий В. В. Шерстюком у 2006 р. (курган 2).

Висота насипу – 1,20 м, діаметр – 28 м. Розорується. Насип розміщений на самому краю схилу, і його західна пола плавно переходить у схил.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Шерстюк В. В. Звіт про археологічні обстеження на території Сухорабівської, Калениківської та Шилівської сільських рад Решетилівського району влітку 2006 р. – Полтава, 2006 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 445. – Арк. 13. – Рис. 3:20; 41:20; 47.

В.В. Шерстюк

306. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля сільської ради.

Поховано 6 воїнів із частин 81-ої стрілецької дивізії, які загинули в боях знімецько-фашистськими загарбниками 14 вересня 1941 р. при обороні села; воїни 34-го гвардійського стрілецького полку 13-ої гвардійської стрілецької дивізії, 17-го гвардійського стрілецького полку, 6-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, 95-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 24 – 25 вересня 1943 р. при звільненні сіл Сухорабівка, Березняки, Підок.

Прізвище відоме 1 воїна.

Згідно рішення Сухорабівської сільської Ради від 12.01.1954 р. біля могили споруджено пам'ятний знак на честь односельців, які полягли на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. виготовлений Харківським скульптурним комбінатом.

Скульптура скорботної матері і суворівця виготовлені із залізобетону (вис. 2,7; 2,0 м), встановлені на цегляному обкладеному чорними гранітними плитами постаменті (вис. 2,0 м). По боках пам'ятника споруджені 2 бетонні горизонтальні стели (довж. 8,0 м), на яких закріплено по 15 пластикових дошок (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 302 воїнів, жителів села, загиблих під час громадянської війни, на фронтах

Другої Світової війни і розстріляних в період тимчасової німецької окупації 1941 – 1943 рр. За даними Книги Пам'яті України відомо 362 прізвища.

Пам'ятник відкрито у 1957 р.

Джерела і література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1170-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 643 – 658.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

Твердохліби с., Плосківська сільська рада

307. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центральній частині кладовища.

Споруджений 1980 р. на честь воїнів, жителів с. Твердохліби, які загинули на фронтах Великої Вітчизня-

ної війни 1941 – 1945 рр. У середній частині металевого обеліска (вис. 1,8 м) встановлена дошка з нержавіючої сталі (0,6 x 0,4 м) з пам'ятним написом і прізвищами 51 загиблого воїна-земляка.

Джерела і література: Довідка відділу культури Решетилівської районної державної адміністрації № 92 від 12.04.2005 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 614 – 617.

Н.М. Сиволап

308. Поселення 1, ранне середньовіччя (археол.).

Знаходиться на лівому березі р. Полузір'я, правої притоки р. Ворскла.

Відкрите і обстежувалося М. М. Казанським у 1979 р.

Знаходиться на правому березі невеликої балки (схід – захід) з похилими берегами висотою до 2 м. Протилежний берег балки зайнятий селом. Поселення витягнуте вздовж берега на 100 – 120 м. Серед знахідок – уламки грубого ліпного посуду з домішками шамоту в тісті, схожого з пенківською культурою.

Пам'ятка датується V – VII ст. н. е. і відноситься до пенківської культури.

Розкопки не проводилис. Територія поселення розорується.

Матеріали обстеження зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела і література: Горюнов Є. О., Казанський М. М. До археологічної карти сточища річки Полузір'я // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – Ч. 1 – 2. – С. 77.

І.С. Мельникова

309. Поселення 2, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться біля південної околиці села (перетинається польовою дорогою до с. Чередники), на першій надзаплав-

ній терасі лівого берега р. Полузір'я, правої притоки р. Ворскла.

Відкрите і обстежувалося М. М. Казанським у 1979 р.

Розташоване на похилому схилі тераси висотою до 4 м. Знахідки концентруються на вузькій смузі по схилу, шириною 30 – 40 м, і представлені уламками кружального посуду з лискованною та шерехатою поверхнею.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводились. Територія поселення розорюється.

Матеріали обстеження зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела і література: Горюнов Є. О., Казанський М. М. До археологічної карти сточища річки Полузір'я // АЛЛУ. – Полтава: Археологія, 1998. – Ч. 1 – 2. – С. 77.

І.С. Мельникова

Тури с., Лиманська Перша сільська рада

310. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,7 км на північ від села, біля східного узбіччя автошляху на смт. Решетилівка, на вододільному плато р. Говтва (басейн р. Псел) і р. Полузір'я (басейн р. Ворскла).

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром 12 і 15 м, розташованих один від одного на відстані 50 м.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 13; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском

районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 39.

І.С. Мельникова

Федіївка с., Федіївська сільська рада

311. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 3 – 3,5 км на схід від села і за 0,3 – 0,4 км на північ від грунтової дороги в напрямку Полтавського р-ну, на плато лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з п'яти курганів висотою від 0,5 до 1,5 м; діаметром 10 – 20 м, розташованих двома підгрупами по 2 насипи в кожній і насипом у 400 м. на схід від решти, за лісосмугою, на землі Полтавського р-ну.

Розкопки не проводилися. Всі насипи розорюються, за винятком верхівки одного, на якій встановлений геодезичний знак.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 7; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 17.

І.С. Мельникова

312. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований в центрі села.

Споруджений згідно рішення загальних зборів колгоспників колгоспу ім. Кірова на честь воїнів, жителів сіл Федіївка, Лучки, Климки, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни

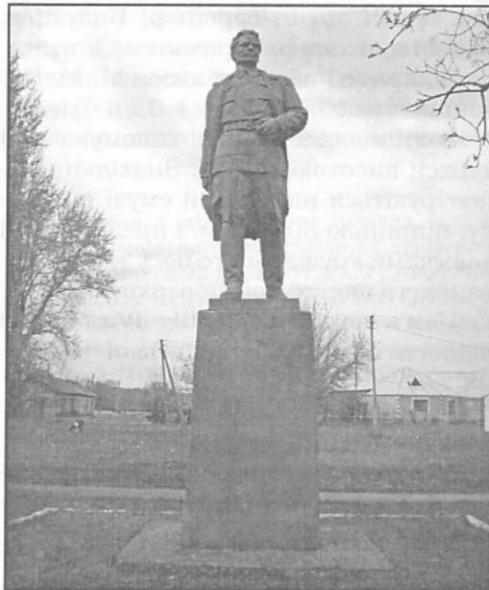
1941 – 1945 рр. і в період тимчасової фашистської окупації 1941 – 1943.

Скульптура воїна залізобетонна (вис. 3,1 м), встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (3,8 x 1,1 м). Перед пам'ятним знаком 9 металевих дошок (0,99 x 0,65 м) з прізвищами 125 загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 176 прізвищ.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом. Скульптор – Я. Й. Рик., архітектор – Н.Г. Клейн. Пам'ятник відкрито у 1970 р.

Джерела і література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1175-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 658 – 666; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник. – К., 1987. – С. 421.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР № 4.1.12.3/1184-2.16.20 // робочий архів відділу пам'ятокознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н.М. Сиволап

313. Пам'ятник Сергію Мироновичу Кірову (іст.)

Розташований у центральній частині села, біля приміщення колишньої контори колгоспу.

Пам'ятник встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17 лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом на замовлення місцевого колгоспу, який носив ім'я цього діяча більшовицького руху.

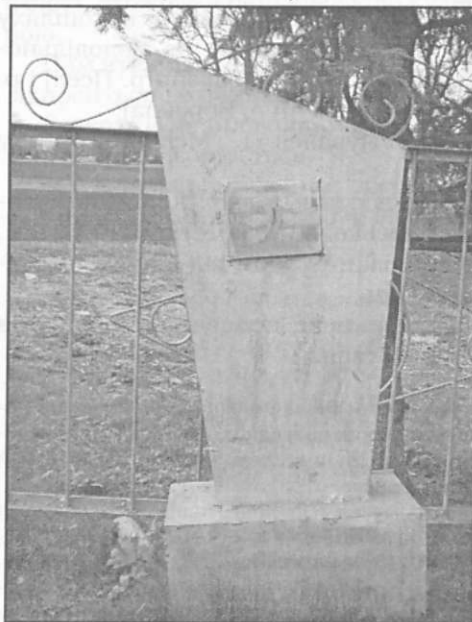
Залізобетонна скульптура (вис. 2,8 м) встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (2,5 x 1,3 x 1,3 м).

Сергій Миронович Кіров зображений на повний зріст, у пальто, в опущеній правій руці тримає кашкет, лівою тримається за пасок.

Автор скульптури невідомий
Пам'ятник відкрито у 1967 р.

314. Могила Мефодія Павловича Лукашенка (іст.)

Розташована на території садиби гр. О. М. Панчак (колишнє старе дворище М. П. Лукашенка).

Похований рядовий Мефодій Павлович Лукашенко (1902 – 1941), розстріляний фашистами у с. Федіївка в 1941 р. Похований на своєму дворіщі. На могилі встановлено металевий обеліск (вис. 1,1 м) з пам'ятним написом на дошці нержавіючої сталі (0,15 x 0,2 м): „Лукашенко Мефодій Павлович (1902 – 1941)”.

Джерела і література: ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 6; Повідомлення Федівської с/р народних депутатів. Лист № 30 від 15.08.2002 // Робочий архів відділу пам'ятників Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 662.

Н.М. Сиволап

315. Могила Степана Андрійовича Мазничка (іст.)

Знаходиться у центральній частині кладовища с. Федіївка. Похований Степан Андрійович Мазничко (15.XII.1900 – 27.X.1941), підпільник. До початку Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. працював головою колгоспу. 1941 р. за доносом зрадника розстріляний на околиці хутора Брагівка.

На могилі встановлений сірого кольору обеліск (вис. 1,3 м) з мармурової крихти з пам'ятним написом: „Мазничко Степан Андреевич 15.XII.1900 – 1941.27.X. Спи спокійно дорогою муж, отец, дедушка. Вечно скорбящие жена, дети, внуки” і фотопортретом.

Джерела і література: ДАПО. Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 6; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 662.

Н.М. Сиволап

316. Могила Назарія Зіновійовича Федія (іст.)

Знаходиться у південній частині кладовища.

Похований Назарій Зіновійович Федій (1901 – 1941), підпільник. До

початку Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. працював бухгалтером сільської ради. 14.11.1941 за доносом зрадника розстріляний фашистами у своєму дворі.

На могилі встановлений металевий обеліск (вис. 1,3 м) з пам'ятним написом: „Федій Назарій Зіновійович 1901 – 1941”.

Джерела та література: ДАПО. – Ф.Р-1876. Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 6; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 664.

Н. М. Сиволап

317. Могила підпільника Григорія Петровича Федія, 1941 (іст.)

Знаходиться у південній частині кладовища с. Федіївка. Похований Григорій Петрович Федій (1918 р.н.), підпільник, страчений фашистами під час тимчасової окупації території у 1941 р.

На могилі встановлено металевий обеліск із зіркою (вис. 1,3 м) з прізвиськом загиблого.

Джерела і література: Повідомлення Федівської с/р народних депутатів. Лист № 30 від 15.08.02 // Робочий архів відділу пам'ятників Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т. 10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 664.

Н.М. Сиволап

Фрунзівка с., Шевченківська сільська рада

318. Поселення, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться між сс. Шевченкове і Дружба, на захід від автошляху смт. Решетилівка – с. Буняківка, на лівому березі р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Відкрите і обстежувалося М. Канзанським у 1978 р.

Розташоване на вигині річки, на ділянці першої надзаплавної тераси висотою до 4 м, яка йде паралельно її руслу в напрямку з північного заходу на південний схід (мал. 16). На площі 400 x 80 м зібраний підйомний матеріал, який складався з фрагментів гончарної кераміки черняхівського типу, амфор пізньоримського та поодиноких фрагментів ліпної кераміки невизначеного часу.

Пам'ятка датується III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорюється.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф. е. 8631. – С. 9. – Рис. 16.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

319. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,3 – 1,6 км на північ від села й на захід від автошляху на смт. Решетилівка, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 1 – 1,5 м; діаметром 15 – 20 м. Один насип знаходиться на західному узбіччі вищевказаного автошляху, а два інших – за 350 м на північ від нього, на відстані 50 м один від одного, біля краю тераси.

Розкопки не проводилися. Розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-

272. – С. 19; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 59.

І.С. Мельникова

320. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,3 – 1,6 км на північ від села і на захід від автошляху на смт. Решетилівка, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 1 – 1,5 м; діаметром 15 – 20 м. Один з них знаходиться на західному узбіччі вищевказаного автошляху, два інших – за 350 м на північ від нього, на відстані 50 м один від одного, біля краю тераси.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 19; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 59.

І.С. Мельникова

321. Курган (археол.).

Знаходиться за 2 км на північ – північний схід від села, на східному узбіччі автошляху на смт. Решетилівка, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 19; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 59.

І.С. Мельникова

322. Могила жертви фашизму Семена Павловича Маценка (іст.)

Розташована у південно-західній частині кладовища.

Похований Семен Павлович Маценко (1892 – 1941), колишній голова колгоспу „За соціалізм”. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, він евакуював колгоспну худобу на схід. Потім повернувся у село. У Решетилівці був розстріляний.

У 1950-х рр. на могилі встановлений металевий хрест (вис. 1,4 x 0,78 м) і табличку з нержавіючої сталі (0,19 x 0,25 м) з пам'ятним написом: „Маценко Семен Павлович 1982 – 1941 р.”.

Джерела: ДАПО. – Ф. 1876. – Оп. 8. – Спр. 101.

В.А. Андриєць

Хоружі с., Решетилівська селищна рада

323. Поселення, черняхівська культура (III – IV ст.) (археол.)

Знаходиться за 0,3 км на південний схід від села, праворуч від дороги на смт. Решетилівка, на лівому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Розташоване вздовж похилого схилу першої надзаплавної тераси, яка впритул підходить до русла річки. Поселення площею 300 x 50 м з заходу обмежене невеликою улоговиною, яка входить у заплаву. Ще одна улоговина перетинає поселення з півночі на південь в 100 м на схід від першої. На зораній поверхні зібрані фрагменти кружалної кераміки черняхівського типу, сірого кольору з лискованою та шерехатою поверхнею й уламки пізньоримських амфор.

Датується пам'ятка III – IV ст. н. е. і відноситься до черняхівської культури.

Розкопки не проводилися. Поселення розорюється.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф.е. 8631. – С. 6. – Рис. 9, 10, 18.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

324. Поселення, зрубна (XV – XIV ст. до н.е.), бондарихинська (XII – X ст. до н.е.), пеньківська (V – VII ст.) культури (археол.)

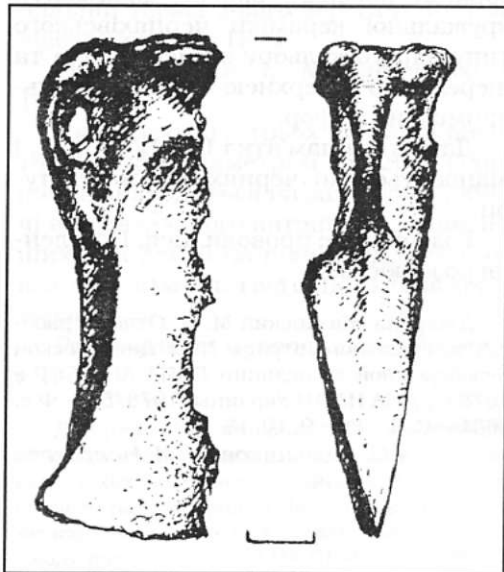
Знаходиться за 4,0 км на схід від села, в урочищі Стінка, посеред масиву дачних ділянок.

Обстежувалося Г. П. Заїкою у 1993, О. Б. Супрунечком – 2004 р.р

Розташоване на уступі-терасі схилу лівого високого берега р. Вільхова Говтва (басейн р. Псел), зайнятому дачними ділянками, де розміщуються садки та городи. Площа поселення – близько 0,5 га (30-50 x 100 м).

Знахідки представлені фрагментами ліпного посуду зрубною (XV – XIV ст. до н.е.) і бондарихинської (XII – X ст. до н.е.) культур доби пізнього бронзового віку, окремими уламками пеньківського ліпного посуду третьої чверті I тис. н.е. та ручкою гончарної середньовічної амфори. Тут же виявлений уламок (половина) бронзової двовушкової, овальної в перетині, з арковою фаскою, вузьколезової сокири-кельта – продукції придніпровського центру бронзоліварництва середини II тис. до н.е.

Матеріали зі зборів на поселенні та сокира-кельт зберігаються у Полтавському краєзнавчому музеї.

Література: Заїка Г. П. Знахідка бронзового кельта в Решетилівському районі // Полтавський археологічний збірник. – Полтава: Полтавський літератор, 1993. – Ч. 1. – С. 81 – 82; Білоусько О. А., Супрунечко О. Б. Давня історія Полтавщини (XX тисячоліття до н.е. – V століття): Підручник. – Полтава: Оріяна, 2004. – С. 105. – Карта 8.3: 47.

Г.П. Заїка, О.Б. Супрунечко

325. Курганний могильник (археол., пізніє середньовіччя).

Знаходиться за 0,5 км на південь від села, біля східного узбіччя автошляху сс. Хоружі – Ганжі, біля краю першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з майдану і двох курганів. Майдан висотою 1 – 1,5 м та діаметром більше 40 м активно розкопується. Простежується ледь помітний котлован, глибиною 0,3 м, діаметром 30 м, та бурти довжиною 25 – 30 м у південно-західному напрямку. Кургани висотою 0,3 та 0,8 м, діаметром 10 та 25 м, розташовані на відстані 100 м на південний захід від майдану. Їх насипи майже зливаються полами.

Розкопки не проводилися. Насипи курганів розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 14; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21, 43.

І.С. Мельникова

326. Курганний могильник – доба ранньої-пізньої бронзи, розвинутого середньовіччя, кінця XVIII-XIX ст. (археол.).

Знаходиться за 0,80 км на південний схід від південної околиці сели-

ща, на краю корінного лівого берега р. Говтва.

Відкрита Р. М. Рейдою в 2002 р., обстежувалася К. М. Мироненком у 2006 р., один із курганів групи розкопаний В. В. Шерстюком у 2007 р. (насіп I групи курганів IV)

Група на момент обстеження Р. М. Рейдою складалася із трьох насипів, висотою 0,70 – 0,20 м та 50 – 26 м в діаметрі. У 2007 р. Полтавською археологічною експедицією ДП «НДЦ «ОАСУ» ІА НАН України було досліджено найбільший насип групи, що потрапляв до меж території майбутнього будівництва.

На разі група курганів IV в околицях с. Хоружі складається з двох насипів, розмірами 0,60 – 0,20 м та 40 – 26 м в діаметрі. Один з них, найменший, на час розкопок 2007 р. візуально не проглядався. Група розорується.

Досліджений курган мав висоту 0,75 м та діаметр до 25 м. У процесі розкопок було встановлено, що збережений на сьогодні насип будувався у два прийоми: виник курган за часи існування розвинутого етапу ямної культури, коли під ним було влаштовано дві жертвні культові ями, у одній з яких трапилася лише мушля беззубки, а у іншій – жертвоприношення, у вигляді скупчення туші бика та дерева. Її радіокарбонне датування – 3870±70 р.т. та каліброваними датами 2500–2130 рр. до н.е.

Далі, в епоху ранньої бронзи, в його полу було впущене ранньокатакомбне поховання. Перекриття ямного кургану наступним насипом було пов'язане із влаштуванням у його центрі інгумації середньодніпровської культури. Ще один впущений у цей насип подібний комплекс є синхронним останньому.

Надалі курган використовувався племенами культури багатоваликової кераміки (бабинська культура) та зрубної культурно-історичної спільноти. З поховання першої походила кістяка пряжка – яскравий культурний маркер

бабинців. Закінчило існування кургану як поховальної споруди впусщення до його центру поховання кочівника золотоординського часу, здійснене за мусульманськими канонами. Також у полах насипу простежено бурдюк кінця XVIII – XIX ст.

Усього тут було досліджено 8 різночасових комплексів від епохи ранньої бронзи до новітнього часу.

Матеріали зберігаються у фондах Полтавського краєзнавчого музею.

Джерела: Рейда Р. М. Звіт про археологічні розвідки на території Решетилівського району Полтавської області // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Полтава, 2003. – Ф.е. – Спр. 359. – Арк. 10. – Рис. 6:45; Шерстюк В. В. Звіт про науково-рятивні археологічні дослідження кургану поблизу с. Хоружі Решетилівського району Полтавської області навесні 2007 р. – Київ-Полтава, 2008 // НА ІА НАНУ; НА ЦОДПА. – Ф.е. – Спр. 549 – 84 арк.

В.В. Шерстюк

327. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,3 км на південний схід від села, зліва від ґрунтової дороги на колишне с. Чернещина, за 300 м від краю урвистого схилу лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорується.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І.С. Мельникова

328. Курган (археол.).

Знаходиться за 3 км на південний схід від села, зліва від ґрунтової дороги на колишне с. Чернещина, за 150 м від краю урвистого схилу лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота понад 1 м, діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І. С. Мельникова

329. Курган (археол.).

Знаходиться за 3,4 км на південний схід від села, зліва від ґрунтової дороги на колишне с. Чернещина, за 150 м від краю урвистого схилу лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота понад 1 м, діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І. С. Мельникова

330. Курган (археол.).

Знаходиться за 3,8 км на південний схід від села, зліва від ґрунтової дороги на колишне с. Чернещина, за 150 м від краю урвистого схилу лівого берега р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр до 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 10; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 21.

І. С. Мельникова

**Хрещате с.,
Калениківська сільська
рада**

331. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,3 – 0,4 км на північ від приватних садиб західної частини села, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою близько 1 м, діаметром до 25 м, розташованих на відстані 100 м один від одного по лінії схід – захід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к

Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

332. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на південний захід від села, на плато лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

333. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на захід від села, на плато лівого берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 22 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

334. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,3 км на південь від південної околиці села і за 0,3 км західніше дороги на село від автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м; діаметр 23 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

335. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,3 км на південь від крайніх садіб південної околиці села і за 100 м на захід від ґрунтової дороги на село Михнівка, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1,2 м; діаметр близько 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках

1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105, 106.

І.С. Мельникова

336. Курган (археол.).

За 1,3 км на південний захід від села і за 100 м південніше автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежений І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1 м, діаметр близько 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

337. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,1 км на південний захід від села і за 0,7 км на південь від автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 1 м, діаметр 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова І. С. Альбом ілюст-

раций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105.

І.С. Мельникова

338. Майдан (пізніє середньовіччя).

Знаходиться за 1 км на південний схід від села, на південному узбіччі автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на панівному підвищенні вододільного плато р. Псел і його лівої притоки р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 і С. Сапегіним у 2003 рр.

Являє собою задернований насип, порослий кущами і деревами, висотою близько 2 м, діаметром 35 – 40 м, глибина котловану 3 м, із заплелими схилами. Вхід відсутній. Є три бурти довжиною 40 – 60 м, розташовані у північно-східному напрямку. Бурти розорюються.

Розкопки не проводилися.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 32; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 105; Сапегін С. В. Пам'ятки селітрового виробництва Полтавщини та їх висвітлення у Зводі пам'яток історії і культури // Охорона та дослідження пам'яток археології: Мат-ли 7-го наук.-практ. семінару. – Полтава: Видавництво «Техсервіс», 2006. – С. 51 – 54.

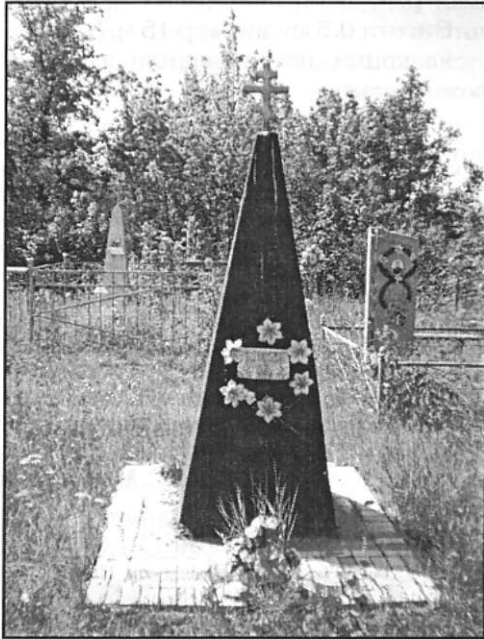
І.С. Мельникова, С.В. Сапегін

339. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)

Розташований у північно-східній частині кладовища. Встановлений 1993 р. в пам'ять про жителів села,

які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. Місця поховань, кількість загиблих невідомі. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору, у с. Хрещате встановлено імена 98 чоловік.

На цегляному оштукатуреному обеліску (вис. 1,75 м), увінчаному металевим хрестом (0,31 x 0,23 м), закріплена металева дошка (0,13 x 0,23 м) з пам'ятним написом: „Голодомор – 33”.

Джерела і література: Довідка відділу культури Решетилівської райдержадміністрації Полтавської області № 92 від 12.04.2005 р. // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 677 – 678.

Н.М. Сиволап

Шамраївка с., Шевченківська сільська рада

340. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на північ від села, вздовж ґрунтової дороги на

с. Пащенки, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,3 і 0,8 м; діаметром 10 і 15 м, розташованих за 30 м один від одного по лінії схід – захід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55.

І.С. Мельникова

341. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,7 км на захід від села, біля краю панівного підвищення плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел, з трьох сторін обмеженому балками.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів. Один з них висотою понад 2 м, діаметром 25 м – задернований, оборюється, на східному схилі росте кущ. У 50 м на захід від нього – другий курган висотою 0,5 м, діаметром 10 м, розорюється.

Розкопки не проводилися.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 17, 18; Мельникова І.С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея

(По підготовці матеріалів к Своду пам'ятників) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55, 56.

І.С. Мельникова

342. Курган (археол.).

Знаходиться за 3,1 км на північ – північний схід від села, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 0,5 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55.

І.С. Мельникова

343. Курган (археол.).

Знаходиться за 2,5 км на схід від села, на межі з Кобеляцьким районом, у лісосмузі, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота більше 2 м; діаметр по лінії південь – північ – 20 м, по лінії схід – захід – 30 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований, на вершині – геодезичний знак.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом

Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55, 57.

І.С. Мельникова

344. Курган (археол.).

Знаходиться за 1,8 км на схід від села і автошляху смт. Решетилівка – м. Кобеляки, на плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 15 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55.

І.С. Мельникова

345. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на північ від села, біля східного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – м. Кобеляки, на краю плато лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,8 м; діаметр 20 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 18; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подго-

товке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 55.

І.С. Мельникова

346. Братська могила учасників Громадянської війни (іст.)

Розташована в південно-східній частині кладовища.

Поховані: Іван Мойсейович Скоряк (1897 – 1920), уродженець с. Шамраївка. 1918 р. організував партизанський загін для боротьби проти німецьких окупантів. Загін провів ряд успішних боїв на території Решетилівського, Карлівського районів, здійснив похід на Кобеляки, де з'єднався з партизанським загonom під командуванням Якова Огія. І. М. Скоряк брав участь у боях з денікінцями в 1919 р. Загинув у травні 1920 р.

Іван Пнатович Бігун (1900 – 1919), уродженець с. Шамраївка. Був членом партизанського загону І. М. Скоряка. Неодноразово ходив у розвідку. Був схоплений денікінцями, після тортур, під час розстрілу, втік маючи поранення. Деякий час переховувався в односельців. Помер від ран.

Іван Іванович Литвиненко – учасник партизанського загону, розвідник,

зв'язковий, неповнолітній. Пішов у розвідку разом з І. Г. Бігуном до сусіднього села. Обоє були схоплені денікінцями. Після жорстоких допитів розстріляний у 1919 р.

П. Г. Дзюба – інформація відсутня.

У 1950-х рр. на могилі встановлено цегляний пам'ятник, замінений у 1985 р. на обеліск конусоподібної форми сірого граніту (2,1 x 0,6 м) з пам'ятним написом: «Слава героям Громадянської війни». На могилі покладена плита чорного лабрадориту (0,84 x 0,5 м) з прізвищами похованих.

Джерела і література: ДАПО. – Ф.Р-3970. – Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 13, 147; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.2144.-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Історія міст і сіл УРСР: Полтавська область. – К., 1967. – С. 587.

Н.Ф. Шаповал, Н.М. Сиволап

347. Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, біля будинку культури.

Поховано 32 воїни із частин 375-ої стрілецької дивізії, які загинули 24 – 25 вересня 1943 р. при звільненні села. Прізвищ відомо 13.

У 1957 р. згідно рішення Решетилівського райвиконкому від 12.01.1954 р. біля могили встановлено пам'ятник, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г. Савельєв.

Реконструкцію проведено у 1980-х рр.

У 1957 р. біля могили споруджено пам'ятник – скульптура воїна (вис. 2,9 м) залізобетонна, на цегляному оштукатуреному постаменті (3,1 x 1,2 м), цоколь якого обкладений бутовим каменем.

Біля підніжжя – горизонтальна цегляна, обкладена бутовим каменем стела (2,56 x 6,0 x 0,75 м), на якій закріплено 14 дошок чорного граніту з пам'ятним написом: „Вічна пам'ять героям, що полягли за свободу і незалежність нашої Батьківщини” і прізвищами 13 похованих воїнів і 164 земляків, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. та в період тимчасової німецької окупації села 1941 – 1943 рр. За даними Книги Пам'яті України відомо 122 прізвища. На могилі покладена сіра гранітна плита (1,0 x 0,8 м), на якій закріплена металева дошка (0,6 x 0,58 м) з пам'ятним написом. Перед могилою – вічний вогонь.

Джерела і література: ЦАМО РФ. – Ф. 1410. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 265; ЦАМО РФ. – Ф. 1696. – Оп. 2. – Спр. 41. – Арк. 59; ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 50, 51; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.-1173.-2.16.20/ робочий архів відділу пам'яткознавська Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 683 – 689.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

Шарлаї с., Новомихайлівська сільська рада

348. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1,5 км на північ від села і на схід від ґрунтової дороги на с. Молодиківщина, на відрогоподібному виступі плато правого берега р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з п'яти курганів висотою 0,3 – 1 м, діаметром 10 – 20 м, витягнутих ланцюжком на відстані 20 – 50 м один від одного по лінії північний захід – південний схід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 25; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 3.

І.С. Мельникова

349. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на південний схід від села, біля краю плато правого берега р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 1,2 м; діаметр до 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилловском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ.

– Спр. № 03-272. – С. 25; Мельникова И. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 3.

І.С. Мельникова

Шевченкове с., Шевченківська сільська рада

350. Курган (археол.).

Знаходиться за 0,5 км на південний захід від села і за 0,25 км на захід від автошляху смт. Решетилівка – с. Омельник, на відрозі першої надзаплавної тераси лівого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота близько 2 м, діаметр до 25 м.

Розкопки не проводилися. Насип розорюється.

Джерела та література: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 19; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 60.

І.С. Мельникова

351. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташована в центрі села, в парку. Поховано 12 воїнів із частин 169-ої стрілецької дивізії, які загинули 17 вересня 1941 р. в боях із фашистськими загарбниками при обороні сс. Шевченкове, Капустяни; воїни 5-ої гвардійської стрілецької дивізії, які загинули 24 вересня 1943 р. при звільненні села. Прізвищ відомо 5.

У 1957 р. згідно з рішенням Решетилівського райвиконкому від 12.01.1954 р. біля могили встановлено пам'ятний знак полеглим землякам, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г. Савельєв.

Згідно постанови Полтавського обкому Компартії України та облвиконкому № 125 від 14.09.1979 р., Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому № 3 від 29.03.1979 р. було проведено реконструкцію об'єкту.

Скульптура воїна і скорботної матері (вис. 3,0 м) виготовлена із залізобетону, встановлена на залізобетонному постаменті (0,2 x 1,8 м). З двох сторін пам'ятного знаку встановлені 2 цегляні стели (0,7 x 5,6 м), на яких закріплено по 8 залізобетонних плит (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 245 воїнів, жителів сільської Ради, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 і в період тимчасової німецької окупації 1941 – 1943 рр. За даними Книги Пам'яті України відомо 340 прізвищ. На могилі покладена металева плита (1,0 x 0,7 м) з прізвищами 5 полеглих воїнів, до якої прикріплена металева дошка (0,24 x 0,34 м) з пам'ятним написом: „Слава Вам, павшие. Слава бесстрашные. Доблестно жившие, смерть сокрушившие. Память о Вас никогда не умрет”.

Реконструйований об'єкт відкрито в 1982 р. на честь 38-ї річниці звіль-

нення Полтавщини від фашистських загарбників.

Джерела і література: ЦАМО РФ. – Ф. 1410. – Оп. 1. – Спр. 11. – Арк. 265; ЦАМО РФ. – Ф. 1696. – Оп. 2. – Спр. 41. – Арк. 59; ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 113; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1172-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 666 – 679, 681 – 683.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

352. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. і політичних репресій (іст.)

Розташований у центрі села, біля будинку культури.

Встановлений у 1993 р. в пам'ять про жителів сільської ради, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. У 1930-ті роки до Шевченківської сільської Ради відносилось 20 хуторів, з місць знаходження яких була перенесена земля до пам'ятного знаку. Місця поховань і кількість загиблих невідомі. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору в с. Фрунзівка встановлено імена 14 осіб, в с. Шамраївка – 10 осіб.

Пам'ятний знак – глиба з сірого необробленого граніту (вис. 1,3 x 1,6 м) у верхній частині якої – дошка з чорного граніту (0,3 x 0,15 м) з хрестом, з правої сторони – дошка з сірого граніту (0,2 x

0,4 м) з пам'ятним текстом: „Жертвам голодомору і репресій”.

Постамент – бетонний (0,3 x 2,5 x 2,5 м).

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 695 – 696; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 94 – 95.

В.А. Андрієць

353. Могила Катерини Сергіївни Коваленко (іст.)

Розташована в північно-східній частині кладовища.

Похована Катерина Сергіївна Коваленко (5.02.1921, с. Шевченкове – 9.12.2006, там само), Герой Соціалістичної Праці.

Трудову діяльність розпочала у 1935 р. в колгоспі „Крок до комунізму” (згодом ім. Леніна). До 1941 р. – на різних роботах, з 1943 р. – бригадир рільничої бригади. З 1945 р. – доярка на молочно-товарній фермі. У 1955 р. надоїла від кожної корови по 4222 кг молока, в

1956 р. – 5594, 1957 р. – 6647, 1958 р. – 6750.

Учасниця Всесоюзної виставки досягнень народного господарства в Москві – нагороджена медалями виставкому. 1956 р. рішенням Виконавчого комітету Полтавської обласної Ради депутатів трудящих присвоєно звання „Краща доярка області”, а 26.02.1958 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і золотої медалі „Серп і Молот”. Нагороджена орденами Трудового Червоного Прапора, „Знак Пошани”, медаллю „За доблесну працю”.

Брала участь у громадському житті – обиралася делегатом XXI з'їзду КПРС (1959), депутатом Верховної Ради Української РСР (1959 – 1963).

На базі ферми колгоспу ім. Леніна 1959 р. організовано школу передового досвіду, в 1957 р. вийшла брошура „За 6 тис. кг. молока від кожної корови (досвід К.С.Коваленко)”. Наставник Героїв Соціалістичної Праці Н. І. Бабенко та І.П. Костенка. Похована в рідному селі.

У 2007 р. на могилі встановлено пам'ятник – сірий гранітний обеліск (1,4 х 0,59 м) з портретом і пам'ятним написом: „Герой Соціалістичної Праці Коваленко Катерина Сергіївна 5.02.1921 – 9.12.2006. Вічна пам'ять”. На могилі – квітничка сірого граніту (1,2 х 0,6 м)

Джерела і література: Довідка Решетилівського краєзнавчого музею // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 94.

Н.М. Сиволап

354. Могила жертви фашизму Олени Юхимівни Кушнарьової (іст.)

Розташована у південній частині кладовища.

Похована Олена Юхимівна Кушнарьова. У вересні 1943 р. при відступі

німців не дала палити своєї хати, кинулась на німців із рогачем. Інша інформація відсутня.

На могилі встановлений металевий хрест (вис. 2,0 м).

Джерела: ДАПО. – Ф. 1876. – Оп. 8. – Спр. 101.

В.А. Андрієць

Шилівка с., Шилівська сільська рада

355. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 км на південь від села, на підвищенні в заболоченій заплаві р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів висотою 0,5 м, діаметром до 15 м, розташованих впритул один до одного по лінії північний захід – південний схід.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 31; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

356. Курган (археол.).

Знаходиться за 2 км на північ – північний схід від села, на узбіччі ґрунтової дороги на с. Мушти, на першій надзаплавній терасі правого берега р. Бакай, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Висота 0,5 м; діаметр 10 м.

Розкопки не проводилися. Насип задернований.

Джерела та література: Мельникова И. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 30; Мельникова И.С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 101.

І.С. Мельникова

357. Пам'ятник землякам – учасникам російсько-японської та Першої світової воєн (іст.)

Розташований у центрі села. Споруджений 29 серпня 1919 р. за рішенням сходки села на кошти, зібрані селянами і прихожанами Вознесенської церкви, один із перших пам'ятників на Полтавщині, на честь жителів села і хуторів, які загинули в період росій-

сько-японської (1904 – 1905) і першої світової (1914 – 1917) воєн.

Організаторами збору коштів і попечителями спорудження пам'ятника були С. С. Пнатенко та І. Е. Арендаренко – прихожани церкви.

Пам'ятник являє собою ступінчатий обеліск з чорного і сірого граніту (вис. 1,45 м), увінчаний чорним гранітним хрестом (1,15 x 0,75 м), на ціляному оштукатуреному постаменті (вис. 0,3 м). На лицьовій поверхні верхнього блоку викарбувані Георгіївський хрест та ікона „Божа мати”. На протилежній поверхні – присвята воїнам, які полягли за рідну землю, та прізвища 62 загиблих односельців. На чотирьох площинах другого блоку – пам'ятні написи і прізвища попечителів будівництва споруди: „Дорогим, рідним воякам, павшим за рідну землю”.

„Тем, хто пал жертвой в войны 1904 – 1905, 1914 – 1917 г.г. на кровавой ниве. От прихожан с. Шиловки 1919 г. 1 мая. Заботами и попечением уполномоченных С. С. Пнатенко и И. Е. Арендаренко”.

„Більше любові ніхто в світі ни має, як хто душу за других свою покладає”.

„Хто рідний край усе рідне своє забуває того Бог карає. Так старий кобзарь Шевченко у віршах співає, співає в віршах, завіщає край свій шанувати і не лихом, а добром предків споминає”.

„Заповіт.

Як умрем і про нас пам'ять ляже в домовину. Ви потомки не забудьте Матір Україну. Не забувайте, поминайте і дітей її, що померли на чужині в кровавій війні. Щирим серцем поминайте, у душі полюбите їх, несчастних і за Господа молите. Вони слава України, вони предки Ваші. Вони рідні, дорогі, не чужі а наші. 1 мая, 29 августа. Вічно хай свято буває. І ніхто цих днів не забуває. В ці дні к Хресту пам'ятнику сюда вси прийдьте і про гірку вояк долю речі розкажіте”.

„Жертвою пали вояки: Иван Онисимович Давиденко, Пахомій Чубенко,

Андріан Фещенко, Семен Степ. Пнатенко, Поликарп Фил. Пикуля, Гавріил Ефрим. Терещенко, Яков Ави. Деньга, Иван Фед. Бьленькій, Клим. Петр. Фещенко, Яков Фед. Приходько, Иван Пет. Хоменко, Дмитрій Ал. Деньга, Александр Ал. Деньга, Братья Григорій и Иван Сем. Терещенки. Поликарп Алек. Юрковъ шт. кап. с. Борок, Герасим Еф. Слюсар. Ігнатій Еф. Слюсар, Петр Гр. Терещенко, Федор Гр. Терещенко, Иван Ів. 2й Николенко, Подпор. Андрей Гавр. Пикуля, Григорій Кл. Загорулько, Максим Ант. Овсьенко, Павел Мат. Рукавица, Авксентій Ем. Фещенко, Софроній Сем. Фещенко, Василій Ос. Валенко, Иван Мак. Чубенко, Савва Кос. Гетьманенко. Григорій Вас. Терещенко, Влас Ерем. Ленчик, Иван Анд. Чубенко, Авксентій Ос. Ярошенко, м. ос. Александр В. Полонскій, Д. Хр. Стефан Вл. Гончарь, х. Нагаї Стефан Ефим. Нагаї, х. Слюсары Кирилл Сем. Слюсар, х. Бакаи Лука Дан. Вовк, с. Кален. Антон Фед. Ніколаенко, м. Голтвы Григорій Яковл. Бабенко, Трофим Евд. Арендаренко, Яков Ів. Терещенко, Андрей Кан. Терещенко, Федор Анд. Терещенко, Захарій Ів. Деньга, Гавріил Діон. Терещенко, Гавріил Кор. Горобець, Корнилій Як. Паліенко, Григорій Ант. Терещенко, Иван Вас. Терещенко, Иван Сид. Терещенко, Яков Кон. Лукашенко, Стефан Дм. Кавалър, Пантелिमон Ів. Зькун, Іларіон Ал. Плахтій, Ігнатій Сер. Михайленко, Еремвій Мих. Валенко”.

У 1920-х рр. пам'ятник було пошкоджено – знято гранітний хрест. У 1960-х рр. натомість був встановлений дерев'яний хрест, пофарбований під граніт. 1988 р. дерев'яна частина пам'ятника замінена на гранітну.

Джерела і література: Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1149-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Памятники истории и культуры УССР: Каталог-справочник. – К., 1987. – С. 421.

Н.Ф. Шаповал

358. Братська могила радянських воїнів 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

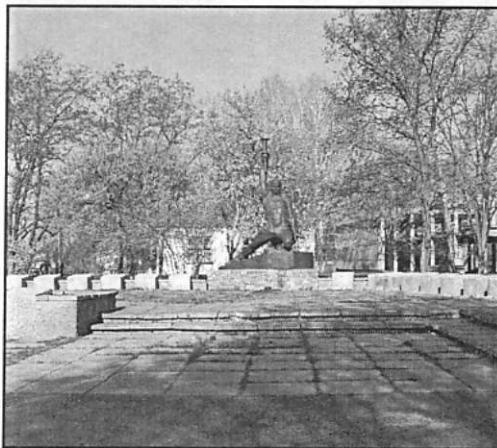
Розташована в центрі села, біля школи.

Поховано 30 воїнів із частин 81-ої стрілецької дивізії, 14-ої кавалерійської дивізії, які загинули 14 – 15 вересня 1941 р. в боях з німецько-фашистськими загарбниками при обороні сс Шилівка, Лиман Другий, переправи через р. Псел; воїни 204-го, 206-го, 208-го гвардійського стрілецького полку 69-ої гвардійської стрілецької дивізії, 13-ої гвардійської стрілецької дивізії, 1-го повітряно-десантного полку 5-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії, які загинули 26 вересня 1943 р. під час звільнення села. Прізвищ відомо 29.

У 1958 р. згідно з рішенням Шилівської сільської Ради від 15.03.1957 р. біля могили встановлено пам'ятний знак полеглим землякам, виготовлений Харківським скульптурним комбінатом. Автор – О. Г. Савельєв

1991 р. проведено реконструкцію: встановлено залізобетонну скульптуру воїна, який тримає факел з вічним вогнем (вис. 4,5 м) на постаменті з бутового каменю (0,76 x 4,0 м). З обох сторін пам'ятника – 19 пластикових дошок (1,0 x 0,8 м) з прізвищами загиблих.

Джерела: ЦАМО РФ. – Ф. 1075. – Оп. 1. – Спр. 7. – Арк. 125; ЦАМО РФ. – Ф. 1230. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 25; ЦАМО РФ. – Ф. 1203.

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область

– Оп. 1. – Спр. 16. – Арк. 131 (з № 133. – арк. 67); ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 25; ЦАМО РФ. – Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 36. – Арк. 129; ЦАМО РФ. – Ф. 3539. – Оп. 1. – Спр. 5. – Арк. 15; ЦАМО РФ. – Ф. 76 кп. – Оп. 213848. – Спр. 1. – Арк. 29; ДАПО Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 1; Паспорт пам'ятки історії та культури СРСР. Обліковий № 2.4.1159-2.16.20 // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

А.І. Підсадна, Н.М. Сиволап

359. Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 (іст.)

Розташований у південній частині нового кладовища.

Встановлений 1993 р. в пам'ять про жителів села, які стали жертвами Голодомору 1932 – 1933 рр. Жорстоке викачування хліба з господарств призвело до жахливих наслідків: в селі померло від голоду 717 осіб із 180 сімей. Вимирали цілі родини. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. відомо імена 697 осіб.

Біля підніжжя металевого хреста (вис. 3,0 м) – бетонний постамент, обкладений плиткою (2,85 x 1,2 м) з пам'ятним написом: „Жертвам голодомору 1932 - 1933”.

Література: Національна книга пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні: Полтавська область. – Полтава: Оріяна, 2008. – С. 696 – 707; Козюра В.М., Козюра І. В. Решетилівщина: історія і сучасність. Краєзнавчий нарис. – Полтава: ВАТ «Вид-во «Полтава», 2002. – С. 95.

Н.М. Сиволап

360. Пам'ятник Дмитру Андрійовичу Фурманову (іст.)

Розташований у центрі села, біля сільської ради.

Пам'ятник-погруддя Дмитру Андрійовичу Фурманову (26.X.7.XII)1891 – 15.III.1926, м. Москва), російському радянському письменнику. Д. А. Фурманов – учасник Першої світової та Громадянської воєн. У 1919 – 1921 рр. комісар 25-ї Чапаєвської дивізії, начальник політуправління Туркестанського фронту. З 1921 р. на літературно-видавничій роботі. Автор повісті «Червоний десант» (1922) та романів «Чапаєв» (1923), «Заколот» (1925), ряду п'єс, нарисів, літературно-критичних статей. Нагороджений орденом Червоного Прапора.

Встановлено згідно затверджених заходів Решетилівського райкому Компартії України і райвиконкому від 17

лютого 1965 р. до 50-річчя Радянської влади.

Скульптура виготовлена на замовлення місцевого колгоспу, який носив ім'я письменника.

Залізобетонне погруддя (вис. 0,98 м) встановлене на цегляному оштукатуреному постаменті (1,5 x 1,0 м).

Автор скульптури невідомий.

Пам'ятник відкрито у 1967 р.

Джерела та література: Інформація Шилівської сільської ради Решетилівського району // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Фурманов Дмитро Андрійович // УРЕ. – 2-е вид. – К.: Голов. Ред. УРЕ, 1985. – Т. 12. – С. 77.

Н.М. Сиволап

Шкурупії с., Жовтнева сільська рада

361. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 1 км на захід від села і залізничної станції Шкурупіївка залізниці Полтава – Київ і за 0,5 км на південь від ґрунтової дороги на с. Братешки, на правому березі р. Грузька Говтва, правого потоку р. Говтва.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з трьох курганів висотою 1 – 1,2 м; діаметром 20 – 25 м, розташованих на відрозі, обмеженому зі сходу долиною р. Грузька Говтва, з заходу і півдня – ставковою балкою. Насипи витягнулись ланцюжком по лінії південний захід – північний схід на відстані 50 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 24; Мельникова І. С. Альбом ілюстрацій к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и

Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 82, 83.

І.С. Мельникова

362. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центрі села.

Споруджений 1967 р. згідно рішення загальних зборів колгоспників колгоспу „Перемога” від 13.03.1966 р. на честь воїнів, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 рр. і в період тимчасової німецько-фашистської окупації 1941 – 1943 рр.

Скульптура виготовлена Харківським скульптурним комбінатом. У 1982 р. проведена реконструкція пам'ятника.

Скульптурна група (вис. 2,7 м) із залізобетону встановлена на цегляному оштукатуреному постаменті (вис. 0,9 м). Біля скульптури встановлена бетонна стела (8,0 x 1,8 м), на якій закріплено 8 пластикових дошок (1,0 x 0,69 м) з прізвищами 96 загиблих земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 129 прізвищ.

Джерела і література: ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101. – Арк. 36; Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 496 – 502.

Н.М. Сиволап

Шкурупіївка с., Решетилівська селищна рада

363. Поселення, епоха бронзи, ранній залізний вік (археол.).

Знаходиться за 0,25 км на північний схід від села, на правому березі р. Вільхова Говтва, лівого потоку р. Говтва.

Відкрите та обстежувалося М. Казанським у 1978 р.

Поселення займає виступ першої надзаплавної тераси річки висотою до 3 м над заплавою, який похило знижується з північного заходу на південний схід. З півночі та північного заходу виступ обмежений невеликою улоговиною, зі сходу до нього впритул підходить сучасне русло річки, від якого поселення відокремлене крутим схилом. З півдня та південного сходу до виступу прилягає заболочена стариця. Підйомний матеріал, зібраний на площі 100 x 30 м, представлений уламками кружальної шерехатої та лискованої кераміки черняхівського типу, фрагментами ліпних товстостінних посудів та групою фрагментів кераміки, прикрашеної наліпними валиками з домішками крупної дресви у тісті, яка відноситься до епохи бронзи.

Пам'ятка датується II тис. до н. е. та III – IV ст. н. е.

Розкопки не проводилися. Територія поселення розорується.

Матеріали зберігаються у фондах Санкт-Петербурзького відділення ІА РАН.

Джерела: Казанский М. Н. Отчёт о работах разведочного отряда № 2 Днепровской Левобережной экспедиции ЛОИА АН СССР в 1978 г. // НА ИА АН Украины, 1978/50. – Ф. е. 8631. – С. 5. – Рис. 7, 8.

І.С. Мельникова, Г.М. Некрасова

364. Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)

Розташований у центрі села, у сквері.

Встановлений у 1975 р. на честь воїнів, жителів села, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни в 1941 – 1945 рр. У 1995 р. з ініціативи правління місцевого агротовариства «Говтва» було проведено реконструкцію. Споруджено пам'ятний знак у вигляді скульптури воїна (вис. 3,0 м) із залізобетону, встановленої на залізобетонному постаменті (1,6 x 1,4 м). У верхній частині постаменту вмонтовано зображення ордена Вітчизняної війни. Перед пам'ятним знаком споруджено 3 залізобетонні тумби (1,2 x 0,7 м). На середній – закріплено плиту рожевого граніту (0,6 x 0,6 м) з пам'ятним написом: „Воїни-односельчани, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни в 1941 – 1945 роках. Вічна їм пам'ять”. На бокових – пластикові дошки (0,96 x 0,66 м) із прізвищами загиблих воїнів-земляків. За даними Книги Пам'яті України відомо 29 прізвищ.

Література: Книга Пам'яті України. Полтавська область. – Полтава: Полтавський літератор, 1997. – Т.10: Полтавський район. Решетилівський район. Семенівський район. – С. 458 – 460.

Н.М. Сиволап

365. Братська могила жертви фашизму Григорія Леонтійовича Голубенка і невідомого солдата (іст.)

Розташована в південній частині кладовища.

Похований Григорій Леонтійович Голубенко (1926, с. Шкурупіївка – 1941,

там само), житель с. Шкурупіївка і невідомий радянський воїн, які загинули під час бомбардування села у вересні 1941 р.

На могилі встановлено металевий хрест (вис. 1,5 м) із прізвищем загиблого, покладена плита із сірої мармурової крихти (1,18 x 0,48 м), посередині якої вмурована металева дошка (0,6 x 0,3 м) з пам'ятним написом: „Все случилось внезапно в этот солнечный день – надвигалась из-за речки смертоносная тень.

*Взрывы бомбы коварной
в этот день роковой
юность Григи й солдата
унесли за собой...
В этот солнечный день
ты погиб не один –
Только жить бы тебе!
Как и нам до седины.
Родные”.*

Первісно поховання знаходилося на садибі родини Голубенко, але в 1960-х рр. останки були перенесені на кладовище і перепоховані.

Джерела: Свідчення жителів села Ади Дмитрівни Пилипенко, Любові Павлівни Піхуль // Робочий архів відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею.

Н. М. Сиволап

Шрамки с., М'якеньківська сільська рада

366. Курганний могильник (арх., пізнь середньовіччя).

Знаходиться за 0,7 км на південь від села і автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, біля краю плато правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 і С. Сапегіним у 2003 рр.

Складається з майдану і трьох курганів. Майдан висотою близько 2 м, діаметром до 40 м, з ямою глибиною близько 1 м, має вхід, шириною 5 м, з південно-східного боку. Два бурти, довжиною до 30 м, розміщені в східному та північно-східному напрямку. Неподалік майдану розташовані три насипи курганів висотою 1 – 1,5 м, діаметром близько 40 м. Два з них – впритул на захід від майдану, третій – за 80 м на північний схід від нього.

Розкопки не проводилися. Всі насипи інтенсивно розорюються.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилевском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 70; Сапегін С. В. Пам'ятки селітрового виробництва Полтавщини та їх висвітлення у Зводі пам'яток історії і культури // Охорона та дослідження пам'яток археології: Мат-ли 7-го наук.-практ. семінару. – Полтава: Видавництво «Техсервіс», 2006. – С. 51 – 54.

І.С. Мельникова, С.В. Сапегін

367. Курганний могильник (археол.).

Знаходиться за 0,8 км на схід від села, біля північного узбіччя автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на

плато корінного правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 р.

Складається з двох курганів високою близько 1 м, діаметром до 20 м, розташованих вздовж автошляху на відстані 50 м один від одного.

Розкопки не проводилися. Насипи розорюються.

Джерела: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 22; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 70.

І.С. Мельникова

368. Майдани (пізнє середньовіччя).

Майданний комплекс розташований на східній околиці села, впритул до будинків та господарчого двору, і на північному узбіччі автошляху смт. Решетилівка – с. Каленики, на високому обривистому узвишші плато корінного правого берега р. Говтва, лівої притоки р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1987 і С. Сапегіним у 2003 рр.

Являє собою складну систему задернованих насипів буртів висотою 1,5 – 3 м та ям глибиною до 2 м загальною площею 150 x 150 м. Частина комплексу руйнується внаслідок дії природних чинників, а також систематичних заборів ґрунту. Експедицією під керівництвом С. Сапегіна на комплексі було закладено 4 зачистки буртів та 2 шурфи між ними. Встановлено, що між буртами культурний шар був відсутній. Матеріальних решток не виявлено.

Джерела та література: Мельникова І. С. Отчет об археологических разведках 1987

г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-272. – С. 21, 22; Мельникова І. С. Альбом иллюстраций к отчету об археологических разведках 1987 г. в Решетилковском и Козельщинском районах Полтавской области разведотрядом Полтавского краеведческого музея (По подготовке материалов к Своду памятников) // НА ПКМ. – Спр. № 03-274. – Рис. 70 – 73; Сапегін С. В. Пам'ятки селітрового виробництва Полтавщини та їх висвітлення у Зводі пам'яток історії і культури // Охорона та дослідження пам'яток археології: Матеріали 7-го наук.-практ. семінару. – Полтава: Видавництво «Техсервіс», 2006. – С. 51 – 54.

І.С. Мельникова, С.В. Сапегін

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан, які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Решетилівка смт.

- Басенко Сергій Якович, сфрейтор. Загинув 27.09.1943 р., похований смт. Решетилівка.
- Белявський Олександр Йосипович, червоноармієць 570 розвідувального полку, 1921 р.н. Помер від ран 11.08.1941 р. в ЕГ-1410. Похований в смт. Решетилівка. Рідні проживали за адресою: Білоруська РСР, Гауськінський р-н, с. Городок.
- Бичков Микола Миколайович, червоноармієць 6 повітряно-десантної бригади, 1918 р.н. Помер від ран 10.08.1941 р., в ЕГ-1410. Похований в смт. Решетилівка. Рідні – батько, Бичков Микола Микитович, проживав за адресою: Орловська область, с. Литовка.
- Богданов Олексій Михайлович – рядовий. Призваний Чайковським об'єднаним міськвоєнкоматом Пермської обл. Загинув. 13.10.1943 р.
- Бондар Василь Іванович, рядовий, стрілець п/п 32023, 1908 р.н. Нар. у Краснокутському р-ні Харківської обл. Призваний Краснокутським райвійськкоматом Харківської обл. Загинув 15.09.1943 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні – Бондар Оксана Дмитрівна, проживає за адресою: Харківська обл., Краснокутський р-н, с. Декрешівка.
- Боня Іван Федорович, червоноармієць. Нар. у м. Градизьк. Загинув 17.09.1941 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Буров Петро Федорович, рядовий, 1927 р.н. Призваний Нелідовським райвійськкоматом Калінінської обл. Загинув 20.10.1941 р. Рідні – мати Бурова А. А., проживала за адресою: Калінінська обл., Нелідовський р-н, с. Клем'ятіно.
- Ващенко Микола Семенович, рядовий, 1923 р.н. Нар. Харківська обл. Краснокутський р-н, с. Колонтаїв. Загинув 24.09.1943 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Галилулін Ахмет Хаїлулович, рядовий. Призваний Ленінським райвійськкоматом м. Казань Татарської АРСР. Загинув 23.09. 1943 р.
- Гаркуша Федір Романович, рядовий, 1920 р.н. Призваний Петровським райвійськкоматом Ставропольського краю. Помер в німецькому полозі 17.04.1942 р. Рідні проживали за адресою: Ставропольський край, Петровський р-н, с. Петровське.
- Давидов Іван Миколайович, червоноармієць 3 танкової бригади. Нар. в с. Петаркіно, Рененбурзького р-ну, Рязанської обл. Призваний Фрунзенським райвійськкоматом. Загинув 21.09.1941 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні проживали за адресою народження.
- Єгоров Анатолій Пилипович, сержант, командир взводу 10 гвардійського повітряно-десантного полку 7 гвардійської повітряно-десантної дивізії. Нар. у м. Москва. Загинув 21.09.1941 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні – мати, Єгорова Віра Сергіївна, проживала у м. Москва.
- Ісаєв Василь Тимофійович, лейтенант 5-ї повітряно-десантної дивізії, 1908 р.н. Призваний Луганським обласним військкоматом Луганської обл. Загинув 1.01.1944 р. Рідні – дружина, Ісаєва Тамара Семенівна.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

- Казаков Микола, червоноармієць 3 танкової бригади, 1919 р.н. Нар. на Донбасі, призваний Сталінським райвійськкоматом. Зник безвісти 20.09.1941 р. в р-ні смт. Решетилівка. Рідні проживали у м. Рудченково Сталінської обл.
- Караєв Петро Тимофійович, червоноармієць 3 танкової бригади, 1920 р.н. Нар. у м. Орджонікідзе. Призваний Орджонікідзенським райвійськкоматом. Загинув 19.09.1941 р. Похований в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження у м. Орджонікідзе.
- Клименко Панас Костянтинович, 1905 р.н. Нар. в с. Ісківці, Лубенського р-ну, Полтавської обл. Загинув у вересні 1941 р. Похований на території Решетилівського р-ну.
- Книш Степан Якович, рядовий, 1910 р.н. Нар. в с. Піщане, Кременчуцького р-ну Полтавської обл. Загинув у вересні 1943 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Ковалевський І. В., старший лейтенант. Похований в смт. Решетилівка.
- Ковальов Опанас Кирилович, червоноармієць 3 танкової бригади, 1921 р.н. Нар. у с. Надимка Смоленської обл. Призваний Ухтомським райвійськкоматом м. Москви. Загинув 20.08.1941 р. в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали у м. Москва.
- Ковальов Тимофій, червоноармієць, 3-я танкова бригада. Загинув 20.09.1941 р. в районі смт. Решетилівка.
- Ковтун Я., рядовий. Похований в смт. Решетилівка.
- Котегов Гнат Карпович, рядовий. Призваний Тумазінським міськвійськкоматом Башкирської АРСР. Загинув 8.09.1943 р.
- Кочетков Борис Миколайович, сержант 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії. Призваний Ленінським райвійськкоматом м. Куйбишева. Загинув 23.09.1943 р.
- Кузнєцов Петро Андрійович, рядовий 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1920 р.н. Призваний Калінінським райвійськкоматом м. Калініна. Загинув 10.09.1941 р. Рідні – мати Кузнєцова А. А., проживала за адресою м. Ленінград, вул. Мінеральна, буд. 8, кв. 10.
- Кузьмін Анатолій Федорович. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Курбанов Шуркуш, рядовий, 1923 р.н. Призваний Бухарським міськвоєнкоматом Узбецької РСР. Загинув 2.10.1943 р. Рідні – Курбанова С. проживала за адресою: м. Бухара, вул. Зеравшан, 3.
- Лисенко Григорій. Страчений окупантами в січні 1942 р. в смт. Решетилівка.
- Малинський Андрій Петрович. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Мельник Іван Якович, червоноармієць 587 стрілецького полку 212 стрілецької дивізії, 1900 р.н. Загинув у вересні 1941 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні проживали за адресою с. Царичанка Дніпропетровської обл.
- Меркулов Михайло Миколайович, червоноармієць, 3-я танкова бригада, 1921 р.н. Нар. в Щедринському р-ні Орловської обл. Призваний Щедринським райвійськкоматом. Загинув 19.09.1941 р. Похований в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження.
- Мучкаєв (Мучков) Микита Федорович, червоноармієць, санітар в/ч 4198, 1894 (можливо 1923) р.н. Нар. у с. Киренки Микола-Петровського р-ну Пензенської обл. Призваний Миколаївським райвійськкоматом Пензенської обл. Загинув 29.09.1943 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні – дружина, Мучкаєва Анастасія Юхимівна; мати, Мучкаєва Марія Лаврентіївна, проживали за адресою: с. Ребрівка Киренська сільська рада, Нікопольського р-ну, Пензенської обл.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

- Немков Володимир Іванович, рядовий 5 гвардійської повітряно-десантної дивізії. Призваний Арзамаським міськрайвійськкоматом Горьківської обл. Загинув 24.11.1943 р. Рідні – батько, Немков Іван Петрович, проживав за адресою: с. Абрамове Арзамаського р-ну Горьківської обл.
- Новичков А. С., лейтенант 5 гвардійської повітряно-десантної дивізії. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Опарін Артем Дмитрійович, старшина 3 танкової бригади, 1916 р.н. Нар. у с. Копаніно, Кіровоградської обл. Призваний Первоуральським райвійськкоматом. Загинув 20.09.1941 р. в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження.
- Переводчиков Іван Семенович, червоноармієць 3 танкової бригади. 1920 р.н. Нар. на ст. Балезіно Удмуртської АРСР. Загинув 20.09.1941 р. в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження.
- Плужник Панас Григорович. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Полянський Іван Андрійович. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Поперечний Володимир Христофорович, молодший сержант 3 танкової бригади, 1921 р.н. Нар. в с. Кам'яна Криниця Грушевського р-ну Одеської обл. Призваний Грушевським райвійськкоматом. Загинув 20.09.1941 р. в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження.
- Потапов Іван Іванович, молодший лейтенант, 1915 р.н. Розстріляний окупантами у березні 1942 р. в смт. Решетилівка. Рідні – дружина Потапова Є. Ф., проживала за адресою: с. Абалдуська, Чембарського р-ну, Пензенської обл.
- Розсоха Максим Іванович, партизан Великобагачанського р-ну, 1909 р.н. Загинув 1.09.1943 р.
- Румянцев Михайло Іванович, червоноармієць 587 стрілецького полку 212 стрілецької дивізії. 1922 р.н. Призваний Казатинським райвійськкоматом Київської обл. Загинув у вересні 1941 р. Похований в смт. Решетилівка. Рідні проживали за місцем призову.
- Сачко Василь Микитович, рядовий, 1901 р.н. Нар. у Запорізькій обл. Загинув 30.09.1943 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Ситариков Борис Єлисейович, лейтенант, 1906 р.н. Помер від ран 12.08.1941 р. в ЕГ-1410. Похований в смт. Решетилівка. Рідні проживали в сел. Нова Баварія, м. Харків.
- Стеценко Федір Михайлович, червоноармієць, 1922 (1923 - ?) р.н. Нар. у м. Харків. Призваний Заводським райвійськкоматом, м. Саратов Саратовської обл (можливо Чугувським райвійськкоматом Харківської обл.). Загинув 21.09.1941 р. Рідні – батько Стеценко М. Д., проживав у м. Саратов по вул. Чернишевського, буд. 42 н/база.
- Сулярґін Єгор, сержант, 5-а гвардійська повітряно-десантна дивізія. Призваний Тольятинським міськвійськкоматом Куйбишевської обл. Загинув 23.09.1943 р. Рідні – батько Сулярґін Михайло Гаврилович, проживав за адресою: с. Сускан, Ставропольського р-ну, Куйбишевської обл.
- Сурканов Степан Онуфрійович, рядовий, 5-а гвардійська повітряно-десантна дивізія. Призваний Кошельським райвійськкоматом Гомельської обл. Загинув 12.10. 1943 р.
- Токарев Микола Ілліч, сержант, 212-а стрілецька дивізія. Призваний Аннинським райвійськкоматом Воронежської обл. Помер 15.10.1941 р. від ран в 379 МСБ. Похований в смт. Решетилівка. Рідні – Токарева Анастасія Семенівна, проживала за адресою: Рубашівська сільська рада Воронежської обл.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

- Третьяков Володимир Федорович, рядовий, 5-а гвардійська повітряно-десантна дивізія, 1825 р.н. Призваний в Ісакогорським міським районі м. Архангельська. Загинув 23.09.1943 р. Рідні – мати, Третьякова Ганна Степанівна, проживала за адресою: м. Архангельск, вул. Ломоносова, буд. 2, кв. 8.
- Фесенко Іван Гнатович, підпільник, 1908 р.н. Нар. в смт. Решетилівка. Страчений окупантами у квітні 1943 р. Похований у братській могилі в смт. Решетилівка.
- Циплаков Михайло Іванович, червоноармієць, 3-я танкова бригада. Нар. у Краснодарському краї. Призваний Новопокровським райвійськкоматом. Загинув 20.09.1941 р. в районі смт. Решетилівка. Рідні проживали по місцю народження.
- Черкун Мефодій Федорович. Похований в смт. Решетилівка.
- Чернов Герасим Никифорович, лейтенант, 1920 р.н. Розстріляний окупантами в березні 1942 р. в смт. Решетилівка. Рідні – батько, Чернов Н. П., проживав у Шпаківським р-ні, Ставропольського краю.
- Шамриха Василь, старший лейтенант. Заарештований і страчений окупантами у січні 1942 р. в смт. Решетилівка.
- Шаповаленко Степан. Страчений окупантами в січні 1942 р. в смт. Решетилівка.
- Шкурупій Олексій Федорович. Похований в смт. Решетилівка.
- Юхно Павло Васильович, червоноармієць. Нар. в смт. Гадизьк Полтавської обл. Загинув 16.09.1941 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Юшков Сергій Маркович, червоноармієць, 159 стрілецький полк 212 стрілецької дивізії. Помер від ран в 379 МСБ 15.09.1941 р. Похований в смт. Решетилівка.
- Якута Леонід. Страчений окупантами у січні 1942 р. в смт. Решетилівка.
- Василенко Олексій Кирилович, підпільник, 7.03.1928 р. Уродженець смт. Решетилівка. Розстріляний 3.06.1943 р. Похований в смт Решетилівка, кладовище «На пісках».

Бакай с., Малобакайська сільська рада.

- Бірман Юрій Юхимович, старший лейтенант, 1907 р.н. Нар. у м. Київ. Загинув 11.07.1942 р. в с. Бакай.
- Доля Федора Максимівна, підпільниця, 1922 р.н. Нар. в с. Бакай. Страчена у жовтні 1942 р.

Братешки с., Лиманська Друга сільська рада.

- Бердикулов Аба, рядовий, 1913 р.н. Призваний Кіровським райвійськкоматом Ферганської обл. Загинув 31.08.1941 р.
- Гонта Прокіп Федорович, червоноармієць, 3 танкова бригада, 1921 р.н. Нар. у Приволнянському р-ні Миколаївської обл. Призваний Баштанським райвійськкоматом Миколаївської обл. Загинув 20.09.1941 р. Похований в с. Братешки. Рідні – мати, Гонта Анна Іванівна, проживала за адресою: х. Рено, Баштанського р-ну, Миколаївської обл.
- Демидов Федір Гнатович, рядовий, 1-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1924 р.н. Призваний Рамешковським райвійськкоматом Калінінської обл. Загинув 24.09.1943 р. Рідні – мати, Демидова І. М., проживала в с. Некрасово, Рамешковського р-ну Калінінської обл.
- Заїка Павло Захарович, рядовий, 1922 р.н. Призваний Тихорецьким міськвійськкоматом Краснодарського краю. Загинув 14.10.1943 р.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Зайцев Олексій Матвійович, рядовий, 1-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1916 р.н. Призваний Кораблінським райвійськкоматом Рязанської обл. Загинув 20.09.1943 р. Рідні – дружина, Зайцева Клавдія Самійлівна, проживала в с. Корабліно, Кораблінського р-ну, Рязанської обл.

Лиженков Микола Костянтинович, сержант, 1-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк, 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1920 р.н. Загинув 23.09.1943 р.

Тюнін Дмитро Михайлович, рядовий, 1-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 5-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1915 р. Призваний Муромським міськвійськкоматом Володимирської обл. Загинув 24.09.1943 р. Рідні – батько, Тюнін Михайло Дмитрович, проживав у с. Івашково, Муромського р-ну, Володимирської обл.

Глибока Балка с., Жовтнева сільська рада.

Протопопов, лейтенант. Загинув у с. Коржі. 1947 р. останки перенесено до с. Глибока Балка.

Дем'янці с. Лиманська Друга сільська рада

Журавель Олександр Іванович, рядовий, 1908 р. нар. у с. Токарі Лохвицького р-ну. Помер від ран 5.11.1943 р. Був похований в с. Дем'янці. Могила втрачена.

Демидівка с., Демидівська сільська рада.

Богуля Опанас Карпович. Призваний Фрунзенським райвійськкоматом м. Владивостока. Загинув 19.09.1943 р. Похований в с. Демидівка. Рідні – мати, Богуля Єлизавета Матвіївна, проживала у м. Владивосток.

Василенко Іван Петрович, 20-й гвардійський стрілецький полк 6-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії. Загинув 27.09.1943 р. в с. Демидівка.

Зайцев Василь Дмитрович, червоноармієць, сапер 5-ї гвардійської кавалерійської дивізії, 1920 р.н. Нар. у м. Ржев, Калінінської обл. Призваний Ржевським райвійськкоматом. Загинув 10.09.1941 р.. Первісно був похований в 1 км на захід від с. Демидівка. Доля могили невідома.

Крамер Умар Марревіч, червоноармієць, 692 стрілецький полк. Нар. в Ольгопольському р-ні, Вінницької обл. Призваний Ольгопольським райвійськкоматом. Помер від ран 10.09. 1941 р.

Кузнецов Петро Федорович, сержант, писар 5-ї гвардійської кавалерійської дивізії, 1917 р.н., с. Репіно, Порецького р-ну, Чуваської АРСР. Призваний Каширським райвійськкоматом. Загинув 10.09.1941 р. Первісно був похований в 1 км на захід від с. Демидівка. Доля могили невідома. Рідні – батько, Кузнецов Федір Іванович, проживав за місцем народження сина.

Куликов Павло Іванович, червоноармієць, сапер 5-ї гвардійської кавалерійської дивізії, 1918 р.н. Нар. у с. Карцево, Костромського р-ну, Ярославської обл. Призваний Костромським райвійськкоматом, Костромської обл. Загинув 10.09.1941 р. Первісно був похований в 1 км на захід від с. Демидівка. Доля могили невідома. Рідні – батько, Куликов Іван Васильович, проживав за місцем проживання сина до призову.

Моїсєєв Віктор Федорович, гвардії капітан, 5-й окремих повітряно-десантний полк 6-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії. Загинув 24.09.1943 р. в с. Демидівка.

Проняков Петро Григорович, червоноармієць, сапер 5-ї гвардійської кавалерійської дивізії, 1920 р. Нар. у с. Урязіно, Бельковського р-ну, Рязанської обл. Призваний Бельковським

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

- райвійськкоматом. Загинув 10.09.1941 р. Первісно був похований в 1 км на захід від с. Демидівка. Доля могили невідома. Рідні – батько, Проняков Григорій Павлович, проживав за місцем народження сина.
- Симаков Іван Миколайович, молодший лейтенант, 5-а гвардійська кавалерійська дивізія, 1916 р.н. Нар. в с. Шимоніно, Калінінського р-ну, Калінінської обл. Призваний Калінінським райвійськкоматом. Загинув 10.09.1941 р. Похований в с. Демидівка. Рідні – батько, Симаков Михайло Степанович, проживав за місцем народження сина.

Діденки х. (тепер не існує).

Гудзь Панас Кирилович, підпільник, 1900 р.н. Розстріляний окупантами.

Житниківка с. (тепер не існує).

Гончаренко Адам Романович, 1923 р.н. Нар. в с. Піщане, Решетилівського р-ну. Помер від ран у 1944 р. Був похований у с. Житниківка.

Жовтневе с. (залізнична станція Решетилівка) Жовтнева сільська рада.

- Антонов Іван Михайлович, червоноармієць, 69-а гвардійська стрілецька дивізія, 1923 р.н. Нар. у с. Копеньчено, Кіровського р-ну, Омської обл. Призваний Кіровським райвійськкоматом. Загинув 24.09.1943 р. Похований на залізничній станції Решетилівка. Рідні – мати, Антонова Євдокія Нестерівна.
- Артюшин Леонід Авдійович, рядовий, 1896 (1886 - ?) р.н. Призваний Манським райвійськкоматом Красноярського краю. Загинув 26.09.1943 р. Похований на залізничній станції Решетилівка. Рідні – дружина, Артюшина У. А., проживала за адресою Первомайський радгосп, Манського р-ну, Красноярського краю.
- Гайдарапов (Байдраков - ?) Микола Васильович, рядовий, 10-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1913 р.н. Нар. в с. Н. Селище, Уссурійської обл. Призваний Ворошиловським райвійськкоматом Уссурійської обл. Загинув у 1943 р. Рідні – дружина, Гайдарапова (Байдракова - ?) Параска Іванівна, проживала за місцем народження чоловіка.
- Банціков М. П., рядовий. Загинув 22.09.1943 р. Призваний Глядянським райвійськкоматом Курганської обл. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – дружина, Банщикова Єфросинія Олексіївна, проживала за адресою с. Моголово, Притобольного р-ну, Курганської обл.
- Бандіков Іван Павлович, сержант, 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1914 р.н., с. Мочалово, Звениголовського р-ну Челябінської обл. Призваний Звениголовським райвійськкоматом. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка.
- Бичков Олександр Олексійович, червоноармієць, 21-й гвардійський стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1915 (1916) р.н. Нар. в с. Озерки, Чедакинського р-ну Куйбишевської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка.
- Вениченко Микола Панасович, рядовий, 10-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1923 р. Нар. в Іркутській обл. Призва-

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

- ний Усть-Удинським райвійськкоматом Іркутської обл. Загинув 24.09.1943 р. Рідні – мати, Вениченко Капітолїна Михайлівна, проживала в м. Балаганськ Іркутської обл., по вул. Дружби.
- Головнїн Віктор Юхимович, молодший лейтенант, командир взводу 10-го гвардійського повітряно-десантного стрілецького полку 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1924 р. Нар. в с. Суворово, Булаєвського р-ну Північно-Кавказької області. Призваний Калітинським райвійськкоматом Челябінської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка.
- Горохов Яків Михайлович, сержант, 21-й гвардійський стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1923 р.н. Нар. в с. Уланичі Городецького р-ну, Горьківської обл. Призваний Городецьким райвійськкоматом, Горьківської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – батько, Горохов М. Я., проживав у с. Уланичі, Городецького р-ну, Горьківської обл.
- Павлов Олексій Олексійович, рядовий, 10-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1919 р.н. Нар. в х. Власівка, Донської обл. Призваний Шахтинським міськвійськкоматом Ростовської обл. Загинув 24.09.1943 р. Похований на залізничній станції Решетилівка. Рідні – батько, Павлов Олексій Алістратович, проживав у Ростовській обл.
- Гуров Олексій Дмитрович, рядовий, 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1925 р.н. Нар. у Ленінградській обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка.
- Данько Ф. П., 1925 р.н. Загинув у 1942 р.
- Єгоров Анатолій Пилипович, рядовий (сержант - ?) 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк. Нар. у м. Москві. Призваний Бауманським райвійськкоматом м. Москви. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – мати, Єгорова Віра Сергіївна.
- Єгоров Микола Петрович, молодший сержант, 204-й гвардійський стрілецький полк 69 гвардійської стрілецької дивізії, 1917 р.н. Нар. м. Кострома, Ярославської обл. Призваний Молотовським райвійськкоматом Куйбишевської обл. Загинув 24.09.1943 р. Похований в 5 км на південь від залізничної станції Решетилівка, могила № 1. Рідні – мати, Єгорова Катерина Сергіївна, проживала за місцем народження сина.
- Змєєв Леонід Іванович, старшина, 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1918 р.н. Нар. у м. Хабаровськ. Призваний Омутнинським райвійськкоматом, Кіровської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – мати, Змєєва Феодосія Март'янівна, проживала за адресою: м. Омутнинськ, Кіровської обл, вул. Куйбишева, 6.
- Клушин Веніамін Іванович, полковник, військовий лікар 1 рангу, 1907 р.н. Загинув у вересні 1941 р. Похований на залізничній станції Решетилівка.
- Ковалевський І. В., старший лейтенант. Похований на залізничній станції Решетилівка.
- Ковтун Я., рядовий. Похований на залізничній станції Решетилівка.
- Козирь В. С., 1926 р.н. Загинув у 1942 р.
- Козирь Г. Т., 1925 р.н. Загинув у 1942 р.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

Левічев Петро Михайлович, сержант, 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1924 р.н. Нар. у с. Соловійовка, Михайлівського р-ну, Московської обл. Призваний Михайлівським райвійськкоматом. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – мати, Левічева Василиса Іванівна.

Ленцов Іван Тимофійович, рядовий. Загинув у вересні 1941 р. Похований на залізничній станції Решетилівка.

Макаров Олександр Іванович, сержант, 204-й гвардійський стрілецький полк 69 гвардійської стрілецької дивізії, 1914 р. н. Уродженець Ульяновської обл. Призваний Омським райвійськкоматом. Загинув 24.09.1943 р. Похований у 5 км на південь від залізничної станції Решетилівка, могила № 1. Рідні – дружина, Антоніна Яківна, продишала за місцем народження чоловіка.

Сергієнко (Серженко) Іван Кирилович, молодший лейтенант, командир зв'язку 29-го гвардійського повітряно-десантного стрілецького полку 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1915 (1923) р.н. Призваний Троїцьким райвійськкоматом Ворошиловградської обл. Загинув 24.09.1943 р. Похований на залізничній станції Решетилівка. Рідні – дружина, Руденко Ганна Сидорівна, проживала в Троїцькому р-ні, Ворошиловградської обл.

Сізганов Аркадій Пантелеймонович, сержант, 21-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1925 р.н. Уродженець Беловського р-ну Кемеровської обл. Призваний Беловським райвійськкоматом. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – батько, Сізганов Пантелей Іванович, проживав у м. Белов, Кемеровської обл.

Степаненко І. І., 1926 р.н. Загинув у 1942 р.

Таранник Василь Миколайович, рядовий. Призваний Дніпропетровським райвійськкоматом, Дніпропетровської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – дружина, Таранник Ольга Микитівна, проживала в с. Ворошилівка, Дніпропетровської обл.

Шленсков (Щленський) Петро Васильович, молодший лейтенант, командир взводу 10-го гвардійського повітряно-десантного стрілецького полку 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії. Призваний Дмитрівським райвійськкоматом Московської обл. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка.

Якимов Василь Олексійович, 10-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1923 р.н. Уродженець м. Казань. Призваний Молотовським райвійськкоматом м. Казань. Загинув 22.09.1943 р. Похований на захід від залізничної станції Решетилівка. Рідні – батько, Якимов Олексій Васильович, проживав у м. Казань.

Кузнєцов Микола Іванович, рядовий, 3 танкова бригада. Уродженець м. Краматорськ. Зник безвісті 14.09.1941 р. в районі залізничної станції Решетилівка.

Каленики с., Шилівська сільська рада.

Миколаєнко Остап Іванович, підпільник, 1895 р.н. Нар. у с. Каленики, Решетилівського р-ну. Страчений окупантами у 1943 р. Похований в с. Каленики.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Рогозін Микита Ілліч, підпільник, 1895 р.н., Нар. у с. Каленики, Решетилівського р-ну. Загинув 22.09.1943 р. Похований в с. Каленики.

Кукобівка с., Кукобівська сільська рада.

Бекшанов Кургіс, сержант, 244-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Вініченко Іван Петрович, рядовий, 1911 р.н. Призваний Новоазовським райвійськкоматом Донецької обл. 26.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка. Рідні – Вініченко Мотрона Василівна, проживала в Новоазовському районі Донецької обл.

Закарлюка Федір Іванович, рядовий, 1911 р.н. Нар. в с. Полузир'є, Новосанжарського р-ну. Загинув у вересні 1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Зілев Оринксан, червоноармієць, 204-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

М'якушин Леонід Васильович, сержант, 204-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Манук'ян Едуард Тігреневич, рядовий, 69-а гвардійська стрілецька дивізія, 1920 р.н. Нар. в м. Тбілісі. Призваний Молотковським райвійськкоматом. Загинув 14.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Марков Василь Митрофанович, рядовий, Призваний Тугулімським райвійськкоматом Свердловської обл. Загинув 11.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка. Рідні – мати, Маркова Клавдія Гаврилівна, проживала на території Ярвської сільської ради Тугулімського району, Свердловської обл.

Меляєв Олександр Іванович, молодший сержант, 204-й гвардійський стрілецький полк 69 гвардійської стрілецької дивізії, 1914 р.н. Нар. в Ульяновській обл. Призваний Ульяновським райвійськкоматом. Загинув 24.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Носиров Мішан, молодший сержант, 204 гвардійський стрілецький полк 69 гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Сонін Дмитро Степанович, червоноармієць, 204-й гвардійський стрілецький полк 69 гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Хаїтов Абураш, червоноармієць, 204-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Черненко Михайло Іванович, червоноармієць, 204-й гвардійський стрілецький полк, 69-ї гвардійської стрілецької дивізії. Загинув 23.09.1943 р. Похований в с. Кукобівка.

Тоболь Олександр Сергійович, молодший лейтенант, командир взводу 212-ї стрілецької дивізії. За архівними даними ЦАМО Російської Федерації значиться як зниклий безвісті у липні 1941 р. в районі залізничної станції Решетилівка. Похований в с. Кукобівка. Рідні – Тоболь Поліна Никифорівна, проживала в с. Петрівка, Красноградського р-ну, Харківської обл.

Левенцівка с., Плосківська сільська рада.

Просяник Микола Павлович, рядовий, 313 стрілецький полк, 1924 р.н. Уродженець с. Левенцівка. Помер від ран 1.12.1943 р. Похований в с. Левенцівка на сільському кладовищі.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

Рябушка Степан Захарович, старший сержант, 1917 р.н., Нар. в с. Бабівка, Дмитрівської сільської ради Сумської обл. Загинув 19.09.1943 р. Похований в с. Левенцівка.

Лобачі с., Лобачівська сільська рада.

Романов Леонід Дмитрович, політрук, 1917 р.н. Загинув 21.09. 1941 р.

Малий Бакай с., Малобакайська сільська рада.

Биков Михайло Тимофійович, рядовий, 1919 р.н. Нар. у Решетилівському р-ні. Загинув у листопаді 1943 р. Похований в с. Малий Бакай.

Олійник Петро Іванович, політрук роти, 14-а кавалерійська дивізія, 1914 р.н. Загинув 18.09.1941 р.

Михнівка с., М'якеньківська сільська рада.

Зікін Олександр Сергійович, рядовий, 289-й гвардійський стрілецький полк 97-ї гвардійської стрілецької дивізії, 1904 р.н. Загинув 26.09.1943 р. Похований в с. Михнівка.

Мушти с., Малобакайська сільська рада.

Тарасенко Іван Карпович, рядовий, 1902 р.н. Уродженець Сумської обл. Загинув 1.11.1943 р.

М'якеньківка с., М'якеньківська сільська рада.

Шаповал Михайло Власович, сержант, 1903 р.н. Нар. в с. Демидівка, Кременчуцького р-ну. Загинув 23.09.1943 р. похований в с. Конони (тепер не існує). Доля могили невідома.

Кавалір Федір Олексійович, підпільник, 1922 р.н. Ростріляний окупантами.

Лисенко Гнат Наумович, підпільник, 1900 р.н., уродженець с. М'якеньківка. Розстріляний окупантами в 1943 р.

Окіпна Ганна, підпільниця, 1892 р.н. Розстріляна окупантами.

Окіпна Олександра Прокопівна, підпільниця, 1923 р.н. Уродженка с. М'якеньківка. Розстріляна окупантами у 1943 р. за ухилення від вивезення на примусові роботи до Німеччини.

Педашенко Антон Григорович, підпільник, 1895 р.н. Уродженець с. М'якеньківка. Розстріляний окупантами у 1943 р.

Сень Йосип Григорович, підпільник, 1886 р.н. Уродженець с. М'якеньківка. Розстріляний окупантами у 1943 р.

Нагірне с., Потічанська сільська рада.

Рижков Петро Євтихійович, лейтенант, 206-й артилерійський полк, 1915 р.н. Загинув 27.09.1941 р. Похований в с. Нагірне.

Нова Диканька с., Демидівська сільська рада.

Бабанов Михайло Георгійович, старший сержант, 3-я танкова бригада, 1919 р.н. Нар. у м. Шуя, Івановської обл. Призваний Шуйським райвійськкоматом. Загинув 5.10.1941 р. Рідні проживали за місцем народження загиблого. Доля могили невідома.

Брагунцов Федір Григорович, лейтенант, 3-я танкова бригада, 1920 р.н. Нар. у м. Каратайськ, Алма-Атинської обл. Кадровий військовий. Зник безвісті 4.10.1941 р. в районі села Нова Диканька. Рідні проживали за місцем народження.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Орлюк Іван Павлович, червоноармієць, 3-я танкова бригада, 1912 р.н. Нар. в с. Маківці, Козятинського р-ну, Вінницької обл. Призваний Салаутським райвійськкоматом, Вінницької обл. Зник безвісті 4.10.1941 р. в районі с. Нова Диканька. Рідні проживали по місцю народження.

Попов Іван Романович, червоноармієць, 3-я танкова бригада, 1925 р.н. Нар. у м. Златоуст, Челябінськ. Зник безвісті 4.10.1941 р. в районі с. Нова Диканька. Рідні проживали за місцем народження.

Нова Михайлівка с., Новомихайлівська сільська рада.

Байдраков Микола Юхимович, гвардії рядовий, телефоніст, Помер від ран 21.09.1943 р.

Іовчик Федір Григорович, рядовий, водій, 1913 р.н. Нар. у м. Магнітогорськ, Челябінської обл. Призваний Калинковичським райвійськкоматом Гомельської обл. Помер від ран 21.09.1943 р. Похований в селі Нова Михайлівка. Родичі – Іовчик Анастасія Дмитрівна, проживала в с. Прудок, Калинковичського р-ну, Гомельської обл.

Коломієць Василь Іванович, гвардії рядовий, телефоніст, 1914 р.н. Уродженець Челябінської обл. Призивався Кіровським райвійськкоматом, Челябінської обл. Помер від ран 21.09.1943 р. Похований в с. Піщане.

Білокінь Семен Йосипович, підпільник, 1904 р.н. Уродженець с. Нова Михайлівка. Страчений окупантами у 1941 р.

Ковтун Яків Наумович, підпільник, 1911 р.н. Уродженець с. Нова Михайлівка. Страчений окупантами у 1941 р.

Коломієць Зосим Пантелеймонович, підпільник, 1902 р.н. Уродженець с. Нова Михайлівка. Страчений окупантами у грудні 1942 р.

Пасічники с., Потічанська сільська рада.

Амоськіна М. Загинула у 1943 р. Похована у братській могилі в с. Пасічники.

Батрак Павло Федотович, капітан, агітатор 28-ї окремої винищувальної протитанкової артбригади, 1914 р.н. Кадровий військовий. Загинув 24.09.1943 р. в бою за с. Пасічники, Решетилівського р-ну. Похований на північній околиці с. Капустяни, в 10 км від шосе. Перепохований у братській могилі с. Пасічники. Значиться також, як похований у братській могилі в с. Шевченкове. Рідні – батько, Батрак Федот Степанович, проживав у ст. Мала Камарчага, Манського р-ну, Краснодарського краю.

Гуськов Єгор Васильович (на братській могилі в тексті помилка – Гуськов Г.), лейтенант, командир 1840-го окремого винищувального протитанкового артполку 28-ї окремої винищувальної протитанкової артбригади, 1923 р.н. Нар. в с. Завидівка, Михайлівського р-ну, Рязанської обл. Кадровий військовий. Загинув 24.09.1943 р. в бою за с. Пасічники. Первісно був похований на північній околиці с. Капустяни, в 10 км від шосе. Останки перенесено до братської могили в с. Пасічники.

Князев Г., рядовий, загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.

Козлов Карпо Степанович, капітан, заступник командира 1840-го окремого винищувального протитанкового артполку 28-ї окремої винищувальної протитанкової артбригади, 1908 р.н. Нар. у м. Кунгур. Призваний Кунгурським райвійськкоматом. Загинув 24.09.1943 р.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

- Похований в с. Пасічники. Рідні – дружина, Ведсінська Ніна Миколаївна, проживала у м. Кунгур Пермської обл., по вул. Уральська 2а, кв. 8.
- Коробейников Федот Михайлович (на братській могилі в тексті помилка – Коробейников Ф. П.), старший сержант. Призваний Ірбітським міськвійськкоматом, Свердловської обл. Загинув 24.09.1943 р. Похований в с. Пасічники. Рідні – дружина Коробейнікова Анна Василівна, проживала у м. Ірбіт, Свердловської обл., по вул. Пролетарська 6, кв. 9.
- Крилова І. А., лейтенант. Похована в с. Пасічники.
- Куклева В. А., рядова. Похована в с. Пасічники.
- Мадамов Федір Михайлович, капітан, 1840-й окремих винищувальний протитанковий артполк 28-ї окремої винищувальної протитанкової артбригади, 1911 р.н. Нар. у м. Ташкент. Призваний Ташкентським міськвійськкоматом. Загинув 24.09.1943 р. в бою за с. Пасічники. Первісно був похований на околиці с. Капустяни, в 10 км від шосе. Останки перенесено до братської могили в с. Пасічники.
- Максимов С. С., рядовий. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Марковський Леонід Якович, капітан, 1840-й окремих винищувальний протитанковий артполк 28-ї окремої винищувальної протитанкової артбригади, 1911 р.н. Нар. у с. Б. Липовці, Тамбовської обл. Кадровий військовий. Загинув 24.09.1943 р. в бою за с. Пасічники. Первісно був похований на околиці с. Капустяни, в 10 км від шосе. Останки перенесено до братської могили в с. Пасічники.
- Новиков Олександр Іванович, старший лейтенант. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Педина Н. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Пешуков І. М., рядовий. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Патратій Тимофій Григорович, рядовий, 204-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії, 1910 р.н. Нар. у Крижопільському р-ні, Вінницької обл. Призваний Крижопільським райвійськкоматом, Вінницької обл. Загинув 15.09.1943 р. Похований в с. Пасічники. Рідні – дружина, Патратій В. С., проживала у с. Ольшанка, Крижопільського р-ну, Вінницької обл.
- Рахмаков. Похований в с. Пасічники.
- Садовничий І. Ф., рядовий. Похований в с. Пасічники.
- Семаков А. Е., ефрейтор. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Співак В. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Чученко Іван Іванович, лейтенант. Загинув у 1943 р. Похований в с. Пасічники.
- Шедіна П. Похована в с. Пасічники.

Паськівка с., Пащенківська сільська рада.

- Здор Федір Тихонович, рядовий, 1915 р.н. Уродженець м. Новоолександрівка. Загинув 20.10.1943 р. Похований в с. Паськівка.

Піщане с., Піщанська сільська рада.

- Баранов Микола Петрович, старший сержант, 29-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1903 р.н. Загинув 25.09.1943 р.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Дмитрієв Василь Олександрович, червоноармієць, 29-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії. Помер від ран 25.09.1943 р.

Жураховський Андрій Никифорович, старший сержант, 29-й гвардійський повітряно-десантний стрілецький полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1922 р.н. Загинув 25.09.1943 р.

Коломієць Василь Іванович, рядовий, 1-й окремий гаубичний артилерійський полк 7-ї гвардійської повітряно-десантної дивізії, 1909 р.н. Помер від ран 25.09.1943 р.

Кузнєцов Іван Іванович, сержант, 1912 р.н. Призваний Боровичським міськвійськкоматом, Новгородської обл. Загинув 9.03.1943 р. Рідні – Семенов Олександр Іванович, проживав за адресою: м. Боровичі Новгородської обл., вул. Пушкінська 7, кв. 2.

Петров Олександр Олексійович, сержант. Призваний Тюменським райвійськкоматом, Тюменської обл. Загинув 24.09.1943 р.

Салахутдінов Яман, рядовий. Загинув 24.09.1943 р.

Плужник Данило Григорович, 1904 р.н. Страчений окупантами у 1943 р.

Плоске с., Плосківська сільська рада.

Денисенко Андрій Семенович. Похований у братській могилі в с. Плоске.

Іванов Олександр Іванович, старшина, 1909 р.н. Нар. у Рамешковському р-ні, Калінінської обл.

Призваний Рамешковським райвійськкоматом, Калінінської обл. Загинув 19.09.1943 р. Похований у братській могилі в с. Плоске.

Кривенко Михайло Якович. Похований у братській могилі в с. Плоске.

Присяняк Григорій Данилович. Похований у братській могилі в с. Плоске.

Славки с., Піщанська сільська рада.

Бондаренко Яків Григорович, 1918 р.н. Нар. в с. Славки Решетилівського р-ну. Помер від ран у 1945 р. Похований в с. Славки.

Піщанська Єфросинія Микитівна, партизанка, 1908 р.н. Уродженка с. Піщане, Решетилівського р-ну. Страчена окупантами у травні 1942 р.

Федіївка с., Федіївська сільська рада.

Лукашенко Мефодій Павлович, рядовий, 1902 р.н. Розстріляний окупантами в 1941 р.

Мазничко Степан Андрійович, підпільник, 1907 р.н. Уродженець с. Федіївка, Решетилівського р-ну. Страчений окупантами 27.10.1941 р. Похований в с. Федіївка.

Маценко Семен Павлович, підпільник, 1892 р.н. Уродженець с. Шевченкове, Решетилівського р-ну. Розстріляний окупантами у 1941 р. Похований в с. Фрунзівка, Решетилівського р-ну.

Онищенко Дарія Степанівна, підпільниця. Уродженка с. Ониськи (тепер не існує), Решетилівського р-ну. Спалена карателями у вересні 1943 р.

Федій Григорій Петрович, підпільник, 1918 р.н. Страчений у 1941 р. Похований в с. Федіївка.

Федій Назарій Зіновійович, підпільник, 1903 р.н. Уродженець с. Федіївка. Страчений окупантами 14.11.1941 р. Похований в с. Федіївка.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

Хорольці с. (тепер не існує).

Трофименко Іван Дмитрович, лейтенант, 1918 р.н. Уродженець Сумської обл. Загинув 12.09.1943 р.

Хрещате с., Калениківська сільська рада.

Жовнір Іван Огеївович, рядовий, 468-й стрілецький полк 111-ї стрілецької дивізії. Загинув 21.09.1943 р.

Шамраївка с., Шевченківська сільська рада.

Гіц І. О., 1915 р.н. Загинув у 1941 р.

Євдокімов Григорій Іванович, рядовий, 294-й мінометний полк, 1906 р.н. Призваний Нерчинським райвійськкоматом, Читинської обл. Загинув 25.09.1943 р.

Івашенко Д. Д., 1919 р.н. Загинув у 1941 р.

Козаков Микола Григорович, рядовий, 3-я танкова бригада, 1919 р.н. Призваний Сталінським райвійськкоматом (Донбас). Зник безвісти 20.09.1941 р.

Кожак М. Г. Загинув у 1943 р.

Корченко Іван Васильович, рядовий, 1924 р.н. Призваний Попільнянським РВК, Житомирської обл. Загинув 31.12.1943 р. Рідні – мати, Корченко О. С., проживала в с. Лучін, Корпінського р-ну.

Куклін Ф. А., 1920 р.н. Загинув у 1941 р.

Куталов В. А., 1915 р.н. Загинув у 1941 р.

Марухна Ф. І., 1907 р.н. Загинув у 1941 р.

Осадчий Григорій Дмитрович, рядовий, 1913 р.н. Призваний Золотоніським райвійськкоматом Полтавської (тепер Черкаської) обл. Загинув 12.10.1941 р. Рідні – Осадча Марія Іванівна, проживала за адресою м. Золотоноша, Черкаської обл., вул. Пролетарська, 22.

Подкаменний Микола Пилипович, червоноармієць, 294-й мінометний полк, 1923 р.н. Уродженець м. Іркутськ. Призваний Іркутським райвійськкоматом. Загинув 25.09.1943 р.

Санов Єлисей Григорович, сержант, 294-й мінометний полк, 1922 р.н. Нар. с. Н. Миколаївська, Іжморського р-ну, Кемеровської обл. Призваний Іжморським райвійськкоматом. Загинув 25.09.1943 р. Рідні – батько, Санов Єгор Іванович, проживав за місцем народження сина.

Соснов О. І., 1922 р.н. Загинув у 1941 р.

Терехов І. Н., 1917 р.н. Загинув у 1941 р.

Харитонов Сергій Іванович, сержант, 294-й мінометний полк, 1905 р.н. Уродженець Бодайбинського р-ну, Іркутської обл. Призваний Бодайбинським райвійськкоматом. Загинув 25.09.1943 р. Похований в с. Шамраївка.

Бігун Андрій Гнатович, підпільник, уродженець с. Шамраївка. Розстріляний окупантами. Похований в с. Шамраївка.

Бігун Василь Іванович, підпільник, уродженець с. Шамраївка. Розстріляний окупантами.

Бігун Векла Іванівна (Іллівна), підпільниця, уродженка с. Шамраївка. Розстріляна окупантами.

Коба Василь Іванович, підпільник, 1917 р.н. Уродженець с. Шамраївка, Розстріляний окупантами.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

Шевченкове с., Шевченківська сільська рада.

Авдєєв Олександр Васильович, рядовий, Призваний Рибинським райвійськкоматом, Ярославської обл. Загинув 27.09.1943 р. Рідні – дружина, Авдєєва проживала в с. Юдкіно, Рибінського р-ну, Ярославської обл.

Асмалов Гавриїл Антонович, молодший лейтенант, 128-й гвардійський стрілецький полк 69-ї гвардійської стрілецької дивізії, 1923 р.н. Нар. у м. Мінводи, Ставропольського краю, вул. Октябрська 16, кв. 1. Призваний Мінводським райвійськкоматом. Помер від ран 26.09.1943 р. в с. Шевченкове.

Батрак Павло Федотович – вірогідно, занесений на пам'ятну плиту помилково. Похований у братській могилі в с. Пасічники.

Лашко Порфирій Петрович. Загинув у вересні 1943 р. – згорів у млині, що його підпалили окупанти. Могила втрачена.

Маковецький А. А., рядовий. Похований в с. Шевченкове.

Шевченко Іван Іванович, рядовий.

Коваленко Трохим Васильович, підпільник. Розстріляний окупантами.

Кулик Іван Юхимович, підпільник. Розстріляний окупантами.

Кушнір Олена Юхимівна, підпільниця. Розстріляна окупантами.

Шилівка с., Шилівська сільська рада.

Абакін Михайло Іванович, рядовий. Призваний Апшеронським райвійськкоматом, Краснодарського краю. Загинув у 1943 р.

Артем'єв Іван Петрович. Призваний Бобровським райвійськкоматом, Воронежської обл. Загинув 4.09.1943 р.

Асанов Василь Семенович, рядовий, 1924 р.н. Призваний Острогожським райвійськкоматом, Воронежської обл. Загинув 13.09.1943 р. Рідні – Асанов Семен Маркович.

Бахолдін Степан Васильович, рядовий, 1900 р.н. Призваний Івнянським райвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 10.09.1943 р. Рідні – дружина, Бахолдіна Ольга Іванівна, проживала за адресою: с. Драгунське, Яковлівського р-ну, Білгородської обл.

Богатир Іван Федорович, рядовий, Призваний Охтирським райвійськкоматом, Сумської обл. Загинув 9.09.1943 р.

Гладищенко Михайло Пилипович, рядовий. Призваний Чернігівським облвійськкоматом, Чернігівської обл. Загинув 10.09.1943 р. Рідні – Гладищенко Марія Абрамівна, проживала в с. Рудовна, Прилуцького р-ну, Чернігівської обл.

Долгін Пантелій Іванович, сержант. Призваний Велико Устюжським об'єднаним міськвійськкоматом, Вологодської обл. Загинув 11.09.1943 р. Рідні – донька, Шарипова Євстоія Пантелеймонівна, проживала за адресою: м. Петрозаводськ, Карельської АРСР.

Ігнат'єв Василь Семенович, сержант, 1922 р.н. Призваний Залізногорським райвійськкоматом, Курської обл. Загинув 13.09.1943 р. Рідні – сестра, Виниходова Марія Семенівна, проживала у с. Кліщино, Залізногорського р-ну, Курської обл.

Кисельов Петро Архипович, рядовий, 1924 р.н. Призваний 30.09.1943 р. Рідні – Кисельова Клавдія Архипівна, проживала у Кіровській обл.

Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан,

- Кокшаров Анатолій Іванович, рядовий, 1909 р.н. Призваний Сокольським райвійськкоматом, Вологодської обл. Загинув 14.09.1943 р. Рідні – дружина, Кокшарова Параска Олександрівна (Олексіївна), проживала за адресою: м. Сокіл, вул. Печаткино, буд. 4, кв. 2.
- Курганов Степан Ілліч, рядовий. Призваний Бугурусланським міськрайвійськкоматом, Оренбурзької обл. Загинув 9.09.1943 р. Рідні – дружина, Курганова, проживала в с. Дмитріївка, Бугурусланського р-ну, Оренбурзької обл.
- Куроєдов Федір Захарович, сержант. Призваний Лук'янівським райвійськкоматом, Горьківської обл. Загинув 23.09.1943 р. Рідні – дружина, Куроєдова Євдокія, проживала за адресою: м. Лук'янів, Горьківської обл., вул. Горького, буд. 39.
- Лазебкий (Лазебний) Федір Володимирович, рядовий. Призваний Старооскольським райвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 14.09.1943 р.
- Лепехін Іван Петрович, рядовий, 1909 р.н. Призваний Новооскольським райвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 6.09.1943 р. Рідні – дружина, Лепехіна Василиса Петрівна, проживала в с. Можайське, Новооскольського р-ну, Білгородської обл.
- Макаренко Григорій Семенович, рядовий. Призваний Кантемирівським райвійськкоматом, Воронежської обл. Загинув 13.09.1943 р. Рідні – Макаренко Ксенія Олексіївна, проживала в с. Н. Марківка, Кантемирівського р-ну, Воронежської обл.
- Малахов Федір Іванович, сержант, 1902 р.н. Призваний Білгородським міськвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 10.09.1943 р. Рідні – дружина, Малахова Євдокія Федорівна, проживала в с. Соломіно, Білгородської обл.
- Маноцький Володимир Прокопович, сержант. Призваний Шахтинським міськвійськкоматом, Тамбовської обл. Загинув 13.09.1943 р. Рідні – дружина, Мінаєва Мотрона Степанівна, проживала за адресою: м. Мічурінськ, вул. Советская 270, кв. 8.
- Мойсєєв Дмитро Гаврилович, ефрейтор. Призваний Ленінським райвійськкоматом м. Москви. Загинув 12.09.1943 р.
- Нікітін Гліб Іванович, молодший сержант, 1923 р.н. Призваний Устюженським райвійськкоматом, Вологодської обл. Загинув 13.09.1943 р. Рідні – батько, Нікітін Іван Микитович, проживав за адресою: с. Бивальцово, Устюженського р-ну, Вологодської обл.
- Олійник П. О., молодший лейтенант.
- Піщупін Яків Герасимович, сержант, 1925 р.н. Призваний Білгородським райвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 14.09.1943 р. Рідні – мати, Піщупіна Ганна Іванівна, проживала у Корочанському р-ні, Білгородської обл.
- Проскурін Василь Петрович, рядовий, 1912 р.н. Призваний Івнянським райвійськкоматом, Білгородської обл. 9.09.1943 р. Рідні – дружина, Єшна Параска Юхимівна, проживала за адресою: х. Гримучий, Івнянського р-ну, Білгородської обл.
- Резніченко Микола Васильович, рядовий. Призваний Тростянецьким райвійськкоматом, Сумської обл. Загинув 14.09.1943 р.
- Рябих Василь Никифорович, рядовий, 1924 р.н. Призваний Олексіївським райвійськкоматом, Білгородської обл. Загинув 29.09.1943 р. Рідні – мати, Рябих Тетяна Гнатівна, проживала за адресою: с. Сетіще, Олексіївського р-ну, Білгородської обл.
- Садівніков Анатолій Дмитрович, старшина. Призваний Вологодським міськвійськкоматом. Загинув 9.09.1943 р. Рідні – Садівнікова А. В., проживала за адресою: м. Вологда, Мінський вал, 35, кв. 1.

які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району

- Салаватов Саїд Салахович, рядовий. Призваний Бакалинським райвійськкоматом, Башкирської АРСР. Загинув 14.09.1943 р.
- Чекалов Анатолій Миколайович, старший лейтенант. Призваний Комінтернівським райвійськкоматом, Воронежської обл. Загинув 23.02.1944 (?) р. Рідні – мати, Чекалова Марія Онисимівна, проживала за адресою: м. Воронеж, вул. Соціалістична, 19.
- Шаповалов Микола Петрович, рядовий, Грибановський райвійськкоматом, Воронежської обл. Загинув 9.09.1943 р. Рідні – Шаповалова Євдокія Дмитрівна, проживала в с. Кутки.
- Шимінський Костянтин Іванович, сфрейтор. Призваний Чимкентським міськвійськкоматом, Чимкентської обл. Загинув 14.09.1943 р. Рідні – мати, Шимінська Катерина Степанівна, проживала за адресою: м. Чимкент, вул. Правди, 44.
- Кожкалда Іван Васильович, підпільник, 1923 р.н. Страчений окупантами 22.02.1942 р.

Яценки с., Пащенківська сільська рада.

- Яценко Микола Левкович, підпільник, Уродженець с. Яценки, Решетилівського р-ну. Розстріляний окупантами.

Джерела та література

- Архів ЛВММ. – Ег. 1410.
- ДАПО. – Ф.Р-1876. – Оп. 8. – Спр. 101.
- ЦАМО РФ. – IX від. – Спр. 101-705-1. Вх. 7031.
- ЦАМО РФ. – IX від. Спр. 101-309-1. Вх. 1986.
- ЦАМО РФ. – IX від. Ф. 101-716-2. Вх. 8358.
- ЦАМО РФ. – Спр. 101-975-1. Вх. 40926.
- ЦАМО РФ. – Ф. 1 зв. Підсп. – Оп. 517494. – Спр. 7.
- ЦАМО РФ. – Ф. 102-1277-2. Вх. 0218.
- ЦАМО РФ. – Ф. 1316. – Оп. 2. – Спр. 10.
- ЦАМО РФ. – Ф. 1203. – Оп. 2. – Спр. 14.
- ЦАМО РФ. – Ф. 1312. – Оп. 2. – Спр. 16.
- ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 2. – Спр. 2.
- ЦАМО РФ. – Ф. 3065. – Оп. 2. – Спр. 3.
- Книга Памяти України: Донецкая область. Т. 4: Город Макеевка. – Донецьк: «Донбас», 1995. – 656 с.
- Книга Памяти України: Донецкая область. Т. 19: Город Краматорск. Краснолиманский район. – Донецьк: «Донбас», 1998. – 752 с.
- Книга Пам'яті України: Полтавська область. Т. 4: Диканський район. Зіньківський район. Карлівський район. – Полтава: «Полтавський літератор», 1996. – 968 с.
- Книга Пам'яті України: Полтавська область. Т. 7: Лохвицький район. Лубенський район. – Полтава: «Полтавський літератор», 1998. – 686 с.
- Книга Пам'яті України: Полтавська область. Т. 12 (додатковий): Доповнення, уточнення, поправки до I – XI томів. – Полтава: «Полтавський літератор», 1999. – 390 с.

Книга Пам'яті України: Харківська область. Т. 1: Харків: Дзержинський. Жовтневий. Київський. Комінтернівський [міський райони]. – Харків: Наукова редакція Харківського обласного видання Книги Пам'яті України, 1994. – 704 с.

Книга Пам'яті України: Харківська область. Т. 5: Райони: Великобурлуцький. Вовчанський. – Харків: Наукова редакція Харківського обласного видання Книги Пам'яті України, 1995. – 848 с.

Книга Пам'яті України: Харківська область. Т. 8: Райони: Валківський. Кегичівський. Коломацький. Краснокутський. – Харків: Наукова редакція Харківського обласного видання Книги Пам'яті України, 1995. – 912 с.

Хронологічний довідник про період тимчасової німецько-фашистської окупації населених пунктів Полтавської області 1941 – 1943 рр / Авт.-упоряд. Журавель Г. Г., Яненко З. П. – Полтава, 2005. – 228 с.

ПОКАЖЧИК
пам'яток археології, історії та архітектури
Решетилівського району

№№ пп.	Населений пункт	Назва об'єкту	Сторін- ка
1	2	3	4
1.	Решетилівка смт	Селище, епоха бронзи, черняхівська культура (археол.)	27
2.	Решетилівка смт	Селище, епоха бронзи (археол.)	27
3.	Решетилівка смт	Місцезнаходження, епоха бронзи (археол.)	27
4.	Решетилівка смт	Курганний могильник (археол.)	28
5.	Решетилівка смт	Курганний могильник (археол.)	28
6.	Решетилівка смт	Курганний могильник (археол.)	28
7.	Решетилівка смт.	Курганний могильник (археол.)	28
8.	Решетилівка смт	Курган (археол.)	29
9.	Решетилівка смт	Курган (археол.)	29
10.	Решетилівка смт	Курган (археол.)	29
11.	Решетилівка смт	Курган (археол.)	29
12.	Решетилівка смт	Братська могила учасників Громадянської війни, військовополонених радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятні знаки полеглим землякам, воїнам-інтернаціоналістам, алея героїв (іст.)	30
13.	Решетилівка смт	Місце бою М. В. Фрунзе з формуваннями Н. І. Махна (іст.)	33
14.	Решетилівка смт	Місце загибелі Олексія Кириловича Василенка, 1943 (іст.)	33
15.	Решетилівка смт	Могила Віталія Петровича Пустовара, 1980 (іст.)	34
16.	Решетилівка смт	Могила Ігоря Миколайовича Веклича, 1988 (іст.)	35
17.	Решетилівка смт, кладов.	Могила Олексія Кириловича Василенка, 1943 (іст.)	35
18.	Решетилівка смт	Пам'ятник трудової слави – трактор «Універсал» (іст.)	36

Показчик пам'яток археології, історії

19.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак жертвам голодомору 1932–1933 та політичних репресій 1920 – поч. 1950 рр. (іст.)	36
20.	Решетилівка смт	Місце поховання жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)	37
21.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак на честь 60-річчя визволення Решетилівщини від німецької окупації (іст.)	38
22.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак на честь воїнів 3-ї танкової бригади (іст.)	38
23.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак на честь загиблих правоохоронців, (іст.)	39
24.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	39
25.	Решетилівка смт,	Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)	40
26.	Решетилівка смт	Пам'ятник Олексію Максимовичу Горькому (іст.)	41
27.	Решетилівка смт	Пам'ятник загиблим в Афганістані (іст.)	41
28.	Решетилівка смт	Пам'ятний знак жертвам Чорнобильської трагедії (іст.)	42
29.	Решетилівка смт,	Пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку (іст.)	42
30.	Решетилівка смт	Приміщення килимового цеху фабрики художніх виробів (іст.)	43
31.	Решетилівка смт	Приміщення профтехучилища № 52, в якому навчався Ігор Миколайович Веклич (іст.)	44
32.	Решетилівка смт	Приміщення школи, в якій навчався Віталій Петрович Пустовар, Ігор Миколайович Веклич. Дошка в пам'ять Івана Леонідовича Олійника (іст.)	44
33.	Андріївка с.	Курганний могильник (арх.)	45
34.	Андріївка с.	Курганний могильник (арх.)	46
35.	Андріївка с.	Курган (арх.)	46
36.	Бабичі с.	Селище, доба бронзи (археол.)	46
37.	Бабичі с.	Місцезнаходження, доба бронзи (археол.)	47
38.	Бабичі с.	Курган (археол.)	47
39.	Бабичі с.	Курган (археол.)	47
40.	Бакай с.	Курган (археол.)	47

та архітектури Решетилівського району

41.	Березняки с.	Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.)	48
42.	Березняки с.	Курганный могильник (археол.)	48
43.	Березняки с.	Курган (археол.)	48
44.	Березняки с.	Курган (археол.)	48
45.	Білоконі с.	Поселання, доба бронзи, раннє середньовіччя (археол.)	49
46.	Білоконі с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	49
47.	Бойки с. (зняте з обліку)	Поселення, епоха бронзи, ранній залізний вік, раннє середньовіччя (археол.)	50
48.	Браїлки с.	Курган (археол.)	50
49.	Братешки с.	Курганный могильник (археол.)	50
50.	Братешки с.	Курган (археол.)	51
51.	Братешки с.	Курган (археол.)	51
52.	Братешки с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	51
53.	Бузинівщина с.	Курган (археол.)	52
54.	Великий Бакай с.	Дуб черешчатий – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)	52
55.	Ганжі с.	Курганный могильник (археол.)	53
56.	Ганжі с.	Курганный могильник (археол.)	53
57.	Ганжі с.	Курганный могильник (археол.)	53
58.	Ганжі с.	Курган (археол.)	54
59.	Глибока Балка с.	Селище, доба бронзи (археол.)	54
60.	Глибока Балка с.	Місцезнаходження, доба неоліту – бронзи (археол.)	54
61.	Глибока Балка с.	Курганный могильник (археол.)	54
62.	Глибока Балка с.	Курган (археол.)	55
63.	Глибока Балка с.	Курган (археол.)	55
64.	Глибока Балка с.	Курган (археол.)	55
65.	Глибока Балка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	55

Показчик пам'яток археології, історії

66.	Голуби с.	Курганний могильник (археол.)	56
67.	Голуби с.	Курган (археол.)	57
68.	Демидівка с.	Щербаки, ландшафтний заказник місцевого значення (природа)	57
69.	Демидівка с.	Новодиканський, ботанічний заказник місцевого значення (природа)	57
70.	Демидівка с.	Поселення, черняхівська культура (III - V ст. н.е.), пеньківська культура (V – VII ст. н.е.) (археол.)	58
71.	Демидівка с.	Курганний могильник (археол.)	58
72.	Демидівка с.	Курганний могильник (археол.)	59
73.	Демидівка с.	Курган (археол.)	59
74.	Демидівка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	59
75.	Дмитренки с.	Курганний могильник (археол.)	60
76.	Дмитренки с.	Курганний могильник (археол.)	60
77.	Дмитренки с.	Курганний могильник (археол.)	61
78.	Долина с.	Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.)	61
79.	Долина с.	Поселення 1, ранній залізний вік (археол.)	61
80.	Долина с.	Поселення 2, ранній залізний вік (археол.)	62
81.	Долина с.	Курганний могильник (археол.)	62
82.	Дружба с.	Курганний могильник (археол.)	62
83.	Дружба с.	Курган (археол.)	63
84.	Жовтневе с.	Селище, черняхівська культура (археол.)	63
85.	Жовтневе с.	Курганний могильник (археол.)	63
86.	Жовтневе с.	Курганний могильник (археол.)	63
87.	Жовтневе с.	Курганний могильник (археол.)	64
88.	Жовтневе с.	Курган (археол.)	64
89.	Жовтневе с.	Курган (археол.)	64
90.	Жовтневе с.	Місце поховання, пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)	65

та архітектури Решетилівського району

91.	Жовтневе с.	Братська могила радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятник землякам (іст.)	65
92.	Жовтневе с.,	Могила Федора Марковича Юрченка (іст.)	66
93.	Жовтневе с.	Пам'ятник трудової слави – трактор ХТЗ (іст.)	67
94.	Каленики с.	Каленики I, поселення і селище, доба бронзи, черняхівська культура (друга чверть I тис. н.е.) (археол.)	67
95.	Каленики с.	Каленики II, місцезнаходження, епоха бронзи (археол.)	68
96.	Каленики с.	Курганний могильник (археол.)	68
97.	Каленики с.	Курганний могильник (археол.)	68
98.	Каленики с.	Курганний могильник (археол.)	69
99.	Каленики с.	Курган (археол.)	69
100.	Каленики с.	Курган (археол.)	69
101.	Каленики с.	Курган (археол.)	70
102.	Каленики с.	Курган (археол.)	70
103.	Каленики с.	Курган (археол.)	70
104.	Каленики с.	Братська могила підпільників, 1943 (іст.)	71
105.	Каленики с.	Пам'ятний знак жертвам голодомору 1932 – 1933 (іст.)	71
106.	Каленики с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	72
107.	Каленики с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	72
108.	Каленики с.	Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)	73
109.	Колотії с.	Курган (арх.)	73
110.	Колотії с.	Курган (арх.)	73
111.	Колотії с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	74
112.	Колотії с.	Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)	74
113.	Коржі с.	Дуб черешчатий, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)	74
114.	Коржі с.	Курган (археол.)	75
115.	Коржі с.	Курган (археол.)	75
116.	Коржі с.	Курган (археол.)	75

Показчик пам'яток археології, історії

117.	Кривки с.	Селище доби бронзи (археол.)	75
118.	Кривки с.	Могила Івана Тимофійовича Бабича, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	76
119.	Крохмальці с.	Курган (археол.)	76
120.	Крохмальці с.	Курган (археол.)	77
121.	Крохмальці с.	Курган (археол.)	77
122.	Крохмальці с.	Курган (археол.)	77
123.	Кузьменки с.	Кузьменки, ландшафтний заказник місцевого значення (природа)	77
124.	Кукобівка с.	Курганний могильник (археол.)	78
125.	Кукобівка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943; пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	78
126.	Левенцівка с.	Поселення 1, ранній залізний вік – черняхівська культура (археол.)	79
127.	Левенцівка с.	Поселення 2, ранній залізний вік – черняхівська культура (археол.)	79
128.	Левенцівка с.	Селище, черняхівська культура (III – IV ст. н.е.) (археол.)	80
129.	Левенцівка с.	Місцезнаходження, черняхівська культура (III – IV ст. н.е.) (археол.)	80
130.	Левенцівка с.	Курганний могильник (археол.)	80
131.	Левенцівка с.	Курганний могильник (археол, середньовіччя)	81
132.	Левенцівка с.	Братська могила учасників Громадянської війни (іст.)	81
133.	Левенцівка с.	Могила Миколи Павловича Просяника, 1943 (іст.)	82
134.	Левенцівка с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	82
135.	Лиман Перший с.	Курганний могильник (археол.)	82
136.	Лиман Перший с.	Курган (археол.)	83
137.	Лиман Перший с.	Курган (археол.)	83
138.	Лиман Перший с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	83
139.	Лиман Перший с.	Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)	84
140.	Лиман Другий с.	Курганний могильник (археол.)	84

та архітектури Решетилівського району

141.	Лиман Другий с.	Курганний могильник (археол.)	85
142.	Лиман Другий с.	Курганний могильник (археол.)	85
143.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	85
144.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	85
145.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	86
146.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	86
147.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	86
148.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	86
149.	Лиман Другий с.	Курган (археол.)	87
150.	Лиман Другий с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	87
151.	Лиман Другий с.	Пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку (іст.)	88
152.	Литвинівка с.	Поселення - 1, ранній залізний вік (археол.)	88
153.	Литвинівка с.	Поселення - 2, раннє середньовіччя (археол.)	89
154.	Литвинівка с.	Курган (археол.)	89
155.	Литвинівка с.	Могила Івана Євгеновича Давиденка (іст.)	89
156.	Лобачі с.	Дуби черешчаті, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)	90
157.	Лобачі с.	Курган (археол.)	90
158.	Лобачі с.	Курган (археол.)	90
159.	Лобачі с.	Курган (археол.)	91
160.	Лобачі с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, могила Леоніда Дмитровича Романова, 1941, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	91
161.	Лобачі с.	Пам'ятний знак жертвам голодомору 1932–1933 рр., політичних репресій (іст.)	92
162.	Лобачі с.	Пам'ятник Георгію Михайловичу Димитрову (іст.)	92
163.	Малий Бакай с.	Курганний могильник (археол.)	93
164.	Малий Бакай с.	Могила Петра Івановича Олійника, 1941, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	93
165.	Миколаївка с.	Пам'ятний знак жертвам голодомору 1932–1933 рр. (іст.)	94

Показчик пам'яток археології, історії

166.	Мирне с.	Курган (археол.)	94
167.	Мирне с.	Курган (археол.)	95
168.	Мирне с.	Курган (археол.)	95
169.	Мирне с.	Курган (археол.)	95
170.	Мирне с.	Майдан (пізнє середньовіччя)	95
171.	Михнівка с.	Михнівський, орнітологічний заказник загальнодержавного значення (природа)	96
172.	Михнівка с.	Поселення, ранній залізний вік (археол.)	96
173.	Михнівка с.	Курганний могильник (археол.)	97
174.	Михнівка с.	Курганний могильник (археол.)	97
175.	Михнівка с.	Курганний могильник (археол.)	97
176.	Михнівка с.	Курганний могильник (археол.)	98
177.	Михнівка с.	Курган (археол.)	98
178.	Михнівка с.	Курган (археол.)	98
179.	Михнівка с.	Курган (археол.)	99
180.	Михнівка с.	Курган (археол.)	99
181.	Михнівка с.	Майдан (пізнє середньовіччя)	99
182.	Михнівка с.	Пам'ятний знак полеглим землякам 1941–1945 (іст.)	99
183.	Молодиківщина с.	Селище, доба бронзи, черняхівська культура (археол.)	100
184.	М'якеньківка с.	Пам'ятний знак жертвам голодомору 1932–1933 рр., політичних репресій (іст.)	100
185.	М'якеньківка с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	101
186.	М'якеньківка с.	Могила жертви фашизму Федора Олексійовича Каваліра, 1941 (іст.)	101
187.	Мушти с.	Курганний могильник (археол.)	101
188.	Мушти с.	Курган (археол.)	103
189.	Мушти с.	Курган (археол.)	103
190.	Мушти с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	103
191.	Нагірне с.	Курганний могильник (археол.)	104

та архітектури Решетилівського району

192.	Нагірне с.	Курган (археол.)	104
193.	Нагірне с.	Курган (археол.)	104
194.	Нагірне с.	Курган (археол.)	105
195.	Нагірне с.	Курган (археол.)	105
196.	Нова Диканька с.	Поселення, черняхівська культура (III – V ст. н.е.) (археол.)	105
197.	Нова Диканька с.	Курган (археол.)	105
198.	Нова Диканька с.	Курган (археол.)	106
199.	Нова Михайлівка с.	Дуб черешчатий, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення (природа)	106
200.	Нова Михайлівка с.	Селище, епоха пізньої бронзи (археол.)	106
201.	Нова Михайлівка с.	Курганний могильник (археол.)	107
202.	Нова Михайлівка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	107
203.	Нова Михайлівка с.	Пам'ятник-погруддя Михайлу Івановичу Калініну (іст.)	108
204.	Онищенки с.	Курганний могильник (археол.)	108
205.	Онищенки с.	Курганний могильник (археол.)	108
206.	Онищенки с.	Курганний могильник (археол.)	109
207.	Онищенки с.	Курганний могильник (археол.)	109
208.	Онищенки с.	Курган (археол.)	110
209.	Онищенки с.	Курган (археол.)	110
210.	Онищенки с.	Курган (археол.)	110
211.	Онищенки с.	Курган (археол.)	111
212.	Онищенки с.	Курган (археол.)	111
213.	Онищенки с.	Курган (археол.)	111
214.	Онищенки с.	Курган (археол.)	112
215.	Онищенки с.	Майдан (пізнє середньовіччя)	112
216.	Онищенки с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	113
217.	Паненки с.	Поселення, епоха ранньої бронзи, зрубної культури епохи пізньої бронзи Паненки I (археол.)	113

Показчик пам'яток археології, історії

218.	Паненки с.	Курганний могильник (археол.)	113
219.	Паненки с.	Курганний могильник (археол.)	114
220.	Паненки с.	Курганний могильник (археол.)	114
221.	Паненки с.	Курганний могильник (археол.)	115
222.	Паненки с.	Курганний могильник (археол.)	115
223.	Паненки с.	Курган (археол.)	115
224.	Паненки с.	Курган (археол.)	116
225.	Паненки с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	116
226.	Паненки с.	Місце поховання, братська могила жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)	117
227.	Пасічники с.	Поселення, епоха бронзи, ранній залізний вік (археол.)	117
228.	Пасічники с.	Селище, епоха бронзи (археол.)	117
229.	Пасічники с.	Курганний могильник (археол.)	118
230.	Пасічники с.	Курган (археол.)	118
231.	Пасічники с.	Курган (археол.)	118
232.	Пасічники с.	Курган (археол.)	119
233.	Пасічники с.	Курган (археол.)	119
234.	Пасічники с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	119
235.	Паськівка с.	Курганний могильник (археол.)	120
236.	Паськівка с.	Курган (археол.)	120
237.	Пащенки с.	Курганний могильник (археол.)	120
238.	Пащенки с.	Курган (археол.)	121
239.	Пащенки с.	Курган (археол.)	121
240.	Пащенки с.	Майдан (пізнє середньовіччя)	121
241.	Пащенки с.	Пам'ятний знак полеглим землякам, (іст.)	121
242.	Пащенки с.	Пам'ятник Володимирі Іллічу Леніну (іст.)	122
243.	Пащенки с.	Місцезнаходження, епоха бронзи (археол.)	122
244.	Підок с.	Селище епохи бронзи (археол.)	123

та архітектури Решетилівського району

245.	Підок с.	Селище епохи бронзи (археол.)	123
246.	Підок с.	Селище епохи бронзи (археол.)	123
247.	Підок с.	Курганний могильник (археол.)	123
248.	Підок с.	Курган (археол.)	124
249.	Підок с.	Курган (археол.)	124
250.	Підок с.	Курган (археол.)	124
251.	Підок с.	Курган (археол.)	124
252.	Підок с.	Курган (археол.)	124
253.	Підок с.	Курган (археол.)	125
254.	Підок с.	Курган (археол.)	125
255.	Підок с.	Майдан (пізнє середньовіччя)	125
256.	Піщане с.	Селище, епоха бронзи (археол.)	125
257.	Піщане с.	Селище, епоха бронзи (археол.)	126
258.	Піщане с.	Курганний могильник (археол.)	126
259.	Піщане с.	Курганний могильник (археол.)	126
260.	Піщане с.	Курган (археол.)	126
261.	Піщане с.	Курган (археол.)	127
262.	Піщане с.	Курган (археол.)	127
263.	Піщане с.	Курган (археол.)	127
264.	Піщане с.	Братська могила радянських воїнів, жертв фашизму, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	127
265.	Піщане с.	Пам'ятний знак жертв Голодомору 1932 – 1933 (іст.)	129
266.	Піщане с.	Пам'ятник Володимиру Іллічу Леніну (іст.)	129
267.	Піщане с.	Пам'ятник Якову Михайловичу Свердлову (іст.)	130
268.	Плоске с.	Курганний могильник (археол.)	130
269.	Плоске с.	Курганний могильник (археол.)	130
270.	Плоске с.	Курганний могильник (археол.)	131
271.	Плоске с.	Курганний могильник (археол.)	131

Показчик пам'яток археології, історії

272.	Плоске с.	Курганний могильник (археол.)	131
273.	Плоске с.	Курган (археол.)	132
274.	Плоске с.	Курган (археол.)	132
275.	Плоске с.	Курган (археол.)	132
276.	Плоске с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	132
277.	Плоске с.	Братська могила жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. (вст.)	133
278.	Плоске с.	Вознесеньська церква, 1823 - 1826 (архітектура)	133
279.	Потеряйки с.	Селище, черняхівська культура (археол.)	135
280.	Потеряйки с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	135
281.	Потічок с.	Курганний могильник (археол.)	136
282.	Потічок с.	Курган (археол.)	136
283.	Потічок с.	Пам'ятний знак полеглим землякам, (іст.)	136
284.	Прокопівка с.	Гарячківський ліс, ландшафтний заказник місцевого значення (природа)	137
285.	Прокопівка с.	Поселення, ранній залізний вік (археол.)	137
286.	Прокопівка с.	Поселення, ранній залізний вік та раннє середньовіччя (археол.)	137
287.	Пустовари с.	Курганний могильник (археол.)	138
288.	Пустовари с.	Курганний могильник (археол.)	138
289.	Пустовари с.	Пам'ятний знак полеглим землякам, (іст.)	138
290.	Пустовари с.	Могила Михайла Володимировича Степанова, (іст.)	139
291.	Сені с.	Поселення, ранній залізний вік (археол.)	139
292.	Сені с.	Курганний могильник (археол.)	140
293.	Славки с.	Курганний могильник (археол.)	140
294.	Славки с.	Братська могила радянських воїнів, підпільниці, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	140
295.	Слюсарі с.	Курган (археол.)	141
296.	Слюсарі с.	Курган (археол.)	141

та архітектури Решетилівського району

297.	Сухорабівка с.	Кут, заповідне урочище (природа)	141
298.	Сухорабівка с.	Каленики II, місцезнаходження, епоха бронзи (археол.)	142
299.	Сухорабівка с.	Курганний могильник (археол., пізнє середньовіччя)	142
300.	Сухорабівка с.	Курганний могильник (археол.)	142
301.	Сухорабівка с.	Курганний могильник (археол.)	143
302.	Сухорабівка с.	Курганний могильник (археол.)	144
303.	Сухорабівка с.	Курган (археол.)	144
304.	Сухорабівка с.	Курган (археол.)	144
305.	Сухорабівка с.	Курган (археол.)	145
306.	Сухорабівка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	145
307.	Твердохліби с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	146
308.	Твердохліби с.	Поселення 1, раннє середньовіччя (археол.)	146
309.	Твердохліби с.	Поселення 2, ранній залізний вік (археол.)	146
310.	Тури с.	Курганний могильник (археол.)	147
311.	Федіївка с.	Курганний могильник (археол.)	147
312.	Федіївка с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	147
313.	Федіївка с.	Пам'ятник Сергію Мироновичу Кірову (іст.)	148
314.	Федіївка с.	Могила Мефодія Павловича Лукашенка (іст.)	148
315.	Федіївка с.	Могила Степана Андрійовича Мазничка (іст.)	149
316.	Федіївка с.	Могила Назара Зіновійовича Федія (іст.)	149
317.	Федіївка с.	Могила Григорія Петровича Федія (іст.)	149
318.	Фрунзівка с.	Поселення, ранній залізний вік (археол.)	149
319.	Фрунзівка с.	Курганний могильник (археол.)	150
320.	Фрунзівка с.	Курганний могильник (археол.)	150
321.	Фрунзівка с.	Курган (археол.)	150
322.	Фрунзівка с.	Могила жертви фашизму Семена Павловича Маценка (іст.)	151

Показчик пам'яток археології, історії

323.	Хоружі с.	Поселення, черняхівська культура (III – IV ст. н.е.) (археол.)	151
324.	Хоружі с.	Поселення, зрубна (XV – XIV ст. до н.е.), бондарихинська (XII – X ст. до н.е.), пеньківська (V – VII ст.) культури (археол.)	152
325.	Хоружі с.	Курганний могильник (археол., пізньосередньовіччя)	152
326.	Хоружі с.	Курганний могильник (археол., пізньосередньовіччя)	152
327.	Хоружі с.	Курган (археол.)	153
328.	Хоружі с.	Курган (археол.)	154
329.	Хоружі с.	Курган (археол.)	154
330.	Хоружі с.	Курган (археол.)	154
331.	Хрещате с.	Курганний могильник (археол.)	154
332.	Хрещате с.	Курган (археол.)	155
333.	Хрещате с.	Курган (археол.)	155
334.	Хрещате с.	Курган (археол.)	155
335.	Хрещате с.	Курган (археол.)	155
336.	Хрещате с.	Курган (археол.)	156
337.	Хрещате с.	Курган (археол.)	156
338.	Хрещате с.	Майдан (пізньосередньовіччя)	156
339.	Хрещате с.	Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр.	156
340.	Шамраївка с.	Курганний могильник (археол.)	157
341.	Шамраївка с.	Курганний могильник (археол.)	157
342.	Шамраївка с.	Курган (археол.)	158
343.	Шамраївка с.	Курган (археол.)	158
344.	Шамраївка с.	Курган (археол.)	158
345.	Шамраївка с.	Курган (археол.)	158
346.	Шамраївка с.	Братська могила учасників Громадянської війни (іст.)	159
347.	Шамраївка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	159

та архітектури Решетилівського району

348.	Шарлаї с.	Курганий могильник (археол.)	160
349.	Шарлаї с.	Курган (археол.)	160
350.	Шевченкове с.	Курган (археол.)	161
351.	Шевченкове с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	161
352.	Шевченкове с.	Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 (іст.)	162
353.	Шевченкове с.	Могила Катерини Сергіївни Коваленко (іст.)	162
354.	Шевченкове с.	Могила жертви фашизму Олени Юхимівни Кушнарьової (іст.)	163
355.	Шилівка с.	Курганий могильник (археол.)	163
356.	Шилівка с.	Курган (археол.)	163
357.	Шилівка с.	Пам'ятник землякам – учасникам російсько-японської та першої світової воєн (іст.)	164
358.	Шилівка с.	Братська могила радянських воїнів, 1941, 1943, пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	165
359.	Шилівка с.	Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932 – 1933 рр. (іст.)	166
360.	Шилівка с.	Пам'ятник Дмитру Андрійовичу Фурманову (іст.)	166
361.	Шкурупії с.	Курганий могильник (археол.)	167
362.	Шкурупії с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	167
363.	Шкурупіївка с.	Поселення, доба бронзи, ранній залізний вік (археол.)	168
364.	Шкурупіївка с.	Пам'ятний знак полеглим землякам (іст.)	168
365.	Шкурупіївка с.	Братська могила Григорія Леонтійовича Голубенка, і невідомого солдата (іст.)	168
366.	Шрамки с.	Курганий могильник (археол., пізньосередньовіччя)	169
367.	Шрамки с.	Курганий могильник (археол.)	169
368.	Шрамки с.	Майдани (пізньосередньовіччя)	170

Показчик імен та географічних назв

А

Андреев Г. І. 19.
Андрієнко Т. Л. 22.
Андрієць В. А. 23.
Андріївка, с. 45.
Антонець П. І. 36.
Апостол Д. 13.
Арандаренко М. 11.
Арендаренко І. Е. 164.
Арендаренко І. І. 18, 31.
Арендаренко Т. Є. 165.
Афганістан, див. Демократична Республіка Афганістан

Б

Бабенко Г. Я. 165.
Бабенко І. І. 21.
Бабенко Н. 20.
Бабенко Н. І. 32.
Бабенко Н. Н. 43.
Бабич І. Т., 76.
Бабич П. І. 36.
Бабичі, с. 46.
Бабичі, х. 16.
Баглан, м. 34.
Баглан, провінція 19.
Байрак О. М. 22.
Бакай, р. 101, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 142, 143, 144, 145, 163.
Бакай, с. 47, 52, 68, 69, 70, 93, 94, 174.
Бакай, х. 165.
Бардакове, х. 65.
Батарєя 7.
Бердикулов А. 51.
Березань, м. 13.
Березняки, с. 48, 142, 145.
Берлін, м. 128.
Бігун І. Г. 15, 158.
Біленька 15.
Біленький І. Ф. 165.
Білокінь С. І. 18.

Білоконі, с. 9, 18, 31, 44, 49, 75, 137.

Білоцерківка, с. 8.

Білоцерківська волость 8.

Бірки, с. 165.

Бірюков М. І. 18.

Блошенко М. І. 14, 15.

Богуля А. К. 60.

Бойки, с. 9, 50.

Болеславець, м. 128.

Бондаренко В. Ю. 18, 31.

Бондаренко Г. 20.

Бондарець Г. С. 43.

Боплан Г. Л. де 12.

Бородай С. П. 20, 41.

Брагівка, х. 149.

Братешки, с. 17, 50, 55, 167, 174.

Бузинівщина, с. 52.

Бузова, балка 85, 86, 87, 93.

Буняківка, с. 149.

Бучневич В. Є. 11.

В

Ваганова Г. І. 32.

Вакуров І. Д. 19.

Валенко В. О. 165.

Валенко Я. М. 165.

Варв'янське, с. 74.

Василенко О. К. 17, 33, 34, 35.

Веклич І. М. 19, 20, 35, 41, 44, 45.

Великий Бакай, с. 52.

Вільхова Говтва, р. 9, 22, 46, 50, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 77, 78, 88, 89, 105, 106, 107, 122, 126, 127, 138, 140, 151, 152, 153, 154, 168.

Вірменія 128.

Вірченко П. П. 36.

Вовк К. М. 92.

Вовк Л. Д. 165.

Вовк П. 92.

Вовк С. 92.

Волкова, х. 7.

Вольтер 13.

Ворскла, р. 9, 45, 46, 50, 52, 53, 54, 79, 80, 81, 83, 94, 95, 130, 131, 132, 136, 138, 146, 147.

Показчик імен та географічних назв

Г

- Гавриленко М. І. 21.
Гайдученя О. 42.
Гайдученя Я. О. 13.
Галян Г. І. 23.
Ганжі, с. 28, 39, 53, 152.
Гарячківський ліс, заказник 22, 137.
Гетьманенко С. К. 165.
Гетьманщина 12.
Глибока Балка, с. 17, 54, 175.
Гнатенко С. С. 164, 165.
Говтва Вільхова, р. див. Вільхова Говтва, р.
Говтва Грузька, р. див. Грузька Говтва, р.
Говтва, р. 8, 9, 11, 12, 27, 29, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 74, 75, 76, 77, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 96, 97, 98, 99, 100, 104, 105, 106, 108, 110, 114, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 127, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 140, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 167, 168, 169, 170.
Говтва, с. 39, 97, 123, 124, 125.
Гоголеве, с. 126, 127.
Голтва, м-ко 165.
Голтвянська дорога 7.
Голтвянський шлях 9.
Голубенко Г. Л. 168.
Голубенко, родина 169.
Голуби, с. 56, 57.
Гонтар П. Ф. 51.
Гончар С. В. 165.
Гордієнко К. 14.
Горобець Г. К. 165.
Горюнов Є. А. 9, 58, 61, 62, 79, 117, 137, 139.
Горький О. М. 21, 41.
Грицай А. І. 22, 57, 77, 137, 141.
Гришки, с. 93.
Грош Д. П. 18.
Грузька Говтва, р. 9, 28, 47, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 61, 63, 64, 75, 76, 77, 84, 85, 86, 87, 90, 91, 93, 107, 126, 127, 137, 141, 160, 167.
Гулі могили 7.

Д

- Давиденко І. Є. 18, 19, 32, 89.
Давиденко І. О. 164.

Давидівка, с. 82, 83.
Далекий Схід 37.
Дем'янці, с. 175.
Демидівка, с. 9, 32, 46, 57, 81, 131, 138, 175.
Демидівська волость 7, 14.
Демидівська сільська рада 45, 57, 60, 105, 138, 175, 180.
Демидов Ф. І. 51.
Демократична Республіка Афганістан 19, 20, 34, 35, 41, 44, 45.
Денисенко А. О. 15, 81, 82.
Деньга Д. О. 165.
Деньга З. І. 165.
Деньга О. О. 165.
Денька Я. А. 165.
Деркач В. І. 20.
Деркач В. І. 41.
Джелалабад, м. 19.
Дзюба П. Г. 15, 158.
Димитров Г. М. 21, 92.
Диптан І. І. 23.
Діденки, х. 176.
Дмитренки, с. 57, 60.
Дніпро, р. 38, 128.
Долина, с. 61.
Донау, фон 14.
Дружба, с. 62, 149.
Дудка Л. М. 18, 31, 128.
Дунаєвецький район 32.
Дунаєвський район 139.

Е

Ейдеман Р. П. 15.
Ємець П. Е. 67.
Єрмак О. П. 23.
Єфремова Д. 20.

Ж

Житківка, с. 46.
Житниківка, с. 128, 176.
Жовтнева сільська рада 46, 54, 56, 63, 66, 75, 122, 167, 175, 176.
Жовтневе, с. 16, 21, 32, 39, 60, 61, 63, 64, 66, 67, 107, 176.
Жук В. Н. 11.

Показчик імен та географічних назв

З

Загорулько Г. К. 165.
Заїка Г. П. 10, 152.
Заїка П. З. 51.
Зайцев А. М. 51.
Закарлюка Я. В. 17.
Закревський В. В. 19.
Зекун П. І. 165.
Зноба І. С. 21.

І

Івашин Д. С. 21.
Іплічевський С. О. 21.

К

Кавалер С. Д. 165.
Кавалір О. Ф. 101.
Кавалір Ф. О. 101.
Казанський М. М. 9, 49, 50, 80, 88, 89, 96, 105, 117, 146, 147, 149, 151, 168.
Калачка, політрук 17.
Каленики, с. 8, 16, 18, 67, 68, 69, 70, 72, 99, 113, 115, 142, 155, 156, 165, 169, 170, 178.
Калениківська волость 8.
Калениківська сільська рада 144, 154, 184.
Калінін М. І. 21, 108.
Калінінград, м. 31.
Кам'янка, балка 7.
Канів, м. 128.
Канівський район 128.
Капустяни, с. 119.
Карлівський район 158.
Карячко К. Д. 18.
Каспійськ, м. 32.
Касьяненко В. І. 134.
Катерина II 13.
Катеринослав, м. 9.
Катренко Х. К. 36.
Київ, м. 9, 13, 17, 20, 28, 31, 50, 51, 54, 58, 59, 61, 64, 78, 85, 87, 89, 90, 91, 105, 106, 167.
Кисіль Ю. М. 23.
Кіров С. М. 21, 147, 148.

Показчик імен та географічних назв

Клейн Н. Г. 133, 148.
Клєстов М. Л. 96.
Климки, с. 147.
Кобеляки, м. 158.
Кобеляцький повіт 7.
Кобеляцький район 158.
Коваленко К. С. 21, 32, 162.
Коваленко Т. В. 14.
Ковалівщина, куток 116, 117.
Ковтун Я. М. 18.
Ковтуни, х. 101.
Коган М. Г. 17, 34, 101.
Козельщинський район 39, 97, 123, 124, 125.
Козюра В. М. 11, 13.
Козюра І. В. 11, 13.
Колесник В. Н. 39.
Колесник Н. В. 17.
Коліньки, с. 86.
Коломак, х. 65.
Колотії, с. 73, 74.
Конашкіна Т. В. 22.
Конецпольський С. 12.
Коржі, с. 74, 92.
Короленко В. Г. 22, 23.
Корячко К. Д. 31.
Костенко І. П. 21, 32.
Костін В. О. 19.
Котляревський І. П. 13.
Кочубей В. В. 13.
Кравчук Л. М. 92.
Кременчук, м. 62, 118, 136.
Кривенко М. Я. 15, 81, 82.
Кривки, с. 75.
Крим 33.
Кронштадт, м. 14.
Крохмальці, с. 76, 92.
Крупська Н. К. 21.
Крутій І. 43.
Кузьменки, заказник 22, 77.
Кузьменки, с. 77.
Кузьменко 15.
Кукобівка, с. 63, 64, 78, 179.
Кукобівська сільська рада 50, 60, 61, 77, 78, 179.

Показчик імен та географічних назв

Кулатова І. М. 80, 132.
Куликівка, с. 13.
Куликівська волость 7.
Куликов П. І. 60.
Купцевич Е. М. 40, 122.
Кут, урочище 22, 141.
Кушнарєва О. Ю. 18, 163.
Кушніренко В. П. 21.

Л

Левенцівка, с. 79, 130, 179.
Левченко 15.
Ленін В. І. 21, 40, 73, 74, 84, 122, 129.
Ленчик В. Є. 165.
Лиман Другий, с. 11, 14, 84, 87, 90, 91, 165.
Лиман Перший, с. 82, 83, 119, 130, 131, 132.
Лиманська Друга сільська рада 50, 84, 88, 174, 175.
Лиманська Перша сільська рада 52, 82, 94, 147.
Литвиненко І. І. 15, 158.
Литвинівка, с. 9, 18, 19, 59, 88, 89.
Личко Д. І. 14.
Лівобережний Лісостеп 21.
Лісова К. І. 43.
Лобачі, с. 16, 18, 31, 90, 91, 180.
Лобачівська сільська рада 16, 56, 74, 76, 90, 92, 180.
Лубни, м. 13.
Луговий Р. С. 64.
Лукашенко М. П. 148, 149.
Лукашенко Я. К. 165.
Лучки, с. 147.
Ляскоронський В. Г. 9.

М

М'якеньківка, с. 16, 18, 31, 98, 100, 101, 180.
М'якеньківська сільська рада 96, 100, 101, 169, 180.
Мазничко С. А. 17, 149.
Макаренко М. О. 8.
Мала Шкурупіївка, с. 9.
Малий Бакай, с. 93, 94, 104, 180.
Малобакайська сільська рада 11, 47, 52, 93, 101, 171, 180.
Мальований 15.

Показчик імен та географічних назв

Марківка, с. 13.
Маркс К. 101.
Маруся Чорна 15.
Матюхи, урочище 89.
Матюхи, х. 89.
Махно Є. В. 9.
Махно Н. І. 15, 33, 81.
Маценко С. П. 151.
Мельникова І. С. 10, 11, 23, 28, 29, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 131, 132, 136, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 163, 167, 169, 170.
Миколаєнко А. Д. 73.
Миколаєнко О. П. 18, 71.
Миколаїв, м. 35.
Миколаївка, с. 16, 83, 94, 104, 120.
Миргородський полк 8.
Мирне, с. 94, 95.
Мироненко К. М. 153.
Михайленко Г. С. 165.
Михайленко І. 134.
Михайлики, х. 30.
Михнівка, с. 124.
Михнівка, с. 9, 13, 96, 97, 98, 99, 155, 180.
Михнівська сільська рада 180.
Михнівський, заказник 22, 96.
Мінськ, м. 31, 44, 45.
Мовчун П. Ф. 13, 42, 92.
Мокири, х. 16.
Молдавія 19.
Молодиківщина, с. 100, 107, 135, 160.
Молчанов 15.
Мордиків, х. 7, 11.
Москва, м. 12, 166.
Мусійки, х. 16.
Мушти, с. 11, 93, 94, 101, 104, 163, 180.

Н

Нагаї, х. 18, 165.
Нагай С. Ю. 165.
Нагірне, с. 104, 105, 180.

Показчик імен та географічних назв

Надежда, с. 14.
Ніколаєв В. Ф. 21.
Ніколаєв М. Ф. 21.
Ніколаєнко А. Ф. 165.
Ніколенко І. І. 165.
Німеччина 34, 101, 140.
Нова Диканька, с. 9, 57, 105, 180.
Нова Михайлівка, с. .
Нова Михайлівка, с. 106, 107, 181.
Новодиканський, заказник 22, 57.,
Новомихайлівка, с. 107.
Новомихайлівська сільська рада 106, 160, 181.
Новосанжарський район 82, 83.
Новоселівка, с. 39.
Нога Х. М. 101.

О

Оверченко 15.
Овсієнко М. А. 165.
Огій Я. Р. 14, 15, 30.
Одер, р. 19.
Одеса, м. 13.
Одещина 19.
Олійник І. Л. 18, 31, 44, 45.
Олійник П. Д. 128.
Олійник П. І. 93.
Омельник, с. 161.
Омельченко О. М. 101.
Онищенки, с. 73, 74, 108, 109, 110, 111, 112, 115.
Оріль, р. 9.
Остап'є, с. 8, 109, 110, 112, 114, 115, 116, 143, 144.
Остапівська волость 8.
Остапівська сотня 8.

П

Павленко В. А. 134.
Падалка Л. В. 8.
Палієнко К. Я. 165.
Паляниця О. В. 57, 58, 77, 137, 141.
Панасівка, с. 32, 139.

Показчик імен та географічних назв

- Паненки, с. 16, 69, 109, 111, 113, 115, 116.
Панчак О. М. 148.
Пасічники, с. 9, 83, 105, 117, 119, 140, 181.
Паськівка, с. 120, 121, 182.
Пащенки, с. 120, 121, 157.
Пащенківська сільська рада 120, 182, 187.
Педьки, с. 39.
Пекарі, с. 128.
Петро І 12, 13.
Петров В. 14.
Писаренки, с. 47, 63, 122.
Підок, с. 48, 123, 145.
Підсадна А. І. 23.
Пікуля А. Г. 165.
Пікуля П. Ф. 165.
Піщане, с. 14, 16, 17, 18, 31, 47, 63, 125, 128, 135, 140, 182.
Піщане, с. 16.
Піщанська Є. М. 140.
Піщанська сільська рада 100, 125, 128, 129, 135, 136, 140, 182, 183.
Піщанська Ю. М. 18.
Піщанське, с. 140.
Плахтій І. О. 165.
Плоске, с. 14, 58, 79, 130, 131, 132, 133, 138, 183.
Плосківська сільська рада 50, 79, 82, 146, 130, 179, 183.
Плужник Д. П. 17.
Плутарх 13.
Подорожняк І. С. 73.
Подорожняк М. С. 73.
Подорожняк О. С. 73.
Полонський О. В. 165.
Полтава, м. 12, 14, 16, 20, 28, 31, 50, 51, 54, 61, 64, 78, 85, 87, 89, 90, 91, 106, 167.
Полтавська губернія 9.
Полтавська область 7, 11, 21, 23, 39.
Полтавський повіт 7, 10, 133.
Полтавський полк 9.
Полтавщина 8, 9, 14, 21, 22, 40, 162, 164.
Полузір'я, р. 45, 46, 50, 52, 53, 54, 79, 80, 81, 83, 94, 95, 106, 131, 132, 136, 138, 146, 147.
Польща 128.
Попівка, х. 9.
Попов В. С. 13.
Попови, родина 11.
Поправка П. В. 18, 31.

Показчик імен та географічних назв

Поправки, с. 18.
Потеряйки, с. 31, 107, 135.
Потічанська сільська рада 83, 94, 104, 117, 180, 181.
Потічок, с. 16, 83, 94, 136.
Преображенський полк 13.
Приходько І. М. 17.
Приходько О. В. 37, 42.
Приходько Я. Ф. 165.
Пришиб, с. 39.
Прокопівка, с. 137.
Прокопівка, с. 9.
Присяник Г. Д. 15, 81, 82.
Присяник М. П. 82.
Псел, р. 8, 9, 22, 28, 29, 47, 48, 52, 53, 54, 60, 62, 63, 68, 69, 70, 73, 74, 76, 77, 83, 84, 85, 86, 87, 90, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 103, 104, 105, 108, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 136, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 150, 152, 152, 154, 155, 157, 158, 161, 163, 165, 169, 170.
Пуска, х. 7.
Пустовар В. П. 19, 20, 34, 35, 41, 44.
Пустовари, с. 21, 32, 138.

Р

Рейда Р. М. 10, 23, 27, 30, 46, 48, 53, 54, 61, 63, 68, 75, 106, 114, 118, 119, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 135, 153.
Республіка Білорусь 31, 44, 45.
Решетилівка, залізнична станція 62, 65, 176.
Решетилівка, смт. 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27, 29, 33, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 47, 53, 60, 61, 62, 68, 69, 74, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 108, 112, 118, 136, 140, 142, 149, 150, 151, 155, 156, 158, 161, 169, 170, 171.
Решетилівська волость 7, 8, 10.
Решетилівська селищна рада 11, 30, 49, 53, 73, 137, 139, 141, 151, 168.
Решетилівська фортеця 12.
Решетилівський район 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 32, 37, 39, 41, 128, 140, 158.
Решетилівщина 9, 11, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 23, 31.
Решетилівщина, 38.
Решетило, козак 11.
Рик Я. Й. 148.
Рик Я. Р. 133.
Річ Посполита 12.
Рогозін М. І. 18, 71.
Романов Л. Д. 91.

Показчик імен та географічних назв

Російська Федерація 31, 32.

Ротач П. П. 13.

Рукавиця П. М. 165.

С

Савельєв О. Г. 33, 51, 79, 87, 107, 128, 160, 161, 165.

Саврай, р. 109, 112.

Саврань, струмок 101.

Савченко Л. Б. 57, 58, 77, 137, 141.

Савченко М. П. 57, 58, 77, 137, 141.

Самоквасов Д. Я. 7.

Самородов В. М. 22.

Санкт-Петербург, м. 13, 49, 50, 58, 61, 62, 79, 80, 88, 97, 105, 117, 137, 138, 140, 147, 150, 168.

Сапегін С. В. 125, 156, 170.

Сахновський Ф. І. 14, 133.

Свердлов Я. М. 21, 129, 130, 141.

Себак А. І., 40.

Сені, с. 139.

Середня Азія 37.

Сибір 37.

Сиволап Н. М. 23.

Сидоренко Г. О. 10.

Сірко І. 13.

Скирда А. О. 23.

Скорик І. М. 15, 158.

Скоропадський І. 12.

Скоропадський П. 14.

Скрипник Г. Г. 14.

Славки, с. 15, 18, 32, 46, 66, 128, 140, 183.

Сліпки, с. 132.

Слюсар Г. Ю. 165.

Слюсар К. С. 165.

Слюсар М. В. 22, 57, 77, 96, 137, 141.

Слюсарі, с. 74, 141.

Слюсарі, х. 165.

Снитка А. О. 73.

Совгиря Н. М. 67.

Соловійов С. 13.

Сосін П. Є. 21.

СРСР 23, 31, 32, 39, 45, 128, 163.

Сталінградська область 36.

Показчик імен та географічних назв

Степанов М. В. 21, 32, 139.
Стецюк Н. О. 22, 57, 77, 96, 137, 141.
Стінка, урочище 10, 152.
Сула, р. 9.
Сухина Т. П. 43.
Сухорабівка, с. 8, 9, 11, 48, 68, 70, 96, 97, 98, 99, 100, 124, 141, 142, 145
Сухорабівська сільська рада 11, 48, 68, 123, 141.
Сьомак М. Н. 128.

Т

Тарані, х. 16.
Тарасенко 40, 122.
Твердохліби, с. 50, 132, 146.
Терещенко А. К. 165.
Терещенко Г. А. 165.
Терещенко Г. В. 165.
Терещенко Г. Д. 165.
Терещенко Г. С. 165.
Терещенко Г. Ю. 165.
Терещенко І. В. 165.
Терещенко І. С. 165.
Терещенко М. Д. 92.
Терещенко П. Г. 165.
Терещенко Ф. А. 165.
Терещенко Ф. Г. 165.
Терещенко Я. І. 165.
Тиса, р. 45.
Товкачевський В. А. 9.
Товстуха Л. С. 18, 20, 38, 43.
Толока, с. 99.
Тривайли, с. 92.
Тристан А. Г. 17.
Тристан Т. А. 17.
Тури, с. 95, 147.
Тутка К. Й. 18.
Тюпик Д. М. 51.

У

Угорщина 19, 35.

Показчик імен та географічних назв

Україна 12, 13, 16, 20, 22, 23, 33, 34, 39, 41, 42, 43, 49, 52, 60, 66, 72, 73, 74, 76, 84, 91, 92, 93, 94, 96, 104, 108, 120, 122, 128, 129, 130, 133, 135, 136, 139, 141, 146, 148, 160, 161, 164, 166, 167, 168.
Українська РСР 11, 23, 163.

Ф

Федіївка, с. 17, 147, 149, 183.
Федіївська сільська рада 183.
Федій Г. П. 17, 149.
Федій Н. З. 149.
Фесенко І. Г. 17, 34.
Фещенко А. 165.
Фещенко А. Е. 165.
Фещенко К. П. 165.
Фещенко С. С. 165.
Фрунзе М. В. 15, 33, 128.
Фрунзівка, с. 9, 96, 149, 162.
Фурманов Д. А. 166.

Х

Халимон О. В. 23,
Харків, м. 7, 8, 10, 16, 17, 32, 54, 58, 59, 105.
Харченки, с. 99.
Хмельницька область 32, 139.
Хоменко І. П. 165.
Хорольський повіт 7, 8.
Хорольський шлях 9.
Хорольці, с. 184.
Хоружі, с. 9, 10, 11, 151, 152.
Хрещате, с. 16, 32, 72, 154, 157, 184.
Хрипунов, поміщик 20.
Хрипунова, поміщиця 43.

Ц

Цеткін К. 20, 43.
Цехівка, х. 16.

Ч

Челябінська обл. 32.
Черкас О. В. 20, 39.
Черкаська область 128.
Черкун М. І. 17.
Черкун М. С. 43.
Черкун М. Ф. 30.
Чернещина, с. 153, 154.
Чернігів, м. 9.
Чмир А. Д. 20, 39.
Чорна Маруся 15.
Чубенко І. А. 165.
Чубенко І. М. 165.
Чубенко П. 164.

Ш

Шамраї, с. 135.
Шамраївка, с. 14, 15, 157, 158, 162, 184.
Шаповал Н. Ф. 23.
Шаратін С. Г. 37.
Шарлаї, с. 107, 160.
Шарлаї, урочище 106.
Шарлай М. Г. 18.
Шахов 83.
Шебітченко М. П. 43.
Шевченківська сільська рада 62, 96, 149, 157, 161, 162, 184, 185.
Шевченко Т. Г. 13, 14, 18, 38, 43, 88, 164.
Шевченкове, с. 11, 16, 18, 32, 104, 105, 149, 161, 162, 185.
Шерстюк В. В. 10, 11, 23, 68, 69, 70, 71, 109, 111, 112, 113, 115, 116, 144, 145, 153.
Шилівка, с. 8, 14, 16, 18, 29, 31, 37, 108, 110, 111, 112, 115, 163, 164, 165, 185.
Шилівська сільська рада 67, 69, 108, 113, 163, 178, 185.
Шиліві могили 7.
Шимков І. 13.
Шимков Ф. 13.
Шимкові кургани 10.
Шимкові могили 7.
Шишацький район 18, 39, 126, 127.
Шкурупії, с. 167.
Шкурупіївка, зал. станція 167.
Шкурупіївка, с. 168, 169.
Шкурупій О. Ф. 17, 30.
Шрамки, с. 101, 169.

Показчик імен та географічних назв

Щ

Щербак 15.

Щербаки, заказник 22, 57.

Щербаки, х. 49.

Ю

Юрков П. А. 165.

Юрченко Ф. М. 18, 19, 32, 66, 67.

Я

Ярошенки, х. 92.

Ярошенко А. О. 165.

Яценки, с. 187.

ЗМІСТ

Шановний читачу!	5
Решетилівський район	7
Решетилівка, смт., районний центр	27
Андріївка с., Демидівська сільська рада	45
Бабичі с., Жовтнева сільська рада	46
Бакай с., Малобакайська сільська рада	47
Березняки с., Сухорабівська сільська рада	48
Білоконі с., Решетилівська селищна рада	49
Бойки с. (зняте з обліку), Кукобівська сільська рада	50
Браїлки с., Плосківська сільська рада	50
Братешки с., Лиманська Друга сільська рада	50
Бузинівщина с., Лиманська Перша сільська рада	52
Великий Бакай с., Малобакайська сільська рада	52
Ганжі с., Решетилівська селищна рада	53
Глибока Балка с., Жовтнева сільська рада	54
Голуби с., Жовтнева сільська рада	56
Демидівка с., Демидівська сільська рада	57
Дмитренки с., Кукобівська сільська рада	60
Долина с., Кукобівська сільська рада	61
Дружба с., Шевченківська сільська рада	62
Жовтневе с., Жовтнева сільська рада	63
Каленики с., Шилівська сільська рада	67
Колотії с., Решетилівська селищна рада	73
Коржі с., Лобачівська сільська рада	74
Кривки с., Жовтнева сільська рада	75
Крохмальці с., Лобачівська сільська рада	76
Кузьменки с., Кукобівська сільська рада	77
Кукобівка с., Кукобівська сільська рада	78

Левенцівка с., Плосківська сільська рада.....	79
Лиман Перший с., Лиманська Перша сільська рада	82
Лиман Другий с., Лиманська Друга сільська рада	84
Литвинівка с., Лиманська Друга сільська рада	88
Лобачі с., Лобачівська сільська рада.....	90
Малий Бакай с., Малобакайська сільська рада	93
Миколаївка с., Потічанська сільська рада.....	94
Мирне с., Лиманська Перша сільська рада.....	94
Михнівка с., М'якеньківська сільська рада	96
Молодиківщина с., Піщанська сільська рада.....	100
М'якеньківка с., М'якеньківська сільська рада	100
Мушти с., Малобакайська сільська рада.....	101
Нагірне с., Потічанська сільська рада	104
Нова Диканька с., Демидівська сільська рада	105
Нова Михайлівка с., Новомихайлівська сільська рада.....	106
Онищенки с., Шилівська сільська рада.....	108
Паненки с., Шилівська сільська рада.....	113
Пасічники с., Потічанська сільська рада	117
Паськівка с., Пащенківська сільська рада	120
Пащенки с., Пащенківська сільська рада	120
Писаренки с., Жовтнева сільська рада	122
Підок с., Сухорабівська сільська рада.....	123
Піщане с., Піщанська сільська рада	125
Плоске с., Плосківська сільська рада	130
Потеряйки с., Піщанська сільська рада.....	135
Потічок с., Потічанська сільська рада.....	136
Прокопівка с., Решетилівська селищна рада.....	137
Пустовари с., Демидівська сільська рада	138
Сені с., Решетилівська селищна рада.....	139
Славки с., Піщанська сільська рада	140

Зміст

Слюсарі с., Решетилівська селищна рада	141
Сухорабівка с., Сухорабівська сільська рада	141
Твердохліби с., Плосківська сільська рада	146
Тури с., Лиманська Перша сільська рада	147
Федіївка с., Федіївська сільська рада	147
Фрунзівка с., Шевченківська сільська рада	149
Хоружі с., Решетилівська селищна рада	151
Хрещате с., Калениківська сільська рада	154
Шамраївка с., Шевченківська сільська рада	157
Шарлаї с., Новомихайлівська сільська рада	160
Шевченкове с., Шевченківська сільська рада	161
Шилівка с., Шилівська сільська рада	163
Шкурупії с., Жовтнева сільська рада	167
Шкурупіївка с., Решетилівська селищна рада	168
Шрамки с., М'якеньківська сільська рада	169
Список воїнів Червоної Армії, підпільників та партизан, які загинули, зникли безвісті на території Решетилівського району.....	171
Показчик пам'яток археології, історії та архітектури Решетилівського району	189
Показчик імен та географічних назв	204

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Упорядник – МОКЛЯК Володимир Олександрович

**ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Решетилівський район

Відповідальні за випуск: Т.Ю.Супрун, К.Б.Фесик
Коректор - Т.Ю. Супрун
Комп'ютерне складання та верстання - Кулинич Є.А.

Підписано до друку 28.04.2010 р.
Формат паперу 70×100/8.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 36,4. Тираж 500 пр. Зам. № 1674.

Видавець і виготовлювач ТОВ «АСМІ».
36011, м. Полтава, вул. В. Міщенка, 2.
Тел./факс: (0532) 56-55-29.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК №3357 від 25.12.2008 р.

ISBN 978-966-182-067-7